

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

JOHANNIS GEORGII GRÆVII
 L E C T I O N E S
 H E S I O D E Æ.

Ut & notæ

JOSEPHI SCALIGERI,

E T

FRANCISCI GUIETI.

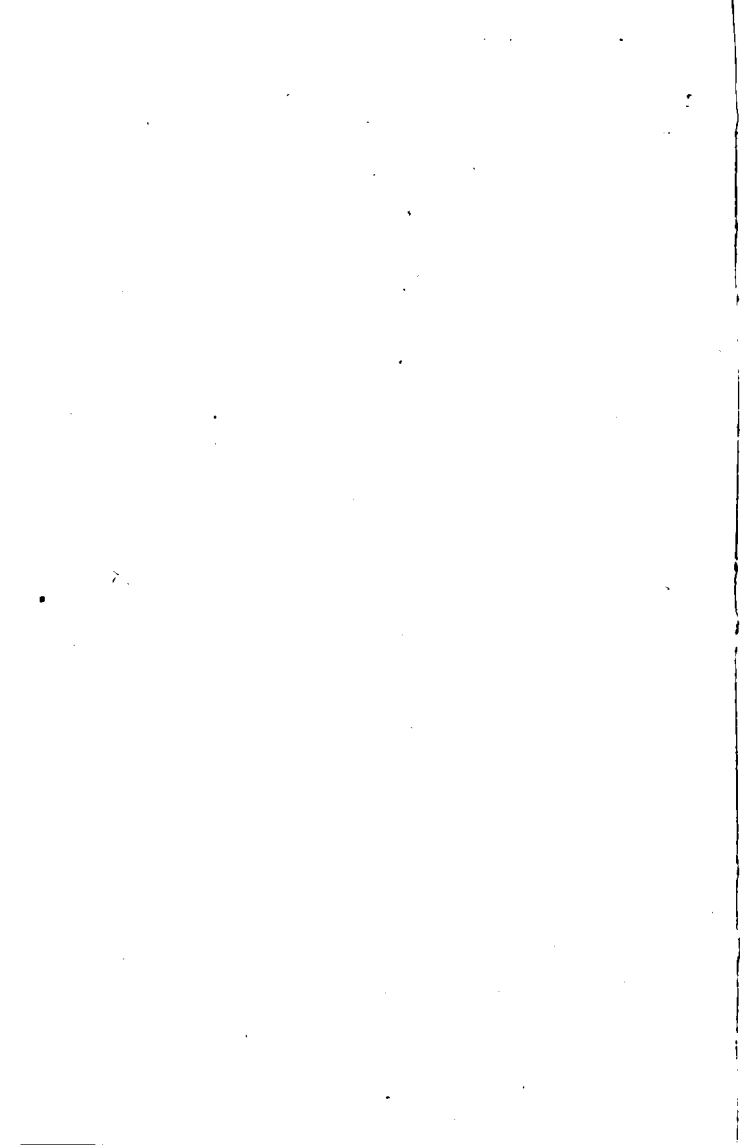

A M S T E L O D A M I,

Apud DANIELEM ELZEVIRIUM.

c l o c l x v i i .

Sumptibus Societatis.

VIRIS ILLUSTRIBVS

ET EXIMIIS

JOANNI CAPELLANO,

REGI CHRISTIANISSIMO

A CONSILIIS,

ET

NICOLAO HEINSIO,

FOEDERATÆ BELGICÆ

ORDINVM ORATORI

APVD REGEM SVECIAE,

NOSTRAE MEMORIAE

POETARVM PRINCIPIBVS,

HAS

H A S
L E C T I O N E S
H E S I O D E A S

L. M. Q. D. D.

JOHANNES GEORGIUS GRÆVIUS.

Jo-

JOHANNIS GEORGII GRÆVII L E C T I O N E S H E S I O D E Æ.

C A P U T I.

Primi duo vexati versus in ἱερῷ illustrati. ἐνέπτε ὑμνεῖσθαι. Δότω δὴ. Antiqua Hesiodi lectio bis vindicata. Αἰξίν. Augere. Κάρρειν. Δίκην. Jupiter Justitiæ Præses. Callimachus illustratus. Hesiodus emendatus. Διάνθηχα θυμὸν ἔχειν. ἔχεις ἀγαθὴ est φιλία. Moschopulus correctus. Ἀγροῦς ἱππακός. Ὠρῆ. Vetus Hesiodi lectio defensa. Elegans præsentium usus apud Græcos. Intérpretes Latini sæpe notati.

N ἔργῳ καὶ ἡμέραις.

V. 1. Μῦσῳ Πιερίῳ αἰοιδῆσι κλείσθαι

Δότω δὴ ἐνέπτε σφέτερον] Non veteres

solum interpretes, Proclus, Moschopulus, Tzetzes, sed & Hesychius κλείσθαι exponunt ὑμνεῖσθαι, δ-

ξάζεσθαι. Scholia inedita libri Vossiani: αἰοιδῆσι κλείσθαι, ᾠδαῖς καὶ τετραγράδις δοξάζεσθαι. & sequenti versu: δότω ἔλθῃτε. Eustathius quoque ad Ὀδυσ. ε. Hesiodum Musas ex Pieria arcescere scribit. Κλείων pro κλειτὸς nemo veterum dixit. Inde liquet hos versus sic recte exponi: *Musa ex Pieria carminibus gloriam conciliare solita Adeste, quæso, dicite patri vestro hymnum.*

Cum Moschopulo ad κλείσθαι intelligendum existimamus εἰς αὐτὸν ἐλήθητε. Nam ut ille ait. *Ἐκ γὰρ Μουσίων κλέος ἔρχεται. Ἀ Μυθῆσι venit gloria.* ἐνέπτε ὑμνεῖσθαι, est ὑμνεῖτε. ut inferius v. 33: Ἀλλὰ τε πολλὰ Ἀρπάζων ἐφόρεις pro ἡρπαγίς, & v. 43, κρύψαντες ἔχουσιν βίον, pro ἔκρυψαν. Apud Hom. βῆ δ' ἴον pro ἔβη, ἄχελο φάγω pro ἔφωγε, & sexcenta talia. Solere vero poetas Numina, quorum opem implorant ex locis, quæ iis erant sacrata, vocare; Musas ex Parnasso, Pieria, Helicone, Pindo; Apollinem ex Delo, Lycia, Xantho, quis tam hospes est in illorum lectione qui ignoret? Et sic hunc locum intellectum olim

fuisse locuples testis est Aristides hymno in Jovem: Εἶν δὲ Μῦ-
σαι Διὸς παῖδες, ὃ δ' ἔγωγε ἐρῶ πότε αἶ τις ὑμῶς ἀμείνον καλέ-
σειεν ἢ νῦν. εἴθ' ὑμεῖς γὰρ ἐπ' Οὐλύμπῳ σὺν Ἀπόλλωνι Μουσῶν γέ-
νην θείαν ᾧδ' ᾠδ' ἐτε ὑμνῶσαι τ' ὑμῖν ἐπὶ τι καὶ τ' ὅλων πατίσθαι,
εἴτε Πιερίᾳ φίλον ὑμῖν ἐνδιαιτήμα, εἴτε ἐν Ἑλικῶνι τῷ Βοιωτῶν χε-
ρδαίῃσι. *Agite ergo Musa, Jovis filia, (nec enim vos unquam
alias quam nunc invocare praestiterit) sive in Olympo cum duce
Apolline divinum canitis canticum, vestrum simul & univer-
sum patrem celebrantes, sive Pierium vos delectat domicilium, si-
ve in Boeotio Helicone choreas ducitis.* In versu secundo δὲ legi-
tur in utroque MS, & omnes agnoscunt interpretes, ut mirer
H. Stephanum solius Eustathii auctoritate compulsum repo-
suisse δ', quod deinceps plerasque editiones occupavit. Habet
ista particula obsecrandi vim in hisce formulis, δάρο δὲ, φέρε
δὲ, ἴθι δὲ, age, sis, quaeso. Hom. ἄζον δὲ ἔσχε Διομήδεα. So-
crates in Phædro apud Platonem: ἄγετε δὲ ᾧ Μῦσαι, quo ex-
pressit hoc nostri Poëtae: δάουτε δὲ ᾧ Μῦσαι.

v. 3. Οὔτι ἀφ' βροτῶν] Hos duos versus aliter distinximus,
& exposuimus quam vulgo fit, uti apparet ex nostra editione.
vide inferius rationes in notis ad v. 430 Θεογονίας.

v. 5. Ρέα μὲν γὰρ βροτῶν, ρέα δὲ βροτῶν καλεῖται. Uterque
Codex MS utroque loco legit ρέα. quam veram lectionem esse
Tzezès ostendit: Τὸ ρέα σμυζήσεις ἐστὶ τ' ρεῖ μακρῶς συλλαβῆς, καὶ
τ' ἄλφα εἰς μίαν μακρῶν. Nec aliter apud Homerum in omni-
bus legitur codicibus Iliad. ρ.

Ρέα μὲν γὰρ φάσκειν ἔω' ἐν Τρώων ὀρυμανδῶ.
Quæ loca male Guiliclmus Canterus, decus nostræ Trajecti, sol-
licitavit. Hesiodus:

Εἶσαρ πλεῖν, γέρε τ' ἢ νωμῶν ἢ σ' ἀπατήσθαι.

Ubi rursus male mutat in ἔαρι. Hom. Il. π.

Αἶκε ζῶν πέμψης Σαρπηδὸνα ὄνδε δὸ μόνδε.
Idem Iliad. v.

Ἴσον τείνειεν πολέμῳ τέλῳ, ἢ με μάλᾳ ρέα.

v. 6. Ἀδελον αἰέξει] *Obscurum augeat.* hoc est, evehit, ornat.
Callim. hymno in Jovem v. 95: Οὐκ ἄρετῆς ἀπερ' ὅλβῳ ἐπί-
σταται ἄνδρας αἰέζειν. *Sine virtute divitia non possunt homines or-
nare.*

pare. Homero est *πρῆ ὀφείλειν*. In qua notione quum & Latinis augere ponatur, retinui hoc verbum in versione. Sueton. Claud. *In semet augendo parvus atque civilis nomine Imperatoris abstinuit, nimios honores recusavit.* C. Nepos Phocione: *Namque auctus ornatusque a Demosthene cum quem tenebas gradum adscenderat.*

v. 7. *Ἀ' γήνορα κάρφει*] Versiones vulgatæ: *superbum contrahit.* Alii: *desiccet.* Idepte. Recte Proclus ostenderat *κάρφειν* hic esse *ὠτλεῖ ποιεῖν καὶ πεπεινόν*. Vertimus cum Horatio, *attenuat*, qui hunc locum expressit, ut pridem Muretus observat:

Valet ima summis

Mutare, & insignem attenuat Deus. inferius v. 575:

Ἦρῃ ἐν ἀμῇ' ὅτι τ' ἡέλιος ἥρα καρφῇ.

Tempore messis quando sol corpus attenuat, hoc est, corporis vires exhaurit, atterit.

v. 9. *Δίκη δ' ἰθύει θέμισας*] *justa rege judicia.* Sic bene prisca omnes Interpretes hunc locum declarant, qui hæc retulerunt ad Jovem. *Δίκη* est ἐν *δικῇ*, sive *συνὸ δικῇ* ut Moschopulus. *δικῇ* ἰθύνει *θέμισας* est præesse judiciis, & ea sic gubernare ut leges exerceantur, & justæ ferantur sententiæ. *ἰθύνειν* est regere, gubernare. Hesych: *ἰθύει, ἀπορροῖ, ἐξισοῖ, διοικεῖ, ἀθύει, κυβερνεῖ.* Jupiter enim Justitiæ Præses & vindex habebatur. Plutarchus *αὐτὸς ἡ γάρμια ἀπαίδου.* Οἱ μὲν Ζεὺς σὺν ἑχθρῷ Δίκην παρέθρον, αἰδ' αὐτὸς Δίκη καὶ Θέμις ἐπὶ, καὶ νόμων ὁ πρεσβυτέος καὶ τελειότεος. *Jovi Justitia non adsidet; sed ipse est Justitia & Themis*, & lex antiquissima & perfectissima. Callimachus hymno in Jovem: v. 81.

Δῶκας ἃ πῶλίσθρα φυλασσέμεν. ἴζεο δ' αὐτὸς

Ἀκρης ἐν πῶλίσσιν ἐπόσει οἷτε δικησι

Λαὸν ὑπὸ σκολιῆς οἱ τ' ἔμπαλιν ἰθύνουσιν.

Constituisti qui urbes custodiant: tuque ipse praesides in arcibus, Inspector tam eorum qui legibus populum sub iniquis, quam eorum qui aliter gubernant. Sic hic locus vertendus. Jovi enim arces sacrae sunt, teste Aristide hymno in Jovem, qui & ibi docet Jovem esse præsidem Justitiæ. vide & Euripidis Troad. In Theogonia eodem sensu dixit *Διὰ κράνιν θέμιστας δικαιο* vers. 85, de rege:

Πάντες ἐς αὐτὸν ὁρῶσι Διὰ κείνον τε γέμισας

Ἰθάκης δέκοντι.

Omnes ipsum respiciunt reddentem jus rectis judiciis V. 386. ingeniose quidem vir summus pro Πέρσῃ legit Πέρση. sed quomodo ἰδὼν αἰῶν τε commodè possit tribui Persæ non video: quin tota oratio videtur huic emendationi & sententiæ Ἐπῖντο adversari: Hæc enim poëtæ mensest. Audi intuens & auscultans, uti jus valeat regente te, utique ego Persæ vera præcipiam. Aliquid petit in publicum, aliquid sibi.

V. 11. Τὼ μὲν κεν ἐπαινήσεις νοήσας] Uterque MS. Vossianus & editio Basileensis Isingrini: ἐπαινῆσεις. quod quis non probet præ duro illo diplasiismo?

V. 13. Διὰ δ' ἀνδρα θυμὸν ἔχοντες] Mirum quid interpretibus Latinis in mentem venerit, quum hæc ita vertunt: *in diversa autem animum distrahunt.* quo nihil a poëtæ sensu & Græcis verbis potest fingi alienius. Διὰ δ' ἀνδρα θυμὸν ἔχειν Homero est διὰ θυμὸν ἔχειν, dissentire, discrepare. Il. v, v. 31:

Βὰν δ' ἰδμεαι πόλεμόνδε θεοὶ διὰ θυμὸν ἔχοντες.

Ibant in prælium dii discrepantem animum habentes.

hoc est, a se invicem dissentientes, aliis stantibus pro Troja, aliis in Trojam. Ubi vulgo versiones inepte: *divisum animum habentes*, pro quo alii dicunt ἀνδρα θυμὸν ἔχειν. Quid vero miri poëtam ἐλθεῖν tribuere animum, quum inter deas referantur & hic & in Theogonia?

V. 15. Αἶψ' ἴω' ἀνάγκης

Αἰὲν ἄπαν βελήσιν ἔσαν πμῶσι βαρεῖαν] Hæc cum Tzeze non sic accipienda sunt quasi Deus sit malorum auctor. Sed hæc est Hesiodi mens, omnia quæ geruntur Dei numine geri: illum hominibus aut propter vitia, quibus sunt obnoxii, aliasque causas nobis sæpe parum exploratas, corrumpere consilia, sanam eripere mentem, & contendendi ac litigandi libidinem inmittere. Penelope apud Homer. Οἶδ' οὐσ. ψ.

Μαῖα φίλη, μαρνέω σε θεοὶ θέουσι, οἳ τε δυνάω]

Αἴφρονα ποιῆσαι, κὶ ἐπίφρονα πρὸς μὲν ἔοντα,

Καὶ τε χαλιφρονοῖε σποφροσύνης ἐπίθεσθαι.

*Nutrix dilecta, insanam te dii fecerunt, qui possunt insipientem reddere, qui vel prudentissimus fueris, & delirum prudentia com-
potem reddiderunt. Nam ut bene alius poëta :*

Ὅταν γὰρ ὀργὴ δαιμόνων βλάβῃ τινα,
Τέτω τὸ πρῶτον ἐξαφαιρεῖται φρενῶν,
Τὸν ἔτι δ' ἰδὼν εἰς τὴν χεῖρ' ἀπέπερ-
Γάμῳ, ἢ εἰδὼ μὴδὲν ὦν ἀμάρταν.

*Quando ira deorum aliquem ledit, huic primo eripit pruden-
tiam, & sanam mentem, & in deterius mutat consilia, ut non vi-
deat quæ peccat. P. Syrus Mimus: Fortuna quem vult perdere
stultum facit.*

v. 19. Γάως ἐν ῥιζῇσι.] Hæc verba non referenda esse ad
Jovem cum antiquis Hesiodi interpretibus præclare monuit
Daniel Heinſius ὁ πᾶν, cui Hesiodus & omne litterarum genus
plurimum debet. Nihil certius hæc ad Εἶν pertinere bonam,
quam philosophi φιλίαν dicunt, quæ dicitur in terra habitare
inter homines. Inde Empedocles Agrigentinus Physicus anti-
quissimus, qui principia omnium rerum præter quatuor ele-
menta constituit Νεῖκ & Φιλίαν.

Τίσαρ' αὖ πάντων ῥιζώματ' ἀπὸ πρῶτον ἄκκι·
Ζῶς δ' ὀργῆς, ἥ ῥη τε περισβί, ἢ δ' Αἰδωνός.
Νῆσις δ' ἡ δακρυόεις τίτλη κρέναρ' ἀβέβαιον.
Νεῖκ τ' ἑλπίδων διχὰ τ' ἀπείλαντος ἀπάντη.
Καὶ φιλήμ' τοῖσι, ἴσον μὴκός τε πᾶτος τε.

*Quatuor omnium rerum principia primus audi, Jupiter can-
didus, Juno alma, & Pluto, Ac Nestis qua lacrimis tingit he-
manas scatebras, Et contentio pernicioſa qua absque iis par est
ubique. Et amicitia cum his qua aque longa ac lata est. De
quibus Sextus Empiricus adversus Mathematicos: Ἐξ ὧν
δίδωσι τὰς τ' ὄντων ὀργάς· τίσαρ' αὖ τὰς ὑλικὰς, γῆν, ὕδωρ,
αἴερα, πῦρ. δύο δ' αὖ τὰν δευτερίων φιλίαν καὶ νεῖκ. Sex tradit
rerum principia. Quatuor quidem materialia, terram, aquam,
aërem, ignem. duo autem operantia, amicitiam & discordiam.
Vide & Diogen. Laërt. in vita Empedoclis. Latini interpretes
Hesiodi πολλὰν ἀμείνω cum ἀνδράσι conjungunt, quasi Hesiodus
dixerit contentionem bonam longe meliorem esse hominibus :*

quos redarguit copula & σωίπεια, quæ ita constituenda. Θῆκε δὲ μιν πολλὸν ἀμείων scilicet ἔρει Κρονίδης ἐν γαίης ῥίζῃσιν καὶ ἀνδράσι. Posuit illam longe meliorem in terræ radicibus, hoc est in terra & inter homines. Ἐν δ' αὖτε κρινῶ repetendum.

v. 20. Εἰς ἕτερον γὰρ τίς τε ἰδὼν ἔρῃσι χαπίζων Πλάστον, δὲσιν ἀδ' ἄρ' ὁμοῦ μιν ἢ δὲ φιλόδοξον] Hic rursus Interpretes male gesserunt suas partes, qui secundum versum sic transtulerunt, ut si δὲ hic esset relativum, quum tamen hic ponatur pro ἕτερον, quod discere poterant ex Moschopulo & Proclo. Glossæ MS Vossianæ: δὲ, ἕτερον, πῶς δὲ. Iners, inquit, videns alium labore divitias invenisse, & ipse eadem ratione opes quærere studet. Eodem sensu inferius:

Εἰ δὲ κινῆ ἐργάζῃ, τίχασε ζήλωσιν ἀεργῶς

Πλάστου.

Quod si laborares mox te amulabitur otiosus discescentem.

Tzezes videtur legisse αἷς. Porro in MS legitur ὁμοῦ μιν, quam lectionem tuetur Tzezes, qui propter liquidam μ τὸ εὐ produci contendit. Proclus vero hoc à Græcorum poetarum consuetudine alienum esse in talibus infinitivis affirmat, ideoque τὸ μ geminandum.

v. 23. Εἰς ἀφενὸν ἀνδρῶν] MS I Voss: εἰς ἀφενὸν ἀνδρῶν. Sic etiam Moschopulus: Ἀφενὸν ὁ δὲ τῶ ὁρῶν ἔστιν αὐτῶ ἀφροζόμῳ πλεῖστον. τὸ αὐτὸ καὶ βίῳ, ἀφ' ἧς βίῳ πρὸς διλογίαν. λίγαται ἢ ὁ ἀφενὸν ὁρῶν καὶ τὸ ἀφενὸν ἔστιν αὐτῶ. Sic legendus hic locus. Vulgo male & sine sensu δὲ τῶ ὁρῶν ἔστιν αὐτῶ. Eadem ratione peccarunt in ὁρῶν apud eundem Moschopulum v. 32, ubi vide Proclum.

v. 29. Ἀγροῖς ἐπακκοὶ ἐόντες] Græci scholiastæ omnes recte ἀγροῖς explicant ῥημάτων καὶ φημῶν ἢ γὰρ φιλονεικίαν κινεμάων ἐν ἀγροῖ. Latinos vero quis ferat, qui *fori auscultatorem* transtulerunt? quis Latine sciens intelligat quid sibi velit *fori auscultator*? Verte: *concionum auditor*. Ἀγροῖς ἐπακκοὶ sunt homines subrostranei, ἀγροῖοι, Aristophani ἀγροῖς ἀειρέμευα, circumforanei, concionales, qui, ut Livius ait, *concionibus bene auscixi & in foro vivunt*: sive ut Cic. 1 de Orat. c. ult. *qui in subselliis habitant*, quamvis ibi loquatur de causidicis. Latinis proprie tales homines canalicolæ. Gell. IV, 20: *Qui jurabat cavil-*

en villator quidam & canalicola, & nimis ridicularius fuit. Vid. Festum. Αἰρηῆς ἐπακὺν εἶναι Plauto est foro operam dare. Terent. lites sequi. Posses tamen etiam exponere αἰρηῆς ἐπακὺς, fori auditor, ut apud auctorem dialogi de causis corruptæ eloquentiæ, quem ego quidem Quintiliani esse nullus dubito. Rationes alias dabo. Is cap. 34, adolescentes, qui in subsellis quotidie nobiles causarum patronos audiebant orantes, vocat fori auditores: Atque hercule, sub ejusmodi praeceptionibus juvenis ille de quo loquimur, oratorum discipulus, fori auditor, sectator judiciorum, eruditus & assuefactus alienis experimentis, &c. Sed hic in bonam partem accipitur.

v. 30. Ὄρη γὰρ τ' ὀλίγη πίλεται] Non est ut recedamus à lectione librorum & interpretum veterum expositione, qui aiunt ὦρην ψιλεῖσθαι, & interpretantur φροντίζειν, sicut & MS I Vossianus cum Glossis: ὦρη νεκίων τ' αἰρηῶν τε, ἢ φροντὶς δικαστηρίων, δημηγορίων. Verba vero hæc ὦρη ὀλίγη πίλεται νεκίων τ' αἰρηῶν τε sunt ὀλιγορεῖ νεκίη καὶ αἰρηῶς. vel ὀλιγορεῖν καὶ ἡ νεκίη τ' αἰρηῶς τε, non curare debet forenses curas. Πίλεται pro ψιλεῖσθαι δεῖ. Sic sæpe præsens accipitur. Eurip. Hec. 163:

Ποίαν ἢ ταύταν, ἢ κείαν σείχω; Quam nam, hanc ne an illam eo? pro σείχειν δεῖ. Quomodo non infrequenter occurrit apud scriptores sacros. Matth. 111: Πᾶν ἔν δένδρον μὴ ποιεῖν καὶ ἔχειν καλὸν ἐκκόπεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. Omnis arbor non ferens fructum bonum excinditur & in ignem conjicitur. Hoc est, excindi & in ignem conjici debet. Exempla passim obvia.

CAPUT II.

Hesiodi obscurus locus expositus contra Græcos & Latinos interpretes. Ὀρεῖ βίβλ. ὠρεῖοι καρποὶ. ὠρεῖον ὕδωρ. ὠρεῖ ἵππος. Lectio antiqua poetæ bis asserta. Ἐργάζεσθαι. ἔργον. πηδάλιον. Scitum in Pandectæ illustratum repudiata Commentatorum sententia. Gubernacula in navibus veterum duo. Hesiodus emaculatus. Γυροῦσι μελεδῶντες. Interpretum varii lapsus.

v. 31. Ὄρει μὴ βίβλ. ἵπδον ἐπιθεῖν καὶ ἔχεται
Ὀρεῖ βίβλ. ὠρεῖ] βίβλ. ὠρεῖ] Latini interpretantur, *visus tempestivus*. Græci vero magistri, *ex singulis anni partibus colle-*

collectus. Quod quidem ferri posset. Nam *ώραὶ κεραυνοὶ* sunt omnes fructus è terra provenientes qui in mensis secundis apponuntur pro anni & temporis ratione, ut verni flores, æstiva mala, pira, pepones, autumnales uvæ, & quæ hyeme possunt haberi. Antigonus Carystius in vita Menedemi. Τραγῆμα μὲν ἦν ἡ κύαμος σωεχὴς· ποτὶ δὲ καὶ τὰ ὀρεαῖα εἰσφέρει τὸ π, ὅ μὲν ἦεν ἀπὸ τῆς ῥοίας. ὅ δὲ ἔαρος ὥρεοι, καὶ δὲ πλὴν χειμεριλῶ ὥρεον ἰχάδες. *Pro bellariis dabatur lupinum & sapius faba: Nunquam ex fructibus, quos illa pars anni ediderat, quidpiam apponebatur, æstate malum Punicum, vere ervilia, hyeme carica.* Male interpres dipnosophistæ reddit: *ex fructibus horariis*. vid. Galen. de aliment. facult. I I, 2, qui docet proprie Græcis ὀρεαῖα κεραυνοὶ dici de talibus τραγήμασι, non de frumento, de quo hic tamen agi omnes vident. Persuasissimum itaque habeo ὀρεαῖον βίον esse fructus æstivos, qui ἐν ὥρᾳ, ἢ γὰρ ἐν ὥρᾳ ἔτης, æstate, diebus canicularibus tempore messis colliguntur. ὥρεον enim & ὥρεον ἔτης κατ' ἐξοχὴν significat æstatem, & quidem adultam, dies caniculares, ut Galenus in variis locis tradit. Hinc ὀρεαῖον est æstivus. ὀρεαῖον ὕδωρ apud Hippocratem Galenus ostendit esse pluviam aquam quæ media æstate cadit, καὶ τὸ καιρὸν ἐκείνον δὲ ἀνομάζουσιν ὥρεον ἔτης. tempore illo quod vocant ὥρεον ἔτης, hoc est, dies caniculares. Plinius sane ὀρεαῖον μέλι vertit mel æstivum, ut pulcre notavit vir Magnus ad Athenæum I I I Animagadvers. cap. 6. Nec aliter capiendum inferius v. 305:

Ὡς καὶ τοὶ ὀρεαῖα βίοντι πλεονέχουσιν καὶ λιανέ.

Ut victu æstate collecto impleantur horrea.

In sequente versu nescio cur contra manu exaratorum librorum & priscarum editionum fidem recentiores scribant Τὸ καὶ κεραυνοῖσι. sed video hoc ab H. Stephano profectum qui καὶ putat sejungendum & pro αὐτῷ poni. Sed rectius MSS & omnes scholiorum auctores scribunt κεραυνοῖσι αὐτῷ. cujus libertatis poëticæ exempla quis desideret nisi puer? Nemo enim ignorat apud Homerum κεκύνθωσι pro κύθωσι, λελάττωσι pro λάττωσι. Levia hæc sunt, fateor, nec monerem, nisi Stephani auctoritas multos in errorem induxisset.

v. 39. διπλὴν διχάσας] MS uterque & editio Ulpii apud Isingrinum, διχάσας. Stephan. διχάσας.

V. 43. Π'ηϊδιως γάρ κεν ἐπ' ἡμεῖς ἐργάζοιο] Verte: *Facile enim uno die tantum quasivisses*. Vulgo: *tantum operatus esses*. Sed ἐργάζοιο hic est labore parare, acquirere. Subintelligendum autem ex præcedente versu βίον. quod loquendi genus postea imitatus est Andocides: ἐργάζοιο τὸ βίον ἐν τῷ δικαίῳ καὶ ταῖς χερσίν. *victum querere juxta suis manibus*. Ε'ργάζοιο βίον est victum parare, querere unde utamur, *vitam querere*, ut Ennius loquitur. *Nautisque mari quarentibus vitam*. Vita Latinis æque ut Græcis βίον est victus, alimenta, quæ ad vitam tuendam pertinent. Et sic hoc loco capiendum, non pro incertis vitæ calibus ex sequentibus liquido apparet. Ε'ργάζοιο eandem vim quoque apud Platonem tenet: Καὶ τὰ ἐπιτήδεια ταύτῃ ἐργασασθῆναι καὶ τῇ οἰκίᾳ θρέψασθαι. *Et alimenta ipsam quasituram, & familiam sustentaturam*. Hinc & ἐργάζοιο simpliciter est questum facere, acquirere, ut apud Demosthenem in orat. contra Apaturium: ναυτικῶς ἐργάζοιο est questum facere pecunia in fœnore nautico collocata. Sic optime illum locum emendavit maximus virorum Salmasius, cui nihil viget par & secundum. Inde ἔργον est lucrum, questus. Sophocles:

Αἴψ' ἔδ' ἐργὸν ταῦτα θρηνηῖο μοίτῃ.

Sed nullum lucrum est ista deplorare. Ubi Scholiastes: ἔδ' ἐργον, ἔδ' ἐφελθόν. Quia vero nullus questus est uberior, quam qui ex usuris & fœnore capitur, ἔργον, & ἐργασία κατ' ἐξοχὴν dicitur de fœnore: ἐργάζοιο χρηματίζεσθαι est exercere pecuniam, fœnori locare, ut recte a viris doctis ostensum est jam pridem.

V. 45. Αἴψα κε καὶ πηδάλιον] Miror omnes versiones Latinas quas mihi videre licuit, πηδάλιον hic interpretari remonem, stivam, quum mihi sit exploratissimum intelligi clavum navis, seu gubernaculum. Glossæ MS Vossii: πηδάλιον αὐχλόνιον. sed, etsi aliz deessent rationes, non finit nos dubitare de hac interpretatione v. 627:

Πηδάλιον δ' ὁ εὐργὸς ὑπὲρ καπνῶ κρεμνίσας.

Clavum artificiose factum super fumum suspendito.

Ibi præcepta expedit quid hyeme, confecta navigatione, fac faciendum: solebant autem tum clavos in fumo suspendere,

quo credebantur indurari ac a putredine servari, æque ut nunc caro salita fumo induratur. Virg. 1 Georg.

Et suspensa focus explores robora fumus.

Aristophanes in Ὀρνισι :

Πρώτα μὲν ὥρας φαίνομεν ἡμεῖς ἡρῶν, χειμῶν, ὀπώρας.

Σπείρειν μὲν, ὅταν γένοιτο κρύος· ἐς τὴν Λιβύην μεταχέροι,

Καὶ πηδάλιον τότε ναυκλήρῃ φράζει κρεμάσαι καὶ ὄδειν.

Primum quidē tempora ostendimus nos veris, hyemis, autumnis,

Seminare quidem quando grus crocians in Libyam decedit,

Et tunc jubet nautam suspendentem clavum dormire.

hoc est, quum tempus est naves subducendi, clavum suspendendi, & nautæ possunt secure in utramque aurem dormire. Male & ibi interpretes πηδάλιον temonem vertunt. Aristophanem hæc loca Hesiodi, de quibus agimus cum maxime, respicere facile intelligunt omnes, & clare Scholiastes ostendit: Καὶ τῶτο ὥρα τὸ Ἡσιόδειον, αὐτίκα πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνῶ καὶ ὄρειο. καὶ πηδάλιον δὲ ὑπὲρ γὰρ ὑπὲρ καπνῶ κρεμάσαι. Duas vitam tuendi rationes veteres præcipue coluisse in hoc opere docet Hesiodus, navigationem nimirum & agriculturam. Aut mare exercebant negotiando, aut terram conferendo & colendo. Utroque hoc victum parandi modo, ærumnoso & laborioso essemus levati, inquit poëta, neque in mari jactari cum tanto periculo, neque opere rustico nos defatigari necesse esset, si Deus non occultasset facilem illam victum & amictum curandi viam. Suspenderes clavum fumo, quod solebant hyeme facere, quum clausa essent maria, & naves subductæ, & navigandi studium deponeres, nunquam mare tentares & infidis procellis tuum caput quæstus causa committeres. Nec aliter Proclus. Vidit quoque D. Heinsius sensum hujus loci in Introductione, sed nec ipse in tot suis editionibus sædum hoc mendum expunxit, nec ab aliis editoribus fuit auditus. Hæc de πηδάλιον disputatio in mentem mihi revocat Sæctum Claudianis temporibus factum, cujus fragmentum nobis servatur lib. XLVI 1 Π, Tit. 1 X, l. 3. §. 8 : *Ut si quis ex naufragio clavum vel unum ex his abstulerit, omnium rerum nomine teneatur.* Hic Interpretibus aqua hæret dubitantibus quid per clavos Imperator intelligat, quum non nisi unum in navi clavum esse existi-

existiment. Sunt viri eruditissimi qui docent clavum modo pro ἀκρω ἑπιδάλις, modo pro toto poni gubernaculo, & clavos hic esse gubernacula clavo annexa. Quod sane ego quid sit non capio. Gubernaculum enim habet unum clavum, nunquam duos. Gubernaculi partes sunt οἷαξ, φθεῖρ, πτερυγίον, αὐχὴν. Οἷαξ est clavus, quo, ut Isidorus inquit, regitur gubernaculum. Naves vero veterum paulo majores duo habebant gubernacula, duos clavos, unum in prora, alterum in puppi. Hinc Græcis dicuntur ἀμφίπυμοι tales naves. Petron: *Nunc per puppim per ipsa gubernacula dilabendum est, a quorum regione funis descendit, qui scapha custodiam tenet.* Idem: *Pergit interim tempestas mandata factorum exequi, omnesque reliquias navis expugnat. Non arbor erat relicta, non gubernacula, non funis, aut remus.* Apud Heliodorum V Æthiopic. Theagenes & Chariclea ad Ithacæ promontorium appellitur τῷ πηδάλιων ἡγέτην ἀποβαλόντες, altero clavo amisso. Lucas Act. xxv i i in Pauli nave dixit in numero multitudinis τὰς ζυγίηρας τῷ πηδάλιων, vincula clavorum. sed omnium clarissime Hippolytus de AntiChristo quem nuperius edidit Marquardus Gudius, vir doctissimus & mihi conjunctissimus, cui brevi plurimum res litteraria debet, in elegantissima comparatione Ecclesiæ cum navi: Θάλασσαν ἐστὶν ὁ κόσμος, ἐν ᾗ ἡ ἐκκλησία, ὡς ταῦς ἐν πλώϊ χειμαζέται μὴ ἀλλ' ὅσον ἀπὸ πύργου. ἔχῃ γὰρ μεθ' ἑαυτῆς τὸ ἑμπεριον Κυβερνήτην Χριστόν. Φέρε δ' αὖν μέσῳ καὶ τὸ τέρεπαιον τὸ κτ' ἑταίρια, ὡς τὸ σκαρὸν τῷ Κυβερνῆτι μεθ' ἑαυτῆς βασιλεύουσι. Ἐστὶ γὰρ αὐτῆς μὴ πρῶτον ἡ ἀναβλή, πρῶτον δ' ἡ δύσις· πρῶτον γὰρ κύκλον, μεσημβρία. οἷακις δ' δύο αἱ δύο ἀφ' ἡμέρας. Sic enim recte MS Eboracensis. Vide Lipsium ad II Taciti annalem c. 6, Samuel. Bochartum, virum summæ eruditionis, qui in omni doctrinæ genere primas tenet, in Hierozoico opere mirando, & Cl. Schetterum de militia navali. Sed hæc in transcurso.

v. 48. Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης] MS II ἀγκυλόμητης, quomodo legendum censet Moschopolus: sicut ποικιλόμητης, δολόμητης, quæ tamen in secundo casu inflectuntur ac si primi λήξης esset πτης. Sic noster in Theog. αἰολόμητης Προμηθεὺς. Apud Hom. πολύμητης, ὀμήτης. Proclus tamen secutus auctoritatem Plu-

Plutarchi, qui & ipse olim in Hesiodum Commentarios edidit, quos Gellius laudat Noct. Att. XX, 8, & Proclus frequenter, tuctur ἀγκυλομήτης. Eustathius vero ad Οδυσ. γ, ait utramque terminationem apud veteres inveniri. Illam in ητης esse à μέδω, hanc vero à μήπης, ἡ βελή.

v. 51. Διὸς παῖς ἐμὲ μέλεισι] Imperite μελίδης & μελίτης vertunt *consulens*, quum potius sit consilii plenus, consiliorum auctor, μέλα βυλάων ut recte circumscribit Theocritus notante Eustath. ad Iliad. α. Nec hoc prætermiserunt viri eruditi, sed surdis narrarunt fabulam. In præcedente versu παῖς Ἰαπετῖο verte: *filius Iapeti*. Gloss. Vetus: Παῖς ὁ υἱός, *Filius*. Non ignoro Latinis quoque poetis puer pro filio dici, ut *Veneris puer* apud Ovidium Cupido, *Latona puer* Horatio Apollo, sed in versionibus, quæ in tyronum & Græcæ linguæ non satis peritorum gratiam adornantur, hæc non habent locum. εὖς autem reddidi *egregius*. Moschopulus exponit καλός. Et Hesych. εὖς, ἀγαθός, καλός, μέγας, δ' τυχερός. Glossæ MS Voss: εὖς, μέγας. Sane apud Hom. conjungitur εὖς τε μέγας τε. Sic in Ἀΐσι v. 25. εὖς παῖς Ἀλκαῖοιο. *egregius filius Alcai*. ubi Interpretes: *præstans puer*.

v. 55. pro χαίρεις prior liber Vossianus χαίροις.

v. 63. Ἀθανάταις τε θεαῖς εἰς ὧπα ἔϊκεν] MS I, editio Infrini, Tzetzes: ἀθανάτης θεῆς. Idem codex, ut & Palatinus sequenti versu legunt παρθενικῆς pro παρθεναῖς, quam lectionem Proclus quoque agnoscit. Nec aliter scripsit Hesiodus. Glossæ MS Palatini libri exponunt optime παρθίν. Vossianæ addunt subintelligendum ποιεῖν. Pertinet παρθενικῆς εἶδος ad Pandoram non ad Deas ut vulgo capiunt. Jupiter, inquit, jussit Vulcanum quam celerrime ex luto formare massam, illamque voce humana instruere & viribus, & tanta pulchritudine virginali ut ad formam dearum accedat. Equidem ex vulgata lectione nulum sensum idoneum posse confici facile vident qui animum advertunt.

v. 66. Γυχόρας μελεδῶνας] Veteres quidem magistri in explicando γυχόρας mire ambigunt, sed mihi recte vidisse videntur illi, qui exponunt πῶς μέλη χρυσέας, sicuti præter Moschopulum & Proclum Vossianæ Glossæ, & Phavorinus. Κορεῖν est

est *ἡγεμεῖν, καλλωπίζειν*. Hefych: *ἡγεῖν, ἡγεμεῖν, καθαίρειν*. Unde & *νεωκόρ*, qui templum ornat & tuctur, ædituus. In Actibus Apostolorum Ephesus dicitur *νεωκόρ*. Ἀῤπεμιδ, ædituus Dianæ. Sicut & in nummis Græcorum frequenter urbes & populi *νεωκόροι* Κασιόρων appellantur, quia templa in honorem illorum excitant, quibus ornandis & colendis operam suam devoverant, ut quasi essent Cæsarum æditui, ut monuit vir illustris Caspar Gevartius, sicut Ephesii Dianæ sunt *νεωκόροι*, propter illustrissimum & maximi operis templum, quod in ejus Dææ honorem in sua habebant urbe. *Γυαγόροι* μελιθήνες sunt curæ quæ totæ in ornando corpore sunt occupatæ. Mulieres vero quo studio magis tenentur quam comendi & excolendi corporis, quibus, ut Plautus ait, *nulla satis ornandi satietas est*.

C A P U T III.

In Hesiodo tres mendæ deletæ. Idem expositus. Ἀμφιγυεῖς φωνή. Jovis dona quomodo rejicienda esse Hesiodus doceat. Θαλίαι τέρπειδαι. Hesiodo versus fugitivus, qui in nullis editionibus conspicitur, restitutus. Antiquissimorum hominum vivendi ratio. Pecus nonalebant. Varro emendatus. Μῦλα, Poma omnes arbutei fructus. Μῦλα pro opibus. Ἡπὶ βυσὶ κτείναντες. Homerus explicatus. Hesiodus bis emendatus. Interpretes sæpius reprehensi. Ἡ' ἐξ ἐσπερίοι.

v. 69. Ως ἔφατ', οἳ δ' ἐπίθοιτο] Vitia hæc sunt ne in pueris ferenda, & tamen omnes occupant editiones. Scribendum: *ὡς ἔφατ', οἳ δ' ἐπίθοιτο*. Nec aliter MSS. Sequentē versu Ἀμφιγυεῖς est *ὡς γῦα βεβλαμμένον*. γῦα κατ' ἐξοχῶν dicuntur manus & pedes. Homer.

Γυώσω μὲν σφῶν ὑφ' ἄρμεσσι ὄκτας ἵππους.

Frangam quidem pedes celerum equorum ante currus.

γυώσω enim, ut bene Porphy. ad Homerum observat, est *σκαλεαγής ποιῶσα*. Latinis utroque pede claudus, pedibus captus. quod quum a Græcis proprie tribuatur Vulcano, quibus familiarē est ἐπιτεῖα singulis diis & heroibus assignare, iisque uti loco ipsorum propriorum, Latini vero careant tali voce, qua illum commode possint exprimere, ut Vulcanum per eam significari intelligant omnes, *Ambiclaudus* enim Latium vetus ignorat.

vertendum est: Vulcanus. ut *ὀνοσίγαιος* Neptunus. Ridiculus esset qui verteret *Terram concutiens* quum pro ipso Neptuno ponitur. Talia apud Græcos *ὅσα κείναις*. v. 77. *ἐθέσφι* MS I, pro *ἐθέσφι*.

v. 79. *Εἰ δ' ἄρα φωνὴν ἦκε θεῶν κήρυξ*] Quærent Græci Magistri quomodo hic Mercurius vocem Pandoræ indidisse potuerit, quum paulo ante Vulcano ejus confectio mandata fuisse dicatur. Itaque *φωνὴν* v. 61 interpretantur *ἔργονα φωνῆς*, sed licet hæc exponendi ratio possit probari, nondum tamen essemus defuncti. In præcedente enim versu jam commemoraverat Mercurium Pandoræ pectori inseruisse *αἰμυλίαις λόγους*. quomodo vero illos sine voce? & quomodo res ab eodem gesta tanquam diversa a diversis acta narratur? Quid quærimus? *φωνή* hic est *ὄνομα*, ut apud Hom. II. γ.

Περίαμ δ' Ἐλένην ἐκαλίσσατο φωνῇ.

Priamus Helenam vocavit nomine. ubi *φωνῇ* perperam *παρέλα- κειν* docent, & exponunt *vocē*. Gregor. *Μήτε ἡμῶς διδάσκητε τὴν ψηλοτέρως φωνῆς*. Ne nos increpetis ob verbum insolentius. *ἐνέ- θηκε φωνὴν* est nomen imposuit. Ita omnino Hesiodum intelligendum ipse docet: *ὀνόματι δὲ πλώδι γυναικὸς Πανδώραν*, appellavit autem mulierem hanc *Pandoram*.

v. 86. *Μήποτε δῶρον δίδραλξ*] Jovis igitur dona sunt rejicienda. sed egregie hujus loci mentem declarat Plutarchus libello quomodo adolescenti poetæ sint audiendi, ostendens Διὸς δῶρα esse fortunæ munera: *Ὁ δ' Ἡσίοδος τὴν Προμηθεῖα πεισὼν τῇ Ἐπιμηθεὶ πατρὶ καλὸν ὄνομα*,

μήποτε δῶρον

Δίδραλξ τῷ Ζηνὸς Ὀλυμπίῃ; ἀλλ' ἀποπέμπειν, ἐπὶ τῇ τὴν τύχης δωάμει τῇ Διὸς ὀνόματι κέχρηται. τὰ γὰρ τυχερὰ τῶν ἀγαθῶν Διὸς δῶρα κέκληται, πλάγους, καὶ γάμους, καὶ ὄρους, καὶ πάντας ὅλους τὰς ἐκείνης, ὣν ἡ κλήσις ἀνόητός ἐστι τοῖς χρεῶν καλῶς μὴ δυναμένοις. διὸ, καὶ τὴν Ἐπιμηθεῖα φαῦλον ὄνομα καὶ ἀνόητον, οἶσται δεῖν φυλάττειν καὶ δεδιέναι τὰς τύχας, ὡς φλαβησόμενοι καὶ ἀφροσύνην ἔω' αὐτῶν. καὶ πάλιν ὅταν λέγῃ

Μήδε ποτ' ἐλοιδόμην πεινῶν θυμοφθόρον ἀνδρῶν

Τέτλα ὀνειδίσειν, μετὰ τῶν δούσιν αἰὲν ἐόντων.

ἡρόδοτος τῷ τ' τυχερὸν εἶρηκεν, ὡς οὐκ ἄξιον ἐγκαλεῖν τοῖς ἀλφειῶν τῷ τῷ πινομένοις, ἀλλὰ τῷ μετ' ὀργῆς, καὶ βαθυμίας, καὶ μεγαλειᾶς, καὶ πολυταλείας ἀπολείαν, αἰχρῶν καὶ ἐπονείδων ὄντων. Hesiodus ubi Prometheum inducit fratri Epimetheo suadentem ne a Jove ulla dona accipiat, sed ea alio dimittat, Jovis nomen de potentia fortuna usurpavit. Bonis enim fortuna tribuit appellationem donorum Jovis, opibus, conjugis, imperiis, & omnibus in universum bonis externis, quorum possessio inutilis est recte uti iis nescienti. Itaque etiam Epimetheum hominem vitiosum & fatuum cavere sibi jubet & metueret a rebus secundis, damno nimium ei & exitio futuris. Iterum ubi ait, Nunquam pauperiem perniciosam animumque excruciantem exprobra homini, quia deorum munus est. Deorum munus vocat id quod fortuna obtigit. innuens non esse eos culpandos, qui fortuna injuria pauperes sunt, cum ignavia potius, socordia, mollitie & luxu conjunctas divitias in turpibus & vituperatione dignis habendas. vide ibi plura, & ejusdem libellum de Fortuna in fine. v. 87. pro παρὰ ζηνός MS II, ὡς ζηνός.

v. 96. Ἐν ἀρρήτοις δόμοις] Merito hæserunt veteres Critici in hoc loco. valde ἀκυρολόως dolium appellatur δόμος. Inde & Seleucus pro δόμοις scribebat πῖθοις, ut Proclus notat. Seleucum, qui hunc locum sic emendandum judicavit, existimo fuisse Grammaticum illum Alexandrinum, qui Romæ docuit, & Homericus dicebatur. Hunc enim in omnes fere poetas commentarios edidisse Suidas docuit. Quæ a viris doctis afferuntur ad istam translationem asperam molliendam, arguta quidem sunt & ingeniosa, sed quæ facilius rejici possunt quam probari.

v. 99. Αἰμόχου βελῆσιν] Hunc versum inducendum esse recte Aristarchus & D. Heinsius censuerunt.

v. 102. Νῦν δ' ἀνθρώποις ἐφ' ἡμέρῃ ἣδ' ἐπὶ νυκτὶ MS I, ἐφημέρη. lege, ἐφ' ἡμέραις. Sic emendaveram, & recte me emendasse postea ex Plutarcho cognovi, in cujus consolatione ad Apollonium sic legitur.

v. 105. Οὕτως ἔπ' πῦρ ἐστὶ Διὸς νόον ἐξαλείαδ'. MS I, ἔπ' πῦρ. Sic & Tzetzes. πῦρ nonnunquam æque περιέλκεται πῦρ. Διὸς νόος est

est Jovis sententia, consilium, decretum. Hesiodi sententiam Tacitus refert: *Quæ fato manent, quamvis significata, non vitantur.* Sequenti versu idem liber: εἰ ἦ γέλοις.

v. 113. Νόσφιν ἄτερ τε πόνων] In utroque MS abest π. Et sane abesse debet. Tzetzes. πόνων ἢ τὸ πο κρινή ἐστι συλλαβή. ὡς γὰρ τὸ εἰ ἀμελεῖσθαι ἐκλείνεται. sic & superius v. 91, in manu exaratis libris legitur. Νόσφιν ἄτερ κακῶν. Ubi H. Stephanus perperam incuriæ editores insinuat. Inferius v. 674. Μὴ μῦθον οἶνον ἢ νέον καὶ ὁ πώγωνος ὁμοῦρον. Sic MS I Vossianus. vulgo μηδὲ μῦθον. versu præcedente in nonnullis editionibus legitur ζώσπον pro ἔζων. quod auribus meis magis arridet.

v. 115. Τέρεποντ' ἐν θυλίῃσιν] Suaviter tempus transigebant in conviviiis, nimirum quæ instruxerant ex iis quæ sponte tum ferebat injusta tellus. pro quo statim:

οἱ δ' ἐθέλημεν

Ἡσυχίᾳ ἔργα νέμεσθαι σὺν ἰοδωλοῖσι πολέεσσι.

ipsique ultro

Tranquilli quæ collegerant dividebant cum multis bonis.

hoc est, ut Virgilius exposuit, *in medium quarebant*, & iis in otio sine contentione & invidia fruebantur. Hæ sunt illæ θυλίαι. de αἰθυσία & Deorum epulis Hesiodus hic non cogitavit, quod & ille versus luculenter ostendit: qui in nostris quidem editionibus nunc desideratur, sed olim non desiderabatur in iis, quibus usus fuit Diodorus Siculus. Is in libro V bibliothecæ huic, quem nunc exponimus, istum subjicit:

Ἀφνειὸν μέλοισι, φίλοι μακάρεσσι θεοῖσι.

Abundantes pomis cari beatis diis.

Dignus sane est qui loco suo, de quo fuit injuria temporum & hominum deturbatus, restituatur. Cæterum hunc versum male intellexit & interpretatus est vir Græce doctissimus, Laurentius Rhodomannus. Ἀφνειὸς μέλοισιν vertit: *felices gregibus.* μέλα hic non sunt greges. Nam quamvis pastoritia vita sit simplicissima, & aliis vitam tolerandi rationibus vetustior, ignorata tamen fuit antiquissimis illis hominibus, qui sub Saturno dicuntur egisse. Hi enim iis solum se tuebantur, quæ terra sponte ad eorum victum ferebat. Omitto Ovidium, aliosque poetas.

Var-

Varro II de R. R. cap. 1: *Et homines & pecua quum semper fuisse sit necesse, natura*, (sive enim aliquod fuit principium generandi animalium, ut putavit Thales Milesius, & Zeno Cittieus, sive contra horum principium exitit nullum, ut credidit Pythagoras Samius, & Aristoteles Stagirites) *necesse est humana vita a summa memoria gradatim descendisse ad hanc etatem ut scribit Dicaarchus: & summum gradum fuisse naturalem, quum viverent homines ex iis rebus quas inviolata ultro ferret terra: ex hac vita in secundam descendisse pastoritiam, e feris atque agrestibus, ut ex arboribus & virgultis decerpendo glandem, arbutum, mora, pomaque collegerant ad usum, sic ex animalibus, propter eandem utilitatem, cum qua possent silvestria deprehenderent, concluderent & mansuesacerent.* Sic hic locus legendus & interpungendus videtur, in quo tamen emendando Gronovio τὸ πᾶν debentur, *collegerant, & mansuesacerent, quæ reposuit pro colligerent, & mansuescerent.* Tò cum intellectu revocandum ad superiora; quasi scripssisset: *pastoritiam: cum, ut ex arboribus & virgultis decerpendo glandem, arbutum, mora, pomaque in usum colligere consueverant antehac, sic ex animalibus sylvestria quæ possent caperent, septo custodirent, mansueta redderent.* Hic videtur supervacuum vel quod prius posuerat *e feris & agrestibus*, vel quod post dixit, *ex animalibus silvestria*: At hæc est illius repetitio propter *ὑπερβαλον*, sensui magis quam verbis conveniens. de quo genere Gronov. ad Senec. I, de ira, 3. *Μῆλα* autem hoc loco sunt omnes arbuti fructus, qui edules sunt, sicut apud Latinos poma. Nam & nuces, & ficus, & uvæ *πεῖζυμοι* mala dicuntur. vid. leg. CV de verb. signif. Varro cap. 59 lib. I de R. R. proficitur se acturum de pomis condens, & ibidem tradit, quomodo pira, rapa, nuces juglandes sint servandæ, quia rapa, pira, nuces in pomis numerabantur. Hesych. *Μῆλα παντὸς δένδρου καρπὸς, ἐξωρίτης δὲ τῆς μηλίας, καὶ πάντες τὸ δένδρον.* In hoc ipso verbo offenderunt inferius Latini interpretes, sed ratione diversa v. 162:

Ἄλλοις μενεαμένοις μέλων ἑνὶ Οἰδί ποδῶο.

Perdidit pugnantes propter oves Oedipi.

sed non pugnabant propter oves, sed propter opes, regnum, faculta-

cultates Oedipi. De quo Græci Magistri: Μηλα, κίσεις, αἰε-
σίαι, βασιλείαι. Hos Latini debebant sequi. Veterum enim di-
vitiæ in pecudibus, præcipue in ovibus. Varro dicto loco libri
secundi: *In quæis* (nimirum animalibus agrestibus, quæ com-
prehendebant & mansuefaciebant) *non sine causa putant oves*
assumtas, & propter utilitatem, & propter placiditatem. Non
longe post: *De antiquis illustrissimus quisque pastor erat, ut*
ostendit Græca & Latina lingua, & veteres poëta, qui alios vo-
eant πολυάγρους, alios πολυμήλεις, alios πολυβύτας, & quæ se-
quuntur. Sic apud Hesiodum inferius πολύμηλος est opulen-
tus. Cæterum in hoc, quem reposuimus, versu, φίλοι μακρότεροι
θεῖοι, idem est quod αἰδαιμένοι. Sic & intelligendum in di-
stico illo in Epictetum:

Δεῖλ' Ἐπικτήτ' ἡνιόμην, καὶ σῶμ' ἀνάπηρ'

Καὶ πενίῳ ἴρ' ἔμ', καὶ φίλ' ἀθανάτοις.

Servus Epictetus sum, & corpore mutilus, & paupertate latus,
& tamen deis carus, id est, felix. Terent. Solus es quem dii
diligunt. vid. Meric. Casaub. præfationem in accuratissimam
Epicteti editionem a se editam. Porro quod viri docti notant
ἐπὶ βροτὸν κλείεσθαι ἢ θνήσκεν esse in prima pueritia occidi, mori,
id vero ex exemplis, quæ afferuntur, non potest intelligi. Ni-
hil aliud verba, quæ Iliad. ζ leguntur, volunt, quam illos de-
prehensos esse apud armenta & gregem, ibique occisos. Alio-
quin κλείεσθαι ἐπ' οἷσιν eandem haberet vim. Iliad. υ vero Æ-
neas non ait se metuere Achillem, quod aliquando cum eo esset
congressus ἐπὶ βροτὸν, sed contra ea Æneas ibi excusat certamen
cum Achille incundum, quia jam olim expertus sit vim Achil-
lis, & robur ejus hastæ, quum salutem suis debuerit pedibus ser-
vatus Διὶ λαοφρονὶ γένοιτο

Ὅτε βροτὸν ἐπήλυθεν ἡμετίοισιν.

quum armenta nostra invasisset, inquit Æneas. quod & ipsum
Achilles ei postea exprobrat:

Ἦδη μὲ σέ γε (φημί) καὶ ἄλλο τε δευρὶ φόβησα

Ἦ' ἔμ' ἐμνήσθ' ὅτι πέρ σε βοῶν ἀπο μένον ἐόντα

Σῶσα κατ' ἰδαίῳ ὀρέων ταχέως πτόδεςσι

Καρπαλίμως; τίτε δ' ἔπ' ἐμὲ καπαλίξοι φόβῳ.

Fam enim te puto & alias hasta terrui. An non recordaris quando te apud boves solum existentem repuli ab Idæis montibus velocibus pedibus celeriter. Tunc vero non convertebaris fugiens. Vides nullam hic reconditæ notionis formulam latere, sensum esse simplicissimum & apertum.

v. 122. Τοὶ μὲν δαίμονες] Aristides, Plutarchus de oraculorum defectu, Plato in Cratylo, & V de legibus hos versus sic legunt:

Τοὶ μὲν δαίμονες ἐσθλοὶ ἐπιχθόνιοι τελέθουσιν

Ἄγγοι, ἀλεξίκαχοι φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

Quam lectionem vulgatæ præferendam existimo tot summorum virorum auctoritate munitam.

v. 124. Οἶρα φυλάσσει τέ δικας] MS I φυλάσσειν. Sic hic versus legitur inferius, 254, & 233:

Τίτλουν ἢ γυναιῶνες ἐοικῶτα τίτλη.

Hom. II. α. Στήθεσσι λαοίοισι ἀφ' ἰδὺχα μερμήρεζιν. Infinita hujus paragoges exempla ex Græcis poetis facile colligas.

v. 125. Ἡ' ἔρα ἰσάδωροι] Retinenda est antiquior versio: *aëre induti*. Virgil. *obscuro aëre septi*, hoc est oculis subducti sunt ut a nemine possint videri. Versu sequente, *μέγας βασιλῆιον* non est regale munus, sed regius honor. Hinc postea de aurei sæculi dæmonibus dicit, illos quidem his esse inferiores, nec regia majestate illustres, ἀλλ' ἔμπης πμὴ καὶ τοῖσιν ὀπηδεῖ. *Verum etiam hi honore sunt conspicui*. Cur autem dæmonibus tribuatur regius honor hanc rationem affert Plutarchus libro de defectu oraculorum, quia βασιλικὸν τὸ εὖ ποιεῖν.

C A P U T IV.

Φυὴ νόημα. Hesiodus expositus. Muliebris educatio puerorum inter mala argenteæ ætatis. Μίτρεν ἥβης, θαλάσσης. Elegans Græcorum poetarum periphrasis. Hesiodo vetus lectio restituta. Eiusdem vexatus locus expositus. Dæmones mori exacta certa periodo. Dæmonum sunt diversi gradus. Ἀδύνατοι δόττεροι. Secundus. Καλίεσθ. Ἀπλάστοι. Εὐερόεις δόμοι. αἰδύ. Κρυερὸν. Γενεά. varii interpretum errores ostendi.

v. 129. **Ο**ΥΤΙ ΦΥΛὸ ἐναλίγκιον ἔτε νόημα.] Verte: *Neque corporis habitu simile neque ingenio*. Φυὴ hic non

est sola statura & proceritas corporis sed conjuncta cum dignitate formæ, ut recte Græci magistri docent. Νόηµα est ingenium. Glossæ MS Vossianæ: νόηµα φρόνησις. Homero φρένες. Iliad. α.

ἰπεί εἴ τιεν ἐπὶ χρείων

Οὐ δέµας, εἰδὲ φύλῳ, εἴτ' ὅτ' φρένας, εἴτ' π' ἔργα.

quoniam illi non est inferior, neque corpore, neque forma, neque ingenio, nec operandi peritia.

V. 130. Ἀλλ' ἔκατ' ἔκαστ' ἦ παῖς] In I MS ἦ desideratur. Viri doctissimi ἀλλ' hic accipiunt pro ἀλλ' ὅµως, quasi poëta dixerit inferiorem quidem hanc ætatem esse & deteriolem superiore, hoc tamen habuisse bonum, quod pueri aliquamdiu simpliciter, sine malo, & ἀήθως apud matres fuerint educati, ut hanc longam ἐν γυναικωνίῳ διὰ τοῦ χρόνου habuerit inter notas & bona hujus ætatis, quibus sequentem antecellat. quod plane poëtæ menti adversatur, qui maternam educationem depravationi hujus sæculi adscribit, ex quo appareat longe deteriolem esse hanc ἡλικίαν priorē aurea, quia pueri diu in Gynæceis latitent, & in sinu matrum adolescant, & corroborentur, qua muliebri educatione redderentur molles, imperiti, effæminati. Inde ait pueros evadere μάλιστα νηπίους valde rudes. Quo nomine Plato quoque educationem filiorum Regum Perliæ reprehendit. Quid verbis opus, res loquitur. Nec veteres unquam aliter hunc locum ceperunt.

V. 131. Ἡ ἥτης μέτρον ἵκοντο] Interpp: *Pubertatis terminum attigisset.* Hesych. quidem μέτρον dicit esse πύργος sed poëtis ἥτης μέτρον nihil aliud est quam ipsa ἥτη. Sic inferius μέτρα θαλάσσης est θαλάσσα. Hom. μέτρα κελύβη, κελύβη. In epitaphio Hesiodi, quod Pindaro adscribitur μέτρον σφίγης est σφίγῃς, ut ibi legendum inferius ostendemus.

V. 134. Ἀλλ' ἔχοντες Ἀφροδίτης] MS I, ἀφροδίτην.

V. 135. Ὑπερὶ δ' ἀπιδάλον] Hi sunt mollis istius maternæ educationis fructus. *Nihil magis facit iracundos,* inquit Seneca, *quam educatio mollis & blanda, ideo unicis, quo plus indulgetur, pupillisque quo plus licet corruptior animus est.*

V. 140. Τοῖς μὲν ὑποχθόνιοι] MS I, Τοῖς μὲν τοῖς χθόνιοι. Nonnulli

nulli codices quod Stephanus notat: ἐπιχθόνιοι, quam lectionem Tzezes tuetur. Nihil verius, quamvis alteram sequantur Proclus, Moschopulus, & omnes quas vidi editiones. Verum si argenteæ ætatis homines postquam mortem obierunt sunt ὑποχθόνιοι δαίμονες, quinam sunt πρῶτοι ὑποχθόνιοι, quod Tzezes merito urget. Vir magnus multus quidem est in asserenda lectione vulgata, præfatus δαίμονες δαίμονας hic conjungendum, non δαίμονες ὑποχθόνιους. ex illa enim lectione hanc absurditatem nasci, quod tum δαίμονες etiam cum θνητοῖς sit conjungendum: hinc vero confici primos etiam fuisse θνητοὺς contra doctrinam Platoniceam. Sit contra doctrinam Platoniceam, non tamen est contra Hesiodi, qui dæmonas quoque exacta certa periodo mori cecinit. Plutarchus de oraculorum defectu: Οἱ Ἡσίοδος οἶεται καὶ θεοὺς ποιεῖν χρόνῳ γίνεσθαι τοῖς δαίμονι πρὸς τελευτῆς· λέγει γὰρ ἐν τῷ τ' Ναϊδὶ ὡς εὐπία καὶ τ' χρόνοι αἰνιτίζονται.

Ἐννέα τοι ζῶντες γένεαι λαχρύζα κερύνει

Ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν· ἑλὰφον δὲ τε τιτραχέων.

Τρεῖς δὲ ἐλάφους ὁ κέραιος γηροσκύει. αὐτὰρ ἐφ' οἴνῳ

Ἐννέα τὺς κέραιας· δίκας δὲ ὑμεῖς τὺς φοῖνικας

Νύμφας ἐὺπλόκαμους, κῆρας Διὸς αἰγιόχοιο.

Hesiodus certis temporum conversionibus mortem daemones appetere censet, & tempus etiam sub involucrio proponit, hac sub Naïdis persona loquens: Novem hominum vegetorum ætates garrula cornix vivit, cervus autem quatuor cornicum, tres autem cervi corvus. Sed phœnix novem corvorum: vos autem Nympha formosa, Jovis filia decem phœnicum. vide ibi plura. Sane primos δαίμονας ætatis aureæ fuisse quoque θνητοὺς an non ista verba ostendunt? v. 116:

Ὀνήσκοι δ' ὡς ὕπνῳ διδμημένοι. Moriebantur vero tanquam somno obruti. & v. 121:

Αὐτὰρ ἐπεὶ κεν τῷτο γῆν καὶ γαῖαν κατέλυσεν.

Verum postquam & hoc genus terra texit. hoc est ὡς ἀφ' οὐρανόθεν ὡς ἀπὸ θέναι, inquit Tzezes MStus Vossii, in edito enim hæc desiderantur. Verborum autem Hesiodi hæc est σωείπεια. Τοὶ μὲν μάλιστα θνητοὶ καλεόνται δαίμονες ἐπιχθόνιοι. Hi beati mortales secundi sunt terrestres scilicet dæmones: hoc est secundi

gradus, inferiores illis dæmonibus, qui ex aurei sæculi θνητοῖς sunt orti. qui quidem non regium honorem sunt adepti, ἀλλ' ἐμπης πμὴ καὶ πύσιν ὀπηδεῖ. *sunt tamen & hi in dignitate constituti.* Dæmones esse diversorum graduum nemo dubitat. Εἰσὶ γὰρ οἱ ἐν ἀνθρώποις, inquit Plutarchus, καὶ δαίμονες ὅσους τῆς ἀλφ. ϑ. ρ. αῖ. *sunt enim sicut inter homines, sic etiam inter dæmones diversi virtutum gradus.* Δαίμονες δώτεροι sunt inferioris loci & ordinis dæmones, ut δώτεροι ἀθάνατοι, dii inferiores, minorum gentium, apud Maximum Tyrium: dissertat. x x v i: Θεὸς μὲν οὐκ αὐτὸς καὶ χεῖραν ἰδρυμένο, εἰκνομεῖ τ' ἐρεῖν καὶ πλὴν ἐρεῖν πείσιν. Εἰσὶ δ' αὐτῷ φύσεις ἀθάνατοι δώτεροι ἐν μεθυσίᾳ γῆς καὶ ἐρεῖν πεταγμένοι, θεοὶ μὲν ἀσθενέστεροι, ἀνθρώπων δὲ ἰσχυρότεροι, &c. *Deus quidem eodem in loco manens, cælum regit, omniaque in eo ordinat ac disponit. Immortales autem quasdam habet potentias, quas secundos immortales vocat. Hi sunt Deo infirmiores, hominibus vero potentiores.* Sic & servi apud Florum I I I, 20, secundum hominum genus, quasi sint viliores & inferiores aliis hominibus: *Enimvero servilium armorum dedecus feras. Nam & ipsi per fortunam in omnia obnoxii, tamen quasi secundum genus hominum sunt.* Cic. I I I de off: *quasi secunda quadam honesta esse dicunt.* Et tela secunda apud Ovid. Superi vocant illud fulmen cui dextra cyclopium flammæ & iræ minus addidit. Inde & illæ locutiones apud Græcos δώτερον ποιεῖν, πῆταξ, ἄγειν, postponere. Lucian. Εἰ με δώτερον ἄγεις Ἑρμίωνος, si Hermioni me postponis. Καλέοντα vero hic est εἰσὶ. Superius v. 122 dixit δαίμονες εἰσιν ἐπιχθόνιοι, hic dicite eodem sensu καλέοντα ἐπιχθόνιοι. In sacris litteris καλέσονται ὑοὶ Θεοῦ, hoc est, ἔσονται. Apud nostrum inferius v. 1715:

Μηδὲ πολὺξενον, μηδ' ἄξενον καλέεαξ.

Nec vero multorum hospes, neve nullius sis.

De quo loquendi genere sacris pariter & τοῖς ἔξω scriptoribus familiari plura pridem præceperunt viri magni, Casaubonus ad Theocritum, & Grotius ad Novum Fœdus.

v. 149. Ἀπλάστοι] Latinis sunt inconditi, qui moribus sunt inculti. Τετρες ἄγριοι. Cic. vasti & agrestes. v. 149 Uterque codex MS: πῆταροῖσι μέλεισιν. versus sequens in primo sic se habet:

bet: τῶν δ' ἡ γὰρ χαλκία τύχαι, χαλκίοι δ' οἱ οἶκοι. vers. vero 151 idem liber μέγας pro μέλας.

v. 153. Βῆσαν εἰς δ' ῥώεντα δόμον κρυερὸν αἶδμα] Εὐρώεις δόμος multis antiquis & recentioribus est πλατὺς, laxa, ampla domus. Et sic C. Barthius Adversar. XXX, 13, qui hoc loco utitur ad firmandam correctionem Horatii, in quo pro domus exilis Plutonia substituunt domus exilis Plutonia. Sed hanc emendationem merito rejecit Vir magnæ & diffusæ eruditionis Johannes Gerhardus Vossius, qui docuit sedem exilem Plutonium Horatio non esse amplum illud mortuorum receptaculum, sed sepulchrum. quod certissimum. ῥώεις hic est squalidus ab ῥώος situs, squalor. ut Virgilius loca senta situ dicit: aut tenebricosus. Glossa MS Vossii: ῥώεντα, σκολεινόν. Suidas: ῥώεντα, σκολεινά, ζοφώδη. Sic & Hesychius & Etymologicum Magnum. Sophocles Ajace Flagellifero v. 615: Αἶδμαλον Ἄδαν, Homerus & noster in Theogon. ζόφον ἡρώεντα, Æschylus Prometh. 432: Κελαινὸς αἶδμα μυχός. Latini sæpe caca tartara. Inferius in Theogonia v. 729:

Εἴθε θεοὶ Τιτῆνες ὑπὸ ζόφῳ ἡρώεντι

Κεκρύφαται, βελήσσι Διὸς νεφέλη γαρέτω,

Χάρω ἐν ῥώέντῃ.

Illic dii Titanes sub caligine opaca

Abconditi sunt, consilio Jovis nubes cogentis,

Loco in squalido.

sic & v. 739. Κρυερὸς vero non est meo judicio frigidus, sed dirus, illætabilis, horrendus, ut in Theog. 657 δὲ κρυερὸς, grave damnum, & 636 πόλεμος κρυόεις, horrendum bellum. In Ἀσπίδι κρυόεις Τάεζαρ, eadem ratione dicitur, pro quo in eodem carmine: νυκτὸς ἐρεμνῆς οἰκία δεινὰ, noctis obscura domus horrenda. Hesych: Κρυερὸν, φρικτὸν, μισητὸν, αἰναιδὲς, φοβερὸν, ἐλείκειν, οἰκτερὸν, δεινὸν, χαλεπὸν, πονηρὸν, κακὸν, δύσχερες.

v. 156. Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τὸτο γλῶτ] Quæ viri docti de ἀλγιστάῳ hic subtiliter disputant inter λέξεις diversarum ætatum ego sane ut ex poetæ verbis cogi possit nullus video. Tertiæ enim ætati illum ipsum poetā ἐπιφωνεῖ, quod iis, quibus λέγειν adsignasse dicitur. Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τὸτο γλῶτ καὶ γὰρ καὶ κλύψι.

v. 162. Προτέρη γενεῇ] Vertere: *priori aetati*, non *generationi*, ut vulgo. Qui error passim quoque obviis in sacrarum litterarum interpretibus. Γενεὰ Latinis est *aetas*, quod Homerus dixit

Τὼ δ' ἤδη δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων

Ε' φθιάδ'

hoc Ovidius interpretatur XII Metam: *vixi Annos bis centum, nunc tertia vivitur aetate*. Horatio est *ævum*, cui Nestor perhibetur *senex ter ævo functus*. Ante Olympiades Græci per γενεαὶς rationes temporis colligebant, ut Porphyrius ostendit, qui γενεάν definit πῶς ἔπιλειν καὶ γενεάν πελείωσιν. sicut & Plutarchus, qui quum dixisset Heraclitum ἐπὶ τελευτῇ ποιῆν τὴν γενεάν, subjicit, ἐν ᾗ χρόνῳ γενεῶν τε παρέχῃ τὸ ἐξ αὐτῆς γαληνηρόν οὐ γενήσας. spatium quod a natali pertinet ad tempus generationi aptum, quod circumscribunt triginta annis. Alii tamen productiores, alii fecerunt angustiores γενεάς. sunt enim qui uno anno, sunt qui septem, decem, viginti, quinque & viginti, triginta, sunt & qui centum annis definiunt γενεάν. Quo sunt antiquiores tanto sunt longiores, monente eodem Porphyrio.

C A P U T V.

Versus Hesiodi fugitivus ex MSC & antiquis Interpretibus revocatus & suo loco repositus. Saturnus Rex Heroum in beatis Insulis. Hæ in Oceano locatz. Hesiodus bis restitutus, & aliquot locis expositus. Παλιγγενεσία. Elegans futurorum usus. Θιῶν ὄψις. Helychius correctus. Ὅπιν ἔχειν. Οὐπς. Εἰδέν. Hesiodo denuo medela. Φύλα Θιῶν. Trajectio versuum in Hesiodo observata. Versio Latina sæpius castigata.

v. 169. ΤΗΛΕΑΠ' ἀθανάτων τύσι Κρόνῳ ἐμβασίλῳ] Hunc versum ex MSto I I hic reposui, quem olim quoque in antiquis extitisse exemplaribus, sed a nonnullis fuisse ejectum cum sequente tanquam ineptum, & qui Hesiodo sit indignus, Proclus testatur. Quorum judicio si stamus, proximus etiam versus est expungendus. A Tzeze sane non videtur agnitus esse, nisi credibilis sit alterum illum quem cum hoc prisca Critici ἀείλιον etiam nunc desiderari, sicut quem nunc ex MS reponimus, in editionibus desideratur, propter illam causam quam Proclus nobis ostendit. Eam tamen mihi non probant acerbi illi

illi censores, quorum obelis quam multi confoderentur & ad hanc legem essent exigendi. Plures enim hoc longe deteriores in Hesiodo reperiuntur. Quin hunc optimis non dubito accensere. Quid enim siue verba spectes, numerosius, siue sententiam, pulchrius? Imperium autem in heroes in beatis insulis degentes veteres Saturno tribuunt. Inscriptio elegantissima monumenti Regillæ uxoris Herodis:

Ἡσι πρὶς ἱερὸν εἰδὼ ἐν ζῳαῖσι γυναικὲς

Ἀγκιστῇ, αὐτὴ δ' ἔμειδ' ἡρώησι νύμφῃ

Ἐν μακάρων νήσοισιν ἵνα Κρόνῳ ἑμβασιλάῃ.

Quibus (sc. deabus) sacra hac statua pulchra femina

Dedicata est. Ipsa vero inter heroidas habuit

In beatorum insulis, ubi Saturnus regnat.

Ultimus versus ex isto Hesiodi est expressus. Salmasius dubitat an usquam legatur beatas insulas fuisse sub Saturni imperio. Sed præter Hesiodum Diodorus Siculus etiam lib. I I L. hoc tradit.

v. 171. Πὰρ Ὠκείανον βαθυδίνῳ] Græci Magistri Ὠκείανον hic locant & exponunt ἐν τῇ αἰετ. poterant aliud agere. Poëtæ enim beatas insulas statuebant in Oceano. Horat. libro IV carm. 16.

Nos manet oceanus circumvagus: arua beata

Petamus arua, divites & insulas.

v. 173. Τελεῖς δ' ἔταρ] Restitui lectionem veterem, quam MS I, & Tzezes nobis servavit: τελεῖς ἐπὶ. Sic inferius τελεῖς ὕδαλῳ παρέχεν. vidit & H. Stephanus.

v. 174. Μῆκισ' ἔπειτ' ὤφειλον] Ordo verborum quem in his binis versibus Tzezes instituit tam ineptus quam sensus quem ex iis conficit. Ait enim Hesiodi voti hunc esse sensum se maluisse mori ante heroici seculi exitum, quam post illum nasci. Sed hoc ab Hesiodi mente alienum plane est, qui optat ἢ πρότερον quam quinta ætas ingruerit, ἢ ἔπειτα γένεσθαι, quam meliora scilicet tempora resflescent. Persuasum enim habebant poëtæ & plerique Philosophi, præcipue Platonici, exacta hac misera ætate παλιγγενεσία futuram, omnia reitura in suos ortus & pristinam felicitatem. Inde Probus ad illud Virgilii,

Ultima Cumæi venit jam carminis ætas.

notavit Cumæum carmen esse carmen Hesiodi, quod sic dicatur

a patre Dio, qui Cumæus fuerit. Sed quid his immoramur? Nihil est in poetis decantatius, qui tamen omnes videntur hanc opinionem ex isto Hesiodi loco haulisse.

v. 178. Εὐ τ' ἂν γεινόμενοι πολιοκρέτεφοι τέλειθωσι] Insulse interpretes Latini: *Postquam facti circa tempora cani fuerint.* Ἀν γίνεσθ' πολιοκρέτεφον τέλειθωσι est fieri canum? quid absurdius fingi potest? γεινόμενοι sunt τεχθέντες. Sic autem verte: *Quum vix nati canescant*, hoc est senescant, quum vix postquam lucem adspexerunt senio conficiantur. Hinc paulo post αἰψα γηροσκόπουσ' τοκῆας appellat. Conqueritur de vitæ brevitæ, cui quintæ hujus ætatis homines sunt obnoxii, quod celeriter tacitis consenscant annis. Hoc est de quo toties conqueruntur poetæ, meliores annos esse fugacissimos. Theocritus: Μὴ καυχῶ τέκα γάρ σε περὶ ἔρχεται, ὡς ὄναρ, ἥδη. *Noli superbire. celeriter enim te relinquit, tanquam somnium, adolescentia.* sed hæc Anthologiarum scriptoribus relinquamus.

v. 180. Οὐδὲ πατὴρ παίδεσσι ὁμοίως] Non hæc referenda sunt ad ἰδίας ὁμοιότητάς, ut non nemo facit, sed ad γνώμης. Loquitur de discordia & dissensione animorum, quæ miseros mortales hujus ætatis sic exagitat, ut omnia sint ὑπελα, nusquam candor, fides, infucatus amor, ne inter parentes quidem & liberos. Ovid.

Filius ante diem patrios inquit in annos.

Glossæ MS Vossii: ὁμοῖοι, ὁμογνώμων. Græci magistri, ὁμοίους, ὁμογενεῖς, σύμφωνοι. Alia ratio est inferius, v. 235:

Τέκνισιν ὃ γυναικες εἰσὶ καὶ τέκνα γενέσθωσι.

Pariunt vero mulieres similes parentibus liberos.

Hic utique loquitur de εἶδος ὁμοιότητι. Liberi enim qui parentum os referebant habebantur pro nota & argumento maternæ pudicitæ. Horat. I V, 6:

Nullis polluitur casta domus stupris,

Mos & lex maculosum edomuit nefas,

Laudantur simili prole puerpera:

Culpam pœna premit Ceres.

Cui non dictus Hylas?

v. 185. Ἀπμήσθη] Barbare interpretes: *Dehonorabunt.*

Ἀπμή-

Ἀπμήσυσι autem est ἀπμαῖν φιλέσι. sic & versu sequente μέμψον) est μέμφεσθ φιλέσι, & vers. 189, ἔπερ' ὃ' ἑτέρω πάλιν ἐξαλαπάξει, est ἐξαλαπάζειν εἴωθε solet expugnare. vers. 225: οἱ τέ μιν ἐξελάσσωσι, qui ipsam expellere solent, sic ex MSS ibi legendum. & v. 323:

οἷα τε πολλὰ

Γίνεσθαι, αὐτ' αὖν δὴ κέρδ' ἰόνον ἐξαπατήσῃ, id est, ἐξαπαταῖν φιλεῖ. & mox v. 327:

Ἴσον δ' ὅς θ' ἰκέτω ὅς τε ξείνονα κέχρη' ἔρξει.

hospitem malo afficiet, hoc est afficere solet. Sic & Latini hoc tempore utuntur, hinc in versione retinui. Horat:

Non hic cuiquam parcat amico.

hoc est, parcere solet. Pers. Sat. 11:

At bona pars procerum tacita libabit acerba.

hoc est, libare solet, ut bene ibi πολυμαθὲς αἰσῶν Casaubonus, quem vide, qui & Hebræos hoc genere loquendi usos esse docet, a quo nec Græcos abhorrere a nemine quod adhuc memini observatum, hi loci Hesiodi argumento sunt. Aoristis quidem hanc vim inesse tralaticium est, ut & apud nostrum 240:

Τοῖσιν δ' ἔρχεσθαι μέγ' ἐπήρατα πῆμα Κρονίων.

Illis autem cœlitus magnum importare solet malum Jupiter.

& sæpe alias. Theogon. v. 57:

Αἶψα τε καὶ μέγα νεῖκε' ἐπιστὰ μῦθος κατέπαυσε.

Statim etiam magnam contentionem scite dirimere solet.

v. 187. Οὐδὲ θεῶν ὅπιν εἰδέτε] Imperite interpretes: *Neque Deorum oculum veriti*. Verte: *neque Deorum iram veriti*. Inferius v. 252, θεῶν ὅπιν σὺν ἀλειτουργίς, *deorum animadversionem non curantes*. Ubi iterum interpretes sine sensu: *Nullam Deorum reverentiam curantes*. Homerus Iliad. π.

Οἱ βίη εἰς ἀγρῇ σχολικὰς κείνωσι θεμίτας,

Ἐκ δ' δίκῃ ἐλάσσωσι, θεῶν ὅπιν σὺν ἀλειτουργίς.

Hic Interpretes: *Deorum rationem nullam habentes*, quod ferri posset, ut apud Herodotum Calliope: ἔτι δαιμόνων ἔτι θεῶν ὅπιν ἔχοντες. Neque geniorum neque deorum rationem habentes. At O'duas. φ. v. 29:

Σχέτιλοι ἔδὲ θεῶν ὅπιν ἠδ' ἰσάται' ἔδὲ τροπίζουσ.

Inter:

Interpretes rursus inscite vertunt: *deorum providentiam reverentiam*. In omnibus his locis ὅπις est ira, poena, vindicta, animadversio. Hesych: ὀπίδα, ἐπιστροφὴ, ἐντροπὴ. Item: ὀπις, ὀπισθοφῆ, φωνή. Corruptissime. lege: ἐπιστροφὴ, ποιη. Noster in Theogonia, 222 de Parcis:

Οὐδέποτε λήγῃσι θεαὶ δεινοῖο χόλοιο,

Περί γ' ἀπὸ τῶ δῶσι κακὸν ὅπιν ὅς τις ἀμείβῃ.

Non ante deponunt dea gravem iram,

Quam ab illo poenas sumserint magnas qui peccavit.

Unde & Nemelis ὀπις, & Ionice Οὐπις dicitur in Inscriptione Herodis Attici:

Ἡ τ' ἐπὶ ἔργα βροτῶν ἐλάεις Ῥαμνυσίας Οὐπις.

Qua facinora hominum punis Rhamnusias Upi.

Ut bene emendavit & exposuit maximus Salmasius. quam appellationem Nemelis quidem ἀπὸ τ' ὀπις accepit, non tamen hoc nomine, quod ὀπιν seu curam gerat rerum humanarum, sed quod animadvertat & puniat mala & improba audacium & insolentium hominum facinora. quas Nemelios partes esse nemo ignorat. Εἰδὼπις apud Hesiodum sunt Φοβέμενοι. Hesych. εἰδῶν, ἰφοῶν. v. 190 pro ἐξαλαπάξῃ MS II, ἐξαλαπάξῃ. Male.

v. 199. Ἀγνιάτων μὲν φύλον ἴτην] φύλον ἐνικῶς apud Graecos scriptores in hac notione non legitur. Itaque hic locus mihi mendii dudum fuit suspectus, quod deterfit MS I I, ex quo legendum φύλ' ἴτην. ἴτην fuit etiam in codice Palatino & conspicitur in margine Stephanianæ editionis. Hinc & statim περιπίντε non περιπίντες. Ἀγνιάτων φύλα sunt dii. & sic verendum, non ut vulgo: *familia Deorum*. sic superius φύλ' ἀνθρώπων sunt homines, φύλα γυναικῶν mulieres.

v. 207. Δαιμονίη τί λέλακας] MS I λέληκας. probat Tzetzes.

v. 210. Ἀφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι] Versum istum & sequentem obelis suis confodit Aristarchus, quia brutis non convenient *γνώμαι*, sententiæ. Et mihi videtur absurdum. Ἐπιμύθηα enim ἀλογιστοίς solent addi. Itaque jam olim persuasum mihi fuit accuratius de hoc loco cogitanti ab antiquissimis temporibus hos versus laborare traiectione, qui sic restituendi sunt suo ordini:

Δεῖπνον

Δεῖπνον δ' αἶκ' ἐθέλω ποιήσμεναι, ἢ μεθήσω.

Ὡς ἔφατ' ἀκυπνίτης ἱρήξ πανυσίπτερ' ὄρεϊς.

Ἄφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι αὐτὸς κρείσσονας ἀνὴφείζειν,

Νίκης τε σέρεται, αὐτὸς τ' αἰχμασιν ἄλλα πάχλ.

In hac opinione me confirmavit Manuscriptus prior Vossianus, in quo idem ordo servatur, nisi quod sequens versus Ὡς Πέρση, σὺ δ' αἶκας δίκης male præcedat ἐπιμύθιον. Sic enim ille liber, recens quidem, sed ex optimo exemplari descriptus hos versus digerit:

Ὡς ἔφατ' ἀκυπνίτης ἱρήξ πανυσίπτερ' ὄρεϊς,

Ὡς Πέρση, σὺ δ' αἶκας δίκης μὴδ' ὕβρειν ὄφειλλε.

Ἄφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι, &c.

Tzetzæ totam hujus fabulæ, quæ eodem ordine in exemplaribus ejus tunc descripta erat, ut nunc in nostris, συνώταξιν damnat, non verborum, quasi aliquid σόλοιχον, aut σολοιχθφανές hic sit commissum, ut viri docti ceperunt, sed sententiæ & totius orationis, quæ non videtur commode cohærere. hinc & ipse versus alio locat ordine, quam quem vulgo tenent. vide ejus Commentarium.

CAPUT VI.

Ἐθλός. Bonus. Δειλός. Hesiodus ter explicatur. Ἰθάκῃ γένεσθαι. Ἡξιάσσωσι. Ἔργα θαλίης. Hesiodus quater emendatus. Ἀπαυρεῖν. Ἐπαυρεῖν βασιλῆος, ἀνδρὸς, κακορραφίας. Interpretum Homeri & Hesiodi aliquot errata. Κυδρεῖς. Οὐνοτάζειν δίκῃ. Πιστινός. Hesiodi non intellecto loco lux. Δίκαια. Ἀλήθεια. Βλάπτειν δίκῃ. Versus Hesiodi supposititijs indicatus.

Y. 214. Ὡς γάρ τε κακὴ δειλὴ βροτῶν. εἰ δὲ μὴ ἐθλός
 Ῥηϊδίως φερέμεν δυνάται] Ἐθλός, ut recte vidit
 Plutarchus hoc loco est ὁ τῇ τύχῃ καὶ τῇ δυνάμει αὐτίχων, potens,
 nobilis, dives, ut apud Latinos, bonus. Flor. l. 7: Ipse in senatuum
 cadibus, in omnes superbia, qua crudelitate gravior est bonis,
 grassatus. Plaut. Curc. I V, 1, 14: In foro infimo boni homines at-
 que divites ambulant. Cic. I X ad Att. 12: Aediles ludos parant &
 viri boni usuras perscribunt. Apud quem infinita sunt fere exem-
 pla. Δειλός contra est tenuis, inops. Glossæ MS Vossii, & Græ-
 ci ma-

ci magistri Δειλῆ, ἀρχυεῖ, ἀδινεστέρῳ. Hunc sensum esse hujus loci ex præcedente fabula quoque intelligitur. In versu antecedente ἀκσι δικης est obtempera justitiæ, sequere justum. inferius v. 273 ἐπακύνει δικης.

v. 219. Αὐτίκα γδ πέχῃ] Hunc versum optime ὁ πᾶν interpretatur. significat enim Heliodus religionem jurisjurandi, quæ se judices obstringunt, violari, simul ambitioni subscribunt aut gratiæ, aut largitionibus corrumpuntur; hanc vero læsam fidem sacramenti sequi pœnam perjuris debitam. Nam versu sequente ἐλαγιδύης est ἀγριότης βιαιῆς, σὺν βίᾳ, jus quod aut gratia inflectitur, aut potentia perfringitur, aut pecunia adulteratur, & violente opprimitur, ut Cic. inquit.

v. 222. Ἡΐθε λαλῶν] Stultissime interpretes: *mores populi*. Ἡΐθη hic sunt Διδυχεῶν, τόποι, vici, domus, sedes populi qui tales injustos habent magistratus. v. 525:

Εἴτ' ἀπ' οὐρα οἶκον κ' ἐν ἡΐθεσι λούραλοίειν.

In frigida domo in adibus tristibus.

Nihil tritius.

v. 224. Καὶ σὺν ἰθεῖαν ἐνεμεν] Ridicule interpretes: *neque recte distribuunt*. Ἰθεῖαν νέμειν Aristoteli V Ethic. est δίκαια νέμειν, jus reddere, in sequente versu δικας διδόναι ἰθεῖας, *rectam ferre sententiam*. Optime hunc locum interpretatur Eustathius ad Iliad. ψ,

Εἰδ' αὖ' ἐγὼν αὐτὶς δικάζω, καὶ μὲν ἔτινα φημι

Ἄλλον ἐπιπλήξειν Δαναῶν ἰθεῖα γδ ἔσται.

Age ipse judicabo & me nullum puto

Reprehensurum Græcorum. rectum erit judicium.

Ubi Eustathius notat ad ἰθεῖα subintelligi δική. Τὸ δ' ἰθεῖα ἐλλειπῶς κ' αὐτὸ εἴρηται. Εἰληπται γδ ἀπὸ κρινεῖς τὸ δίκη ὄνομα ἐκ τῆς δικασίας ῥήματι. εἰς δ' σαφένειαν τὴν τοιαύτης λέξεως χρησιμὸν κ' Ἡσίοδος τὸ ἰθεῖαν ἐνεμεν, ἥτοι πῶς ὁ ἴσχυρ' αὐτῶν δίκην. In hoc versu legitur in utroque MSto οἱ π' μιν ἐξελάσσωσι pro ἐξελάσσωσι. Optime. Hom. Iliad. π.

Οἱ βίη εἰν ἀγροῇ σκολιάς κελύωσι θήμισας,

Εἰς δ' δίκην ἐλάσσωσι, θεῶν ὅπιν σὺν ἀλέγροντες.

v. 231. Θαλίης δ' μεμελότῃ ἐρξα νέμεντι] Hic vero mirifice

Inter-

Interpretes: *In conviviiis autem partis opibus fruuntur.* Unde hanc versionem exculperint, quid viderint, legerintque ego quidem exputare nullus possum. Quid enim a poetæ verbis comminisci poterant remotius? ubi partarum opum mentio? Hinc non immerito olim a viris doctis hæc versio fuit improbata. sed nec hi, quod pace illorum dixerim, plus viderunt. Volunt θαλῆς μεμηλὸς esse per idiotismum poetis familiarem θαλόν, legendumque θαλὴ μεμηλότης ac vertendum fructus colligunt florentes. Hæc quidem eruditionis & acuminis specie blandiuntur, sed revera a Græcæ linguæ indole abhorrent & mente poetæ. Sensus est simplicissimus per θαλῆς μεμηλότης ἔργα intelligi ipsa convivια, sicut ἔργα Ἀφροδίτης sunt σωμασίαι. ἔργα Ἀρηῶν bella: seu opera pertinentia ad convivια, quæ grata sunt convivis. θαλῆς μεμηλότης ἔργα νέμονται, exercent opera grata convivis est id ipsum quod superius dixerat τρέποντ' ἐν θαλῆς convivια celebrant. Νέμεαθ θαλίης ut apud Pindarum νέμεαθ αἰῶνα. Δάκρυες νέμονται αἰῶνα. hoc est δάκρυσι, ut scholia antiqua exponunt. Nimirum qui justitiam colunt, illos poeta affirmat, aureæ ætatis hominibus similem vitam agere, in perpetuo gaudio sine curis & mœrore. Hinc & addit illos non currere per maria & undas, sed contentos cœnis terrestribus, & post quas non lavandæ sunt manus, & quos humus fert fructibus pasci, æque ut illi beati seculi mortales. Proclus sic hunc locum intellexit: homines justos vivere semper in conviviiis, & in iis agere opera ad agriculturam pertinentia. In MS I legitur θαλεῖς. In 2 θαλῆς, in casu secundo. In præcedente versu liber I: ἰσοδικησι.

v. 233. Ἄκρη μὲν τε φέρει βαλάντας, μέσση δὲ μελίσσαι] MS I ἄκρη, μέσση. Videtur Tzezes hanc lectionem agnovisse, qui exponit ἐν ἄκρη, ἐν μέσση. Vulgata tamen lectio melior. v. 237 προνέουσονται MS I νύουσονται.

v. 240. Πολλὰκι καὶ ξύμπασσι πόλις καὶ ἄνδρες ἐπαυρεῖ] MS I, ἀπύρεα. Sic legit Æschines oratione contra Ctesiphontem, Tzezes, antiquus scholiastes Pindari ad Pythionic. 111: Eustathius ad Iliad. α, cujus verba sunt: ἵνα λέγη σμυνῶς καὶ δούφῃως, πάντες ἐπαύωνται βασιλείας τὰ τε καὶ καὶ τὸ.

Πολλὰ κὲ ξύμπασσι πύλιν κακῷ ἀνδρὲς ἀπήντη.

ἔνθα ὅρα τὸ ἀπαυρεῖν ταυτὴν ὃν τῇ Ὀμηρικῇ ἐπαυρεῖν, διὸ καλῶν ἢ αὐτῶν ἐρμηνεία. Apud Hesiodum inquit ἀπαυρεῖν eandem vim habet quam apud Homerum ἐπαυρεῖν. Ecquis dubitet Hesiodum scripsisse ἀπήντη quod postea scioli moti vocis insolentia in hac notione mutarunt? Εὔπαυρεῖν enim pro δόπλαινεῖν pœnas dare, damno affici frequenter apud Homerum aliosque legerant, sed ἀπαυρεῖν in hac significatione non nisi in hoc Hesiodi loco, nisi

me fugit memoria, reperitur. Alioquin pro ἀφαίρειν & apud Homerum & apud nostrum sæpius legitur. Non dubitavi red-

dere suam lectionem Hesiodo fundatam tot antiquorum scriptorum auctoritate, quamvis editi libri repugnent omnes. Cæterum verba illa Homeri, ad quæ Eustathii scholion laudavimus, Iliad. α, ἵνα πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆϊ, Latini interpretes transtulerunt: ut omnes fruamur rege. poterantne insulsius? ἐπαύρωνται βασιλῆϊ est plectantur propter regem, luant regis stultitiam. Nec melius. Iliad. ζ,

Τάτω δ' ἔτ' ὅρ' νιῷ φρένες ἔμποδοι· ἔδ' ὅρ' ἐπίσσω

Ἔσσονται· τί κέν μοι ἐπαυρήσεαι οἶον.

Huius enim neque animus constans est, neque in posterum

Erit; idcirco ipsum pœnas daturum puto.

Sic vertendi hi versus. Iliad. σ

Οὐ μὲν οἶδ' εἰ αὖτε κακοῖραφίης ἀλγευεινῆς

Πρώτη ἐπαύρηται.

Nescio an non insidiarum infelicitum

Prima pœnas luit.

Similiter peccarunt Latini interpretes inferius apud Hesiodum v. 419: Πλεῖον ἢ νοκίος ἐπαυρεῖ, hoc est, *magis autem nocte laboras*, subintelligitur hic καμάτῃ. πλεῖον καμάτῃ ἐπαυρεῖ majores capit labores. Illi inepte: *magis autem nocte fruimur*. Ἀπαυρεῖν, & ἐπαυρεῖν βασιλῆϊ, ἀνδρὲς, κακοῖραφίης sunt locutiones concisæ, in quibus subintelligitur κακὸν & ἐκ, aut ἐνεκα. ut integra sint ἐπαυρεῖν κακὸν ἐνεκα βασιλῆϊ, ἐκ κακοῖραφίης. sane κακὸν additur Ὀδυσσ. σ.

Μήπω π κακὸν κὲ μείζον ἐπαύρης.

Ne majus malum capias. Sic & ἐπαυρήσεαι ἀγασθὸν apud Andocidem.

dem. Similiter inferius Theog. v. 882, *κεῖναι μύων* sc. *εἰς κα.*
certare de honoribus. Tales ellipses Græcis scriptoribus tam qui
soluta, quam pedibus constricta utuntur oratione, non sunt in-
frequentes.

v. 248. *Καὶ Φερίεσθε καὶ αὐτοὶ τινὲς δικῶν*] est, *Considerate*
& ipsi hanc pœnam, quæ injustis magistratibus & iniquis infligi-
tur hominibus. Respicit enim ad illam *δικῶν*, de qua paucis
abhinc versibus egerat:

Τοῖς δὲ δικῶν Κρονίδης τεκμαίρεται δ' ἄρ' ὅπου ζῴεις.
fane quam inficete Latini interpretes hic: *Considerate hanc ju-*
stitiam.

v. 256. *Συγλιῶς ἐνορίζων ἐνορίζων* Eustathius exponit *μεμ-*
φόμενον. Hesych. *ἐκφραυρίζων*, *ὑβρίζων*. Proclus *ᾧ δ' ἄρα καὶ*
των, ut apud Cic. *adulterare pecunia jus*. quod qui faciunt con-
tumelia deam afficiunt. Paulo ante *ᾧ δ' ἄρα κλίνειν δίκας* Cic. est
inflectere jus gratia.

v. 257. *Κυδὴν τ' αἰδοῖν*] MS I I *κυδὴν*, & Proclus: *ἀπὸ τ' αἰ-*
δοῦ, inquit, *γίνεται κυδὴς, καὶ κυδὴν, ὡς ἀπὸ τ' ἐχθρὸς ἐχθρός.*
Sic & Etymol. Magni auctor & Hesychius: *κυδὴν*, *ἐνδοξος*,
σιμνή, πρέμια, ἐνέμει. Hom. *Διὸς κυδὴν παρὰ κλισίας*. *Κυδὴς* ni-
hili vox est.

v. 260. *Ἀπαθάλιας βασιλείων*] Uterque MS Vossianus, Pa-
latinus, editio Isingrini: *βασιλῆων* probante Tzetzæ qui ait *λη*
& *ων* coalescere in unam longam.

v. 265. pro *οἱ αὐτῶ* MS I, *οἱ θ'* αὐτῶ.

v. 267. *Πάντα ἰδὼν Διὸς ὄφθαλμοι*] Hunc cum sequentibus
sex versibus expungit Plutarchus. vide Proclum.

v. 273. *Δίκαι περὶ κέρωνον*] MS I. *Δίκαι μελίσσων*. Glossa MS.
βαλδὸν κληνόν.

v. 277. *Οἰωνοῖς πιπτενοῖς*] Uterque Codex Vossianus: *πιπτε-*
νοῖς. Sic etiam Moschopuliani codices: *πιπτενός*, inquit, *ποιη-*
κῶς, κρεῖνός δὲ πτηνὸν καὶ πιπτερόν. Apud Porphyrium de abstineu-
tia animalium extat quoque *πιπτενοῖς*.

v. 280. *Εἰ γάρ τις κ' ἐθέλη τὰ δίκαι' ἀγροῦν Γυνώσκων*] Nec
Græci nec Latini interpretes hunc locum ceperunt. *δίκαια* non
sunt iusta, quod omnes existimant, sed *ἀληθῆ* vera ut ex *ἀνέγνω*
patet.

patet. Verum autem pro justo, & justum pro vero in utraque lingua frequens esse in tanta litterarum luce multis docere putidum est. Priscianus lib. XVIII: *Justum pro vero & verum pro justo frequenter tam nos quam Attici ponimus*. Inferius 768. ἀλήθεια pro justitia:

Εὐτ' αἶν' ἀληθείῳ λαοὶ κέλονται ἄλωζιν.

*Cum in rebus agendis populus est occupatus. in jure dicendo. κέλ-
ναι ἀλήθειαν est, res agere, jus dicere. Hinc & in sacris μαμ-
μωνᾶς τ' ἀδικίας, & μαμμωνᾶς ἀδικίᾳ, sunt opes non veræ,
fluxæ nimirum & hæ caducæ, quæ opponuntur μαμμωνᾶ ἀλη-
θείᾳ, opibus veris, divinis scilicet. Et in lingua Hebræa, Sy-
ta, & Arabica una eademque voce justitiam & veritatem de-
notari præclare docuit vir insignis Ludovicus de Dieu.*

v. 283. Εἰ δὲ δικῶ βλάβαι] βλάβειν δικῶ est hic justitiam impedire, falsum scilicet testimonium perhibendo; impedire ne judices possint secundum illum dare a quo jus & fas stat. Sic βλάβειν apud Homer. Ὀδυσ. N.

Αὐτὸς ἰὼν ἑλθὲ νηὸς ὑπὸ ζυγᾷ, μὴ πιν ἰταίρων
Βλάβῃσι ἱλαυνόντων, ὅπῃτε πειρηχίαι' ἐρετμοῖς.

Ipse iuvat per navem sub transstris ne aliquem sociorum

Impedires propellantium navem, quia properabant, remis.

Utrobique Latini interpretes male: *laderens*. Apud poetam hunc alibi quoque hujus significationis βλάβειν occurrunt exempla.

v. 288. Ὀλίγη μὲ δδὲν] Plato II de Rep. legit λείη, optime.

v. 291. Εἰς ἄκρον ἵκηται] Hunc locum miror inquinatum etiam nunc in omnibus circumferri editionibus, quum pridem sit emaculatus ab Heinsio, Scaligero, Meursio, qui ἵκηται legendum esse præceperunt, ut omnes veteres interpretes qui explicant ἱλθῃ. sed jam olim Erasmus in adagiorum farragine rectam lectionem proposuerat, & in versione secutus erat. Lucianus in νεκρομαντεία hos versus Hesiodi vocat παῖδημα ἔπη celebres & omnibus notos.

v. 293. Ὅς αὐτῷ πάντα νοήσῃ] Hæc inepta lectio omnes fœdavit editos libros. Antiquam tamen & veram nobis servavit Aristoteles I Ethic. ad Nicom. cap. 4. Clemens Alexandrinus

III Pædagog. cap. 8. Aristides in λόγῳ πρῶτῳ Πηλεοκῆς, Plutarchus alique qui & hic pro αὐτῷ legunt αὐτὸς, & v. 296: δὲ δὲ καὶ μὴτ' αὐτὸς νοεῖ. Et Zeno in sua imitatione:

Καὶ μὴ πανάρετος· δὲ δὲ εἰπὼν κίηται,

Εὐδὸς δὲ αὐτὸς καὶ εἰπὼν· δὲ αὐτὸς πάντῃ νοεῖ.

Sic enim isti versus leguntur apud Diogenem Laërtium. Hos tantos auctores qui non sequitur, nã ille miser iratis Musis natus est. Et licet absque his esset, ipsa tamen Græcæ linguæ indoles facile non oscitantem lectorem depravationis, quæ nostras editiones contaminat, admoneret.

293. Φρῆσ' ἀνδρὶ τὰ κ' ἐπειτα] Non agnoscitur hic versus ab omnibus illis antiquissimis scriptoribus, quos hoc loco usos esse diximus, nisi ab Aristotele. In vetustis tamen codicibus fertur desiderari. Sane nec Eustratius qui reliquos exponit, hujus meminit, ut & alii prisca Aristotelis interpretes. nec Latinis fuit cognitus qui hunc locum in sua transtulerunt scripta. Liv. 32: *Sæpe ego audi vi milites eum primum esse virum, qui ipse consulat quid in rem sit: secundum eum qui bene monenti obediat: qui nec ipse consulere nec alteri parere sciat esse extremi ingenii.* Cic. in Cluentiana: *Sapientissimum esse dicunt eum, cui quod opus sit veniat in mentem: proxime accedere illum, qui alterius bene inventis obtemperet.* Hesiodi tamen Græci interpretes in suis libris illum invenerunt, ut ipsorum declarant explicationes. Hinc vero apparet non heri aut nudius tertius, sed ante multa sæcula hunc versum esse Hesiodo subjectum. Supposititium enim esse & poëta indignum ego quidem nullus dubito.

CAPUT VII.

Hesiodi insignis locus explicatus contra omnium interpretum sententiam. Ἐν θυμῷ βάλλεδν. Καεῖν. Μίτεια ἔργα. Hesiodo & Theocrito lux. Μισέως λίγειν. Μίτεια. Commodus. Epitaphium Hesiodi, quod Pindaro tribuitur, emaculatur. Μίτεια σοφίης. Hesiodus sæpe expositus, aliquoties emendatus & ab interpretum incititia vindicatus. Ὁπαζειν, καὶ τοπαζειν. Tzetzis emendatus. Καὶ. Εὐν. Ἀλισταίνειν. Τάχος ἔδδς.

v. 295. **M** H τ' ἄλλε ἀκῶν ἐν θυμῷ βάλλῃται] Ex versione Latina & interpretibus Græcis hujus loci sensum

nemo eruat. Quid enim est? *Neque alium audiens id in animum admittit.* Notissimus Hellenismus omnes fugit. *Ἀκούων ἐν θυμῷ βάλῃται*, est *ἀκούειν ἐν θυμῷ βάλῃται*. *neque alii parere in animum inducat.* *Εἰ θυμῷ βάλῃται* est in animum inducere, ut *βεβλημένῳ* eis *ἔν* apud Chrysostomum qui in animum induxit, & ut faceret consilium cepit, ut eleganter notavit vir magnus Gu. Budæus, quem tamen miror in eodem loco hunc Heliodi versum exponere: *nec cum ab alio audiveris animadvertis & in memoria versat.* sed *ἀκούειν*, hic esse parere, obsequi, dicto audientem esse, ut sæpe, & ex sensu verborum & interpretatione Livii, qui *alii parere sciat* exposuit, facile erat animadvertere. In eundem impegerunt lapidem interpretes inferius v. 709:

Εἰ δὲ κεν ἄρχῃ

Ἦν ἴπῳ εἰπὼν δὲ τοῦ μοι, ἢ τῷ ἑξῆς.

Si autem ceperis aut verbum aliquod dicere ingratum, aut facere. vulgo vertunt: si ceperis locutus, faciens.

v. 300. *Εὐσιφῶν* Δημήτρε] Græci magistri nescio quas comminiscuntur ineptias cur Ceres *εὐσιφῶν* dicatur, quas excutere non est operæ. An hoc ulli poëtæ interpreti potest obscurum esse, Cereri dedicari coronas spiceas, & illis semper ornatam eam Divam conspici? Nummus aureus.

vide & argenteus apud Fulv. Ursinum in familia Cassia.

Ovid. *Festapia Cereris celebrabant annua matres,
Illa, quibus nivea velata corpora veste
Primitias frugum dant spicea festa suarum.*

Tibullus: *Flava Ceres tibi sis nostro de rure corona
Spicem, qua templi pendens ante fores.*

Horat. carm. saeculari:

*Fertilis frugum pecorisque tellus
Spicem donet Cererem corona.*

v. 302. Ἰκελῶ ὀρεμῶ] Malui, *similis cupiditate*, quam cum interpretibus studio. Tzezēs δρεμῶ exponit. Hesych. ὀρεμῶ, βυλῆ, ἐπιθυμία. Κόθυρῶ est vocula μνήρης, de cuius expositione varia vide Proclum. Hesych. Κόθυρῶ, δρεμῶ, ἀκινεῶ. Eadem Phayorinus, & addit: κέθυρῶ κῆ ὁ κλίπτης κῆ ὁ κρύπτης.

v. 305. Σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔσω μέτελα κρομαῖν] Verte: *Tibi vero cura sit opera decentia curare.* ἔργα μέτελα sunt, ut bene scholiastes Vossianus, ἔργα πρίπινε, sive, ut Tzezēs, μὴ ἀκροπῆ. Monet fratrem ne otii ac ignaviae blanditiis malis rebus & operibus animum applicet, & cupiditate auferatur alieni laboris fructus intercipiendi, ut fuci illi qui miserorum sudore & laboribus pascuntur, sed potius in talibus occupetur operibus quae se virosque bonos decent. Hæc sunt μέτελα ἔργα quæ opponit ἔργῳ αἰετῶν. Μέτελα esse μέγας, ἔξοχον in animum equidem ego inducere non possum, quum potius veteribus Criticis sit μικρὸς. Hesych. μέτελοι, μικροί. μετροπαθῆς μικρὸ πάχος. Apud Platonem vero μετρίως λέγειν est convenienter loqui, commode dicere & pro reidignitate, quæ maxime ad rem faciunt, ut apud Thucydidem lib. 2: Χαλεπὸν γὰρ τὸ μετρίως εἰπεῖν, ἐν ᾧ μέλις κῆ ἡ δόκησις τ' ἀληθείας βεβαιῶνται. Ibi optime Scholiastes vetus: μετρίως, συμμέτρως, ἀξίως. In Theocriti epigrammate: μέτελα ὡς ἐν πᾶσιν, non est, excelluit in omnibus, sed, moderatus fuit in omnibus, modum in omnibus rebus tenuit, fuit ubique modestus. Hi enim dicuntur μέτελοι. Hesych: μέτελοι, ἐπιεικεῖς. Apud Demosthenem μέτελοι & ἐπιεικεῖς coniunguntur. Quod hominum genus quia singulari morum facilitate est & humanitate, μέτελοι τὰ ἦν Aristoteli I V Ethic. dicuntur homines commodi, faciles, homines commodis moribus. Cic. pro Muræna: *Nemo Catone proavus tuo commodior, comior, moderatior fuit, ad omnem rationem humanitatis.* Id de amicitia: *Atque hoc quidem videre licet, eos qui antea commodis*

fuerunt moribus, imperio, potestate, prosperis rebus immutavi. Epitaphium vero Hesiodi, quod Pindaro tribuitur, foedissime deformatum est. Vulgo sic legitur:

Χαῖρε δὲς ἡβήσας, καὶ δὲς πατρὸς ἀνελθολήσας

Ἡ σίδ' ἀνθρώποις μέτρεν ἔχων σοφίης.

Cælius vertit:

Salve cui pubes, tumultusque bis obrigit unus,

Tu sapias Hesiode, quantum homini sapere est.

Sic quidvis ex quovis potest verti. Quid est ἀνθρώποις μέτρεν ἔχων σοφίης? Qui ἰκετῶς ἀνθρώποις pro ἐν ἀνθρώποις positum contendunt, illi silices possunt concoquere. Nihil hac lectione absurdius. Veram, elegantem, dignam auctore illius epigrammatis, quicumque sit, accipe ex MSto Vossiano:

Ἡ σίδ' ἀνθρώποις μέτρεν χῆνι σοφίης.

Hesiode hominibus tradens sapientiam, sive praecepta sapientia.

Toridem litteris in illo Codice scriptum legimus, nisi quod corrupte. Ἡ σίδ' pro Ἡ σίδ'. μέτρεν σοφίης est loquendi genus poëtis familiare pro σοφίᾳ, ut supra μέτρεν ἥβης, pro ἡβῃ. v. 131. vide ibi notas.

v. 314. Δαίμονι δ' οἷοι ἐησθαι] Interpretes Græci mire hic arguantur. Omnes δαίμονα capiunt pro τύχῃ, hoc, ut videtur sensu, cujuscunque sortis & conditionis fueris. Δαίμονες hic esse quod Æschylo κρείττους, non assequor. Est, ut verum fatear, mira locutio, quam ita judico exponendam esse: τοῖσιν οἷοι ἐησθαι. hoc est, ἵσθαι εἰς θεῶν similis Deo es. ut apud Xenophontem: χαλεζόμηρον οἶμι σοι ἀνδρὶ, pro χαλεζόμηρον τοῖσιν ἀνδρὶ οἷοι σὺ. & apud eundem: ἡμεῖς ὃ ἔγνωμεν τοῖς αἰοῖς τε ἡμῖν, καὶ ὑμῖν χαλεπὴν πολίτειαν εἶναι δημοκρατίαν. pro τοῖς τοῖσιν οἷοι ἡμεῖς καὶ ὑμεῖς, ut hæc duo loca Stephanus recte exponit. Sensus poëtæ est, si labore tibi victum comparaveris, beatus eris. Terent. *Deus sum si ita est.*

v. 318. Ἡ δ' οἰνῇσι] MS I, ἡδ', II, ἡτ'. lege: Αἰδῶς ἡδ' ἄνδρας μέγα σίνεται, ἡδ' οἰνῇσι. Pudor alius vehementer obest, alius vero prodest. Versu sequente in utroque MS. πρὸς ἀνελθίαν, & πρὸς ὄλβον. nisi quod in secundo vitiose ὄλβον. Ὄλβον etiam Palatinus codex habet, utrumque Tzezès & Stobæus.

v. 321. Χερσὶ] Latini hoc unitatis numero malunt exprimere *Manu agere*. Florus: *Matrimonia manu capta*. nihil notius. v. 326: Ἀνίει τῷ tritissima poetis Græcis enallage pro ἀνίει. E. utrumque Latinos interpretes fugit. pudet hæc annotare.

v. 324. Αἰδῶ δὲ τ' ἀναιδείῃ καὶ παύζῃ] MS I Voss. αἰδῶς δὲ τ' ἀναιδείῃ καὶ παύζῃ. alii libri αἰδῶς δὲ γ' ἀναιδείῃ καὶ παύζῃ, quod probat vir doctus & exponit: *pudor impudentiam sequantur*, id est *posthabeantur*. sed ego vulgatam lectionem retineo, quæ sic exponenda: *Pudorem vero cum impudentia vicerit*. Ὁ πύζειν & καὶ παύζειν est sequi jubere, ut victores solent victos, aut domini jubere solent servos sequi. Apud Hom. ὁπάσας teste Eustath. est δὲ ἐπαύζειν. Hesych: ὁπαζόμεναι, ἡγευόμεναι. ὁπαδὲς ἀκρόασις, δῦλον.

v. 326. Π' εἶα τί μιν μωροῦσι θεοὶ] MS II: Π' εἶα δὲ μιν αἰμωροῦσι. Proclus etiam videtur αἰμωροῦσι legisse.

v. 328. Κακὸν ἔρξῃ] MS II: ἔρξῃ cum editione Isingrina & pluribus aliis antiquioribus. sed rectius ἔρξῃ legitur. a ῥέξω est ῥέξω, & καὶ μετὰ τινι ἔρξω, ut bene veteres magistri. Tzezès hic sæde corruptus est. Ἴσον, inquit, τῷ ἐπιόρῳ δρᾶ, ὅς τις εἰς ἐκείδοντα καὶ εἰς φίλον, ἢ εἰς ἀλλοδαπὸν [ὡς ἔξῃ] καὶ ποιήσῃ βλαβερόν τι. Heinsius legit pro ὡς ἔξῃ, λέξῃ καὶ ποιήσῃ. Scaliger uncis inclusit. Uterque male. Scribendum: ἀλλοδαπὸν ἔρξῃ, καὶ ποιήσῃ βλαβερόν τι. Exponit quid sit ἔρξῃ. καὶ est ἡ γὰρ, hoc est, exponendi vim habet. ut paulo post: τῷ καὶ πνὸς. τῷ hoc est πνὸς. Aristoph. Pluto: Κακῶς ἔπραττεν καὶ πίνης λῶ. Male egit, hoc est, pauper erit. sic καὶ millies apud priscos Græcorum scriptorum interpretes. Emendationem nostram video firmari MSto Vossiano.

v. 329. Κρυπταδὴς δ' ὤνῃς] est, *furtivi concubitus*. inepte interpretes: *secreti lecti*. Εὐνὴ enim est *συνουσία*. Hom. Iliad, Ω.

Τέκνον ἔμῳ, τίς μέχρ' ὀδυρόμεν καὶ ἀχάων
Σὺ δ' ἔδωκ' ἐμὸν δῖον, μεμνημένος ἐδὲ π σίτῃ
Οὐτ' ὤνῃς.

Mi fili quamdiu lamentans es & dolens tuum cor camedis, neque cibi neque Veneris recordans. Ubi interpretes æque imperite

Δινῶ cubile verterunt, ut hoc loco. Hos tamen potuisset hujus erroris admonuisse Eustathius si ipsum consulissent. Qui asseverat *Δινῶ* esse *μίζιν* præfatus propterea nonnullos hos versus ἀγείν, quia οἱ ἀθληταὶ τὸ ἔσθλαιν πάντῃ καὶ χρόνῳ ἐκ πλησίστου τῇ γυναικί. sed & quæ statim sequuntur *Δινῶ* Homero esse *συνουσίαν* ostendunt: ἀγαθὸν ἢ γυναικί παρ' ἐν φιλότῃ μίσγασθαι. Bonum vero est cum muliere consuescere. Phavorinus: *Εὐνῶ* ἢ μέγαν τι καὶ κτίτιν δηλοῖ ἀλλὰ καὶ τὴν συνουσίαν, ὡς ἐν τῷ δαυτέρῳ τῇ γυναικείῳ παρ' ἐν τῷ ἱπποκράτει. Hinc & *Δινῶ* est *μίσγασθαι* γυναικί. Iliad. β. θεὰ βροτῶν Διηθείσα. Οδυσ. ε. παρ' ἀνδράσιν Δινάσθαι est cum viris consuescere. Paulo in litteris ad Romanos exaratis καὶ τῇ eadem ratione est *συνουσία*, cum cap. XIII vertat *ἐπιπαλεῖν* ἐν κήραις καὶ ἀσελγείαις.

v. 328. *Ἀλιτταίνετα*] Reposui ex MS II & vetere Palatino, *ἀλιτταίνετα*. vide Etymologicum Magnum. v. 330. *γῆρα* ἔδδς est ipsa senectus. Nec aliter Latine debet exprimi. Tales periphrases innumeræ apud priscos Græcos poetas occurrunt, ut de multis jam nos ipsi & alii viri docti monuerunt. Pleræque abhorrent ab usu & consuetudine Latinæ linguæ, in quam illas verbum de verbo exprimendo transferre imperitia est.

CAPUT IX.

Θῦθ, θύειν. Vetusissima sacrificia gramen, & alia quæ tellus producit, non animalia. Κλῆρες ager. Χερμὶ ἐσχώριον. Χῶρος. Χωρίτης. Tzetzes & Proclus correcti. Μετρεῖσθαι. Καὶ. Heliodus ter emendatus. Ἀρχαὶ πιδε. βλαβερὸν. Obnoxius. Θυμὸς ἐν φρεσὶ. Multæ interpretum hallucinationes.

v. 337. Σ Πονδῆσι θύεσσι τι ἱλάσκεσθαι] MS II, editio Stephani, Iüngrini, aliæque meliores: θύεσσι. Itaque ut versus constet legendum *πονδῆς θύεσσι*. Proclus etiam sic legisse videtur: Καὶ ἀγνῶς, καὶ καθερῶς, καὶ θύεσσι καὶ πονδῶς ἱλασκομένους. Latini vero interpretes pessime vertunt: *Libaminibus atque hostiis placa*. Atqui de hostiis jam dixerat præcedente versu: ἐπὶ δὲ ἀγλαὰ μετρία καίειν. *nitida femora adole*. Sic interpretare. ἀγλαὰ sunt nitentia adipe, qua cooperiebantur ut docet in Theog. Stulte igitur hic rursus hostias inculcet. Θῦθ Græcis est θυμίσμα, odoramentum, odores, qui diis adolentur, quod

quod proprie vocant θύειν, hoc est odoramenta accendere, quibus folis olim faciebant. Synes. hymno VII: de Magis:

Ἀγὰρ δώρεα κομίζειτι,
Σμύρνης ἐναγίσματά.
Χρυσὸν τ' ἀναθήματα,
Λιβάνων τε θύη καλὰ.

Eia munera ferte Myrrha libamina, Aurique donaria, Thurisque odores suaves. Θύειν enim est θυμῶν suffire ut tradit Porphyry. II de abstinentia animalium. Postea ad alia quoque quæ diis offerebantur munera translaturum, & tandem ad victimarum mactationem. Porphyry. II de abstinentia animalium: Δένδρα μὲν γὰρ δὴ παρὰ ζώων ἀνέδωκεν ἡ γῆ· τὸ δένδρων καὶ πόλυ παροῦσιν τῶν ἐπιτείων γυνωιδῶν πᾶν, ἧς δρεπόμενοι φύλλα καὶ ῥίζας καὶ τὰς ὅλκας τὸ φύσας αὐτῶν βλαστὰς, κατὰ καιρὸν ταύτῃ τὰς φαινόμενους ἔργων θύειν τῇ θυσίᾳ δεξιόμενοι, καὶ ἀπὸ πυρὸς ἀπαυαντίζοντες αὐτοῖς πᾶς πρῶτος. ταῦτοις γὰρ καὶ τὸ πῦρ ἀθάνατον φυλάττομεν ἐν τοῖς ἱεροῖς, ὃν μέλιστα αὐτοῖς ὁμοιωτάτην. ἐν δὲ τῇ θυμιάσει τὸ δᾶπνός γῆς, θυμιατῆρά τε ἐνάλλει, καὶ τὸ θύειν, καὶ θυσίας, ἃ δὴ ἡμεῖς ὡς τῶν ὑπὲρ πλεμμέλειαν ἐκφαίνοντα ὅσα ἐργῶν ἐξακρόμεν τῶν ἀπὸ τῆς ζώων δοκῶν θεοπραγίας καλεῖντες θυσίας. Terra prius arbores quam animalia protulit: ante arbores vero gramen quotannis nascens, cujus folia & radices, totaque illius natura germina colligentes flammis adolebant: hoc sacrificio Deos visos cœlestes excipientes, & per ignem honores illis reddentes immortales. His etenim ignem perpetuum, cum sit iis simillimus, in templis asservamus. At ex eorum quæ terra nascuntur sufficiens in sacris adhibitis, acerram θυμιατῆρον appellarunt, & sacra facere θύειν, & sacrificia θυσίας, quæ omnia nos non recte interpretamur, quasi erroris illius qui postea irrepsit, essent indicia, ideoque eum, qui ex animalium mactatione videtur esse, cultum θυσίας vocamus. Idem inferius eodem libro: Ἐπεὶ καὶ Ἀπόλλων παλαιῶν θύειν καὶ τὰ παύτρεα, ταῖσιν καὶ τὸ ἔθνος τῶν πατέρων, ἅπειν ἄγειν ἵοικεν εἰς τὸ παλαιὸν ἔθνος. Τὸ δὲ παλαιὸν ἀπὸ πρῶτων καὶ τῶν κερπῶν ἔσθ, ὡς ἀπιδείξαμεν. Ὅθεν καὶ θυσίας καὶ θυγατῶν, καὶ θυμιάων ἐκαλεῖσθαι, καὶ αὐτὸ τὸ θύειν ἢ θυμῶν εἶδος, καὶ ἢ νῦν παρ' ἡμῶν λεγόμενον ἐπιθύειν. ὃ δὲ ἡμεῖς νῦν θύειν λέγομεν ἔδειν ἔλαττον. Ἐρδον

Ἀπόλλωνι πελήϊας ἐκ τέρμας ταύρων ἢ δ' αἰγῶν. Quia etiam Apollo cum præcipit sacra facere secundum patrios, id est patribus receptos ritus, ad antiquum morem nos reducere videtur. Vetus autem sacrificandi mos erat per placentas & fructus, uti demonstravimus. Unde sacrificia θυσία, & θυηλαί, & θυμέλαι dicebantur, & ipse actus sacrificandi τὸ θύειν, idem valuit, quod suffire vel adolere, quod nunc vocatur ἐπιθύνειν. Quod enim nos θύειν dicimus, illi ἐρδεῖν dicebant. Θύειν igitur est suffire. hinc θυῖον est odorem, unde Latinum thus, ut ἀπὺον pus, ut ostendit vir maximus ad Solinum. quia præcipue in sacrificiis postea thure sunt usi. Inde nobis etiam thus πυροόκ dicitur, quasi sacer fumus, sicut in Germania festi dies quibus natalis Christi celebratur, πυρναχτ, hoc est sacra nox ab illa nocte, quam præcipue colunt, quia in illa Christus natus esse creditur. Galenus θύη optime exponit θυμιάματα, αἰρώματα. Proclus & Moschopulus hoc loco ψαιτά. Eustathius πίμματα. Postea enim ad omnia quæ diis offerebantur translaturum, ut & θύειν. Sed hic in propria notione capiendum.

v. 339. Ὅφρ' ἄλλων ὠνῆ κληῖρον] Interpretes: ut aliorum emas sortem. Male. vertendum: ut aliorum emas agrum. Κληῖρον est fundus, ager, possessio, quia agri sunt præcipua facultatum & bonorum, quæ possident homines, pars. Κληῖρον omnia bona significat. Hesych. κληῖρον, ἔρσια. proprie tamen bona quæ hereditate venerunt, ut Latinis fors. Liv. Puer in nullam sortem bonorum natus, est qui non habet patrem in cujus patrimonium successionem speret. Consortes ὁμόκληροι, ejusdem hæreditatis participes, cohæredes. Olim enim sorte hæreditas dividebatur. Postea omnia bona quæ possidemus quacunque ratione parata, & κατ' ἐξοχὴν agri, possessiones dicuntur κληῖρον. Theocritus Ηῖρα κλίσκω.

Ὅπ ποτα κλαῖρον ἄπειρα κὶ οἰνέπιδον μίτρα Τυδῶς
Ναῖς.

Quum omnem agrum & viniferum latum solum Tydæus
Teneret.

Herodot. Melpom. φθειρών τ' Συρίων τὲς κλήρας. Syrorum agros vastans. Hinc & κληῖρος apud eundem est colonus, cui data pars agri colenda & possidenda.

V. 341. Εἰ γάρ τοι κῆ χεῖρ' ἐξώρειον ἄλλο γένεται.] *Sienim tibi negotium aliud rusticum inciderit.* Sic hic versus exponendus. Vulgo inepte: *Si res aliqua fortuita eveniat.* Χεῖρ' ἐξώρειον, est res, quæ ad agrestes, & ruricolas pertinet, opus & negotium rusticum. γῆρα enim & γῶρ' est vicus, pagus, ager. Hesych: γῶρ', ἀγρός. χωρίτης est rusticus. Idem: χωρίτης, ἀγρώτης, ἀγροίκ'. χωροβαλεῖν in agro spatari. Chorobates apud Vitruv. instrumentum quo agros metabantur, Latinis gruma, quamvis & aquis librandis inferviret. χωρίον villa, prædiolum. Proclus legit olim ἐκώμιον, uti ex ejus explanatione apparet, quamvis vulgo legatur ἐξώρειον. ἐκώμιον vero idem est quod ἐξώρειον, nempe quod in eadem κώμη geritur. Posses quidem etiam exponere ἐξώρειον οἰκίον, ut sic negotium in tuis ædibus incidens, domesticum. Suid. ἐξώρειον οἰκίον. Sed altera præstat interpretatio. Rustica enim hæc præcepta sunt, quæ χωρίταις dantur.

V. 346. Πῆμα κακὸς γείτων] Ad quod confirmandum Proclus & Tzetzes afferunt Αἰτωλὺς κῆ Ἀκαρνανίας, Καρχηδονίης κῆ Βυζαντίης, qui propter vicinitatem mutuis cladibus & damnis perierint. Sed quid audio? Num Carthaginenses & Byzantini tantis locorum intervallis disjuncti sunt vicini? legendum Χαλκηδονίης. Chalcedon enim contra Byzantium sita. Mox Tzetzes: οἰκίστου τῆτο Πλάτωνα. Θειστοκλέα γάρ φασιν ἢ Πλάτωνα πιπερίσκοντα τ' ἀγρὸν λέγειν, ὅτι ἀγρὸν ἔχ' γείτονα. Non hoc Platonis dictum est sed Catonis; legendum igitur Κάτωνα. Sic etiam Vossianus codex. Sed hæc præstat differre ad interpretes ex quibus infinitas pœne mendas eluimus.

V. 347. Εὖ μ' μετρεῖσθ'] Glossæ MS Vossii: καλῶς δανείζεσθαι. Hesych. μετρεῖ, δανείζει. μετρεῖσθ', δανείζεσθ'. Μετρεῖσθ' est sub usura mutuum petere sive mensura, sive pondere, sive numero constet. Cic. I de off. *utendum accipere vertit: Quia si ea qua utenda acceperis, majore mensura, modo possis, jubet reddere Hesiodus, quidnam beneficio provocati facere debemus.* Male ergo interpretes: *Recta mensura mutuum accipe*, quasi de iis solis rebus loquatur poëta, quæ mensura consistunt, ut multis docuit Salmasius libro de Usuris. Inferius v. 396:

ὣς καὶ νῦν ἐπ' ἐμ' ἔλθης, ἐγὼ δὲ τοι οὐκ ἐπιδύω
οὐδ' ἐπιμετήσω.

*Sicut & nunc ad me venisti, ego vero tibi non amplius donabo,
Nec amplius mutuum dabo.*

Glossæ Vossianæ MS: ἐπιμετήσω, δανείσω. Proclus. ἢ χρητήσω. bene. Notant enim veteres Grammatici χρητήσω ἐπὶ φίλων dici, δανείσω ἐπ' ἀλλοτρίων. Suidas: Δανείσω τῷ τῷ τὸ χρητήσω αἰρεώ-
προν. Τὸ μὲν γὰρ χρητήσω ἐπὶ φίλων, τὸ δὲ δανείσω ἐπὶ τῷ τυχόντι. Antiquissimis certe scriptoribus δανείζειν, non est scœnori locare, sed mutuum dare sine usuris.

v. 353. Τὰ προσίοις προσείμαι] An hoc est quod interpretes volunt, *juvantem te juva*? Quanto rectius Græci magistri *invisentem invise*. Qui eo, inquit, ingenio sunt, ut mutuis amicitiae & consuetudinis commerciis delectentur, cum iis cole amicitiam. Idem sensus versus sequentis: qui libenter sua cum aliis communicant, iis tu libenter impertire, si quibus opus habuerint. v. 351 MS I, ἴσα αἴτησιν.

v. 357. Καὶν μέγα δαίη] Revocavi pristinam lectionem ex MS II & Proclo, qui legunt καὶ μέγα δαίη. Καὶ, quod interpolatores fugit, est καὶν, καίπερ, καὶ εἰ, ut statim: καὶ τὸ σμικρὸν εἶν. *etsi sit exiguum* Aristoph. Plut. εἰς τὸ σύζυγον λάβω πινὰ καὶ σύκινον, ἢ ἰσχυρὸν τῷ τῷ ἢ δὲ ἐγὼ ποιήσω τήμερον. *Si socium cepero aliquem etsi imbecillum, potentem tamen hodie faciam.* Pro quo scriptores orationis solutæ malunt dicere καὶ τοι, καὶ τοιγα. v. 358, αὐτὸς est ἡγέλων libens, uti in aliis locis accipi viri eruditissimi docuerunt.

v. 359. Ἐπὶ σμικρὸν καὶ αἰεὶ] MS σμικρὸν. quod verum est. Tzetzes Versu ab hoc secundo: ὅς δ' ἐπ' εἰόντι φέρει. v. 382: ἔργον τ' ἐπ' ἔργῳ ἐργάζεσθαι. Subscribunt Moschopulus & Tzetzes, & veteres scriptores plurimi qui hunc locum laudant.

v. 364. Ἀνέργ. καὶ δὲ] est *hominem sollicitum habet*, non *lædit*. Hom. καὶ δὲ τὸ θυμὸν. *Animum sollicitat.* sequente versu, βλαβε-
ρὸν est damno, periculis & variis casibus obnoxium. perperam interpp. *noxium*. Sic etiam Latinis *obnoxius* simpliciter, est opportunus injuriæ. Flor. III, 20, *Et ipsi (servi) per fortunam in omnia obnoxii*. Lib. IV, 4: *Cum intra decem & octo annos,*
tenevunt

tenerrum & obnoxium & opportunum injuria juvenem videret.
Phædrus: *servitus obnoxia, quia, quæ volebat, non audebat dicere.* Senec. ep. 61 corpus humanum vocat *obnoxium domicilium animi.*

v. 367. Ἀρχομένη ἢ πίθῳ καὶ λήγοντες κορίσσειας.] Stulte Latini interpretes: *Incipiente vero dolio & desinente saturato te.* Quid incipere & desinere dolium Latinis auribus sonet ego non exputo. Verte: *Quum relinitur dolium, & fere est potum, saturare.* Ἀρχομένη πίδαυ ἐστὶ ἀνοίγειν πίδαυ, Theocrito ἀρχομένην, Terentio relinere dolium. Longe ineptius inferius ἐν ἡμέραις v. 51. ἀείσω ἀρχομένη πίδαυ vertunt: *optimam implendis doliis, quum sit, optimam aperiendis doliis.* vers. sequ. δεῖλῃ u-terque MS, ut bene restituit Heinsius.

v. 369. Μισθὸς δ' ἀνδρῶν] Hic cum sequentibus duobus versibus in MSto primo non compareret, & expunctos olim fuisse a nonnullis Proclus testatur, a Plutarcho tamen vindicantur & probantur. vide Proclum.

v. 376. Μυροθήνης ἢ παῖς σάζοι.] MS I εἴη, cum glossa ἐπαείχῃ. Pulchre D. Heinsius observavit hos versus esse transpositos, & eleganter illos exponit, quem vide. Sine MSS auctoritate nihil tamen sustinui mutare.

v. 381. Ἐν φρεσὶν ἦσιν] MS I σῶσιν. II: σῆσι. leg. φρεσὶ σῆσιν. θυμὸς ἐν φρεσὶν, ut apud Plautum: *Mens animi.* & Catullum: *Nec potis est dulces Musarum exponere factus Mens animi.*

CAPUT X.

Distinctio vulgaris librorum Hesiodi deleta. Hesiodus bis emendatus. Veteres nudi faciebant opus. Ἔργα ἀγροτεχνικαί τε καὶ οἰκίαι. Proclus emendatus. Οἱ περὶ Τιμῶντον. Χρήματα. Χρησθεῖα. Nicolai Damasceni locus vindicatus. Ἄλιαν interpretes ter reprehensi. Τελῶν, πηλῶν. Quæzere. Ἔργον. Opus. Ὁξὺς ἡλίος. Sol acutus. Sol acris. Sirius acris. Claudianus emendatus. Χιών Ὁξεία. Ζῶς pro cœlo. Lapsus crebri interpretum indicati.

BΙΒΛΙΟΝ Β] Expunxi hanc distinctionem quam & codices manu exarati, & veteres scriptores cum interpretibus ignorarunt. In primo Vossiano hic omnia perpetua & continua serie
sine

sine ullo distinctionis vestigio perscripta sunt: sicuti & in Procli commentario manu exarato, quem mihi utendum dedit Marquardus Gudius noster. In secundo non nihil quidem spatii inter versum 383 & sequentem intercedit, ut possit capere indicem hunc, qui vulgo præponitur. sed nec hic nec alii, si qui sunt, libri nobis tanti sunt, ut istam distinctionem $\chi\theta\epsilon\varsigma\ \alpha\gamma\ \mu\epsilon\tau\alpha\ \iota\omega\upsilon$ natam ferendam existimemus ingratis totius antiquitatis quæ nullam hujus operis divisionem in duos libros agnoscit.

v. 389. Εἴ γε καὶ καὶ αἶσος] MS I & II: καὶ αἶσος' nili quod in secundo addatur σν. & sic versu abhinc tertio uterque pro καὶ σν, καὶ αἶσος. Est hæc Dorum dialectus. vide supra ad v. 224. In hoc ultimo versu liber secundus inserit δε: Νείσος· γυμνὸν δε παῖρειν· γυμνὸν δε βουλήν.

v. 392. Γυμνὸν δ' ἀμφοῖς] MS I Vossianus, & Codex Palatinus: ἀμφοῖν. Sic etiam in carmine, quod dicitur certamen Homeri & Hesiodi. Nec aliter Proclus legit: Ἀμφοῖν, στω-
αθροῖζεν, ἢ θεροῖζεν. Illud enim ἀμφοῖς quod in edito Procli Commentario præcedit τὸ ἀμφοῖν a sciolo ex Hesiodi vulgatis editionibus insertum esse puer admodum vidi. & recte me vidisse codex postea manu exaratus Marquardi Gudii ostendit: qui illud ἀμφοῖται non agnoscit. In quo & paulo ante legitur, γυμνὸν δ' ἀμφοῖν] ὡς αἱ παλαιαί. non ut vulgo ἀμφοῖς, quod ab imperitis in Hesiodo primum suppositum qui secundam ab ultima in ἀμφοῖν non producte poni sibi persuaferant. Cur vero nudis arandum, ferendum & metendum esse præcipiat Hesiodus, sicut & cum secutus Virgilius Georg. I: *Nudus ara, fere nudus*, docet Servius: *Nudus ara, id est, adeo sereno caelo, ut vestimentis non egeas. Nam dicit nudum esse debere, quasi aliter non oporteat aut possit: sed sub tanta serenitate dicit hac agenda ut etiam amictus possit contemni.* quam explicationem Servius debet Proclo, cujus priorem expositionem vide: binas enim hujus loci affert. Sed prior verior est. Veteres tamen nudos plerumque fecisse opus ostendit Plutarchus in vita Catonis Majoris: Πυθελῶν ἢ τὴν αὐτοκρατίαν καὶ δύνανται αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς οἰκεῖν, καὶ πτωχότας ἐξηγεσθῶν ὅτι παλαιὸν μὲν εἰς ἀγορὰν βαδίζοντες καὶ παρόντα τοῖς θεοῖς, ἵππευον δὲ εἰς τὸ χωρεῖν, αὐτὸν μὲν ἢ χρημάτων, ἐξωμίδα λαβών, θέρους ἢ γυμνός

γυμνὸς ἐργασάμενος μὴ τῷ οἰκιστῶν, ἐδίδετο αὐτὸν ἄρῳ ὁμῶς κα-
θῆναι, καὶ πίνειν τὸ αὐτὸν εἶναι. Cujus cum labores & rationes ven-
dendi accepisset (Valerius Flaccus) a servis, mirareturque cum
narrarent illi mane eum forum adire, & præsto esse ejus opera u-
tentibus: regressum ad villam tempore brumali vestitum exomi-
de, astate operari cum servis nudum, eadem mensa, eodemque ve-
sci pane, atque idem vinum bibere. Et Aurelius Victor in Quin-
ctio Cincinnato: *Quinctius Dictator dictus, ad quem missi
legati nudum eum arantem trans Tiberim offenderunt, qui insi-
gnibus sumptis Consulem obsidio liberavit. & apud poetam: nu-
di messores.*

v. 397. Θεοὶ δις τεκμήραυτο] Per Deos Græci hic intelligunt
alii stellas, alii elementa, qui non sunt audiendi. Dii, inquit He-
siodus, labores hominibus imposuerunt.

Ἐφ' ᾧ ἔδεις, ὅπως ἔποιε βροτῶν.

Nemo enim est mortalium qui non laborat. ut Sophocles ait.
Hoc autem a diis, qui secundum Epicharmum τῷ πᾶσι πωλῶ-
σιν ἡμῖν πάντα τὰ κατὰ, labore omnia bona nobis vendunt.
Quod hauserunt ex Mose ut infinita alia, apud quem ad Adamum
ipse Deus: Ἐν ἰδρωτί & ὥσπερ σὺ φάγῃς τὸ ἄρτί σὺ. Ἐργα δ' ἔ-
τεκμαίρειτο, est labores imponere. δ' ἔτεκμαίρειν, τεκμαίρειν
non solum est σημεῖον, sed & καὶ σκοπεῖν. Etymologici Ma-
gni auctor: τεκμαίρω σημαίνει τὸ καὶ σκοπεῖν, καὶ τὸ σημεῖον εἶναι.
Superius v. 228:— αὐτοῖς

Ἀρχαλίων πόλεμον τεκμαίρεται Εὐρύππη Ζεύς.

Ipsis

Molestum bellum immittit omnia videns Jupiter.

Recte Glossæ MS. hoc loco δις τεκμήραυτο, ὥσπερ τίξαιτο.

v. 402. Χρῆμα μὲν ἔπειξεις] Terent. Adelph: Nunquam tam
facies, abi, nescis inescare homines.

v. 405. Οἶκον μὲν πρόπτε γυναικί π] Non hic ab Hesiodo
intelligi uxorem, ut vulgus cum interpretibus Latinis accipit,
sed ancillam, quæ domum custodiat, versus sequens arguit, qui
hanc γυναικα κλητὴν ἔχει γαμετὴν emptam non nuptam appellat,
quod olim monuerunt ad hunc locum veteres magistri. Ari-
storeles quidem in Oeconomicis & Politicis γυναικα sumit pro
uxore,

uxore; non vero κλητῶν, ut viri docti affirmant. Nec judicandum est Philosophorum principem Hesiodi mentem non habuisse exploratam: sed potius eum hunc versum suo voluisse accommodare instituto, ut sæpe solent Philosophi. Nam Mureto, homini quotquot a renatis litteris fuerunt, disertissimo & elegantissimo, qui auctoritate Aristotelis permotus sequentem versum tanquam supposititium jubet expungi non est ut suffragemur, si vera sunt quæ Timotheus apud Proclum de Aristotele commemorat, illum nimirum adductum hac Hesiodi sententia post obitum uxoris cum Herpylide ancilla consuevisse & ex illa sustulisse filium. quamvis & hic Aristoteles maluerit suo obsequi ingenio & auctoritate Hesiodi suam tueri vivendi rationem quam poetæ monita sequi. Nam poeta nec de pellice, nec de uxore loquitur, sed de famula pretio comparata. vide Proclum, apud quem pro οἱ δὲ Τίμαιον legend. οἱ δὲ Τιμόθειον. de quo Diog. Laërt. in vita Aristot. οἱ δὲ Τιμόθειον vero non sunt Timothei discipuli, sed ipse Timotheus Athenienſis, qui vitas Philosophorum a Diogene Laërtio roties laudatas memoriz prodidit. οἱ δὲ τὸ Τιμόθειον, elegantissimo idiotismo est ipse Timotheus. ut apud Polyb. οἱ δὲ Ἀννα καὶ τὸ Βάρκαον est Anno & Barcas. οἱ ἀμφὶ τὸ Κρίτωνα καὶ Σιμμίαν apud Ælian. Crito & Simmias. & mille talia.

v. 402. Χρήματα δ' ἐν οἴκῳ πάντ' ἄρμυρα ποιήσασθ'] Homeri, & Hesiodi tempestate χρήματα notabant omnes facultates, omnia quæ in bonis habebant, non nummos aut pecuniam, cujus usustum adhuc erat Græcis ignotus. hoc loco autem singulari notione significat οἰκητήρια σκεύη, instrumentum domesticum, supellectilem, utensilia. nimirum διὰ τὴν χρῆσιν. propter eandem causam ab Alcæo in Paliphaë χρητήρια σκεύη dicuntur. quamvis Plato Comicus in Hellade illa tantum vasa, quibus utebantur πρὸς θεωρίαν καὶ θυσίαν dixerit χρηστέα, recte tamen etiam omnia τὰ κατ' οἰκίαν χρήσιμα appellari χρηστέα docuit Pollux X cap. 1. Sane in hac notione legitur apud Nicolaum Damascenum in fragmento historiz universalis, quod Stobæus nobis servavit; Ἀρίστοι τὸ ἐμψύχων ἐδὼν ἀπακλίνουσι. καὶ τὸ περιμάσια τὸ χρηστέων ἐν χρυσοῖς ἐλυλοῖς φυλάττουσι. Ari-

toni nullum animal mactant. Vasa figulina ad quotidianos usus parata in aureis involucris custodiunt. Sic rectissime hunc locum vertit, Vir incomparabilis quem honoris causa nomeno, Henricus Vallesius. Bene se omnia habent. χρῆματ' εἰα sunt vasa, domestica, utensilia, sive sint pretiosa, sive vilia, & nullius rei. Eadem autem ratione ut χρῆματ' εἰα sic & χρῆματ' omnem notant supellectilem, κατ' ἐξολὴν tamen de vasis & sacra templorum supellectile frequenter accipiuntur. Ælian. Ποικιλ. ἱστορ. lib. 1. cap. 20: Διόνυσος ἐξ αἰ πάντων τῶν ἐν Συρακούσαις ἱερῶν ἐσύλησε τὰ χρῆματ'. Ubi Gesnerus vertit: *Dionysius ex omnibus Syracusarum templis & delubris per sacrilegium pecuniam abstulit.* Paulo post: Τὰ δ' Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Λευκοθέας ἀπαντὰ ἐσύλησε χρῆματ'. Ubi rursus interpres: *Universas Apollinis & Leucothea pecunias nefario scelere abripuit.* Pessime. cum utroque loco significentur vasa sacra diis illis consecrata, quæ abstulit Dionysius, sicut inter illa commemoratur ibi mensa sacra Apollini dedicata. Lapsus quoque est idem vir doctissimus in interpretatione hujus vocabuli in lib. VI, cap. 9: Ἀριστοτέλης ἀποτελουσιώδης τὰ ἐκ τῆς πατρὸς χρῆματ' ὥρμησεν ἐπὶ στρατείαν. *Aristoteles abliguriis omnibus pecuniis, quæ ex hereditate parentis ad ipsum venerant, in militiam profectus est.* Vertendum erat, *consumptis omnibus facultatibus.* quamvis non ignorem pecuniam apud Latinos etiam pro toto patrimonio capi, sed interpretem de nummis solum cogitasse, cum ita verteret, satis constat.

v. 408. Ὁ δὲ δρνήται σὺν τῇ πηλῇ MS I Voss. ὁ δὲ δρνήταις σὺν τῇ πηλῇ. quod glossæ MS explicant: περὶ σκητῆς καὶ μαχητικῆς ὁρμῆς. Videntur sane veteres dixisse πηλῇ & πηλῇ. Hesych. πηλῶσαι, σερήσασθαι. Apud eundem tamen legitur etiam τήτη, δπηεῖα, ἵνδεια, σέρησις. Τητώδης, σερωδής. Τητώδης, σερωκόδης. Auctor Etymologici magni: τήτῃ Ἡσίοδος. σημαίνει τὸ ζήτει. ἐκ τῆς πηλῆς σημαίνει τὸ ζήτην γίνεται καὶ ἀναδιπλασιασμοῦν πεπῶν, πεπῶ, καὶ κατ' ἐκείνους τήτῃ, & quæ sequuntur. Platoni III de leg. φρενῶν τητώδης, sunt mente capti. Sophocles Philoctete: πηλὴν ὥς οἶκος τῆς ἐμῶν τητώδης. Navigo ad

meam patriam meis rebus privatus. Sicut autem *τητῷ* proprio est quæro, deinde careo, destituor, sic & Latinis quærere est abesse, desiderari. Senec. ep. 91: *Lugdunum quod ostendebatur in Gallia queritur.* Petron. de Eunuchis *Quærit se natura nec invenit*, hoc est, desideratur suum opus, quæ marem condidit, nec tamen invenit marem esse, quem fecerat. Stat. Theb. II: *Fam trepidi se se quarunt numerantque.* Cic. act. II in Verr. cap. 10: *Nego esse quicquam a testibus dictum, quod aut vestrum cupiam esse obcurum, aut cuiusquam oratoris eloquentiam quæreret.* hoc est, ad quod explicandum desideretur vir disertus. dicere quod quærat eloquentiam est infantem esse, indisertum. Nam quæ quærentur non adsunt. Hinc & Plauto *in questione esse, quæstioni esse*, est abesse, non præsto esse, in Pseud. Cistellaria, & Calina. Hinc & illæ venustæ locutiones *Siciliam in Sicilia*, apud Cic. *in epulis epulas* apud Ovid. *Samnium in Samnio* apud Flor. *pontum in ponto quærere* apud Manilium, de quibus Cl. Gronovius in observationibus.

v. 409. *Μινύθη δὲ τι ἔργον*] hoc est, ne cum tempus effluerit, non possis opus, quod tum faciendum erat, facere. *Ἔργον κατ' ἐροχλῶ* hic est opus, labor rusticus, qui impenditur agro colendo, ut & versu sequente & ipso indice libri hujus ac infinitis aliis locis. Florus I, 5: *Medium erat forte tempus sementis, cum patricium virum immixtum aratro suo licetor in ipso opere deprehenderes.* Apud Terent. Cic. *opus facere*, de opere rustico. Hæc trita sunt.

v. 411. MS uterque *ἄτρησι.*

v. 414. *Ἡμεῖς δὲ λήγῃ μὲν ὄξυς ἡελίοιο*] *ὄξυς ἡελίοιο* non est celer ut Græci volunt magistri, sed *θερμός*, fervens, ardens, acer. Pindar. Olympionic. 7:

*ἔχθ' τί μιν ὀ-
ξυῖαν ὁ χρυθλίος ἀκτίνων Πατὴρ*

Πῦρ πειοντῶν δόχ' ἐς ἵππων.

Habetque ipsam (Rhodum) fervidorum genitivus radiorum patris, ignem spirantium dux equorum. Aratus de Sirio:

*ἢ ὅ οἱ ἄκρη
Ἀστὴρ βίβληται δεινὴ γλῶσση, ὅς ῥα μέγιστος*

Ὀξεία σείραϊς, καὶ μιν καλίστ' ἀνθρώποις

Σείραον. Vertit Avienus:

Æstuat in mente, multus rubor imbuit ora

Stridit anhelanti face pestifer aëra motu,

Torret & immodicis terras coquit ignibus astri.

Horum imitatione Horatius solem ferventissimum dixit *acutum*. lib. I. ep. 10.

Est ubi plus tepeant hyeme? ubi gravior aura

Leniat & rabiem canis & momenta leonis,

Cum semel accepit solem furibundus acutum?

Lib. I. Sat. 6 vocat *solem acrem*.

Ast ubi me fessum sol acrior ire lavatum

Admonuit.

Lucret. VI:

Hunc homines fontem nimis admirantur & acri

Sole putant subter terras fervere raptim.

Florus II, 6: *Observato loci genio quod & sol ibi acerrimus, & plurimus pulvis.* Restituenda est hæc vox Claudiano. In epigramm. de crystallo, cui aqua inerat:

Quem neque constrinxit hyems, nec Sirius acris.

sic enim hic versus legendus. Vulgo circumfertur: *Quem neque constrinxit hyems, nec Sirius axis*, sine sensu. In nonnullis codicibus est *ardens*, quos sequitur Nicolaus Heinsius, vir suavissimi ingenii & summæ eruditionis, qui in carminibus novis pangendis, & veteribus castigandis ac suo decori restituendis nulli, qui in hoc studiorum genere elaborant, est secundus. Mihi tamen *ardens* videtur glossa & explicatio ἡ *acris*, quod vitio descriptorum transit postea in *axis*, quod non frustra tot codices retinent. Sicut vero hic ὁξὺς ἑλίω, sic contra apud Pindarum χαλὸν ὁξεία, nix acuta, ut apud Horatium *frigus acutum* est vehemens, & *acris hyems*. sæva. Omnia enim quæ penetrant & vehementer lædunt Latinis dicuntur *acuta*, *acria*, Græcis ὁξεία.

v. 415. Καύματι ἰθαλίμῃ] est ἰδρωτὶ κινῆσι, ut melius omnes Græci, quam Latini, qui stulte: *caloris humidī*. Hesych: ἰθαλίμην καῦμα τὸ ἰδρωτὶ πειόν.

v. 415. Μισοπωρεὶς ὁμβροσπιλῇ ζῶντις ἐροσινί] MS I.

D 2

ὁμβροί

ὁμολογῶ. Græci magistri nescio quid de Jove cœli & pluviarum domino hic nugantur, cum Jupiter hic sit, ut sexcenties poëtis, cœlum, aër. inferius 488:

Τῇ μὲν Ζῶς ὅσι τεύχεα ἤματι, μηδ' ἀπολήγει.

Tunc Jupiter pluat triduo, neque desinat.

v. 564: Εὐτ' ἂν δ' ἐξελθὼ μὲν πρὸ πάρος ἡλίοιο

Χείμερ' ἐκπλήσῃ Ζῶς ἡμῶν.

Cum autem sexaginta post conversionem solis

Hybernos perfecerit Jupiter dies.

Theocritus: Χ' ὡ Ζῶς ἄλλοτε μὲν πάλαι αἶθερ, ἄλλοτε δ' ὕψ.

Jupiter alibi est serenus, alibi pluit.

Horat: Nivesque deducunt Jovem. Sed hæc quis ignorat?

v. 416. Μῆτις δ' ἐπέπται βρότιον χεῖρας] Perverterunt sensum hujus loci interpretes, cum vertunt μετ' ἐπέπται, *mutatur*. Vertendum: *mouetur*. Facilius, inquit, movetur corpus autumnino, quia vires suas jam recepit, quas nimii solis ardores attriverant, ut pares nunc possint esse laboribus ferendis, & materiam cadendam.

C A P U T XI.

Σείριον pro sole & quovis sydere. Hesiodi aliquot loca illustrata. Ἀθωαῖος δμῶς. Ἐργάν. Θιῶν ἀστέρα. Αὐτίγος ἀστρος. Buris. Γύης. Πικτὸς ἀστρος. Ἐλυμα. Ἰστροδύς. Interpretum crassi aliquot errores. Pollux emendatus & mox Hesiodus. Ἐλικας βίαις. Ἄρατος. Ζῶς. Χρόνος. Pluto & Proserpina dii agricolarum. Pluto divitiarum dator. Hesiodo rursus inmedela.

v. 417. Δ Η' γὰρ τίτι Σείριον ἀσῆρ] Sirius hic non est caniculæ sydus, sed sol, ut non solum antiqui interpretes Hesiodi; sed & Suidas interpretatur: Σείρ, σείρως ὁ ἥλιος, αἰ δ' ἐκ σείριον. Noster inferius vers. 587:

Ἐπεὶ κεφαλῶν ἐκ γένεα Σείριον ἄρξῃ.

Quoniam caput & genua sol affligit.

In Theogonia, v. 152:

Ὅστ' αὖ δὲ σφί περ ῥινοῖο σαπίσης

Σείριον ἀζαλέοιο κελευνῇ πύθελ' αἶψ.

Ossa autem ipsis pelle circum putrefacta sole sub torrido in nigra putre-

putrescunt terra. Archilochus:

Πολλὰς μὲν αὐτῶν σείει καὶ θανάτει

ὄξυς ἐκλάμπων. Multos illorum sol siccabat acutum splendens. Sic hunc locum capiendum esse docet Hesych: Σείει κωὸς δίκλῳ. Σοφοκλῆς τὸ ἀσπὼν κωὸν. ὁ δὲ Ἀρχίλοχος τὸν ἥλιον, ἰσχυρὸς δὲ πάντω παύσῃ. Idem: Σείει ὁ ἥλιος, καὶ ὁ δὲ κωὸς ἀσπὴρ. Lycophron in Alexandra de corpore Ajacis in littus e mari ejecto: Ἐκβέθερος μὲν ἐκω ἀκτὴς Σείει καὶ θανάτει. Cadaver expulsum siccabit solis radius, quod & observavit Vir eximius & singularis eruditionis Hadrianus Junius in animadversionibus. Quin & Virgilium sic interpretantur ἔτι χυρῶτες,

Fam rapidus torrens sitientes Sirius Indos Ardebat cælo.

Non solem autem, sed etiam omnia sydera dici Σείει ex Ibyco modo docuit Hesychius. Inde & Latinorum sydus a σείει esse ingeniose nuper ostendit χαρίεστος Tanaquillus Faber ad Dionysium Longinum.

v. 419. Πλείον δὲ τε νυκτὸς ἐπαυρεῖ] MS I. ἐπαυλεῖ. corrupte. De hujus loci interpretatione ambigitur. Alii enim ἐπαυρεῖν νυκτὸς πλείον exponunt πλείον δόξαμα εἶναι καὶ δόξαυειν τὴν νυκτὸς, plus nocte frui, diutius quiescere, qui respiciunt illam pervagatam poetarum opinionem, solem noctu strigare & quiescere. Hos sequuntur Latini. Alii πλείον πονεῖν καὶ φέρειν ὑπεκρίτω τὴν γῆς majores capere labores sub terra in opposito mundi latere quod dum peragrat, quod verum esse ex oppositione liquido apparet: brevi tempore, inquit, super nostra conspicitur terra interdiu, noctu vero majorem capit laborem. vide quæ supra notavi ad vers. 238.

v. 422. Μεμνημένους ὥρων ἔργων] MS I. ὥρων ἔργα. Vers. seq. MS II Οὐ μὲν τὸν πόντον καὶ πῆλιν. Idem v. 425: δὲ καὶ σφύραν καὶ πέμψοι.

v. 429. Ἀθλῶαίης δμῶς] Quæ hæc est vesania Ἀθλῶαίαν habere pro Attica Cerere, quod Latini fecerunt interpretes. Quis unquam fando cognovit Ἀθλῶαίαν dici Cererem? Estne qui ignoret Minervam esse prælidem artium & opificum, imprimis vero architecturæ, indeque dici Ἐργάνην, cujus simulacrum erat apud Thespenses, cui Plutus assistebat, quo significa-

batur opibus illam deam cumulare suos cultores strenuos nimium opifices. vide Pausan. in Bœoticis & Aristid. hymnum in Minervam. Julianus Imperator in fragmento orationis, p. 531 edit. Petav. Οἱ ἔσσι ὅσα ἐχέουσιν τῆς Ἐργάνης Ἀθλῶαίς δῶρα. *Videte quot opificis Minerva in nos derivata sint munera. Ἀθλῶαίης* ἑμῶς est τέκτων, faber qui aratra faciebat. Sequenti versu πλάσας ἀρροτῆρεται est ἀρροτῆρη ut supra vers. 1. ἐνέπιτε κλείουσι, pro κλείετε. In MS I Voss. est ἀρροτῆσται. v. 432 ἡ δ' ἀρροτῆ non est disponere aratra, sed ποιῆν, καὶ κατασκευάζειν, ut sexcenties apud Græcos scriptores tam vinctæ quam solutæ orationis πῆγμι pro ποιῶ usurpatur. inferius v. 518: τροχάδον ἢ γέροντα πῆθισι. *incurvum vero senem facit.* & v. 556 χρῶτά π μυδιαλίον θείη. *Corpus madidum faciat.* Equidem Latina hac Hesiodi versione nihil est insulsius, & imperitius, in qua vix ullus versus legitur sine gravi hallucinatione. vide quam inepte mox duo illa aratrorum genera αὐτίγον & πηκτὴν exponant v. 432:

Δοιδὶ ἢ ἡὸλ ἀρροτῆ πενησαύμῳ κατ' οἶκον

Αὐτίγον ἢ πηκτὴν. vertunt:

Bina vero disposito aratra domi laborans

Dentatum & compactum.

Quid est aratrum dentatum? An quod dentale habet? Nonne & πηκτὴν habet dentale? Hunc errorem facile potuissent declinare, si veterum consulissent expositiones, quæ docent αὐτίγον ἀροτῆον esse quod habet burim siopre ingenio curvam, illamque non clavis affixam temoni & dentali, sed quod totum ex uno ligno conficiebatur. de buri Virgil. I Georg:

Continuo in sylvis magna vi flexa domatur

In burin, & curvi formam accipit ulmus aratri.

hoc est ulmus seu ulmi ramus inflexus natura sua a rustico continuo seu per aliquot annos semper magis magisque inflectitur, ut sic curva adolescat in burim, ut naturaliter curva & apta sit ad burim. Buris vero sive *bura* Græcis γῶης, est proprie infima pars temonis, male vulgo *dentale* exponitur a viris doctis, cum dentale aptetur buræ; Hesych: Γῶης τὸ κατὰ πᾶν μέρος τῆς ἰσοεπίσης ἐν τῷ ἀρότρῳ. αὐτίγον ἢ τὸ μὴ σπῶδίζον, ἀλλ' ἐξ ἐνὸς ξύλου

Γῶης

Γούς est infima pars temonis in aratro. Αὐτόζυον est non compositum, sed ex uno ligno. Inde & Proclus ad h. l. λέγεται ὅτι γούς ὅτι αἰεὶ ὡδὴ τὴν γλῶ ἐστιν. Αὐτόζυον opponitur ἀροτρῶν πηκτιῶν, quod non ex uno ligno, sed variis est conflatum & compactum. Eratosthenes in Architectonico utrumque describit apud Scholiasten Apollonii Rhodii: Δύο δ' ὁρότρων εἰσὶν εἰδῆ· τὸ μὲν πηκτικόν, τὸ δὲ αὐτόζυον· πηκτικὸν μὲν τὸ ἐκ συμβολῆς ἔχον τὸ ἔλυμα. ἔστι δὲ ἔλυμα, ἐν ᾧ ὁ ὕνις ἐνπίθεται. τὸ δὲ αὐτόζυον τὸ ἀπὸ ἑὶ ἐλύματι τείνον ἐπὶ τὰς βόας, γούς καλεῖται. τὸ δὲ ἀπὸ ἑὶ γούς ἰσοθεός. ἑὶ δὲ ζυγὲς πᾶσι ἐπὶ τὰς αὐχνας τῶν βοῶν ἐπιθήκεται οἱ μὲν ζεύγλας, οἱ δὲ μέσσαρα λέγουσι. Τοῖσιν μὲν τὸ πηκτικόν. αὐτόζυον δὲ ἐστὶν ἄπνικον τὸ ἔλυμα ὅσα ἐστὶν ἐκ συμβολῆς. Sunt duo aratrorum genera: quorum alterum compactile, alterum non compositum. Compactile quidem habes dentale quod cum aliis committitur. Est autem dentale cui vomer includitur. Lignum vero quod a dentali extenditur ad boves vocatur buris, quod vero a bura temo. Illa vero pars jugi, qua cervicibus boum imponitur alii vocant ζεύγλας, alii μέσσαρα. Tale quidem est compactile aratrum. Non compositum vero est, cujus dentale non committitur, nimirum clavis & arte cum aliis aratri partibus, sed est unum lignum ex quo dentale, buris, temo. Inde apparet quam egregios interpretes egerint in versibus paulo præcedentibus exponendis, qui de Græco Latinum fecerunt Hesiodum:

Εὗτ' ἂν Ἀθλῶαίης θυμῶς ἐν ἐλύματι πήξας

Γόμφοιζιν πλάσας ποσειδέφεται ἰσοθεοῖ.

Nempe cum Attica Cereris famulus temoni insigens Clavis adjungendum stiva aptaverit. Quot fere verba tot errata. De Atticæ Cereris famulo ante dictum. Num ἔλυμα est temo, ἰσοθεός stiva? Perverterunt omnia, stiva est postrema aratri pars, Græcis ἐχέτλη· ἰσοθεός prima illa temonis nimirum pars, quæ inter boves protenditur. Ἐλυμα est dentale. Eratosthenes: Ἐλυμα ἐν ᾧ ὁ ὕνις ἐνπίθεται. Ἐλυμα est cui vomer inducitur. Proclus: Ὑνις ἐστὶ τὸ σίδηρον αὐτὸ τὸ ἐν τῷ ὁροτρῶν χίζον τὴν γλῶ· τὸ δὲ τὸ ἐν τῷ ἐλύματι ἀεικέρμεται ἀναδεν ἐμβεβλημένοι εἰς αὐτὸ τὸ κελῖον ὄν. Ὑνις est ferrum quo in arando terra scinditur. Hoc vero adaptatur ἐλύματι superius injectum ubi cavum est. Ἐλυμα

Latinis dicitur dentale. Servius: *Dentale est lignum in quod vomer includitur*. Varroni dens dicitur, lib. IV de Lat. lingua: *Rutrum ut ruitum a ruendo: aratrum quod eruit terram. Ejus: ferrum vomer, quod vomit eo plus terram. dens quod eo mordetur terra*. Alii tamen in medio aratro ἔλυμα locant, & sic appellant commissuram qua γῆς & ἰσοβοῦς conjungitur. Tzezes: Ἐλυμα τὸ μέσον τῶν δρόμων, ὅπερ ὁ γρόμφος βληθείς συνηλοῖ τὸ γῆλον καὶ τὸ ρυμόν. Ἐλυμα est medium aratri, ubi clavus impectus committit burim & temonem. Proclus paulo ante: ἔλυμα μέρος πρὸς τῶν δρόμων ἐν τῷ μέσῳ, ἔστιν συμμέσῳται ὁ γῆς τῷ ἰσοβοῦ. ἔλυμα ὃ ἐστὶν τὸ ἐλύειν ὅ ἐστι καλύπτειν. Elyma pars aratri in medio, ubi committitur buris cum temone. Dicitur autem ἔλυμα ab ἐλύειν, quod est, tegere. Verum hanc observationem non esse Procli, sequens annotatio ostendit quæ accurate δρόμων καὶ σπυλῶ docet, ejusque partes enarrat. inde tamen hausit Etymologici magni auctor qui iisdem verbis utitur. In hunc vero errorem hos omnes induxerunt male intellecti Hesiodi versus, quos modo produximus: Εὐτ' αὖ Ἀθήλαις θυῶδες &c. Hos isti Grammatici ita ceperunt quasi ἐν ἐλύματι impingeretur & ἰσοβοῦς & γῆς, quæ partes per ἔλυμα conjungerentur. Sed falsi sunt. Hesiodus dicit: burim inventam impinge dentali, illique buri adapta clavis temonem. Pollux lib. I, cap. 13: ὃ ὁ ρυμός ἐν ἡμερῳ ἔλυμα. τὸ δὲ δρόμον σιδήρεον ὄνις. ἧς τὸ ἄκρον νύμφη. ὃ δὲ ρυμός ἡμερῳ ἐκ τῶν τὸ μὲν ἐπικαμπὲς αὐτῶν, ὃ ὑπολείνεται, τὸ ἔλυμα γρομφωρόν, γῆς. τὸ δὲ μὲν τὸ γῆλον ἰσοβοῦς. Cui temo adaptatur ἔλυμα, dentale. terram vero arans ferrum ὄνις, vomer. cujus suprema pars νύμφη. Temo vero aptatur ex his partibus. Pars ejus κυρτή, cui subnectitur dentale clavis adfixum, γῆς, hoc est buris vocatur. quod vero post burim, ἰσοβοῦς, hoc est temo. Sic autem legendus hic locus. Vulgo legitur: ὃ ὁ ζυγὸς ἐν ἡμερῳ ἔλυμα. quod falsum. vide & Favorinum & precipue Proclum ad hunc locum. Sed de hac aratrorum antiquorum forma & confectioe alibi pluribus egimus.

v. 436. Δρυὸς ἔλυμα, πείνοιο γῆλον.] MS uterque: πείνοιο γῆλον.

v. 450. Χαίματι ὥρην Δεικνύς ὁμβρην.] Emenda ex Palatino

latino & Vossiano codice I, aliisque ὀμβρεῖς, imbriferi, pluvialis.

v. 452. Εἰλικας βόας] Hesych: ἑλικας ἑλικοκεράτες, ἐπικαμπῇ τὰ κέρατα ἔχοντες. qui cornua habent introrsum reflexa. quæ vera notio est hujus vocis. Latinis dicuntur camuri. Philargy-
rus ad Virgil. III Georg. v. 55:

Et camuris hirta sub cornibus aures.

Camuri boum sunt qui conversa introrsum cornua habent: quibus contrarii patuli, qui cornua diversa habent: lævi quorum cornua terram spectant. His contrarii licini, qui sursum versum cornua habent. Eadem Servius habet nisi quod male lævi apud hunc omis-
sum. Patuli enim sunt qui cornua diversa habent, hoc est extror-
sum flexa, qui opponuntur camuris, lævi vero licinis. Festus: *Camara & camuri boves a curvatione, & Græco καμπή.* boves nimirum camuri a curvatione cornuum camurâ sic dicuntur.

v. 454. Ἀπανήσας] MS I, ἀπαρνήσας. MS II: ἀπανήσας. quasi ab ἀπαινίσμας. sed ἀπαρνήσας videtur quoque Proclus agnoscere: τὸ γὰρ αἰτήσας ὀχρεῖς εἰσι. ἀλλὰ τὸ ἀπαρνήσας κὲ μὴ δεῖναι ὀχρεῖς εἶναι. Sed vulgata præstat.

v. 459. Εὗτ' ἀν' ἡ πρῶτης ἄρα] MS uterque, & Proclus: εὗτ' ἀν' δὴ. quos sequor. ἄρα hic est tempus arandi, non ipsa aratio, ut messis, sæpe messis tempus: πληθύουσα ἀγρὸς, tem-
pus quo maxima est in foro hominum frequentia: prima fax, tempus quo vesperi faces accenduntur, & mille talia. Versu se-
quente MS uterque δεῖ τοτ' ἐφορμηθῶναι.

v. 462. Εἶατε πολεῖν] Uterque codex: πολεῖν. Glossæ prio-
ris, πώλε, ἀνάσσει. Nonnulli legerunt ἦτε πολεῖν. quæ pro
varia lectione prioris libri margini erant adscripta. Nihil muta.
vide supra ad vers. V. Hesiodum Ennius imitatur, qui eadem
ratione dixit *polire agros* pro vertere. hoc enim est a πολεῖν. in-
de & interpolare.

v. 465. Εὐχῶ Διὶ χθονίῳ] Interpp. Latini: *Supplica Fovæ terrestri.* Quis nam ille terrestris Jupiter? Quæ Tzezes de sua εἰμαρδμή inculcat hic & aliis pluribus in locis, nugæ sunt. χθονίῳ Ζεὺς est Jupiter inferus. χθονία Græcis dicuntur quæ sub terra sunt, καὶ χθονία. χθονιοὶ θεοὶ sunt dii inferi. Hinc sæpe

in Græcis inscriptionibus ΧΘΟΝΙΟΙΣΘΕΟΙC. quod in Latinis est *diis manibus*. In aliis vero θεοῖς καὶ χθονίοις. Sicut apud Homerum καὶ χθόνιος Ζῷς est qui nostro χθόνιος. Æschylo in *iacr.* v. 164 dicitur Ζῷς κεκμηγῶτων. *Jupiter mortuorum*. Hesych: χθόνιος Ζῷς ὁ αἰδης. Ab aliis Græcis poetis dicitur & χθόνιος βασιλεύς. In Theog. 767: θεὸς χθόνιος. Et Proserpina dicitur χθονία scilicet βασίλισσα. regina infera. Euripidi Furie sunt χθόνια θεαί. Nec hoc ignoravit Proclus, sed cur Pluto ab agricolis sit invocandus nescivit. Id vero inde est quod Plutonis ditioni & potestati subjecerint terram, illumque crederent esse datorem illarum divitiarum quæ ex terra proveniunt. Onomacritus hymno in Plutonem, qui sub Orphei nomine circumfertur:

Πλεῖσθι τῶν γένων βροτίων καρποῖς ἐνιωτῶν.

Divitias largiens humano generi fructibus annuis.

Cic. II de natura deorum: *Terrena autem vis omnis atque natura Diti patri dedicata est: qui dives ut apud Græcos Πλεῖστος, quod recidant omnia in terras, & oriantur e terris*. Plutus in Timone Luciani ad Mercurium: Οὐδὲ ὁ Ζῷς ἀλλ' ὁ πλεῖστος λασιπάρῃ με παρ' αὐτῆς, ἅπτε πλεῖσθέτης καὶ μεγαλόδωρ καὶ αὐτὴς αἶν. δηλοῖ γὰρ καὶ τὰ ἐνὸς μὲν. *Non Jupiter, sed Pluto me mittit ad eos, qui & ipse divitiarum dator est, & magnorum largitor, quod suo etiam nomine declarat*. Nimirum sicut πλεῖστος apud Græcos a πλεῖν δότω, sic propter eandem rationem Latinis Dis dicitur, quod divitiarum dator sit. Refert huc quoque Arnobius raptum Proserpinæ ex veteribus Mythologis: *Ille qui raptam Dite a patre Proserpinam dicit, non ut reris, in turpissimos appetitus viraginem dicit raptam; sed quia glebis oculimus semina, isse sub terram deam, & cum orco significat fœdera genitales conciliare fœtura*. vide & Porphyrium apud Eusebium de præparat. Evangelica lib. III, cap. 3. Hinc & Proserpina numinibus agricolarum accensebatur. Augustinus IV de Civit. Dei, cap. 8: *Præfecerunt Proserpinam frumentis germinantibus*. Arnob. III adversus gentes: *Et quod sata in lucem proserpant cognominatam esse Proserpinam*.

v. 466. [ἵσταν ἀκμῶν] Delenda hic distinctio. Nam ὁ

Διὶ χθονίῳ pertinet ad versum sequentem, ὁρχόμενον τὰ πρῶτα. ὁρχόμενον. Incipiens arationem supplicis Plutoni, ut opus fortunet. Ἀρότα. recte MS secundus. In primo ut & editionibus ὁρχόμενον. perperam. Supra v. 384:

Πληιάδων Ἀτλαντῆων ἐπιπλοομένων
 Ἀρχὸς ἀμειβεῖ ὁρχόμενος ὃ δυσσοομένων.
*Pleiadibus Atlante natis exorientibus
 Incipe metere, arare vero occidentibus.*

CAPUT XII.

Hesiodus ter emendatur, semel Proclus. Μίσαιον, μίσαιον. Pollux emaculatus. Εὐσημεσίην, κακοδήμοσιν. Βίον αἰδόμενον. Εὐοχέων. Ἡελίς τρεπαῖ bruma. Hesiodi locus non intellectus adhuc exponitur. Ἡμέρον ἀμειβεῖ. Καθεδρ. Sedere. Desidere. Οὐχ ἰδόν. Χαλκίσιος Ὠκεός. Λέχαι. Stationes. Atheniensium Garrulitas & nimium novarum rerum studium. Λέχων multitudo Athenis. πορτολίγειν κακῶ. Δεικνύειν. Ostendere. Μίμναι γὰρ. Orpheus emendatus. Καλιαί.

v. 469. Εὐνοῖον ἐλκόντων μεσάων] lege ex utroque MS με-
 σάων. Jam olim de lectione hujus loci incertos animi fuisse viros eruditos, qui in hoc scriptore non negligenter sunt versati, Proclus ostendit, qui utramque lectionem affert & exponit. Vulgatam ut tueatur ibi vide. De hoc nostra sic disputat: Ελκόντων μεσάων] (sic lege ex MS Gudii, vulgo male μεσάων) τὰ μίσαια μεσάων, λέγονται ὃ αἱ τὸ ζυγὸν γλυφαί. Καὶ ὁ Καλὸς μεσάων βῆς ὑποδύς. Ελκόντων τὸ βοῶν τὸ ἐνδρυν τὸ μεσάων, τὸ ζυγὸν ἐν ᾧ αἱ γλυφαί, ἔνθα οἱ αὐχένες τὸ βοῶν δίδονται. Sed melior hoc loco Tzetzes: Εὐχῇ τῇ χθονίᾳ εἰμαρμένη ὅταν ἄρξῃ ὁρχομένη, καὶ οἱ λαοὶ τὸ ζυγὸν ἐλκῶσι τὸν μὲν δηλονότι τὸ βοῶν κινεμένων. Precare terrestrem Providentiam cum inciperis arare, ἐν ᾧ lora jugi traxerint temonem, bobus scilicet moventibus. Est enim μίσαιον & μίσαιον lorum quo boves alligantur temoni. Pollux I, 13: ὁ πλάτυς ἰμάς ὁ τὸ ζυγὸν ὡς καὶ ἀπὸ τῶν ἐλκόντων, καὶ μίσαιον, καὶ μίσαιον (sic lege ex MS) καλεῖται. καὶ λαμβάνουσιν ὃ αὐτὸν ὅταν ἀφελῶσιν εἰς τὸ τὸ ζυγὸν τρέπῃ, κερκίδα ἐνλίπῃ ἐμβαλόντες ἢ καλεῖται ἑμπερον ἢ ἐνδρυν. Lorum latum iugo adnexum vocatur

vocatur ἑχέοιον, & μίσσαςοι, & μίσσαςον, quo utuntur cum in jugi foramen immittunt paxillum ligneum, quem ἑμδρυον aut ἑνδρυον vocant. Valde appolite ad hunc locum. Sane ἑνδρυον Proclus quoque δρυῖον πικραλίσκον quernum paxillum exponit, qui infligitur foramini jugorum ne lora, quæ temonem trahunt & boves illi alligant, excidant. Plerisque tamen est ipse ἑσθωδός, seu ῥυμός. sed, puto, συνεκδοχικῶς, ut postea temo pro ipso aratro.

V. 421. Εὐθημοσύνη ᾗ ἀείρει] Uterque codex δὴθυμοσύνη, sicut & sequente versu κακῇθυμοσύνη, qui tamen non sunt sequendi. nec Latini interpretes, qui imperitissime vertunt *industria*, & *ignavia*. Diu est quod non solum Proclus, sed viri etiam nostræ ætatis doctissimi clamarent, δὴθυμοσύνη esse concinnam rerum dispositionem, cum omnia recte & ordine geruntur & collocantur; κακῇθυμοσύνη vero ordinem confusum, cum res male digeruntur, nihil via & ratione agitur, nihil loco sit. δὴήμοις, qui omnia bene & ordine disponunt. Æschylus Choëphoris:

Δμωὶ γυναικες δωμάτων δὴήμοις.

Ancilla domum ordinantes.

Scholias tes antiquus: Τῷ τ' εἶναι ὑπερίπδης δὲ πθεισῶν πὲ κτ' ἢ οἶκον. vide viri sine dubitatione doctissimi P. Leopard. Emendat. lib. V, cap. 2. In eodem versu in MS I legitur πῶ ἐργα καὶ ἀκέρυπλον.

V. 474. Βιότῳ ἐρδύμῳ] Si Moschopuli interpretatio accipienda legendum ἐρδύγμῳ. Tradit enim Hesiodo positum esse pro ἐρδύγμῳ idque esse abundantem, ab ἐρυγῇ quod significet copiam divitiarum, per translationem a stomacho petitam, qui non ructet nisi cibo sit repletus. Sed hæc per quam dura est translatio & inconcinna. MS Vossianus legit βιότῳ αἰρδύμῳ, *victu fruente*. quæ quin vera Hesiodi lectio sit nullus dubito. Est constructio Attica, ut ἑφαγε ὃ δέτῃ, qua lectionem vulgatam etiam tueretur Moschopulus. videtur confirmare Proclus, qui ἐκ πόνων ἔξεις καὶ ῥεπῆς, sicut & Tzezès, qui μετὰ λαμβάνοντα ὃ βιότῳ καὶ τῇ ζωῇ exponit, quamvis apud hos etiam legatur ἐρδύμῳ.

v. 477. Εὐαχίων] Reponc ex Proclo, Moschopulo, Eustathio, & antiquioribus nonnullis editionibus εὐαχίων, bene instructus cibus. vidit & D. Heinſius & Isaacus Caſaubonus ad Athenæum.

v. 479. Εἰ δὲ κεν ἡλίαιο προπαῖς δρόης] Per ἡλίαιο προπαῖς hic intelligi χειμεριανὰς liquido conſtat. Vertendum ergo: *ſc brumis araveris*. Cic. II de nat. deorum c. 7: *Solis acceſſus diſceſſuſque ſoliſtitiiſ brumisſque cognosci*. Veteres ſoliſtitium æſtium κατ' ἐξοχὴν ſoliſtitium dicunt: quod vero vulgo hybernum ſoliſtitium appellatur, melioris ætatis ſcriptores appellant *brumam*.

v. 480. Ἡ ὥρην ἀμήσεις] Ἡ ὥρην ἀμαῖν non eſt quod omnes Græci Latinique volunt ſedere in metendo propter culmorum raritatem & brevitatem. Non vidi interpretem, qui hunc locum intellexerit. Ἡ ὥρην ἀμαῖν eſt tempore meſſis, cum alii occupantur & exercentur in demetendis & congerendis frugibus, otioſum eſſe, nihil habere quod agas, quia ager nullos tulit fructus ob ſerotinam arationem. Græcis enim & Latinis ſedere eſt otioſum eſſe. Demoſth. Philipp. II: πολὺ ᾧδ' ὥλεις ἀφορμὰς εἰς τὸ τιλὼν τῷδε τῷ Θεῷ ἄνοιαν ἔχειν ὅρῳ ὑμῖν ἐνύπας ἢ ἐκείνῳ· ἀλλ' οἶμαι καὶ ἡμεῖς εὐδὲν ποιεῖντες. *Plures occaſiones rei bene gerenda ſe nobis offerunt quam Philippo, qua ſunt ſignificationes benevolentia Deorum erga nos. ſed ſedemus ut video, nihil molientes*. Non longe poſt: Τὴς μὲν ἄλλας ſεσωκότε πολλὰκις πένους, καὶ κατ' ἐκαστον ἐν μέρει. τὰ δ' ὑμῖν τε καὶ αὐτῶν ἀπολωλεῖς καὶ ἡμεῖς. *Alios plerumque uniuerſos ac ſingulos conſervaviſtis, nunc amiſſis veſtris ſedetiſ. Bacchylides: εὐδ' ἔδρας ἔεργον εὐδ' ἀμβολᾶς. Non eſt ſedendi tempus & cunctandi. pro quo Homerus εἰχ' ἔδρας, non eſt ſedendi tempus. Iliad. ω.*

Ἡ ὥρην ᾧδ'

Θήσονται περὶ ἄστυ μύχλῳ ἐλίκωπις Ἀχαιοί

Ἀχαλῶσι ᾧδ' οἷον καὶ ἡμῖνοι, εὐδὲ διώωνται

Ἰσχειν ἰοσυμφῶς πολέμε βασιλῆες Ἀχαιῶν.

Mane autem committent pugnam circa urbem nigris oculis Græci. Hi enim indignantur ſedentes, neque poſſunt continere cupidos pugnandi Græcorum reges. Cic. pro Roſc. Cum jam proſcriptionis

mentio

mentio nulla fieret, cum etiam ii qui antea proscripti erant, sed-
rent, nomen refertur in tabulas S. Roscii. Id. in Pison. An potest
ulla esse excusatio non dicam male sentienti, sed sedenti, dormien-
ti in maximo reipublica metu consuli? In Verr: Quid sedes Ver-
res? quid spectas? Lib. XVI epist. ad fam. 3: Iis enim ventis
isthinc navigatur, qui si essent nos Corcyra non sederemus. Sic &
desidere, & residere: hinc deses, reses, desidia. Terent. Frustra
ubi totum desedi diem. Sueton. Jul. A quo ad arcessendam classem
in Bithyniam missus, desedit apud Nicomedem.

v. 485. Εἰ δὲ κεν οὐκ ὄρεσθης] MS I ὄρεσθης.

v. 490. Οὕτω καὶ ὁ ψαρότης παρρηγόρη ἰσφαρίζοι] MS I,
ὡσαρρηγόρη ἰσφαρίζοι. MS II, ἰσφαρίζε.

v. 493. Πὰρ δὲ ἰδίῳ χαλκίῳ ἡμῶν] Interpretes: Præter
autem aneam sedem. sed vertendum: officinam arariam, seu
ferrariam quæ omnibus patebant, in quibus solebant pauperes
confabulari, quin & dormire. Homerus Odyss. σ vocat χαλ-
κήϊον δόμον, ubi Melanthis ad Ulysses, quem pro mendico ha-
bebat:

Οὐδ' ἐγίλεις ὄνειν χαλκήϊον ἐς δόμον ἰλθῶν

Ἡ ἐπεὶ ἐς λέγχων.

Non vis cubitum ire in fabri ferrarii officinam aut aliquam
tabernam. vide ibi Eustath. Ὡς enim hic idem est quod
δόμος, officina, taberna, locus ubi commoramur. Noster
alibi:

Φύγειν δὲ σκιστὸς ἡμέρας καὶ ἐπ' ἡδ' ἡγῶν.

Fuge opacas domos & matutinum somnum. Hinc ἡμεῖς est
commorari in aliquo loco. Hesych. ἡμεῖς, κατέθηται, ὁμιλεῖ.
Λέγαν sunt porticus, basilicæ, tabernæ, aliaque loca publi-
ca in quibus otiosi confabulandi causa conveniebant. Latini
vocant stationes. Plin. II, ep. 9: Prenso amicos, supplico, am-
bio domos, stationesque circumeo. Sueton. Neron. 37: Salvi-
diano Orfito objectum est quod tabernas tres de domo sua circa
forum civitatis ad stationem locasset. Posterioribus tempori-
bus scholas dixerunt, ut multis docet Vir summus, Tho-
mas Reinesius ep. 36 ad Rupertum. Tales λέγαν & stationes
Athenis trecentas & sexaginta fuisse Proclus ad hunc locum
testa-

testatur. Quod nemo mirabitur qui meminerit Atticos fuisse valde garrulos, novaque audiendi præcipue de aliorum vita & rebus percupidos. Dicæarchus ἐν βίᾳ ἰκαδ' αὖ. Οἱ μὲν Ἀττικῶν ἀδείεργαι ταῖς λαλιαῖς, ὑψηλοὶ, συκοφανταῖς, πρὸς ἡρηταιῶν ξενικῶν βιῶν. Athenienses sunt valde dediti inanibus confabulationibus, occulti, sycophanta, exploratores vite aliorum. quod confirmant egregie verba Lucæ in actibus Apostolorum. Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημιῶντες ξένιοι εἰς ὑδὲν ἕτερον ὠκεῖον ἢ λέγειν ἢ ἀκροῖν καινότερον. Athenienses autem omnes & inquilini peregrini nulli alii rei vacabant, nisi aut dicendis aut audiendis rebus novis. Probo vero hic lectionem, quam ex antiquo codice primus prodidit G. Canterus, ἱπαλῖα λέγων. Eam agnoscit quoque codex Vossianus primus cum interpretatione περιμῶ φλυαρίαν.

v. 499. Καὶ προσλέξατο θυμῷ] Latini interpretes in recentioribus editionibus: *animum suum increpat*. perabsurde. quanto rectius antiquiores: *mala versat in animo*. Προσλέγειν καὶ est καὶ ἐννοεῖν ἐν ἐαυτοῦ ψυχῇ; ut recte Græci magistri. nimirum cogitare de furtis, latrociniis, sacrilegiis aliisque malis vitam tuendi artibus, ad quas compellit paupertas, quæ crimina suadet ingeniis, ut Silius ait. Sicut autem λόγῳ, λέγω, ἀφ' ἐλέγμου. φράζω, φημι, sic & προσλέγω non solum de oratione, sed & ratione & cogitatione dicuntur.

v. 502. Δείκνυι δὲ δμῳόστ] Præclare D. Heinsius docuit δεικνύειν hic esse dicere. Sic & Latinis ostendere. Cic. V ad fam. 12: *Cum mihi sæpe ostenderis te accuratissime nostrorum temporum consilia & eventus litteris mandaturum*. hoc est, dixeris, declaraveris. lib. IV, ep. 1. *Eadem omnia quæ a te de pace & Hispani dicta sunt ostendi me esse dicturum*. Lib. I. ep. 9: *In eo ipso quod te ostendis esse facturum, dicis, scribis*. pro ἡρι MS I, ἡρις.

v. 508. Μέμνυκε δὲ γαῖα] Hunc locum optime exposuit verus Scholiastes Nicandri ad Theriacῶν v. 626, qui contendit μέμνυκε hic est clauditur, constringitur gelu terra, ἐπεὶ δὲ πύσσεται ἐν χειμῶνι συνεσταλμῶρα εἰσὶ καὶ ἡσφαλισμῶρα. quod omnia hyemis tempore clausa & constricta frigore rigeant. vide Proclum

clum quoque ad hunc locum. Orpheus in descriptione hyemis, quam Heliodum hic aiunt esse imitatum :

Πολλὰν ἔρανονθεν καὶ ἐπαρτίες ἐκ νεφελῶν
 Τῆμιον ἐπὲρνωιται φηγῆς καὶ δένδρεσιν ἄλλοις
 Οὐρεσί τε, σκοπέλοις τε, καὶ ἀνθρώποις ἐλαθύνει
 Πηχλιδῶς, καὶ ἴσονται ἀμειδίς. αἱ δὲ ἡδ' ὄντας
 Τεύχεσιν καὶ ἥρας ἐν ἔρεσιν, ἔδ' ἐπὶ ἀνδρῶν
 Πεσθλῶσκειν μεγάρων δυνάται καὶ γῆα δαμασσοῖς
 Φύχῃ λούραλιον· πᾶσιν δὲ ὑπὸ γῆα μένκε.

Multa de caelo & crebra ex nubibus Tunc incidit sagis & aliis arboribus montibusque & rupibus & hominibus mœstis Glacies, & erunt adspectu tristes. Illa enim affigit & animalia in montibus neque mortales prodire ex adibus possunt, quia membra uruntur frigore acvi, geluque membra constringuntur. In tertio versu scripsimus ἀμειδίς. sicut apud poetam ἀμειδῆς, νόκτες, tristes noctes. Latinis, tristis hyems. vulgo legitur sine sensu: ἀμειδίς. Sed hoc vitium D. Heinium quoque deprehendisse postea cognovi.

v. 503. Ποιέει καλιαῖς] est extruite ædes, tuguria. καλιαῖς enim & καλιοὶ sunt ædiculæ, casæ. sic & supra v. 305.

Ὡς καὶ τοὶ αἰεταὶ βίοντες πλεῖστοι καλιαῖς.

Ut tibi astate collecto victu impleantur tuguria. quamvis proprie ibi dici de horreis veteres notent. Hesych. Καλιοὶ τὰ ὠπλῆ οἰκήματα. Idem: οἱ μικροὶ οἶκοι καλιαῖς καὶ καλίδια. Vulgo νιδος componite vertunt. Novi idem apud Latinos interdum etiam nidos dici tenuiores ædes, & quosvis secessus, sed in versione præstat propriis uti vocabulis.

v. 510. Πιπνῶ] MS I, πιπνῶ, II Codex: πιπνῶ. quod non improbem. Hinc πιπνῶς apud Homerum teste Eustathio est πρὸς πίπλων. Et πιπνῶ. Hesych. πιπνῶ, πίπλη, ἐκλείνη.

v. 513. Ἀλλὰ νῦν καὶ τῷ ψυχρῶς ἐὼν ἀφάνει] Non intellexerunt huius loci sensum interpretes cum vertunt: *quas nihilominus frigidus existens perflat. Verte: sed & has frigidus valde perflat. Τῶν* hic ut sæpe apud poetas pro τέττιν. quod & Moschopulus monuit & auctor glossarum ineditarum codicis Vossiani. Δασύτετρα & πινύτετρα vulgo interpretantur *hirsuta*. sed Latini

nis non dicuntur hirsuta quæ villosas habent cutes, sed quæ setosæ, ut porcorum, aprorum, echinorum. Cic. de nat. Deorum: *Quarum animantium alia coriis tecta sunt, alia villis vestita, alia spinis hirsuta.*

CAPUT XIII.

Ἐπηταιὸν. Ἀνίστος. Κυάντος niger. Πανέλλιος. Μυλιάν, Μαλλιάν. Crates correctio in Hesiodo probata. Proclus correctus. Crates Mallotes. Νιξ. Hesiodus leviter emendatus. Χλαίνα, Ιαπα. Πίλοι. Ἀρνακίδες. Πολύξυμος emendatur. Πίλωλον. Πόδια. Ἀναξυρίδες. Σκελέα. Rursus Polluci duo loca restituta. Διττέρω.

v. 517. Οὐ γὰρ ἐπηταιὸν τείχεα αὐτῶν] Ἐπηταιὸν τείχεα Latinis interpretibus sunt *anhi villi*. Sed Græci erant audiendi qui bene explicant *δασεια*, ἔλαλείπεσαι, σινεχεῖς, villi densi, spissi, quibus opponuntur rari. Ἐπηταιὸς *λαρε* est affluens, copiosus. Hesych: Ἐπηταιὸν, σινεχὲς, ἀδιέληπτον, ἀξοπέλαγον ἐπὶ πάντι· Ἐχρόν, δαίμων. Homer. Οδυσ. δ.
Ἄλλ' αἰεὶ παρέχουσιν ἐπηταιὸν γάλα θῆας.

Sed semper præbent copiosum lac mulgendum.

Οδυσ. δ.

λίβω γὰρ ἀεικελίας ἔδα μείδωλον

Κύμασιν ἐν ποσσὶς, ἐπεὶ ἔχουσι δὲ νῆα

Ἦεν ἐπηταιὸν.

Miserrime vexatus in fluctibus immensus quoniam comineatus abundans non erat in navibus. vide ad utrumque locum Eustathium.

v. 520. Ἐνθόθεν φίλην ἄλγος μητίεα μίμνῃ] MS primus: ἔντοθεν μίμνῃ ἄλγος μητίεα κεδνῇ.

v. 524. Ὅτ' ἀνίστη δὲ πόδα τέμνῃ] Antigonus Carystius in ἄλγος δόξω συνωγῇ, cap. 25 legit τέμνῃ. Ὁ δὲ πολὺπυς, inquit, ἐν τῷ χειμῶνι πᾶς πλεονάσας αὐτὴν καπιδί· τῆτ' ἐστὶν

Ἦμαρ χειμῶνι ὅτ' ἀνίστη δὲ πόδα τέμνῃ.

Polypus hyeme suos comedit cirros. Hoc significat: Tempore hyberno quando exossis Polypus suum pedem arrodit. Quod Hesiodus πόδα πολὺπυδος, hoc Antigonus πλεονάσας nominat, Philes

vero & Alianus *παλαιός*. Inde proverbium cuius Hesychius meminit: Πολύποδ' δίκλιν αὐτὲς ἰαυτὸν καὶ φαζών. Observatu vero dignum est quod notavit Proclus ἀνόςπον esse Lacedæmoniorum vocem, sicque eos appellasse πολύποδα.

v. 527. Κυανέων ἀνδρῶν] Κυανέ' quidem proprie est cæruleus *ὑγρασιδὲς χροῖμα*. Κύαν' enim est color cæruleus: sed sæpe etiam ponitur pro nigro. Hesych. Κυανέων μέλαν. Κυανὴ μέλαινα, Φαιά. Dionysius Characenus v. 586.

Μέσφ' ἐπὶ κυανέης νοτίῳ ὁδὸν αὖτις ἐλάσῃ.

Donec ad nigros (æthiopes) australem viam rursus confecerit. De Indis v. 1112:

Τῇ γαίης νότιται μὲν ὑπὸ χροῖα κυανέῃσι

Θιῶσι στον λιπώντες.

Quare terra habitatores quidem corpore sunt nigro mire pingues.

v. 528. Πανέλληνες] Non vertendum universis Græcis ut vulgo; sed simpliciter Græcis. Πανέλλως enim tempore Hesiodi, Homeri, Archilochi appellabantur Græci ad differentiam Ἑλλήνων proprie sic dictorum. Hellenes autem tum temporis dicebantur Phthiotidis incolæ, quod nomen acceperunt ab Helene Deucalionis filio, qui illius partis Thessaliæ Rex fuit. Ante hunc nominabantur Γραιῖνες, quod Latini retinuerunt. Hinc Homerus Achilles populares & subiectos vocat Myrmidones & Hellenes. Achilles autem imperabat Phthiotidi. Hi itaque cum proprie dicerentur Ἑλλῶες, reliqui Græciæ populi dicti sunt Πανέλληνες. vide Thucydidis proœmium, Strabonem lib. VIII, Apollodor. lib. I biblioth.

v. 530. Ἀνθρώπων μυλιόωντες] Suidas: μυλιόωντες, ῥηηνῶντες. Proclus: διεσπασμένοι καὶ συγκυφθέντες ὑπὸ τῆς κρύας. ut apud Phædrum: *Musca contracta frigore*. Alii tamen omnes μυλιῶν putant esse κινῶν καὶ συγκρῆειν ὀδόντας ἀπὸ τῆς ψυχρότητος, quod Matthæo est βεγγυμὸς ὀδόντων, Tertulliano *sfrendor dentium*. Sed frigus ferarum æque ut hominum dentes collidere quis vidit, quis tradit? Mallem itaque cum Crate legere μαλκιοῶντες. Μαλκιοῶν, μαλκῆν, μαλκῆειν est frigore rigere, ἀπὸ ψυχῆς μὴ ἔχειν ὀκνητὴν διωάμει χροῖσιν. ut Etymologici magni auctor exponit. Aratus:

Τότε δὴ κρύει ἐν Διὸς ἔσθῃ

Ναυτὴ μαλκιδόωντι κακώτερον.

Vertit Cæsar Germanicus :

Tunc rigor, aut rapidius ponto tunc incubat Auster,

Tarda ministeria. Et nautis tremor alligat artus.

Ad hanc quoque lectionem puto pertinere Procli expositionem illam, οἱ εὐκαμάρτοι καὶ συγκυφῆντες. Sic lege, non συγκυφῆντες. Apud eundem corrupte quoque legitur Ἰσκαρῆς, pro Κράτης. Cratis enim Mallotæ Grammatici Pergameni celeberrimi, qui Aristarchi æmulus fuit & perpetuus adversarius, hæc est lectio non Isocratis. Etymologici Magni auctor: Μυλιδόωντες. Ἡ σί-
δῃ πὲρ χεῖλη κινῶντες, ἀπὸ τῆ ψυχρότητος ἢ συνάγειν, ἢ πᾶς
μύλας συγκυφῶντες. Κράτης δὲ γράφει μαλκιδόωντες. Ἐστὶ δὲ τὸ δαφ-
φύχῃ μὴ ἔχειν δυνάμει δυνάμει χεῖρα δαφ-
φύχῃ.

v. 534. Νίφα λούκῳ] Omnes tradunt νίφα dici per ἀπο-
πῶν pro νιφάδα, quod mihi nulla ratione probatur. Non
dubito esse accusativum verum obsoleti nominativi νίψ, νιφός,
unde Latinum nix. Hoc quidem nomen interiit ut infinitæ aliæ
omnium fere linguarum origines, de quibus vide eruditam dia-
triben doctissimi Christiani Daumii nostri. Ab hoc antiquato
νίψ est νίφω, & νιφοβλήτες Ἀλπεις in Antholog. Alpes nive con-
spersæ.

v. 537. Χλαῖαν τι μαλακῶ] MS II, χλαῖαν τι μαλακῶ.
Sic metro consultitur. Glossæ MS exponunt ἱμάτιον παχὺ. re-
cte. Latinis dicitur læna non chlæna, ut Hesiodi interpretes.
Erat vestimentum crassius quo utebantur ad arcendos imbres
& frigus. Varro IV de L.L: Lana quod de lana multa. Dua-
rum enim togarum instar: ut antiquissimum mulierum ricinium,
sic hoc duplex virorum. Sed in veriverbio labitur Romanorum
doctissimus. Est enim læna a Græco χλαῖνα, sine dubio, abje-
cto χ, sicut ab antiquo γλαξ γλακτὶς est lac.

v. 541. Βόες ἱφὶ κτεμάρσιν] Omnes Græci recte exponunt bo-
vis nec senio nec morbis confecti, sed qui in ipso robore & flore
ætatis occiditur, cujus corium calceis, qui non facile deterun-
tur, & contra frigus maxime muniunt, sit aptissimum. Veteres
ex crudo corio calceos conficiebant, Latinis perones dicuntur.

v. 542. Πίλοις ἐνθάδε πυλάσας] Quis non miretur stuporem interpretum, qui reddunt: *pilis intus condensans*. Quis unquam fando audit *πίλῳ* Latinis significare pilum? *πίλοι* sunt lancei calcei, qui sub peronibus inducebantur ad arcendum frigus. Latinis dicuntur *udones*. Ulpianus Π. de auro & argento legato: *Alia causa est udonum, quia usum calceamentorum præstant*. domi nimirum cum non prodirent; sicut & soleæ. alioquin calcei cum prodirent in publicum semper superinducebantur a Romanis, ut ostendit Salmasius ὁ πᾶν ad Lampridium. sunt etiam laneæ fasciæ pedules, ut inferius ostendemus. Quicquid enim ex lana coactili conficiebatur dicebatur *πίλῳ*. tam capitis tegumentum, ut statim v. 546 quod hinc Latinis etiam pileus dicitur, quam pedom. Pollux VII, c. 33, sect. 4: Οὐ μόνον ὁ ἐπὶ τῷ κεφαλῶν ἐπιζήμιον *πίλῳ* ἕτως ἐκαλεῖτο, ἀλλὰ καὶ ὁ περὶ τῶν ποσὶν, ὡς δηλοῖ Κρατῖν *ἐν Μαλθακῆς λέγων*. *Λόφους ὑπὸ ποσὶν ἔχων πίλους*. Ὅτε Πλάτων *ἐν συμποσίῳ*· Καὶ δὲνακίδας τοῖς πίοις περιδιδῆσιν, ἐνελιγμῶν τὰς πόδας εἰς πίλους τε καὶ δὲνακίδας. Non solum quod capiti imponitur *πίλῳ* dicitur, sed & quod pedibus inducitur, ut Cratinus ostendit in *μαλθακῆς*. *Albos sub pedibus calceos laneos habens*. Sed & Plato in *symposio* etiam δὲνακίδας cum πίοις conjungit: *Involutum pedes in calceos laneos & agninas pelles*. Sic lege. *Δὲνακίδες* erant calcei ex pellibus agninis (δὲνακίς enim est agnina pellis cum ipsa lana) quibus hyeme utebantur, sicut *πίλοι* ex lana coactili. *Udones* apud Martialem lib. XIV ex hircinis pilis confecti narrantur:

Non hos lana dedit, sed olentis barba mariti,

Cinyphio poterit planta latere sinu.

Cinyphius sinus est calceus ex caprinis pilis contextus. Πίλους Æschylus & Sophocles dixerunt *πίλωρα*, Critias *πόδα*. Pollux VII, 22: Ἀὖ ἢ πόδα Κρατῖας καλεῖ, εἴτε πίλους οἰητίον, εἴτε ἐνελίμεθα ποδῶν, ταῦτα *πίλωρα* καλεῖ ἐν Φοινίσσας Αἰχουλ.

Πίλωρ ἔχασιν ὠχέταις ἐν δὲ βύλαις,

Τὰ ἢ *πίλωρα* εἶδῳ ὑποδήματι, ὥσπερ τὰ πόδα, ἀ ταῦτα ὡς ταῖς ἀναξυρίσιν, ἃς σκελῆας ἐνιοὶ ὀνομάζουσι. Κρατῖας ἢ ἐν ἱερταῖς ἔφη· Καὶ δὲ πόδα τελεμίνια. Sic hunc locum partim ex MStis, partim ex conjectura restitui, qui corruptus est in editis libris.

libris. Confundit Pollux hoc loco crurales fascias cum pedu-
libus. ἀναξυρίδες & σκελῆαι sunt proprie crurales fasciæ, πῆ-
λοι vero, πέλυοι, πόδια, pedules. Idem Pollux lib. X, cap. 11.
Α' ἢ ὑπερίαι, οἷοι πόδια, πῆλεις, πέλυοι. ὅπως γὰρ Σοφοκλῆς
τὰ πόδια καλεῖ· τὰς δὲ πῆλεις πάλαι μόνον ἐν
συμπόσῳ φήσας, ἐνελιγμένους τὰς πόδας εἰς πῆλεις τε καὶ δῖνα-
κίδας, ἀλλὰ καὶ Κραπῖν ἐν Μαλθακῆς· Ἀσκήες ὑπὸ ποσὶν ἔχον
πῆλεις. ἔξει δὲ εἰπεῖν καὶ πελεκίους πῆλεις. καὶ ἐπὶ τῷ ὀνομαζομένῳ
ἐδύνων πῆλεις τρεμίτας, Λυσίππῳ ἐπὶ πόσιν ἐν Βάκχαις· ἀλλὰ
τρεμίτης ἐστὶ πελεκίος. Sic istum locum ex suo optimo Codice
legendum esse, qui gravissimis mendis & lacunis misere fœda-
tus est in editis libris, ostendit mihi nuper Vir illustris & undi-
quaque eruditissimus Isaacus Vossius. Vides etiam Sophocli hic
tribui πέλυοι, quæ superius tribuit Æschylo. Apud Hesio-
dum nostrum πῆλοι sunt ἐμπήλια, fasciæ pedules ex lana coacti-
li, quibus etiam Romani usi sunt, sed sero. Varro enim affirmat
calceamenta sine fasciis sumi solita se puero.

v. 543. Πρωτόγονων ἐρίφων] Simylus in Moreto :

cinctus villosa tergo capra.

Hoc vestimenti rustici genus, quod ex pellibus hædinis confi-
ciebatur, Græcis dicitur διφθέρα, unde διφθεραίη pastores & At-
tici rustici talibus vestimentis amicti. Theocrito Idyll. III, 25,
& V. 15 dicitur βαίται, ubi Scholiastes docet alio nomine ap-
pellari μελωτῶν, qui prophetarum vestitus fuit, ut ex sacris
voluminibus constat. Latinis hic habitus rusticus nominatur
rheno. Ovidio *pastoritia pellis*. Glossæ: Segestre διφθέρα. Se-
gestre teges erat ex segetibus primo facta, sed postea ex pel-
libus, quibus milites in castris, nautæ & pauperiores ute-
bantur, ut Varro docet, & ad Varronem Josephus Scaliger.
Διφθέρα nimirum est omne vestimenti genus ex pellibus rudi-
bus factum.

CAPUT XIV.

Hesiodus quinquies emendatus. Ἀλκι. Duo epigrammata in catalectis veterum poetarum correcta. Μάχαρις. Beati. Χαλεπός. Gravis. In Virgilio lectio Servii probata. Oceanus cur facer. Theocrito lux. Alcæi fragmentum elegans correctum. Πιτρεαίν σκιά. Πίτρεα antium in rupe. Μιζα ἀμολγαίν. Ὑπερμαζάν. Θάλλει boum pabulum. Ἀκροχίς Ζεύς. Ἐπαρμήνης βίος. Ποιεῖσθαι δῆτα. Facere populum. Floro lux. Facere pro gignere. Ημάρκοιτος.

v. 544. **Ο** "Φε' ἐπὶ ταῖσ' αἰσιν] Moschopulus : ἐπὶ ὤμων. quod rectum est. Quæ enim induuntur dicuntur humeris injici non tergo. Exemplorum ubique magna messis. sequentia vero : εἰς ἀμφοτέρωθεν ἀλειώ. pessime interpretantur, *pluviae arceas teporem*. cum sit, *pluviae arcenda*, sive *presidium*, *munimentum injicias adversus pluviam*. quod a nobis defendat pluviam. ἀλειῶ enim est ἀλειωρῆ, συγχροπῆ, καθαφυρῆ, ut bene magistri, ἀλεία vero tepor.

v. 546. Ἦν' ὕδα μὴ καθαδύει] Est per synecdochen dictum, ne caput tibi madescat. Ὑετὸς ὕδα καθαδύει imber perpluens caput in memoriam mihi revocat elegantissimum epigramma ex catalectis veterum poetarum de Priapo, sed quod aliquot mendis deformatum suo nitore restituemus.

Parum est, miser quod hic fixi sedem

Agente terra per caniculam rimas,

Siticulosam sustinens die aestatem.

Parum quod imos perfluunt sinus imbres,

Et in capillos grandines cadunt nostros

Rigetque duro barba vineta crystallo.

Sic scribendi hi versus. In tertio vulgo legitur : *dixi aestatem*. In quarto : *Parum quod imi perfluunt sinus imbres*. In sexto : *juncta crystallo*. ineptissime. Sed & qui duobus interpolatis sequuntur ex veteribus editionibus sic sunt refingendi :

Huc adde quod me fuste de rudi vilem

Manus sine arte rustica dolaverunt,

Interque cunctos ultimum Deos numen

Cucurbitarum lignum vocor custos.

sed hæc præter institutum & pensum nostrum, ad quod nos revocamus.

v. 549. Ἀῆρ πυροφόρῳ τίπτται] MS I, πυροφόρῳ ἐντίπτται, cum interpretatione, σιλοφόρῳ ἐπιχέται. Seleucus vero legit Ἀῆρ ὀμβροφόρῳ observante Proclo. Μάχαιρες hic, ut apud Latinos, *beati, fortunati* sunt homines copiosi, opulenti. Catullus: *O quantum est hominum beatorum?* Dicuntur & Græcis εὐδαίμονες. Versu sequente uterque Codex & Tzezes: ὕψους ἀμυγῶ. Ibidem liber primus ποταμῶν αἰὲν ἰόντων. secundus autem αἰεταίνων. quod verius. Sic quoque Tzezes. Isingriini editio proxime verum: αἰὲν ναόντων. Sic & apud Hom. Οδυσ. N, v. 109 ὕδατ' αἰεταίνοντα, ubi quoque vulgati αἰεταίνοντα.

v. 554. Τὸν φθάνει ἐργα τελέσας] Ut versus constet repone lectionem veterem ex utroque codice: Τὸν φθάνει ἐργα τελέσας. Extat & apud Moschopulum.

v. 558. Χαλεπὸς πρὸς περσάτοις] Noxius ovibus ut Latinis *gravis*. Virg. III Georg. 415:

Galbanecoque agitare gravi nidore chelydros.

Sic legit Servius & exponit, *serpentibus noxio*. Ovid. IV Metam. v. 497:

Inspirantque graves animas.

Liv. VII, 6: *Grave tempus & forte annus pestilens erat.* Versu sequente uterque codex: καὶ πλεῖστον εἴη.

v. 561. Ταῦτα φυλασσόμεν] Hunc & sequentes duos versus pro subdititiis expungendos esse censuit olim Plutarchus. Nec illos videtur agnovisse Moschopulus. Rectius sane abessent.

v. 566. Ἰερὸν Ὠκεανὸν] Omnes ἱερὸν hic esse magnum, immensum interpretantur. Non nego sic posse accipi. Verum tamen est ἱερὸν hic propriam notionem non migrare. Oceanus enim sacer erat, quia erat Deorum domicilium, Neptuni, Thetyos, Solis, astrorum, quæ credebantur mare subire. Fabianus apud Senec. I controversi. *Sacrum quidem terris natura circumfudit Oceanum.* Hinc & *dium* appellatur. Plautus apud Varro- nem ex emendatione Scaligeri:

conferta rato inarataque perito

Qui dium mare eunt sudantes atque sedentos.

Sic sæpe apud nostrum & alios εἰς ἄλλα διαρ. In mare diuina. Quin & Oceanus pro Deo habebatur, Cæli & Telluris filio, patre vero Saturni & Opis. Hinc Alexander M. ei fecit tanquam Deo. Justinus: *Expugnata deinde urbe, reuersus in naves Oceano libamenta dedit, prosperum in patriam reditum precatus.*

v. 568. Ὀρθροῦν Πανδίωνος] MS II, Proclus, Tzezes: ὀρθροῦν. Sic & Hesychius & Etymologici magni auctor. Suidas tamen & MS I stat a vulgata. v. 570. MS I, ὡς περὶ μέθυ. v. 574. MS II, κρίται.

v. 582. Ἡ μὲν πεσκόλυμ' ἔ' ἀνθεῖ] Hoc tempus significat Theocritus Idyll. VI, 15:

Αἱ δ' ἐν αὐτῇ τοι δάφν' ὑπὶ πτεται, ὡς ἅπ' ἀκάνθας

Ταὺ καρυαὶ χαῖται, τὸ καλὸν θέρ' ἀνίκα φρύττει.

Quæ sic reddenda sunt: *Illæ vero sua sponte lasciuit, quia cardui flores sunt languidi, et impulchra æstas ardet.* Versionibus vulgaris nullus sensus. Χαῖται καρυαὶ ἅπ' ἀκάνθας, sunt pappi volantes Lucretii. Pappi enim sunt flores carduorum. καρυαὶ quia fervore solis flaccidæ decidunt & per ærem feruntur. Elegans fragmentum Alcæi de hoc ipso tempore nobis servavit Proclus: Οἶνω πνέμεναι τίτλη. (Sic MS Gudii) Τὸ γὰρ ἄστρον ὡς ἐπιδέχεται. Ἡ δ' ὥρα χαλεπὰ. Ἀχεῖ δ' ἐκ πτεῖλων τῶδε ἀντίτλη ἀνθεῖ καὶ πεσκόλυμ'. Corrupta D. Heinsius sic emendat, ἀχέει δ' ἐκ πτεῖλων ἀχέται τίτλη. Sed videtur potius scripsisse: ἀχέει δ' ἐκ πτεῖλων ἀδία ἀντίτλη. *Suaue canit.* ut exprimat illud Heliiodi, λιγυρῶν κατὰ χεῖρ' αἰοιδῶν. ubi tamen MS II ἐπιχέειτ'.

v. 584. Καματῶδε] MS uterque καυμῶτῶδε, ut & vers. 664.

v. 589. Εἰν πετρᾷ σκιῇ] Mirifice interpretes Latini ut solent: *Petroſæque umbra.* Πετρᾷ σκιῇ est σκιά ἐν πετρᾷ, umbra in antro. ut supra v. 532, γλαφυρῇ πετρῇ, est antrum in petra. Ubi rursus interpretes, *caverna petrosæ.* Πέτρα Homero aliisque Græcis poetis sæpe est antrum in rupe excavatum. Iliad. β.

Ἡ ὅτε ἴθισα εἶσι μελισσῶν ἀδινάων

Πέτρης ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἐρχομένων.

Quæmadmodum populi evolvans apium confertim ex cavo rupis antro

απτο ποιο examine exeuntium. Idem Iliad. ε. Πίττης ἐκβαίνοντα διδελγῶρον ἐν ἀεδοκῆσιν. Ex rupis antro exeuntem excipiens insidiis.

v. 590. Μᾶζα τ' ἀμυγαλίη] Est polenta pastoritia, ποιμνική ut Athenæus explicat. Μᾶζα est polenta farina conspersa & subacta aqua & oleo. Hesych: Μᾶζα, ἀλφιὶα πιφυρεῖν ἀνὰ τὴν ἐλαίῳ. Α μᾶζα perelegans vocabulum ὑπερμαζᾶν apud Simocattum ep. 77, & Alciphronem ep. 18 legitur. quod est e nimia alimentorum copia lascivire. id ipsum quod Belgæ eadem ratione pervenuste dicunt: broot-droncken zijn. Hesych. ὑπερμαζᾶν, ὑπερπεφυρεῖν. Nugatur Tzezis, qui μᾶζαν dici putat quasi τὸ μὴ ἄζαν. Μᾶζα est a μᾶττω, subigo. Est enim farina subacta aqua. hinc Latinis massa. Siculi ζ & σ invicem mutant. Pro πλάσσω dixerunt πλάζω, pro ἀνάσσω ἀνάζω, ζάκωθ Saguntus.

v. 591. Βόες ὕλοφάγαι] Interpretes: bovis arborivora. Imo: bovis quæ rascitur frondibus. ex enim pabulum boum. Hesych: βοὸς βοὸς τρεφῆ, ὁ ἐοικῶς τοῖς βόεις. Phædrus:

Hæc inter ipse dominus a cœna redit

Et quia corruptos viderat nuper boves

Accedit ad præsep: Cur frondis parum est?

In eadem fabula: Frondem bubulcus affert. Ovid. III Metam. v. 730. Restricta est.

v. 595. Ἀνίοι ἀκρεῖα ἀνέμῳ] Revocavi lectionem veterem, quam servavit MS I & omnes Græci interpretes præter Tzezem, qui hunc versum non exponit. Legunt autem omnes ἀκρεῖα ζεφύρῳ. Homer. Ὀδυσ. β.

Τοῖσιν δ' ἐκ μῆρον ἔροι' ἐν γλαυκῶπις Ἀθλῶν

Ἀκρεῖ ἢ ζεφύρον, κέλαδον τ' ἐπὶ οἶνοπα πόντον.

Hic vero ferentem ventum immisit castis oculis Minerva Purum Zephyrum, resonantem per obscurum pontum. Sic exponunt Græci magistri ἀκρεῖ ἢ purum, nullis aliis ventis permixtum. Alii ἡρέμα πνέοντα, leniter spirantem. quod non probo. Nam & Boreæ tribuit Homerus Ὀδυσ. ζ.

Ἐξ δ' ἀμῶν τ' ἀναβάντις ἀπὸ Κρήτης Ὀρείης

Ἐπ' ἰσχυρὸν Βορέῃ ἀνέμῳ ἀκρεῖ κελῶ.

Septimo vero conscendentes a lata Creta navigavimus Boream vento puro bono. vide ibi Eustath. sed ad priorem locum Ο'δυσ. β Scholiorum brevium auctor, qui pro Didymo venditur: ἀ-
 κροῦ Ζέφυρον] ἐπιτίθειον ἄκρος, πίνοντα πρὸς τὴν χεῖρα. ἔπ
 πλῆον ἔπε ἱλατίον. ἢ τ' μὴ κεκραμμένον Ζέφυρον. Ἀκροῦ Ζέφυρον,
commodum, spirantem quantum opus est, neque nimis vehemen-
ter, neque nimis remisse. Aut non mixtum, sed purum Zephy-
rum. In MS II est ἀκροῦ Ζέφυρον, sicut & apud Homerum
 nonnullos legisse ἀκροῦ Ζέφυρον Eustathius & Scholiastes ob-
 servant. Sed prætuli consensum libri antiqui cum interpretibus,
 ut & ἀκροῦ in Homero retinetur.

v. 597. Τεῖς δ' ὕδατα ποιεῖν] Latine redditur imperi-
 tissime: *Tertiam aqua partem infunde, quartam vero misce vi-*
no. Est ne qui intelligat? Hoc vero dicit Hesiodus: *Tres par-*
tes aqua prius infunde, quartam vero vini admisce. Tribus par-
 tibus aquæ unam vini admiscendam esse præcipit.

v. 601. Ε'πεκράμνον βίον] Latini interpretes: *victum suffi-*
cientem, cum sit conditum, repositum. Superius v. 407:

Χεῖμα δ' εἰς οἶκον πάντα ἀρῶμα ποιήσας.

Instrumenta vero omnia domi disposita para. v. 627:

Ὅπλα δ' ἐπεκράμα πάντα πρὸ ἐν ἡμέτερο θυμῷ.

Armamenta vero disposita omnia domi reponere. v. 617:

Πλειὼν γὰρ καὶ χροῖος ἀρῶμα εἴη.

annus vero in opere sic recte dispositus sit. Si hæc feceris, omnia
 gerentur suo tempore, totum annum recte dispensaveris in ope-
 re faciendo. vulgo inficere vertitur: *ita annus in opere rustico*
absolutus sit.

v. 602. Ποιῶναι ἦντα] est quærere, comparare sibi servum, ut
 alio loco ποιῶναι γυναῖκα invenire uxorem. ὁ γένεον ποιεῖν. De-
 mosth. *comparare argentum.* ποιῶναι πέντε τάλαντα. Matth. XXV,
 16, quinquetalenta lucrari, facere. Nam & Latini sic loquun-
 tur. Cic. I divinat. *Etiam Philosophum, si commodum ei esset,*
pecuniam facere posse. Sic rem facere. Hic facere est κατὰ
 comparare, colligere. Florus lib. I, cap. 1: ubi aqua hæret viris do-
 ctis. *Ex variis elementis congregavit corpus, populumque Roma-*
num ipse fecit. Ipse collegit. ut apud Sallust. *exercitum argento*
facere.

facere, est colligere, comparare. Nihil certius. Non spero futuros imposterum quibus hic locus mendi sit suspectus, quique fateantur se ignorare quid faciat hoc loco *fecit*. Posses quidem etiam exponere *populum Romanum ipse fecit*, hoc est genuit quasi *populum Romanum*, est parens *populi Romani*. Nam *facere* nonnunquam est *gignere*. Varro III de R. R., 22: *plurimumque pullos similes sui faciunt*. Romulus dicitur etiam *Romani populi sator*. Ennius:

O Romule, Romule dic

Qualem te patria custodem di genuerunt.

Tu produxisti nos indo luminis auras

O pater! o genitor! o sanguen di oriundum.

sed verius est, quod prius dixi.

v. 605. Η' μερόχιλ [Θ] Latinis *dormitator*, Glossæ Vet. ημερόχιλ [Θ] *dormitator*, *fur nocturnus*. Plautus: *Ni illic homo est aut dormitator aut sector zonarius*. Huic opponitur *interdiarius*. Eædem glossæ: *interdiarius* ημεροκλήτης.

C A P U T XV.

Theocriti epigramma duobus distichis ineditis ex MS auctum. Idem emendatum. Hesiodi locus nove expositus. Idem bis restitutus, Μίτρη φυλάσσει. Elegans epigramma in Anthologia emendatum & expositum, repudiata Magnorum virorum interpretatione. Nemesis homines pro meritis accipit. Infesta est superbis & ostentatoribus, & nimix felicitati. Επεικέϊς. Καίρος. Tempus.

v. 619. ΕΥ' τ' ἀν Πληϊάδης θεί[Θ] Quam periculosi sint tum cursus maritimi insigni exemplo ostendit Theocritus in epigrammate in Cleonicum, qui circa occasum Pleiadum in mari periit. Hujus epigrammatis quatuor versus nunc primi edimus ex codice Palatino Veterrimo, quem Fridericus Sylburgius contulit cum Anthologia. In qua ut & in Theocriti editionibus prius solum distichon extat.

Ἀνθρωπι, Ζωῆς περὶ φείδο, μηδὲ παρ' ὥρῳ

Ναυτίλ[Θ] ἴαθι, ὡς ἔ πόλυς ἀνδρὶ βί[Θ].

Θηλαῖς Κλεόνικε σύ δ' εἰς λιπαρῶ θάσσει ἐλθ' εἰν

Ἡ' π' εἴ γ' οὐ κείλης ἔμπορ[Θ] ἐν Συρίης.

Ε'μπο-

Εμπορὸς ὦ Κλεόνικε, δύσιν δ' ὑπὸ Πλειάδῃ αὐτῷ

Ποντοπόρῳ ναύτῃ Πλειάδι συγκατέβης. lege: ποντοπόρῳ ναύτῃ. *Homo parce vita, neque tempore alieno Nautiga, quia vita hominis est brevis. Miser Cleonice tu in optimam Thasum venire prosperasti mercator ex Coelestysria. Mercator Cleonice sub ipsum Pleiadis occasum Mare transiens nauta cum Pleiade simul occidisti.*

v. 643. Νῆ δλίγῳ αἰνεῖν] Tricantur Græci Magistri, qui contendunt αἰνεῖν εἰροπικῶς esse χαίρειν ἑᾶν, quamvis iis adstipuletur Plutarchus libello de audiendis poetis. qui, cum hunc locum produxisset, ait: τῷ μὲν γὰρ αἰνεῖν σημαίνεται τὸ ἐπαινεῖν. αὐτῷ δὲ ἐπιμνεῖν ἀντὶ τοῦ παραιεῖσθαι καὶ χρεῖται, καὶ γὰρ ἐπεὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ καλῶς φαρδὺ ἔχειν, καὶ χαίρειν κελεύειν, ὅταν μὴ δώμεθα μηδὲ λαμβάνωμεν. ἔπειτα καὶ τὴν ἐπαινὴν Περσιφόνειαν ἔτι φασὶν ὡς παραιτητὴν εἰρηάζει. Αἰνεῖν hic ἐπαινεῖν significat id est laudare. laudare autem pro recusare ponitur hoc loco. sicut usitatum nobis est dicere bene habet & valeat, cum aliud volumus & non accipimus. Atque sic quidem aiunt Proserpinam vocari ἐπαινὴν quasi aspernandam. sed non erat ut alienam τῷ αἰνεῖν significationem hic affingerent. Dictum enim est ab Hesiodo eo sensu quo a Virgilio: *laudato ingentia rura, Exiguum colito.*

v. 647. Βέληα καὶ χεῖρα] MS I, & II, βέληα. In secundo præterea ἀπερπία λιμὸν.

v. 655. Τὰ δὲ πεπρωμένα πολλά] Latini interpretes: *prædeliberata vero multa.* Inferte. πεπρωμένα sunt περικυρμένα. per præcones indicata, prædicta.

v. 657. Ὑμῶν νικήσαντα φέρειν τελέπιδ' ὠπώντα] Monet Proclus quosdam scribere: Ὑμῶν νικήσαντα ἐν Χαλκίδι θεῶν Ὀμπρον. qui non sunt audiendi. Decisum enim jam est & constitutum ab iis, qui temporum rationes descripserunt, Hesiodum minorem esse Homero centum quasi annis, nec potuisse cum eo de palma certare.

v. 667. Εἰ μὴ δὲ πρῶτον] MS I, Εἰ δὴ μὴ πρῶτον. v. 668. τέλῃ est imperium, potestas, magistratus. Hinc οἱ ἐντίλῃ quasi *sunt cum imperio*, magistratus.

v. 679. Ἡμῶν δὲ τοπρώτων] Sic omnes editiones, quas vidi; cum

eum scribendum τὸ πρῶτον cum MSS. Hoc mendum & in aliis locis sæpe sustulimus.

v. 688. Ὅσ' ἀγροῦν] MS II, ὡς ἀγροῦν. Sic & in quodam libro se reperisse testatur Comelinus.

v. 691. Μίτρε κύμασι πήματι κύρουσι] MS I, πήμασι. non inuenta paranomasia, ut παθήματα μαθήματα, & infinita talia. Versu sequente scribe: Δείνον γ' εἰς ἐφ' ἄμφορας cum libro primo & Græcis interpretibus omnibus.

v. 694. Μίτρε φυλάσσει] Non video cur viri doctissimi μίτρε hic velint exponi tempus. Quis μίτρε accepit pro καιρῷ. Μίτρε φυλάσσει est modum tenere. Luciano μέτρον ἔπειχ. Epigramma de Nemese in Antholog:

Ἡ Νέμεσις πῆχυν κατέχει. πῶς εἶπες; λέξεις.

Πᾶσιν ἀπαγγέλλω μηδὲν ὑπὲρ τὸ μέτρον.

Nemesis cubitum teneo? quamobrem? quævis. Omnibus precipio: nequid supra modum. Extat de eadem Dea in iisdem Floridis Græcorum poetarum aliud epigramma ejusdem argumenti, sed turpissima macula scædatum, quam mirum tot viros doctos, qui in illo vertendo elaborarunt, non animadvertisse.

Ἐλπίδα καὶ Νέμεσιν Εὐνὴς ὠρεῖ βωμὸν ἔταυξεν

Τὼ μὲν ἰν' ἐλπίδος, τὼ δ' ἰνα μηδὲν ἔχειν.

Vertit magnus Politianus:

Spem simul & Nemese posita dicat Eunus in ara,

Scilicet ut speres omnia, nil habeas.

Sic & Henricus Stephanus, & plurimi alii. Rem prorsus admirabilem Eunum Spem & Nemese in eadem ara consecrasse, ut sperare quidem liceret, sed nunquam potiri! Ad illam aram mortuos arbitror fecisse, quibus omnis vitæ rerumque jucundarum spes delicit, non miseros, quos bona illa Dea fovet, & melius cras fore semper ait. Deinde quis unquam audivit Nemese tam crudelem esse, quæ omnium desideriiis intercedat, neminemque votorum compotem fieri sinat? Quin contra Nemese credebatur esse Dea, quæ omnes pro meritis accipiebat, ab improbis & insolentibus exigebat supplicia, bonos & modestos augebat præmiis, sic dicta δὲ πᾶσι ἵσα νέμειν ἐκείνη, quod suum cuique tribuant. Artemidorus lib. II Οὐρεοκαλὺκ. Νέ-

μεις αἰεὶ τοῖς καὶ νόμον ζῶσιν ἀγὰρ, καὶ μετέλοις ἀνθρώποις, καὶ φιλολόγοις. τοῖς δὲ ἀφροσύνας, καὶ τοῖς ἐπιτηδεύουσιν ποτὶ, καὶ τοῖς μεγάλων δόξασιν πρᾶγματι εὐαπία καὶ δίσταται, καὶ ἐμποδίζονται ἐπιχειρημάτων. *Nemesis semper propitia est viventibus secundum legem, & moderatis hominibus, & philologis. At vero contra leges delinquentibus, & his qui aliquibus insidias struunt, & magnas res moliantur, adversatur, eorumque conatus impedit.* Amm. Marcell. lib. XIV: *Hæc & huiusmodi innumerabilia ultrix facinorum impiorum, bonorumque premiatrix aliquoties operatur Adrastia, atque utinam semper, quam vocabulo duplici etiam Nemesein appellamus.* propterea & paulo post addit veteres Theologos finxisse Nemesein esse Justitiæ filiam. Vides ergo solum acumen & venustatem huic epigrammati detraxisse descriptores aut corruptorem; sed & ipsum sanum sensum. Omnia restitues, si mecum scribes ut poetam scripssisse plane decrevi & pro compertissimo habeo:

Ἐλπίδα καὶ Νέμεσιν Εὐνὺς ὡς βωμὸν ἑτάξα

Τὼ μὲν ἰν' ἐλπίδεσσι, τὼ δὲ ἵνα μηδὲν ἄγαν.

Spem simul & Nemesein Eunus in eadem ara posuit, Illam quidem ut speres, hanc ut ne quid nimis. Eunus Nemesein & Spem in eadem ara dedicarat, ne improbas spes concipiamus, & immodica desideremus, ut sumus ἐπιεικῆς, neque ultra sortem nostram efferamur. Sic enim dicebantur quis sic se comparabant, ut semper in omni vitæ ratione tenerent illud μηδὲν ἄγαν. Galenus III in πύρρην Hippocratis: Ἄνθρωπον ἐπιεικῆ καλεῖσθαι τὸ μέτρον, ὃ μηδὲν ἄγαν πρῶτα καὶ τὸ βίον. *Hominem ἐπιεικῆ vocamus modestum, cui ne quid nimis in omni vita cura est.* Has esse præcipuas Nemeseos partes, præter id quod superius attulimus, aliud ejusdem sententiæ epigramma antiquum testatur:

Ἡ Νέμεσις ὡς ἐλπίδα τὴν πᾶσι τὴν τε χαλινὰ

Μὴτ' ἀμείζονα π. ποιεῖν, μὴτ' ἀχαλινὰ λέγειν.

Nemesis monet hoc cubito & hoc freno ne immoderate quid agas, nec effrenate loquaris. Ἀχαλινὰ λέγειν, ut apud Euripid. ἀχαλινὸν στόμα. Tacito, *procax lingua.* Tumidis vero, vanis ostentatoribus, & improba spe magna affectantibus Nemesis est infestissima. Claud.

*Sed Dea qua nimis obstat Rhamnusia votis
Ingemuit flexitque rotam.*

Lucanus: *Et tumidis infesta colit qua numina Rhamnus.*

Ovidius ad superbum & suam felicitatem jactantem:

Non metuis dubia fortuna stantis in orbe

Numen, & exosa verba superba Dea.

Nec ista Diva valde magna patiebatur esse diuturna. Inde & si quid excellens peribat, assignabatur Nemefi. Statius I I Sylvarum mortem formosissimi pueri adscribit Nemefi, quia nimiam ejus pulchritudinem ferre non potuerit:

Nescere tentabat juvenum pulcherrimus ille

Cum tribus Eleis unam trieterida lustris:

Attendit torvo tristis Rhamnusia vultu,

Ac primum implevitque toros, oculisque nitorem

Addidit, & solito sublimius ora levavit.

Heu misero letale favens, seseque videndo

Ipse, & Invidiam Mortemque amplexa jacenti

Ipse, & Invidiam Mortemque amplexa jacenti

Ipse, & Invidiam Mortemque amplexa jacenti

vide & Epicedium in Glauciam. Hoc caput ex Animadversio-
rum Variarum libellis libuit hic interserere. Redeamus nunc
ex diverticulo in viam & ad Hesiodum. Μίτρος hic nihil aliud
esse quam modum non tempus, ut viri Græce doctissimi nota-
runt, etiam ex præcedentibus apparet. Præcipit enim poëta,
ut modum servemus in omnibus rebus, neque nimium creda-
mus navibus, neque nimium onus imponamus curribus; utque
singula agamus suo tempore, neque hyeme, neque vere mare
tentemus, sed æstate, quod ille tempus navigandi optimum
ducit. Hinc & statim sequitur præceptum de legitimo tempo-
re uxorem ducendi. Καρπὸς est tempus justum, oportunitas. ut
etiam apud Latinos. Terent. *In tempore venire quod rerum o-*
mnium est primum. Apud eundem: *per tempus advenis.* Dona-
tus: *oportune.*

v. 696. Μῆτι τεληγόντων ἐτίων] In MS I I pro varia lectio-
ne notatum erat: τεληγόντων, quam lectionem Tzetzes probat
invitis Musis.

v. 698. Τέτρε' ἡέωαι] MS II, ἡέωαι. Proclus, Tzezes, Moschopulus, Pollux, docent omnes hic omissum esse *δινεα*, & Poëtae sententiam esse, puellam quatuordecim annorum esse nubilem. Sed & hic Latini interpretes maluerunt errare, quam eruditorum magistrorum sententiae subscribere.

v. 702. Οὐ μὲν γάρ π] MS I, εἰδὲν γάρ π.

CAPUT XVI.

Hesiodus emendatus. Γήραϊ θῆκε. Γλώσσης χάριν. Gellius ex conjectura emendatur. Κατὰ μέτερον ἔσαι. Hesiodus interpunctione restitutus. Noctes cur dicantur esse deorum. Noctu in terris versari deos veterum opinio. Quintilianus in declamationibus emendatus. Αὐλῆ. Ἀγλαυαὶ ποιεῖν. Concubitus polluere veteres credebant. Τάφου coena funebri. Χυθροπόδης. Ἀνθεμία. Helychius emendatus. Λάσανα. Mos veterum in novis vasis lustrandis. Imbuere. Ἀκύντα. Multi & graves aliquot interpretum lapsus.

v. 705. Ω' μὰ γήραϊ δῶκεν] In secundo MSCto alia manus: ὡμὰ γήραϊ θῆκεν. Et sic Stobæus legit cum Proclo & Tzeze. Ille enim exponit: τὸ ὡμὸν τὸ γήρας τῷ ἀνδρὶ πθεῖσαι. Hic: καὶ παρ' ἡλικίαν πθείσης γηραιὸν καὶ ἀφ᾽ ἡλικίας. in crudam senectutem ponit, facit ut ante tempus senescat. γήραϊ θῆκε per ellipsin pro εὐ γήραϊ θῆκε, hoc est πῆναι εἶωθε. Vulgata lectio non potest ferri.

v. 709. Γλώσσης χάριν] est quod aliter dicitur νόμου χάριν, *dicis gratia*. Glossæ Latino-Græcæ: *dicis causa νόμου χάριν*. *Dicis gratia νόμου χάριν* ὡς τῷ θεῷ Γαῖα τῷ νομικῷ. Interpretes sine sensu: *lingue gratia*. Sequentia lege ex MS I:

εἰ δὲ κεῖν ἄρχη

Ἦ' π' ἐπ' αὖ τ' εἰπὼν. Vertunt perperam:

Si autem coeperis aut verbum aliquod locutus infestum, aut faciam vide quæ notavimus ad vers. 294.

v. 710. Ἦ' γῆρ' ἐς φιλότιμον] MSS ambo. ἡ γῆρ'. v. 714. Σὲ δὲ μή π' νόμῳ καὶ πλεῖστα εἶδ'. σὲ νόμῳ, pro σὲ νόμῳ. quæ ἀντιπλοῖς Homero familiaris. quod non monerem nisi tantillæ rei ignorancem fraudi fuisse interpretibus, ut ineptissime hunc versum redderent, deprehendissent.

v. 716. Νεικεσῆρα] Uterque codex: νεικητῆρα. Secundus pro ἔπαρον ἑπαρων.

v. 719. Γλώσσης τοι θησωρὸς] Hunc locum Latine fecit Gellius lib. I Noct. Att. 15: *Hesiodus poetarum prudentissimus linguam non vulgandam, sed recondendam esse dicit, perinde ut thesaurum; ejusque esse in promendo gratiam plurimam, si modesta, & parca, & modulata sit.* Sed aut Gellius non intellexit quid sit καὶ μέτρον ἵστα, quod non est modulata, sed modum tenens, quæ coerceret & reprimat effrenem loquacitatem, ἀχαλίνας λόγους, inanem futilitatem, quæ μέτρον φυλάσσει in loquendo: aut forsan scripsit: & parca & moderata sit.

v. 721. Εἰ ᾗ κακὸν εἶπης] Affert hic Proclus similem Alcæi sententiam: εἰκ' εἴποις τὰ θέλεις, ἀκύνσαις τὰ καὶ ἂν θέλεις. quam quasi de verbo ad verbum Latine expressit Terentius: *si mihi pergit quæ vult dicere: ea quæ non vult audiet.*

v. 722. Μηδὲ πολυζέιναι δαιτὸς δυωπέμφειλθ' εἶναι ἐν κρινῷ] Hujus loci hic est sensus: *Ne in convivio quod multi instruunt amici sis morosus de symbolis.* Δαῖς πολυζέινος ἐν κρινῷ est convivium quod de symbolis instruitur a multis amicis. Talia convivia dicebantur ἔρανοι. Hesych. ἔρανθ' ἦ πολλῶν δόχια. Terentio de symbolis esse. Convivæ ἐρανευαὶ, σύσσιτοι. sed hæc obvia sunt & a viris doctis pridem observata.

v. 726. Οὐ γὰρ ποίη κλύουσι] MS. καὶ γὰρ οἱ οἶχε.

v. 727. Ὁρὸς ὁμίχλει] MS I. ὁρὸς. male. Veteres qui vestibus longis utebantur, exoneraturi vesicam non erecti stabant, sed procumbebant in terram, ut pedes vestibus tegerentur. Hinc pedes tegere sacris scriptoribus est ventris aut vesicæ excrementa ejicere. Græcis καὶ γέλασθ' ἐοῦντες. Ad idem vestitus genus pertinet istud præceptum, quo statim Hesiodus vetat nudari αἰδοῦναι meientium.

v. 728. Αὐτὰρ ἐπεὶ εἰς δύν] Uterque codex: Αὐτὰρ ἐπὶ καὶ δύν. Primus postea: μεμνημένθ' ἔς' ἀνείνθ'. post ἀνείνθ' delenda distinctio. Sic autem vertendi sunt hic & sequens versus. *Sed etiam postquam occidit, memoret ejus rei, adversus orientem, neque in via, neque inter eundem extra viam meias.* In vulgata versione nihil sani.

v. 730. Μακρόν τοι νύκτες ἔασι] MS I ἔασι. Quæ hic Moschopulus & alii tradunt de sententia Hesiodi, cur noctes dicat esse deorum, non sunt nauci. Nemo poetam interpreta-
 turus tam hospes esse debebat in lectiōne poetarum, ut ignora-
 ret illorum sententiam fuisse, noctu deos versari in terra & hoc
 orbe nostro inter homines, interdum sedes superas colere. Stat. I
 Sylv. I.

Huc sub nocte silenti

Cum superis terrena placent, tua turba relicto

Labetur caelo.

Quintil. declamat. X: Quotiescunque domus fuerat grato sopore prostrata, aderat ille, quales humanis se offerunt oculis propitii dii, quale latissimum numen est cum se patitur videre. Sicut omnis religio templorum, omnis religio lucorum, cum tacuere mortalia, & profani procul, errare sedibus totis, solitudine frui, & de suis dicitur exire simulacris: ita juvenis meus noctibus totis agebat filiam, & paterna domo ac penatibus suis fruebatur placidus & mitis, & matri propitius, ut numen & deus delabi syderibus, & venire de liquido puroque aëre videbatur. Sic legendus hic locus, & distinguendus. vulgo male habet. Hinc pleræque ἐπιφάνεια non solum apud gentiles, sed etiam in sacris libris noctu dicuntur factæ.

v. 732. Εὐερέει & αὐλῆς] Αὐλὴ non est atrium, ut interpretes exiltimant; sed caula. uti fere semper antiquissimis scriptoribus αὐλαὶ sunt mansiones ὑπαίθραι, in quibus oves, capræ & alia animalia minora stabulabantur. Pollux lib. I, & μὲν οἱ βόες ἔπαινται βεστάθρῃ, βεαύλῃ, βεστάσει. & οἱ οἶς κὲ αἶγες, αὐλὴ κὲ σηΐς. Apollon. Argon. I, 575, & 1173, ac sæpe apud Homerum. quoniam vero sub dio erant. inde αὐλίσσειν & ἀγρῶν εἶναι est sub dio agere. In Theog. v. 26. ποιμένες ἀγρῶν, sunt pastores sub dio agentes, non, ut interpretes, in agris pernoctantes. quem errorem quoque B. Lucæ interpretes errarunt, in capite secundo; sed quem dudum castigavit H. Casaubonus.

v. 733. Μηδ' αἰδοῖα γυνῇ πηλαγυρῇ] Immerito Procius hic Hesiodum exagitat, quasi in nimis exilibus tradendis versetur, & de rebus levibus præcepta præscribat, dum verba in
 pro-

propria notione accipit. Sed Heliodi verba sunt *μυστικώτερον*. Hoc autem vult a concubitu etiam legitimo non rem sacram esse faciendam, ne domi quidem, nedum in publico, nisi ante lauto & lustrato corpore. Tibullus:

discedat ab aris

Cui tulit hesternæ gaudia nocte Venus.

Hinc solebant se purificare. Suet. Aug. 94 de Attia Augusti matre, quæ cum dracone in templo visa libi est volutari: *expergefacta quasi ex concubitu mariti sese purificavit*. Quin & alia negotia suscipere non licebat iis qui propter dormierant nisi antea essent lustrati. Columell. XII, 4 de pistoribus, cocis, celariis: *His omnibus placuit eum qui rerum harum officium suscepit, castum esse continentemque oportere, quoniam totum in eo sit, ne contrectarentur pocula, vel cibi, nisi aut ab impube, aut certe abstinentissimo rebus Veneris: quibus si fuerit operatus vel vir vel fœmina debere eos flumine aut perenni aqua priusquam penora contingant abluui. propter quod his necessarium est pueri vel virginis ministerium, per quos promantur, quæ usus postulat*. Nec Christianis olim licebat statim sacris operari, si cum uxoribus consueverant. Gregorius M. respons. ad Quæst. X Aug. Episcop. Ang. *Vir cum propria conjugē dormiens intrare ecclesiam non debet, sed neque lotus intrare statim debet*. Paulo post: *Et quamvis de hac re diversa hominum nationes diversa sentiant atque custodire videantur, Romanorum tamen semper ab antiquioribus usus fuit post admixtionem propria conjugis & lavacri purificationem ab ingressu ecclesiæ paulatim reverenter abstinerere*. Sed quanto rectius sapiens illa fœmina, cum consulere-tur, quando post concubitum liceret mysteriis interesse, respondit; si cum tua uxore rem habuisti, statim, si cum aliena nunquam.

v. 735. *Μὴδ' οὐδὲ δυσφήμιον τάφῳ*] *Τάφῳ* hic non est bustum, sepulchrum, ut rursus male interpretes, sed *ᾠείδεινον*, silicernium, cœna funebris, quæ opponitur *δαιτὶ θεῶν*, hoc est convivio quod celebratur die festo, aut post sollemne sacrificium. Nullum enim sacrificium sine epulis. Hesych. *Τάφῳ τὸ μινώρπον ᾠείδεινον ἐπὶ τῇ τῶν κατεχρήμων πρῆν*.

Τάφον est convivium quod celebratur in mortuorum honorem.
Homer. Iliad. ψ. v. 29.

Αὐτὸς δὲ πῖπ τάφον μῆροικέα δαίνυ.

sed ille his funebres epulas lautas instruxit. Ab hac ferali cœna redeuntē vetat poëta liberis operam dare mali ominis causa, quia, ut puto, vana superstitione capti credebant minime vitales futuros, qui ex hac μίζη procrearentur. Hinc vocat δυσφύμης, & quia Græci & Romani statuebant omnia feralia polluere propterea purgabantur ab exequiis redeuntē. Festus: *Funus profecti redeuntē ignem supergrediebantur aqua adpersi: quod purgationis genus vocabant suffitionem.*

v. 748. Ἀπὸ χυτρώπων ἀνεπὶρόκλων] *Ab ollis nondum dedicatis.* Sic verte. Χυτρώποδες enim hic χύτρας, ut Proclus aliique monent. Alioqui sunt ἱχθάρη ἢ μαγείρων, foculi sive sint fixi, sive mobiles, qui carbonibus implebantur & quibus imponebantur ollæ, quæ & λάσανα dicuntur & ἀνδράκια. Hesych. Ἀνδράκιον τὸ μικρὸν τροπόδιον, ἢ λίθον ἥμισυ ὃ ἐν δακτυλῷ, ἢ χυτρώποδιον, ἢ πῦσιν μικρὰ καμίνον. Sic scribendus hic locus, sine sensu vulgo legitur & laudatur a viris Græce doctissimis χυτρώποδιον. Pollux X, 24: Χυτρώποδας ἔστι μὲν ἢ λάσανα κεκλημμένοι δύνειν, ὡς Διοκλῆς ἐν Μετρίαισι. Ἀπὸ λατάνων θερμῶν ἀφαιρήσω. Ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῷ Ἰππώνακτι ἰάμβων εἴρηται χυτρώποδιον. ὡς τε καὶ παρ' Ἡσιόδῳ.

Μὴ δὲ δὲ χυτρώπων ἀνεπὶρόκλων ἀνελόντα.

Ἀλλὰ τὸτο μὲν ἔπεσον πηλοῖ. ὅταν δὲ Δίφιλον ἐν ἐπικλήρῳ λέγῃ, Χύτρον μέγαν ὡς δὲ μαγείρων. δηλονότι τὴν χύτραν λέγει, ἀλλ' ἐστὶ χυτρώποδα. Paucis interjectis: Χυτρώποδα καὶ πε καὶ ἀνδράκιον ἔφη, Ἀλέξιδ' ἐπὶνίον ἐν Λημνίᾳ. Καὶ μὲν παρὼ μὲν ἀνδράκιον ἐν μέσῳ σείων τε κυάμων μεσῶς. Καὶ γὰρ ὁ σείων ἀγύειν ἢ κυάμους, ἢ ἀλλό τι τιθεῖται ἐνέφρυσεν. Καὶ μὲν ἱχθάρην εἴποις ἀπὸ ἀνδράκιον τὸτο ἢ ἱχθάρην. Ἀριστοφάνης ἐν τρυγλῖσις εἰπὶν τὸ ἱχθάρην. ὃ δὲ Στεφάνους ἐν Ψυχασαῖς. Πῶς ἀν' ἡμισίαις μοι πρὸς θυγαλῶπων μεσῶ ἱχθάρην. Apposui pluscula verba, quia ex illis discimus quid fuerit χυτρώπος, λάσανα, ἀνδράκιον, quod video ignorari. plerique enim putant esse trullam, ut P. Septimius Florens, vir elegantissimus, in Aristophanis εἰρήνῃ, qui hos versus

ἐν ταῦθα γδ

Πρὸ τῆς πολέμου καὶ λάσανα τῇ βαλῇ ποτ' ἴω, sic interpretatur:
ante bellum hic scilicet

Trulla steterē in gratiam senatus.

Cum non sint trullæ, sed foci ad quos carnes coquebantur senatui post sacrificia. vide ibi antiqua scholia. χυλρόποδες autem sunt ipsæ χύτρας σκευὴ ἀπὸ λίθου, ut *templa lapidata* apud Sueton. Calig. 6, non sunt grandine icta, ut exponit vir plurimæ lectionis C. Barthius in Adversariis, sed dii lapidibus impetiti. Veteres autem nullis vasis solebant ante uri ad cibum potumque capiendum, nisi ante lustrata essent libatione ex iis diis facta. Proclus ad hunc locum δὲ πρὸ χύτρας μὴ πρῶτον φάνης πρὶν αἰετήσης ἐξ αὐτῶν τοῖς θεοῖς. *Ex ollis non ante cibum capias, quam ex iis diis libaveris.* Sic patinam dedicat Vitellius apud Suetonium: *Hanc quoque (cœnam) superavit ipse dedicatione patinae, quam ob immensam magnitudinem clypeum Minerva Αἰγίδα πολιάχευ δίστινabat.* Hoc Latinis proprie est imbucere, quia tum vasa illa imbuebant vino quod diis libabant. inde postea imbucere de omnibus rebus, quæ primo usui nostro accommodantur. Catullus de Argo nave: *Illam rudem cursu prima imbuunt Amphitriten.* etiam de ipsis hominibus dicitur: Florus II, 3: *Cotidiani & domestici hostes tyrcinia militum imbuebant.* Tacit. I ann. 36. *Imbutasque prada manus in direptionem Galliarum erupturas.* Id. III Hist. 15: *Ut civili prada miles imbueretur.*

v. 750. Μὴδ' ἐπ' αἰκινήτοισι καθίζειν] Recte αἰκινήτῃ veteres exposuerunt τάφους. In bustis enim stare, sedere, imo busta videre habebatur pro diro & infausto omine. quam superstitionem gentilium deridet Theodoretus sermone VII ἡρώδης ἐκκλῶ. Μῦθος ὡς λαμβάνετε τὸ πλάζειν τοῖς τάφοις. *Nefas habetis accedere ad sepulchra.* De his multa viri doctissimi notarunt ad Theophrasti characteres.

CAPUT XVII.

Vulgatus index Ημέραι expunctus. Fauſti dies & inſauſti, ſicut & horæ in falſis notatæ. Commoda ſydera. A Jove omnes dies. Heliodus emendatus ter. Πυτυγαμψύ. Antiqua lectio poetæ vindicata. Τηταλις μύρον ήμερ. Quaternarii numeri ſanctitas. Φύσις αἰόλα, Παλαιός. Nicomachus Gargalenus & Anonymus antiquus ſcriptor correctus & explicatus. Heliodo lux. Orcus. Ορκός ſepulchrum. Menandro medicina. Orcus perjurii vindex. Virgilius deſenſus. Heliodus denuo correctus. Μιτὰ δ' εἴποι.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ ΗΜΕΡΑΙ] Nec hic index in Voſſii codicibus, nec in Gudii Proclo eſt. quin nec ullum diſtinctionis veſtigium apparet. In nonnullis tamen libris recentioribus titulum iſtum extare viri docti monuerunt, in veteribus vero non conſpici, a quorum auctori- tate nobis diſcedere religio eſt.

v. 765. Ημέραι δ' ἐν Διόδῳ] Veteres, ut etiam nunc ſuperſtitioſi homines, alios dies fauſtos, alios inſauſtos ac inauſpicatos ad aliquod opus inchoandum ducebant, quos vocabant ἀπ' ὧρας, ἀπ' αἰώνος Latini *Ægyptios*, *ominales*, *religioſos*, *incommodos* (ſicut contra ea *commoda ſydera* ſunt fauſta. Propert. II, el. 26: *Quaritis & cælo Phœnicum inventa ſereno Qua ſit ſtella homini commoda, quæque mala.* eodem modo Græcis ἡμέραι ἐπιτήδαιοι, & ἀν' ἐπιτήδαιοι) qui in veterum falſtis erant notati ut ſemper cognosci poſſint ab aliquid aggreſſuris, felix ne eſſet ille dies, nec ne. Petronius narrat in triclinio Trimalcionis duas tabulas fuiſſe in utroque poſte defixas, quarum altera *luna curſum, ſtellarumque ſeptem imagines pictas*, (ſc. habebat) & *qui dies boni, quique incommodi eſſent, diſtinguente bulla notabantur*. Non vero dies tantum ſed & horæ aliæ fauſtæ habebantur, aliæ inſauſtæ. quod & Proclus obſervavit addens diis dicatam eſſe meridiem, heroibus vero tempus pomeridianum, ideoque eſſe inauſpicatum: auſpicatiſſimum vero matutinum & vespertinum. Hinc ſuperſtitioſi nihil auſpicabantur, nulli ſe accingebant operi, niſi inſpectis ephemeridibus, ex quibus capiebatur dies & hora fauſta. Juven. Sat. VI, v. 576:

Ad

Ad primum lapidem vectari cum placet, hora

Sumitur ex libro: si prurit frictus ocelli

Angulus, inspecta genesi collyria poscit. &c.

Hæc superstitio primum ab Ægyptiis profecta, unde dies Ægyptiaci dicuntur. Augustinus in epistolam ad Galatas: *Tam vero ne aliquid inchoetur aut edificiorum, aut ejusmodi quorumlibet operum diebus, quos Ægyptiacos vocant, sæpe etiam nos mnere non dubitant.* Damnati sunt a Conciliis & patribus primæ ecclesiæ. Merito. Nec tamen nostrorum fastorum auctores ab hac ridicula gentilium opinione possunt deduci. Tam difficulter inveteratæ opiniones & errores eradicantur. Hesiodus autem felicitatis dierum & infelicitatis causas tribuit Jovi

Ἡμεῖς δ' ἐκ Διὸς ἐπιφυλαγμένοι· οὐδ' ἔτι μέτρειν.

Dies vero ex Jove observans ut decet. Et paulo post:

Αἱ δὲ γὰρ ἡμέραι εἰσι Διὸς ὡδὲ μέλιός τε.

Dies enim sunt a Jove sapiente. Ubi male interpretes: ha enim dies. Omnes dies sunt a Jove. Noster iterum:

Ὅσαι γὰρ νύκτες τε καὶ ἡμέραι ἐκ Διὸς εἰσι.

Quotquot noctes ac dies a Jove sunt. Ut mirer doctos viros hic tritari. Superius in ἐργαῖς v. 563:

Εὐτ' αἶν δ' ἐξέκρινε μὲν τροπὰς ἡελίοιο

Σείμεθα' ἐκτελέσῃ Ζεὺς ἡμέρα.

Cum autem sexaginta post brumam hybernos dies Jupiter exegerit. Homerus:

Ταῖς γὰρ ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων

Οἷον ἐπ' ἡμερᾷ ἄγῃσι πατρὲς ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Talis est hominum terrestrium mens

Qualem diem inducit pater deorum & hominum.

Sic enim antiquissimos accepisse hos versus testantur Eustathius & Sextus Empiricus lib. V. adversus Mathematicos, qui Chaldaeorum opiniones explodit. Vide & viri præstantissimi & magnæ eruditionis Merici Casauboni, magni parentis dignissimi filii dissertationem de hoc Homeri loco, æternum monumentum amicitiae, quæ inter nos intercedit.

v. 781. Σπέμεθα' ἀξέαλ'] MS I ἀτέμεθα δ' ἀσπασ, quod

& in secundo habetur pro varia lectione. Metri causa legendum
 δέως καλῶς. sed vulgatam non damno.

v. 783. Κέρη δ' ἔσ' σύμφορός ἐστιν] MS I, ἀσύμφορον.

v. 785. Κέρη τε γλυκέα] Nullus dubito quin omnes proba-
 turi sint MS I lectionem: κέρησι γλυκέα. Sic quoque legen-
 dum versu 794 κέρησι δ' τε πικράς. Vulgo inepte: κέρη δ' τε
 πικράς. In recentissimis editionibus cum jactura metri, κέρη ὃ
 πικράς.

v. 793. Ἰσοῦ φῶτα Γένεα. μέγα γάρ τε νόον πιπυκαμένον
 ἐῖν] MS I, γενεαοσύ. MS II, μέγα. Sic & Palatinos codices
 legisse testatur Comelinus, quibus adstipulantur editiones Basi-
 leenses Itingrini & Oporini, quas sequor. Ibidem male non-
 nulli scribunt πιπυμένον. πιπυκαμένον enim Græcis dicitur
 homo prudens, & versutus eadem ratione qua Latinis *callidus*,
 cujus scilicet animus ita rerum usu occalluit, ut falli facilenon
 possit. Phædro *retorridi* dicuntur. Hoc vero sine præclaris in-
 genii dotibus consequi nemo potest etſi a primis annis in luce
 fori & hominum fuerit versatus.

v. 797. Πεφύλαξο ὃ θυμὸν πικρὰ δ' ἀλδ' αἰῶνα] Hos tres ver-
 sus ineptissime & imperitissime verterunt interpretes: *cuius
 vero esto animo ut quartum vites desinentis & inchoati mensis,
 doloribus conficiendo animo valde hac accommoda est dies*. Nihil
 potest fingi imperitius, nihil insulsius. Miror viros eruditissi-
 mos, qui hunc poëtam ediderunt, istam incertiam non casti-
 gasse. Hesiodi vero hæc mens est: *Teneto vero memoria quar-
 to die ut vites finientis & inchoantis mensis doloribus conficere
 animum; valde hac sacra est*. Vides sententiam poëtæ recta
 adversari interpretem Latinorum versioni. πεφύλαξε θυμὸν,
 ut superius: ἐν θυμῷ δ' εἴ πάντα φυλάσσει, *animo autem stu-
 diose omnia custodi*. Τεπελεσμένον ἡμέρῃ est ἱερὸν, ut apud Gre-
 gor. πελεῖν ἑορταῖον est festum celebrare. ἑορτὴ ἐπὶ Χριστῷ πελε-
 σμένη, festus dies Christo dicatus, qui celebratur in honorem
 Christi. Quis ignorat πελεπές? Quarta vero finientis mensis
 est quarta & vicesima mensis dies; quarta vero inchoantis est
 quarta a kalendis. Apud Græcos enim in quolibet mense qua-
 tuor erant quartæ dies, πεπέρτη ἡμέρῃς, πεπέρτη μεσηνίῃ,
 πεπέρ-

τετάρτη φθινόγ[Ⓢ]. Prima quarta, τετάρτη ἰσαμέν^ς, est quarta a kalendis : secunda quarta τετάρτη μεσση^νγ[Ⓢ] est quarta post decimam : tertia quarta τετάρτη φθινόγ[Ⓢ] est quarta post vicesimam. Sic etiam sunt tres tertiæ, quintæ, sextæ, septimæ, octavæ, nonæ in singulo mense. Paulo ante μέσσης τετράδ^α media quarta meminit, quæ est quarta decima, τετάρτη μεσση^νγ[Ⓢ]. versu 812 & sequentibus tres nonæ, εἰνάδες commemorantur. Et hæc satis obvia, quæ non notassem nisi viderem esse qui nesciant qui per τετράδα φθινόγ[Ⓢ] καὶ ἰσαμέν^ς μῶ^ν dies sint intelligendi. Cæterum numerus quaternarius quam sanæ fuit antiquis, præcipue Pythagoreis, & quam vim ei tribuerint neminem paulo humaniorem fugit. Inter varia cognomina dictus etiam fuit Φύσις Αἰόλ[Ⓢ]. Nicomachus Gergasenus in Ἀριθμητικῶν θεολογικῶν libris : Ἡ δὲ τετράς πάλιν αὐτοῖς ἡρώμε μίγξον, ἄλλη θεός, &c. ἔπ' ὃ αὐτοῖς τῶν τε φυσικῶν ἀποτελεσμάτων πηγὴ καὶ κλειδῶχ[Ⓢ] τῆς φύσεως, &c. ἀλλὰ καὶ αὐτὴ φύσις καὶ Αἰόλα. Vertit A. Schottus : *Quaternarius item magno ipsis est miraculo, novus Deus &c. Fons ipsis est naturalium effectuum, atque natura claviger, &c. Imo natura ipsa est & varietas.* Sed num Αἰόλα est varietas? Meursius in denario Pythagorico legit : Αἰόλα φύσις ex Anonymo in Theolog. Arithmeticis : Αἰόλα φύσιν κατανόμαζον τὴν τετράδα τὸ ποικίλον ἐμφαίνοντες τῆς οἰκειότητ[Ⓢ] καὶ ὅτι ὅσα ἀνὰ ταύτης ἡ καθολικὴ ἀφαιρέσμεσις. διὸ καὶ κλειδῶχ[Ⓢ] πινε τὴν φύσιν αὐτὴν πανταχ^{ῶς} ἐπινόμαζον. *Æoli naturam appellabant quaternarium, varietatem proprietatis indicantes : & quod absque eo non sit universalis constitutio, unde etiam clavigerum natura quendam ipsum undique cognominabant.* Sed quid est *Æoli natura*? Æolus Vulcaniarum insularum Rex fuisse traditur, & cœlestium motuum peritus, ideoque ventorum dominus. Quid vero ille ad naturam rerum omnium parentem? Recte se habet lectio Nicomachi, nisi quod copula sit exterenda, legendumque : ἀλλὰ καὶ αὐτὴ φύσις αἰόλα. Dorica Dialecto, qua utebantur Pythagorei & omnes magnæ Græciæ incolæ pro αἰόλη. Sic vice versa emendandus Anonymus ex Nicomacho, non contra. Αἰόλ[Ⓢ], & Παναίολ[Ⓢ] sunt φύσεως

φύσιν propria epitheta. Ratio nemini potest esse obscura. Nummus antiquus æreus Aristotelis qui penes me est, ab una parte expressum habet Aristotelem cum inscriptione: ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΤΟΥ ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ: In altera Naturam, cum

hac inscriptione: ΦΥΣΙΣ ΠΑΝΑΙΟΛΟΣ. Et inscriptio antiqua apud Gruterum:

ΦΥΣΙΣ ΠΑΝΑΙΟΛΟΣ
ΠΑΝΤ. ΜΗΤ.

v. 804. Ὀρκον πινυδάσας] Interpp. *Perjurium vindicantes*. Quis audivit Ὀρκον, esse perjurium? Ὀρκον ἀλάττειν est jurisjurandi fidem violare, perjurum fieri. Sed Ὀρκον nunquam simpliciter est perjurium. Cæterum in MS I legitur: Ὀρκον γεινόμενον. *Orcum natum*. Sane sic legisse videtur Virgilius: *quintam fuge: pallidus Orcus Eumenidesque satæ*. Ubi Servius: *Hesiodus Orcum quinta luna dicit natum*. Ex Celso quoque tradit Orcum esse jurisjurandi Deum, pallidum dictum quia jurantes trepidatione pallescant. Apud Orcum enim defunctas animas jurare, ne quid suos, quos in vita reliquerunt, contra fas adjuvent. Orcus Latinis est Pluto, summus inferorum Deus. Cic. in Verr: *Ut alter Orcus venisse Ætnam, & non Proserpinam, sed ipsam Cererem rapuisse videatur*, hoc est, alter Pluto. Plaut. Pœn. I, 130:

Quo die Orcus ab Acheronte mortuos amiserit.

Et

Et sic Latini frequenter. Nonnullis tamen non Pluto sed Charon Orcus est. Glossæ Philoxeni: Orcus *Χάρων*. Quin & Silius Italicus Cerberum dicit Orcum.

Illustrat jejūnis faucibus Orcus

Armenti quondam custos immanis Iberi.

Ut veteres videantur omnibus inferis tribuisse nomen Orci, quod a Græcis illos accepisse certum est, qui *ὄρκον* vocarunt sepulchrum, ut bene observat Maximus Scaliger ad Varronem ex Menandro:

Οὐ πώποτ' ἐζήλωσε πολυτελὴ νεκρόν.

Eis τ' ἴσον ὄρκον τῷ σφέδι' ἔρχεται δὲ τελής.

Nunquam invideo mortuo opulento, in simile sepulchrum venit etiam valde tenuis. Sic hic locus legitur; pro quo male substituit vir summus *ὄρκον* recte tamen scripsit *δὲ τελής*, cum aliter legeretur *δὲ τελεῖ*. *ὄρκον* sane fuisse deum inferorum ut patet ex hoc loco Hesiodi, qui illum conjungit cum Furiis, & natum dicit ab Eride in perjuratorum pœnam, vide & in Theog. v. 231. Sicut autem *Ἔδης*, hoc est Pluto, sic & *ὄρκον* inferorum Deus pro sepulchro ponitur. Ex lectione autem nostri codicis apparet Virgilium non esse hallucinatum, quod Salmatius in libro de annis climactericis contendit, cum scripsit Orcum natum esse quinto die. Sic enim invenit in suis exemplaribus, ut legitur in primo Vossiano. In hoc tamen abit a sententia Hesiodi, quod illo die Erynnidas quoque natas canat: cum Hesiodus tantum dicat illos versari apud superos hoc die ad vindicanda scelera flagitiosorum hominum. Sed forsan in hoc secutus est Orpheum, & Melampodem; qui & ipsi commodorum & incommodorum dierum ephemerides ediderunt cum illorum causis, ut Græci interpretes, qui illorum testimoniis sæpe utuntur, ostendunt.

v. 812. *Ἐὼλὴ μὲν γὰρ τ' ἡδὲ φυτεύμεν*] MS I, *Ἐὼλὴ μὲν γὰρ θ' ἡδὲ φυτεύμεν*. Bona siquidem est hæc ad plantandum.

v. 818. *Πᾶροι δὲ τ' ἀληθῆα κικλήσκουσιν*] *pauci veracem dicunt.* inde Virgilius ait illum diem esse contrarium furtis. *Non*
na furti-

na fuga melior contraria furtis. Furibus enim fraudi est veritas. Hic est hujus loci sensus, quem & Salmasius ὁ πᾶν vidit.

v. 820. Μείων' παῦροι δ' αὖτε μετ' εἰκάδα] MS I, μειωνή' παῦροι ὅ μετ' εἰκάδα. quod placet. Subintelligendum autem hic ἴσκει. Paulo ante νῆα πολυκλήιδε perperam vertunt *benedictam*, cum sit πολυκλήιδε in qua multa sunt sedilia remigum. Κλήιδε enim sunt transtra. v. 823: Μετάδωποι sunt μετὰ ξὺ πίπτεσσι dies *intercidentes*, qui inter faustos & infaustos volvuntur. Vulgo *incerti* vertunt. *δυπῶ* est *πίπτεω*. Unde Catadupa Ciceroni Nili catarrectes dicitur, quod de altissima rupe præceps cadat.

C A P U T XIX.

Λαοσός. Hesiodus emendatus & vindicatus. Ταῦτοφυρος. Δῶρε Ἀρεοδίτης. Πλεκτὰ ἄρματα. In Hesiodo conjectura. Ὅχιεν ἀπλῶ. Phaedrus emendatus. Ἐχειν, habere pro regere. Adamantinus. Obscurus locus Hesiodi & aliquot Homeri expositi. Κυάνε πύχες. Πύχες in scutis quid. Πύχες montium juga. Πολύπυχες Ὀλυμπος. Ἐλαύνειν, δι-
λαύνειν. Ducere.

IN Ἀσπιδί v. 3. Λαοσός] ad bella concitantis, bellicosi. Helych. Λαοσόσ, εἶσαι ἢ περισφύσαι εἰς τὴν πόλεμον. Ὅ ἐστιν ἐπίθελον Ἀθλῶας. Cur vertant *populorum dissipatoris* causam nullam video. De matre Alcmenæ quæ Herculem edidit diversæ sunt veterum sententiæ. Pelopis filiam fuisse consentiunt fere omnes. Hinc Hercules Pelopis pronepos dicitur in antiqua inscriptione. Diodorus Siculus illam vocat Eurymedam, Plutarchus Lyfidicen, Apollodoro in bibliotheca Anaxo Alcæi filia dicitur.

v. 9. Η' ὅ καὶ ὥς] lege: ἢ ὅ.

v. 23. Τῷ δ' αἶμα ἱέρημοι] Diaconus legit ἱέρημοι, & interpretatur πορδόμεμοι. Pessime meo iudicio. ἱέρημοι πόλεμιο καὶ φυλόπιδο conjungenda esse vel puer videat.

v. 29. Ἀρῆς ἀλκτῆρος φυλόση] Cui persuadeas tyronem Græcæ linguæ nescire ἀρῆς ἀλκτῆρος esse depulsatorem malorum,

rum, damnorum, calamitatum? Hinc Hercules appellatur ἀλεξίηχος. Interpretes tamen portentoso errore transtulerunt: *Martis depulsorem*. Inferius:

Θήκετο δ' αὖφ' ὤμοισιν δ' ἤς ἀλκτῆρος σίδηρον.

Injecit autem humeris malorum depulsorem gladium.

v. 35. Τανυσφύρῃς Ἡλεκτρωνίδῃς] *pulchra Electrionida*. Ridicule interpretes. *procera Electrionida*. quam paulo ante appellaverat εὐσφυρον, nunc dixit πανύσφυρον. Hesych: πανύσφυρος, δρυσφυρος, ἄσφυρος, λεπτόςφυρος. quæ pulchros & teneros talos habet formosâ. Sic apud eundem: Ταναῦφῆς ἐστὶ λεπτοφύης, tenuiter textus. Ταναήκῆς veteres exponunt ἄμηκῆς. Τανύτετρα, λεπτότετρα. Ταναὺς non solum est μακρὸς, sed & λεπτός.

v. 47. Τερεπόνδῳ δῶροις πολυχρῆστῳ] Nescio quid hic diceret Diaconus, qui hæc verba accipit de Alcmena, asseverans illam hic a poëta dici Venerem, quia superius scripserit, eam omnes antecellere mulieres εἰδὲ καὶ μιγάδι. quæ an sano homini in mentem possint venire dubito. Cui enim, præcipue qui Græcos poëtas enarrandi partes sibi imposuit, potest latere δῶρον Ἀφροδίτης εἶναι συνουσίαν, ὧν δὲ, φιλότῳ, *Concubitum, consuetudinem?*

v. 52. Βίλῳ Ἡρακλείῳ] Inapte vertitur: *vim Herculanam*. cum sit secundum pervulgatam & creberrimam Græcis poëtis circumscriptionem, ἵψῃ *Hercules*. Inferius:

Ἐν μέσῳ ᾧ δράκοντι ἔλῳ φόβος, ὅππῃ φαεινός.

In medio autem draco erat terribilis. Ubi interpretes denuo: draconis horror. Imitatus est Horatius:

Perrupit Acheronta Herculeus labor.

hoc est Hercules, ut apud eundem *Catonis virtus* est Cato: *Narratur & prisca Catonis virtus sæpe incaluisse mero.*

v. 63. Πλεκῆσιν ὕφ' ἄρμασι] Inferius v. 309 ἄρματῳ καὶ κατέντη. v. 307: εὐπλεκεῖς διφρεως. hoc est currus ex lignis contextos, compactos. πλέκειν de curribus, ut apud Latinos *texere* de navibus. Claud. *Qua sylva carinas texuit*. Propert.

Ite rates curvas & leti texite causas. ut pulchre & verissime emendavit Gronovius ὁ πᾶν in Observationibus.

v. 93. Ἡ' ἄτλω ὀχίων] *Culpam suam luens, non noxam, ut vulgus interpretum. Existimo autem legendum ὀχίων, culpam suam ferens, hoc est luens. Homer. Iliad. φ, 300:*

Ὁ δ' ἐφείσιν ἦσαν ἀαδεῖς

Ἡ' ἰν, ὡ' ἄτλω ὀχίων ἀσπίφρονι θυμῷ.

hic vero mente sua captus ivit, suam culpam luens stolido animo. quod loquendi genus etiam Hebræis frequens, ut in illo, filius non portet delicta patris, hoc est non luat.

v. 95. Ἀλλὰ σὺ θῆσαν ἔχ' ἥνια φοινιγέτω' ἵππων ὠκυπέδων] *hoc equos rege frenis. Hoc Phædro est, ora continere frenis spumantibus. lib. III, fab. 6.*

Sed istum timeo sella qui prima sedens

fugum flagello temperat lentum meo,

Et ora frenis continet spumantibus.

Sic legendum esse ante hos decem annos vidi, & probavi Gronovio. Horatio est ora frenis temperare. Ovid. spumantia ora coercere VI Metam.

dum flectit in orbem

Quadrupedes cursus, spumantiaque ora coercet.

Id. V Metam.

dea fertilis angues

Curribus admovet, frenisque coercuit ora.

Id. epist. Phædræ:

Sape juvat versare leves in pulvere currus,

Torquentem frenis ora sequacis equi.

Seneca Hippolyto v. 1002:

Cellos sonipedes ocyus subigit iugo

Et ora frenis domita substrictis ligat.

v. 105. Ὁς Θήρας κρηδεύων ἔχ'] *Interpretes vertunt: qui Thebarum mœnia tenet. Nec improbo. ἔχ' tamen poterat etiam verti, habet. Nam habere Latinis æque ut Græcis ἔχειν dicuntur loca, qui illa possident, & gubernant, qui illis præsunt. Justin. XII, 4: Terras inter amnes Hydaspen & Indum Taxiles habebat. Flor. IV, 2. Siciliam & Sardiniam annona pignora per legatos habuit. Tacitus II annal. 20: Festinare & urgere ut provincias & legiones solus habeat. Sic & ho-*

& homines & dii dicuntur haberi ab iis, sub quorum potestate & ditioe sunt. Ovid. I Metam. v. 196:

*Cum mihi qui fulmen, qui vos habeoque reoque,
Struxeris insidias.*

v. 136. Κυνέλυ εὐπικρὸν ἔθηκε Δαυδαλίῳ ἀδάμαντι. Diagonus contendit ἀδάμαντι hic non esse lapidem; sed σίδηρον. Hunc sequuntur Latini interpretes. Sed quis tam hospes est in veterum scriptis, cui lateat adamantina Græcis & Latinis dici omnia quæ valde dura sunt & firma. Sic Horatius Marti tribuit *adamantinam tunicam*. Ovid. IV Metam. de sedibus inferorum:

Carceris ante fores clausas adamante sedebant.

hoc est obicibus & postibus firmissimis. Sexcenta apud poëtas exempla facile invenies.

v. 143. Κυνέλυ ἢ Διφ' πλύχας ἡλ' ἡλ' αὐτῷ. Interpretes inscitissime: *caruleis plicis fulgorem interfecantibus*. Verte: *carulea lamina erant ducta*. Κυνέλυ πλύχας, sunt caruleæ laminæ, ut apud Homerum θρηγγὺς κυάνη, carulea lorica. Πτύχας sunt laminæ, tabulæ, plagulæ, coria ex quibus scuta conficiebantur. Etymolog. M. exponit τὰ Διφ' ὅρα, ἐκ πλῆθους ἐλάσμευτο. Ex pluribus enim plagulis, pellibus, textis, tabulis, pro materiæ diversitate, conficiebantur clypei Græcorum, sicut & scuta Romanorum. Unde vult Varro scutum dici a secando quasi secatum. Quamvis autem in veriverbio labatur Togatorum doctissimus, est enim scutum a σκῦτο, quia pellibus obducebatur, ostendit tamen veterum scuta ex variis partibus fuisse composita. Liquidissime Homerus Iliad. H, v. 248:

Ἐξ ἢ Διφ' πλύχας ἦλθε δαΐζων χαλκὸς αἰτερῆς

Ἐν τῇ ἐνδοματῇ ρινῇ χεῖτο.

Caterum sex per plagulas penetravit findens hasta, in septima autem pelle hæsit. Ajacis clypeus erat ἐπ' ἑξ ὁρίων, singula pellis constitutebat πλύχα, sive plagulam. Iliad. Y, in descriptione scuti Achillis,

Ἀλλὰ δύο μ' ἐλάσσε Διφ' πλύχας, αἱ δ' ἄρ' ἐπ' ἑπταῖς

Ἦσαν· ἐπεὶ πέντε πλύχας ἦλασσε Κυλλοποδῖον

Τὰς δύο χαλκείας, δύο δ' ἐνδύθι χρυσίτιοις

Τὴν ἢ μίαν χρυσίῳ.

Sed

Sed duas quidem adegit per plagulas, ha autem adhuc tres erant. quoniam quinque plagulas Vulcanus duxerat, duas areas, duasque intus stanni: Unam vero auream. In quibus locis ineptissime interpretes πύχας vertunt plicas, ut in pluribus aliis. Polybius in descriptione scuti Romanorum σανδιώμαζα appellat, lib. VI: Ἐκ διπλῆς σανδιώμαζας, ταυροκόρη πιπτηγῶς ὀθονίᾳ μὲν ἢ ταύτῃ μορφεῖ δέξασθαι ἀειείληπται. Scutum e duplici tabulato glutina taurino est compactum: extrema superficies linteo, deinde vitulino corio circumtegitur. Nicetas Choniata lib. I rerum Isaaci Angli in descriptione thoracis ex lineo coactili sæpius aut decies in se complicato συμπύγμαζα dicit, quæ Poëtæ veteres πύχας. Αὐτὸς μὲν τοι ὁ Κόρραδὸς ἀνδρὶ θυρεῷ θηρικαῦτε διπληγίξει, ἐν ἣ λίνε πιπτηγῶν ὑφασμα εἶναι αὐτῆς ἰκανῶς ἡλισσόμενον διάτρυχον πολλακίς ἀπὸ πύχην διπλῶν ἡρώκας ἐνεδύετο. ἐς τοσῶτον δὲ μὲν ἀνέκτυπεν ἀλοὶ καὶ οἶνω συμπιληθῆναι, ὥς καὶ βέλους εἶναι πάντος τετρανώτερον, ἡραθμοῦ δὲ εἰς ἐκτετακτάδεκα καὶ πλείω ὑφάσμαζα συμπύγμαζα. Ipse Conradus sine scuto tunc dimicabat: sed pro lorica textum quoddam gestabat e lino factum, vino austero probe salito maceratum, sæpius replicatum: quod quidem sale & vino coactum adeo firmum adversus ictum erat, ut penetrari a nullo telo posset. Erant autem huius texti plagella octodecim & eo plures. Propter eandem rationem tabulæ quoque ex quibus fores compingebantur πύχες dicuntur. Pollux onomast. IX, 5. πύχες sunt etiam pugillarum tabulæ, siue sint eburnæ, siue lignæ, siue aureæ. Hinc διπύχον, τριπύχον, πολύπύχον. Nec longe inde discedit quod pro jugis montium πύχες ponuntur. Apollon. Rhod. III, 101:

Βῆ δ' ἰὼν Οὐλύμπειο κατὰ πύχας. Ivit per juga Olympi. Ubi ridicule interpres novissimus vallas exponit. Jugis montes connectuntur. Hinc nostro in Theogon. v. 113 πολύπύχας Ὀλύμπας est multa juga habens. inepte interpretes: cælum multis sphaeris implicitum. Ελαύνειν vero & διελαύνειν sunt propria in hac re verba. Homerus in loco superius laudato: ἐπεὶ πέντε πύχας ἤλασε Κυλλοπεδίων. quoniam quinque laminas duxit Vulcanus. Idem alio loco: μὲν ἄρα χαλκὸς ἤλασε, quam faber ararius fecit. Ελαύνειν σίδηρον χρυσόν, ferrum, aurum ducere,

cere, proprie dicuntur fabri aurarii & ararii. Hinc ἐλάσματα sunt laminæ ductiles. Eustath. ad d. l. πέντε πύχας ἤλασε. εἰρη-
ται τῷ το μὲν καὶ τέχνῳ χαλκουλῶ. dicitur hoc quidem secun-
dum artem fabrorum arariorum. Est enim proprium χαλκός-
ων verbum. Herodot. I, 68: Ἐλθὼν ἐς χαλκήϊον εἶηεντο σίδηρον
ἐξελαυνόμενον. Cum venisset in officinam arariam videns ferrum
duci. Noster inferius in Theogon.

Τὸν δὲ χαλκὸν ἔρχετο ἐλήλαται.

Quam circa ferreum sepe ductum est. Apollon. Rhod. Argo-
naut. II, 231:

Οὐδ' εἰ εἰ ἀδάμαντι ἐληλάμενον κέαρ εἴη.

Ne si cor ei sit ex adamanto ductum. Ἐλαύνει Latinis est ducere. Horatius de Alexandri ærea statua: Ne quis se duceret ars. Πύχας recte etiam verti possunt tabulæ, quamvis sint ferreæ, aut coriaceæ, aut ex alia materia. Sic apud Tertull. de pallio eadem translatione plicæ longæ in toga dicuntur *tabula toge*, quod similes sint tabulis.

CAPUT XX.

Λόχα θύοντες. Ἀπληθῆ. In Hesiodo menda exenta. Eidem lux. ἀμφὶ καίτια, & similes locutiones. Τετραήκον. Ἀγλαῖα Ἀδωνᾶ. Μά-
χην κορίσσειν. Danielis Heinii elegantissima emendatio asserta. Juve-
nalis lux. Rumpere auditorium. Hesiodus distinctione adjutus. Πάν-
θορος κασιππεύς. Κίβισις. Τίλαινειν. Χλωρός est ὄχρεός. ὅτι χλωρὸν ἀδάμαν-
τος βαίνειν. Leves in hastis. & similes locutiones.

v. 146. Οὐδ' ὄντων λόχα θύοντων] Pervenustum loquendi
genus est pro ὄντων λόχα. Antiqua inscriptio
in consecrationem templi in agro Herodis Attici, πέντε χλωρὰ
θύουσι, herba viridis, quod olim observavit Salmasius, & ante
eum David Hoeschelius in epistola ad Meursium scripta, quæ
penes me est.

v. 147. Οὐδ' ὄντες ἀπληθῆ] *dentes magni*. Hesych. Ἀπληθῆν,
ἀπρόσιθον, ἀχώριστον, μέγα. Interpretes pessime: *dentes inaccessi-*
si. ut & v. 230: Γοργῶνες ἀπληθῆ, sunt terribiles. In Theog.
v. 151 Χεῖρες ἀπλάστοι *manus magna, terribiles*. Sophocles:

Ajace flagellifero v. 256: Τὸν αἶσ' ἀπλᾶς ἐχῆ. *Hunc furor magnus tenet.* vid. ibi scholia.

v. 155. Εὐ' δ' ἔμελλ' ὄσπερ, φόβος τ' Ἀνδροκτασίη τε δειδύχ[η] legendum: ἀνδροκτασίη τ' ἐδειδύχ[η]. Vertendum vero: *In eo tumultus, terror, & homicidium ardebant* scilicet ira, indignatione, dimicandi libidine.

v. 179. Καίνεα τ' ἄμφι ἄνακτα, Δρύαντα π[ο]τ[ε] Hī omnes accusativi ab hoc versu usque ad 183 exponendi sunt per nominativos, *Canens Rex, Pirithous, &c.* quod satis indicat versus, qui iis subjicitur:

Ἀργῆροι, χρύσεια ποτὶ χροὶ τόλῃ' ἔχοντες.

Latinos interpretes fugit elegantissimum istud dicendi genus, οἱ ἄμφι Πλάτωνα, pro Πλάτων, de quo superius egimus. Poëta omisit articulum.

v. 181. Τιβερήσιον] Notat Diaconus hunc Lapitham nomen accepisse a loco quem coluerit. Is est fluvius Thessaliæ. Suidas: Τιβερήσιον ποταμὸς Θεσσαλίας. Sed & ejus accolæ eodem nomine fruebantur. Stephanus de Urbibus: Τιβερήσιον ποταμὸς Θεσσαλίας. τὸ ἐθνικὸν ὀνομασμένους Τιβερήσιον. Stulte ὅς τις Ἄρηον vertitur *notus Martis.* cur non: *filius Martis?* Sic autem omnes dici πολεμικὰς ἀνδρας qui Homerum, parentem omnis doctrinæ & elegantiae legerunt, non possunt nescire. apud eundem eodem sensu: ἦες Ἀρήιον.

v. 185. Ἀσφολον οἰωνιστῶ] Ovidio XII Metamorph. dicitur Astylos:

*Quique suis frustra bellum dissuaserat augur
Astylos.*

v. 196. Ἰεμδῶν π[ο]τ[ε] *ruentium.* non: *festinantium.* nisi forsā legendum: θ' ἰεμδῶν π[ο]τ[ε] avidorum scilicet pugnæ.

v. 197. Ἀγλαίη τελεχλεύεια] Cave veritas, *prædatrix Tritogenia*, cum interpretibus. Retinendum Græcum epitheton *Aglaea*. qua significatur bellicosa Minerva. Suidas: Ἀγλαίη ἢ Ἀθηνᾶ, ἢ δὲ τὴν ἄγειν λείαν, ταπεινὴν, στρατηγικήν. Noster infer. Theog. v. 318: Homerus Iliad. δ. v. 178:

Πρώτη δὲ Διὸς θυγάτηρ Ἀγλαίη.

Prima Iovis filia Aglaea. ubi æque inepte interpretes: *prædatrix.*

atrix. vide ibi Eustath. scholia Didymi & Etymolog. Magnum.

v. 198. *Μάχῳ ἐθέλουσι κορύσσειν*] Quid est, *pugnam velle armare*? Sic enim reddiderunt interpretes. Κορύσσειν μάχῳ est accendere prælium, ciere bellum, ut Justinus loquitur de Artemisia: *inter primos duces bellum acerrime ciebat*. Noster paulo ante: *Κορύσσει κλόνον ἀνδρῶν, accendens pugnam virorum*. Pindarus Isthmionic. VII I:

μάχας ἐναεμρότα

Εἴρει ἐν πεδίῳ κορύσσοντα.

pugna homines interimentis opus in campo ciere, quod est fortiter pugnare. Κορύσσειν sæpe generaliter est augere. Hesych: Κορύσσειν αὔξειν. Pindarus Isthmionic. VIII: *βίον κορυστέμματα θεοῖσιν μηχαναῖς*, *fortunas amplificare bonis artibus*.

v. 203. *Θίω δ' ἐὶδ' αἶγδος Ὀλυμπῳ*] Elegantissime hunc locum emendavit D. Heinsius, qui legit *ἄγνυτ' Ὀλυμπῳ*, *frangebatur*, hoc est, resonabat Olympus. Polybius XV, 30: *τὸ δ' ἀφασφέντων πᾶσι τῷ βασιλεῖ κατεργήνυτο πᾶς ὁ τίπῳ ἔκρετα καὶ τὴν κλαυγῆς*. *Satellitibus regia mandata exponentibus plausu & clamore omnia loca replebantur*. Noster poetæ inferius vers. 278:

Τοὶ μὲν ὑπὸ ἀλγυρῶν σείων ἴσαν αὐδῶ

Ἐξ ἀπυλῶν τομῶν, αἶε δὲ σφισιν ἄγνυτο ἤχῳ.

Atque hi quidem canoris tibiis emittebant cantum & tenero ore, circumque ipsos frangebatur echo, id est, resonabat. Vers. 345:

Τῶν δ' ἵπποι μὲν ἔπειθ' ὑπὸ νηπίοι ἀλλήλοισιν

Ὀξεῖα χρέμισαν, αἶε δὲ σφιν ἄγνυτο ἤχῳ.

Horum equi deinde obviam sibi mutuo facti, acutum hinni vere, circaque ipsos frangebatur echo. Virgilius:

Et cantu querula rumpent arbuta cicada.

Juvenal. *Affiduo rupta lectore columna*. Nec aliter intelligendus ejusdem Poëtæ locus Sat. VII I, v. 85:

Gloria quanta libet quid erit, si gloria tantum est?

Curritur ad vocem jucundam, & carmen amica

Thebaidos, latam fecit cum Statius urbem,

Promisitque diem: tanta dulcedine captos

Afficit ille animos, tantaque libidine vulgi

Auditur. sed cum fregit subsellia versu

Esurit, intactam Paridi nisi vendat Agavem.

In quo loco exponendo principes ingeniorum Josephus Scaliger & Isaacus Casaubonus miretrantur. Ille in Aufonianis lectionibus vult Statium poetam post incredibilem totius urbis expectationem tandem in agone Capitolino Thebaïdem suam recitasse, sed non placuisse, & contra cum alios coronatos. Hoc false significare Juvenalem dicentem: *sed cum fregit subsellia versu*, nimirum poetam recitantem non stetisse, sed excidisse, hoc est, non placuisse. In diversum plane iit Casaubonus in animadversionibus in Suetonium, qui frangere subsellia interpretatur vehementissime placuisse, sic ut Κρότων, *Enges*, Sophos acclamantium quasi subsellia frangerentur. Fundum hujus sententiæ producit Sidonium Apollinarem V, ep. 70: *Hunc olim perorantem, & rhetorica subsellia plausibili oratione frangentem, socr eloquens ultro in familiam patriciam adscivit.* Sed uterque nihil aliud significat quam simplicem recitationem, quod & postea ipse Casaubonus fatetur. Frangere subsellia versu eadem ratione dicitur, ut rumpere legendo columnas, cantu arbuta, Olympum. Martianus Capella: *Nam absque his qui perturbantes pectora sensusque cunctorum cognoscentium quoque perfregere subsellia.* Non nego tamen etiam de Κρότων & acclamationibus auditorum hoc loquendi genus posse usurpari. Sidon. lib. IX, ep. 19: *Dignum omnino, quem plausibilibus Roma foveret ulnis, quoque recitante crepitantis Athenai subsellia curvata quaterentur.*

v. 204. Εἰ δ' ἄγορῇ, καὶ δ' ὄλβῳ ἀπείρῳ ἐσφαίνω
 Ἀθανάτων ἐν ἁγῶνι θεῶν δ' ἐξήρχοι αἰοιδῆς] Hi versus nec recte sunt expositi, & prava distinctione corrupti. Ad quod enim referas ἐν ἁγῶνι non est. Sed leviter distinctione mutata omnis ἀσφαλείη tollitur.

Εἰ δ' ἄγορῇ, καὶ δ' ὄλβῳ ἀπείρῳ ἐσφαίνω

Ἀθανάτων ἐν ἁγῶνι θεῶν δ' ἐξήρχοι αἰοιδῆς.

Ibi erat coetus, qui cinctus erat ingentibus opibus Deorum. In certamine dea vero incipiebant cantare. Ἄγορῃ hic est concio, coetus

œætis Deorum, qui Apollinem & Musas audiebant canentes. Posset & πλεῖν πυγμὴ poni post ἐσφαίμας. sed priorem distinctionem probō.

v. 208. Πάνθη κασιτέρω] Interp. *stanno liquefacto*. Sed πάνθη κασιτέρω est idem ἄπθη κασιτέρω, stannum bene excoctum, purgatum, optimum. ἄπθη χρυσός Herodoto est purissimum, *auro ad obrussam*, ut loquitur Suetonius. ὀργύλοι ἄπθη, eadem *argentum rustulatum*. Pollux lib. VII: ἄπθη χρυσός ἀκαθής, ἀκήρητος, εἰλικρινής, ἀκραιφνής.

v. 214. Ἀμφὶ δὲ μιν κίβισις ὕε] Quam male interpretes: *circum ipsum autem pera ferebatur*. Hæc nemo, nisi Græce intelligat, assequetur quid sibi velint. sensus est, ipsum caput erat sacco inclusum, sive pera. Κίβισις est πήρα, κίβωτός. Callimachus:

Εἰ γὰρ ἐπιθήσῃ πάνθ' ἐμὴ κίβισις.

Sic dicta quod in illam reponatur βόσις, id est τροφή, si magni Etymologici auctori credimus, qui & hunc Hesiodi locum bene exponit: ἐβόσκειν ἐν δεικνύειν ἀγρίῳ τῷ κεφαλῷ τῷ Γοργόωνος ὁ Περσεύς. vide & Apollodor. bibliothec. lib. I I.

v. 229. Περσεύς Δαναΐδης ἐπιδάινει] Interpretes cum hæc, & paulo præcedentia ita vertunt: *Ipse autem properanti & formidanti similis Perseus Danaïdes extendebatur*, ipsi nescierunt quid dicerent. ἐπιδάινειν & ἐπιδάινωξ interdum est currere, festinare, fugere. Hesych: ἐπιδάινειν, ἀπιδάινειν. ἐπιδάινωξ, πείχων. Et sic hoc loco accipiendum.

v. 232. Ἐπὶ χλωρῷ ἀδάμαντι βαίνουσιν] Exponitur: *In viridi adamantæ euntibus*. Virides adamantes quis vidit? χλωρός Græcis non solum est viride, sed etiam ὀχρὸν pallidum. Inferius v. 264. Ἀχλὺς χλωρὴ, tristitia pallida. Theophrastus carbunculos dixit χλωροειδέστερος, hoc est, pallidiores. Galenus in multis locis notavit apud Hippocratem χλωρὸν frequenter poni pro ὀχρῷ. Sicuti contra ea apud Virgil. Eclog. VI, *pallentes herba* pro viridibus. Notandum vero loquendi genus exquisitum ἐπὶ χλωρῷ ἀδάμαντι βαίνειν, *in pallido adamantæ venire*, pro ornatum adamantibus, ut apud Pindarum ἵπποι ἐν πλερεῖς

equi in aliis pro alatis. Ennius: levesque sequuntur in hastis, hoc est hastati. Virg. V Æn:

occurrit Acestes

Horridus in jaculis & pelle Lybistidos ursa.

jaculis instructus, & indutus pelle ursina. Flor. I, 1: Juventus divisa per tribus in equis & armis ad subita belli excubaret. hoc est, equis instructa & armis.

v. 235. *Εχάρασαν ὀδόντας*] proprie acuebant dentes, ut in *ἑρως* v. 573, *αἰπας χαράσσειν* falces acuere. sed hoc loco est frendebant dentibus, quod frendentium dentes colliduntur, sicut ferrum cum acuitur ducitur in cote.

v. 260. *Προφερὴς τ' ὡς πρεσβυτέρη τε*] Hunc versum nullus dubito quin respexerit Aristarchus, qui in glossa antiqua ad istum in Theogonia versum: *Καλλιόπη μὲν προφερέσσει ἐστὶν αἰπασίων* interpretatur *προφερέσσειον, πρεσβυτέρηον*. quasi ἐκ παραλλήλων essent posita *προφερὴς* & *πρεσβυτέρη*. Viri quidem doctissimi existimant Aristarchum ad versum 578 in *ἑρως*. *Ἡ δὲ τοῖς προφείρ μὲν ὁδὲν προφείρ τε καὶ ἑρως*. sed hæc nihil faciunt ad significationem *προφερέσειον* pro *πρεσβυτέρηον*. Ipsum vero Aristarchum errasse hic ipse locus, qui, cum illa scriberet, ejus animo obversabatur, vincit. *προφερὴς* enim est excellens, præstans. *προφερὴς* τ' ἄλλων præ aliis excellens. Concise dicitur pro ἐκ αὐτῶν τ' ἄλλων, ut *διὰ γυναικῶν, nigra lanarum*, apud Plinium & mille talia. Hæc non monerem nisi intellexissem *ἑρως* hic impigisse.

C A P U T XXI.

Ἀχλὺς. Τενοπαχίς. Fame laborantium pedes tumescunt. Homeri locus insignis expositus. Mos nuptialis Græcorum. Παίζειν. Ludere. Τ' πόρφυριζων. Hesiode lux. Βάθου λήϊον. Πέπληα aristæ. Versus suppositivus indicatus. Εἰπίεσθαι, ὁπίζειν ἵππους. Ἀκρετοὶ καὶ ἄθλοισι. Ἀγών. Hesiodus emendatus. Gestatio. Jus. Θία. Ἐλαιον, ἀρώματα pro foris ubi venduntur. Λαοί. Αἰών. Πολεμίζειν. Σπιδίδειν. Hesiodus quinquies correctus. Μασιχέειν, μασιχάειν, μασιχάειν. Μαλλᾶρειν. Θῆλυς ἱέρση. Θήλεια νύξ. Ἡ ἱλαφον cervus. Ψυχὴ vita. Λαός, multitudo. Populus.

v. 264. **Π** *Ἀρ' οὐκ Ἀχλὺς εἰσηκεί*] Pulchre & erudite docuit V. Cl. Tanaquillus Faber ad Longinum *Ἀχλὺς*
hic

hic esse tristitiam. Quo nihil est certius. sic contra φῶς est χαρά. Hesych. Φῶς, χαρά, σωτηρία. Exempla apud sacros scriptores & τὰς ἑξω sæpe occurrunt. Cur vero ἐπισμουγὰρ transferrunt *verusta similis*? Diaconus scilicet exponit κακωμύνη. Sed iste homo supra triviales Grammaticorum canones non sapit. Ε'πισμουγὰρ est miser, ærumnosus, plenus dolorum. At γυνοπαχὴς appellatur quia fame est confecta & exhausta. Illorum enim qui fame laborant pedes tumescunt cum alia membra macescant, & exarescant. In ἑξῶς, v. 496:

Μὴ σε κακῆ χειμῶν ὁ ἀμυχανὴ καὶ ἀμύρεψι

Σὺν πείνῃ, λεπτῇ δὲ παχυνὸν πόδι χειρὶ πρίζεις.

Ne te mala hyemis difficultas opprimat cum paupertate: macilentus vero crassum pedem manu premas. Ovid. VIII Metam. v. 807 in insigni descriptione Famis:

Auxerat articulos macies, genuumque tumebat

Orbis, & immodico prodibant tubere tali.

Apud Ephesios lex fuit, μὴ ἐξείναι παῖρὶ παῖδας ἀπὸ θανάτου ἕως ἀνάλφ' λιμὸν παχυνθῇ τὰς πόδας. non licere patri liberos exponere donec inedia pedes tumescant. Plutarchus affirmat fame confectorum pedes turgescere, corporis vero reliquas partes macescere & attenuari. Hinc lux affulget Homeri loco Ὀδυσ. ε, cuius sensum nec veteres nec recentes interpretes ceperunt.

Τὸν κ' εἴ μοι δοίης σπυγμὸν ῥυτῆος ῥυτιάδ

Σηκῶ χρόν' τ' ἔμδμω, θαλάσῃ τ' ἐρείφωσι φορῆναι,

Καὶ κατ' ἄρ' ὀν πίνων, μεζάλλω ἐπιγυνίδα θεῖτο.

Hunc si mihi dares stabulorum custodem esse, & caularum curatorem, ut frondes hœdis apportaret, Ille saltem serum bibens crassum genus faceret. hoc est, ita curarem, ut fame & macie confectus desisteret pererrare alienas urbes & domos, hominibusque mendicando negotium facessere: non plus cibi iste bene habitus mendicus caperet, quam ad famem extremam expellendam satis esset, ne corpus faceret, cui nunc mendicando servit. Ulysses fuisse bene habitum liquet inferius ex Ὀδυσ. φ, ubi Penelope ad Eurymachum prociū, qui nolebat Ulysses tractare arcum a Penelope propositum, illum hospitem ait esse μέλαι καὶ ἀπηγῇ,

Οὗτος ὁ ξένος μέλαρ μέλας ἢ δ' ἀπηνής.

Hic hospes valde magnus est & validus. Scio Eustathium, Budæum, alios omitto, de hoc loco sentire aliter, velleque μέλαρ ἐπιγενίδα θεῖον esse, corpulentus fieret. In hanc rem producant ex sequente libro :

Οἷον ἐκ ῥακίων ὁ γέρων ἐπιγενίδα φαίνει.

quale ex raphano hoc habitu senex femur ostendit. Quod enim hic ἐπιγενίδα dixit, paulo ante appellavit μερὸς καλὸς τε μεγάλους τε. Sed hic de femore loquitur, quod crassum & robustum, est ἀξίας argumentum. ibi vero de genu, cujus tumor est famis & maciei indicium. Ovidius : genuumque tumebat orbis. Ἐπιγενίς est vox πολύσημος. Cic. in Arato vertit gena. Sic capiendum in prior loco. Aristarchus vero exponit partem supra genu, τὸ ἐπὶ τῷ γόνατι femur nimirum, ut posteriore loco accipitur. Constat autem etiam ex hoc versu οἷον ἐπιγενίδα φαίνει Ulyssē corpulentum fuisse & validum. cui bono igitur plus corporis fecisset? Deinde serum non videtur multum posse conferre ad ἀσπαρίαν. Minatur potius se feri potu illum redacturum ad maciem, ut cum corpore deponat istam ferociam & impudentiam, ac desinat ὑπερμελεῖν.

v. 273. Εὐὸς ὥπερ ἐπ' ἀπηνής] Nimirum ex more Græcorum, qui sponas fellis insidentes in currus imponebant, quibus ex parentum ædibus in mariti vehebantur. vide Lucian. in Lpithis. Suid. in Ζῶγος.

v. 276. Χοροὶ παίζοντες] saltantes. Homer. Οδυσσ. ψ, 147:

Τοῖσιν δ' ἔμεγα δῶμας αἰεὶ σὺν ἁλίζετο ποσσὶν

Ἀνδρῶν παίζόντων καὶ ἁλίζόντων τε γυναικῶν.

Horum autem magna domus strepebat pedibus virorum saltantium, & ornatarum fœminarum. Sic & ludere Latinis. Horat. III, 15:

Maturo propior desine funeri

Inter ludere virgines.

Ibidem: *Illam coget amor Nothi*

Lasciva similem ludere caprea.

Et lib. II, carm. 12: *Nec dare brachia*

Ludentem nitidis virginibus.

hoc est choreas ducentem inter virgines. In saltationibus veterum major brachiorum quam pedum movendorum ratio habebatur. Ovid.

Si vox est, cantu: si mollia brachia, saltu.

Vide quæ nuper docuit Vir eruditissimus Franciscus Vavassor in libro omnibus Gratiis & Veneribus condito de ludicra dictione. Ab hac significatione *ἔλudere*, manavit etiam *ludius*, hoc est *δελχιστής, χορευτής*, saltator, histrio. Prudent:

Saltat Tonantem tauricornem ludius.

Et *ludi* & *ludicra* primo dicta sunt spectacula, quæ ludii, *δελχισται* ediderunt, deinde ad alia translata spectacula, in quibus nullæ saltationes.

v. 280. *Υ' πὸ φορμίσγων*] Est *ad cytharam*. Horat. *ad cytharam cessatum ducere curas*. Lucian. lib. *περὶ δελχισταῖς διδάσκουσαι πολλὰ τῶν παιδαίων ὑπὸ αὐλοῖς καὶ κυμβάλοις*. Multos discens antiquos ritus *ad cantum tibia & ad cymbala*. Noster versu sequente: *κώμῳ ζον ὑπὸ αὐλῇ comessabantur ad fistulam*. & v. 283, *ὑπὸ αὐλητῆρι δ' ἔκαστος ἐβόω' ἑκίον*. quæ non ceperunt interpretes, qui vertunt: *ante tibicinem autem singuli præcedebant*. imo: *sub tibicine singuli præcedebant*. quilibet habebat tibicinem qui præcedebat tibia canens, ad cujus cantum ludebat & saltabat.

v. 288. *Βάθυ λήϊον*] est magnus ager segetibus confitus. Homer. *Iliad.* β, v. 147:

ὧς δ' ὅτε κινήσῃ Ζέφυρος βάθυ λήϊον ἐλθόν.

Velut cum spirabit Zephyrus in magnum agrum segete refertum irruens. Ibi male interpretes: *altam segetem*, ut hic: *profundam segetem*. ubi optime antiqua scholia, quæ Didymo tribuntur: *βάθυ λήϊον ὄψορον, σιτοφόρον χερίον*. Diaconus vero & Scholiastes Theocriti *χωροφίον* exponunt.

v. 289. *Κυρνωμένῳ πίπῃλα*] Reddunt: *rostrata folia*. Quis vidit folia aristarum spicis graviora, & quidem rostrata? Est foedissimus error. quem corrigere potuissent ex Græcis magistris, qui hic docent Hesiodum abuti vocabulo *πίπῃλα*, & uti pro *σπείχες, καλάμους*, culmi, aristæ. Sic in veteri epigrammate *καλλιπίπῃλον λήϊον*, est ager refertus læta segete, gravidus aristis. *Κορνωμένῳ* vero sunt incurva δι' ἀγκυρίας ὄσους. versu sequen-

τε Δημήτηρ ὠκτιῶ. vertendum Cereris donum, ut aliquoties in ἔργois. quia frugum usum prima docuit Ceres. Antea glan-
dibus vescabantur.

v. 296. Παρὰ δὲ σφιν ὄρχου χούσι λῶ] ὄρχου non est vitis, ut interpretes existimant, sed vitium ordo. vid. Scholiast. Theocrit. ad Idyl. I, 47, qui videtur hunc locum respicere.

v. 299. Τὸ γὰρ μὲν] Iste versus irreptitius est. Nemo dubitabit qui hunc locum non negligenter leget, quod miror viros doctos non observasse. Quid enim faciat tibicen & ludentes inter agricolarum & vindemiatorum opus? Ne dicam inepte eum interferri descriptioni aurei illius ordinis vitium, quæ hoc versu interrumpitur. Conflatus est ex versu 282, & vers. 283. Nec agnoscitur a Diacono & Tzeze. Si auctori hujus carminis sua debet restitui integritas, delendus est hic supposititius versus & tollendus.

v. 308. Εἴςισαν ὠκίας ἵππους] Immittebant veloces equos, hoc est, incitabant laxatis frenis. sic & Latinis immittere. Sergius Galba ad Cic. in X ad famil. Repente equum immisi ad eam legionem tironum qua veniebat ex castris. vide Gronovium ad Seneca III de Ira. Pro ἰφίε & ἵππους inferius dixit ἰπῆχειν ἵππους, v. 550: Ovid. I. Metam. 280:

Fluminibus vestris totas immittite habenas.

Εἰπῆσιν ὠκίας ἵππους. nobis immittitis veloces equos. ubi interpretes: contra nos tenetis equos. Εἰπῆειν & ἰπῆχειν dicuntur ii qui in hostem movent. Herodot. ἰπῆχειν ἐπὶ Λακεδαιμονίους movere in Lacedæmonios.

v. 305. Εἰπικρατίονα πίπντο ἄρματα] Interpretes: subsultanter volabant currus. Εἰπικρατεῖν esse subsaltare πᾶ καίτοι; legendum: ἐπικροτοῦντα.

v. 311. Ἀρετὴν εἶχον ἄβδλον] Indefinitum certamen interpretes transtulerunt, quod quale sit, Latinus civis non intelligit, cui esset anceps certamen, dubium, cum adhuc certant & quis victoriam deportaturus sit in incerto est. Cui opponitur decretum pralium. Cic. X ad fam. ep. 10: *Quamobrem quamquam in uno pralio omnis fortuna reipublica disceptat, quod quidem cum hac legeres, jam decretum arbitrabar fore.* finitum,

per-

peractum, ut liqueat penes quem sit victoria. Sic & *res iudicata* apud eundem II ad Att. 12: *Tota res etiamnum fluctuat, quæ si decesserit, magis erunt iudicata quæ scribam.* certa, sicut post sententiam latam a iudicibus apparet uter litigatorum vicerit.

V. 312. Ἐν τῷ ἀγῶνι. In *stadio*, *circo*. non: *intra agonem*, quod in versionibus extat sine sensu. Ἀγῶν est locus certaminis, stadium, hippodromus. Hesych: ἀγῶν ὁ ξύττονον, παίδιον, ἀθροισμός. Idem, ἀγῶν ὁ τόπος ἐν ᾧ ἀθροίζονται οἱ ἀγωνισαί. Antiquorum scholiorum auctor ad vers. 91 in Theogon. Ἀγῶν λέγεται τελευτῶς αὐτὸ τὸ χωρίον, ὃ ἐν αὐτῷ ὄχλος, καὶ ξυναμφοτέρων, ὡς περὶ τῆς πόλεως. vide & Porphyrii *Quæstionum* in Homerum vicesimam primam. Equidem pro hominibus, qui conveniunt, & generaliter pro concione, cœtu sæpius capitur. Pindarus Isthmionicon 10: Εἰς ὑπερέβρεον ἀγῶνα, *Ad Hyperboreum cœtum*. Hesiod. Theog. v. 91:

Ἐρχόμενοι δ' αὖτ' ἀγῶνα θεὸν οἷς ἱλάσκονται.

Venientem in concionem tanquam Deum venerantur. Sic hunc versum legi in antiquis libris scholiorum auctor annotavit. quæ lectio vulgatæ præferenda. In concionibus enim, ludis, spectaculis præcipue magno honore Reges & Principes affiebantur, quod velle x unius Suetonii lectione nemini potest esse ignotum. Non insolens verb Græcis & Latinis res, quæ in aliquo loco geruntur, ponere pro ipsis locis, in quibus aguntur. Δρόμος, cursus, & locus ubi curritur, stadium. Phavorinus: Δρόμοις τοῖς θυμιατοῖς. ὅτι δρόμοι τόποι πινὲς ἦσαν, ὅπερ ἔτρεχον οἱ νῆοι. *Gestatio* locus ubi gestabantur lectica: *Ambulatio*, ubi ambulationibus vacabant, sic & Belgis *een wandeling*. Jus pro loco ubi jus dicitur. Titulus XI lib. X Π *de interrogationibus in jure faciendis*. est ἐν βήματι pro tribunali ut recte Græcos interpretatos esse observavit Princeps Jurisconsultorum Cujacius. Hinc *in jus vocare* est ad tribunal. Θέα spectandi locus. θεῶν καὶ λαμβάνειν apud Lucianum, Synesium, & alios est spectandi locum occupare. Λέχαι loca in quibus confabulandi causa conveniebant, ut supra vidimus. Οἶνον, ἔλαιον, χύτρας, ὄψον, vinum, oleum, ollæ, obsonium, pro foris & tabernis in quibus vinum, oleum, ollæ, obsonia venduntur. Βιβλιοθήκαι taber-

tabernæ librariæ, ubi libri venduntur. Eupolis: ἀεικλῆστοι εἰς τὰ σφόδρα, καὶ τὰ κρόμμυα, καὶ τὸ λιθανωτὸν καὶ δὴν τὸ ἀρωματῶν, καὶ ἀεὶ τὰ γέλη. *Abiit in alium, & cepas, thurs, tum & aromata, & omnis generis merces.* hoc est, in loca ubi hæ merces venduntur.

v. 330. Μέγα φέρειται λαῶν] Latine redditur vulgo: *præstantissime populorum*. Sed hocine de uno homine dici potest? Verte: *fortissime mortalium*. Hesych: Λαοὶ, ὄχλοι, δῆμοι. δύονται ἢ ἔτιως εἰρηάζῃ ἄνθρωποι ἀλλὰ τὸ εἶναι λαῖοι, ἐνθὺν καὶ μέροπος ἀπὸ τῆς μεμελεσμένης ἔχειν τὴν ὅπα ὅ ἐστι φανή.

v. 331. Γλυκερῆς αἰὼν αἰμέσης] Interpp. *dulci avo spoliatis*. Cur non: *dulci vitæ*? Hesych: αἰὼν ὁ βίη τὸ ἀνθρώπων, ὁ τὸ ζωῆς χρόνος, res trita.

v. 340. Εἰσομδύως] Non viderunt quo pertineat εἰσομδύως, qui vertunt *certatim*. Referendum ad ἐβήσατο. Εἰς διφρον ἐβήσατο εἰσομδύως. *In currum insiliit celeriter*. Ibidem διόγνη] est generosus, ut millies monuerunt veteres magistri. Sed surdis auribus prætermiserunt interpretes.

v. 358. Συνοισίμεθα πτολιμίζειν] πτολιμίζειν non est bellare, bellum gerere, sed pugnare, dimicare. ut πόλεμος & Latine *bellum* frequentissime pro prælio. Sallust: *In eo bello trecen- ti milites desiderati sunt.*

v. 364. Παντὶ μὲν ἀσάδων] *Omnibus viribus nitens, incumbens*. Interpretes ut solent: *totis animis festinans*. Hesych: ἀσάδων, ἀσάδων, ἐνεργῶν. In ἔργῳ. Σπᾶδων ἀρόμδρα, φουτῶειν, οἶκον δὲ θεῖα. incumbere arationi, plantationi, rei familiaris curæ. ibidem ἀσάδων εἰς ἀφεν divitiis quarendis operam dare. *Ælianus* II Var. Hist. 6. Καὶ ἄλλος ἢ ἰσάδων ἀσάδων τὸ νεανίσκων, ὅς μάλιστα ἦδ' ἀπὸ τῶν τοιαύτων προξενεργετικῆς. *Alios etiam adolescentes in societatem adsciscere studuit, quos ad ejusmodi facinus promptissimos sciebat.* Sic sæpissime apud hunc scriptorem, & alios. Nihil tritius.

v. 372. Ἡνίοχος δ' ἐπ' ἅλῳ] Bene Palatinus codex, ἔμπλῳ, hoc est πλεῖστον, ἐπ' ἁπλοῦς. Sic & *Homerus* Iliad. β. vide *Suidam*. probavit etiam *Comelinus*.

v. 389. Ἀφ' ὧν ἢ ἀπὸ τῶν μασιχῶν Λείεσται] Μασιχῶν &

& μεταχάειν, quod apud unum Hesychium in μεταείζειν legitur & exponitur σφοδρῶς μεταῖαζ, est paragogicum ἔ μεταῖαζ, μεταῖαζ, id est, edere, mandere, manducare, frendere. Gloss: παρρατ μεταῖται. A quo μέσημα, id est mansum, cibus. Latini sequiores dixerunt pro eodem *massare*, quod extat apud Theodorum Priscianum lib. I, c. 8. lib. II, c. 29. Undeliquet μεταχάειν notare actionem eam, qua animalia collisu dentium & conventu maxillarum res objectas comprehensasque antequam deglutiant, commolunt & incidunt. Sic de isto loco Vir summus Thomas Reinesius, in litteris nuperius ad me datis rectissime & eruditissime censuit.

v. 395. Θῆλυς ἑέρση] Diacono θῆλυς est ἀπαλὴ tener ros, quem sequuntur interpretes, qui interpretantur, *mollis*, alii ineptius: *foemineus*. Verum θῆλυς ἑέρση est ros herbas vegetans. Hesych: Θῆλυς ἑέρση ἢ τὰ φυτὰ θάλλειν ποιεῖται, δρῶσ, κὺ θρεπτικῇ. Probat Etymologici magni auctor, præfatus τὸ θῆλυς dici pro θηλή, ut vice versa κερὴ pro κερύς apud Callim. θηλή autem esse a θῶ quod proprie est τέφω, quia mammarum lacte infantes nutriuntur. Ἐστίν, inquit, θῶ ῥῆμα δηλὲν τὸ τέφω, ἔ ὁ μέλων θῆτω. Ὁμηρ. γυναικα τε θῆσσετο μεζόν. ἀντὶ ἑ ἡγλασεν. Ἐκ ἑ θῆσσε ἐν γίνεται ῥηματικὴν ὄνομα θηλή. κὺ τροπῇ θῆλυς, ὡς κερὴ κερύς. At Eustathius ad Οδυσ. ε, ubi hoc ipsum exponit θῆλυς ἑέρση, θῆλυς ait significare θρεπτικῶν per translationem a foeminis ductam, quia foemellæ in omni animalium genere alant pullos suos & infantes, non masculi. dici autem θῆλυς pro θηλεῖα. Θῆλυς, ait, ἢ θρεπτικῇ τῶ φυτῶν ἐκ μεταφορῆς τῶ ζῶον, ἐν οἷς τὰ θηλεῖα θρεπτικὰ εἰσι τῶ νεογνῶν μεζόν ἢ περ τὰ ἄρρενα. ποιητικῶς ἢ εἶπε τὸ θῆλυς ὁμοίως τὰ πάλιν ἐφ' ὑπερλῶ. ποιεῖται κὺ τὸ θηλίω τε μέλαιναν κὺ τὸ θῆλυς αὐτμή. quod verum est. θῆλυς ponitur θηλεῖα. Eadem ratione & apud Sophoclem νύξ θηλεῖα dicitur. hoc est ὑπομέδ, κὺ ποιεῖται θάλλειν, ut veteres Grammatici monent. Priorem tamen etymologiam probat Plato in Cratylo, p. 284 edit. Francofurt. Wecheliana: Τὸ ἢ θῆλυ δὲ τὸ θηλῆς π φαίνεται ἐπινόμεναζ. ἢ ἢ θηλή ἄρα γα, ὡς Ἐρμύθεις, ὅπ τι θηλείαν ποιεῖ, ὥστερ δρδύμεια, &c. Θῆλυ ἐστὶ *foemina* δὲ τὸ θηλῆς, id *papilla* dicitur. Θηλή autem, *Hermogenes*,

nes, videtur dici, quia germinare facis, quasi ea qua irrigantur.
Hanc vim & ros & nox habet. Virg. II Georg.

Et quantum longis carpent armenta diebus,

Exigua tantum gelidus ros nocte reponet.

Theophrast. VIII hist. Plant. 6: *Ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Βαβυλῶνι, καὶ Βάκτραις, ὅπου μὴ ὕεται ἡ γῆ, ἢ σπανίως, αἱ ὁρόσσι τὸ ὅλον ἐκλείψουσιν, ἐπεὶ καὶ εἰ περὶ Κυρήνῃ καὶ Ἐσπερίδας τόποι. In Ægypto, Babylonia ac Bactriana, ubi raro aut nunquam pluit, rose omnia convalescunt, sicut et apud Cyrenenses et Hesperidas. Igitur θῆλυς ἔρση est vim habens vegetandi, & fovendi sata, arbores, plantas, ut convalescant.*

v. 397. Τῆμ' δὴ κίχρ' οἱσι περὶ γλῶχες πελίδουσι] lege: Ἡμ' δὴ κίχρ' οἱσι περὶ γλῶχες πελίδουσι. quando et milio ariste surgunt. Res liquida est.

v. 400. Δῶκ' ἀνδράσι χάριμα καὶ ἄχθ'] Veteres Grammatici hoc loco tradunt dona Bacchi ἄχθ' appellari propter labores & molestias, quæ exhaustiendæ hominibus inferendis & colendis vitibus. Sed verius existimo ἄχθ' ea dici propter dolores & mala, quæ creat vinum si immodice bibatur. Homerus Οδυσ. φ.

Οἷός σε πρῶτ' μελινδῆς, ὅτε καὶ ἄλλως

Βλαῖπτ', ὃς ἂν μιν χανδὸν ἔλῃ, μηδ' αἴσιμα πίνη.

Vinum te sauciat dulce, quod et aliis nocet, quicumque eo copiose utitur, et immoderate bibit. vide & quæ sequuntur, si tanti est.

v. 402. Καμάρης ἐλάφου] Non cervam, sed cervum hoc loco & versu sequente 407 intelligi nullus dubito. Græci enim tam philosophi quam poetæ ἡ ἐλάφ' dixerunt de cervo & cerva, ut olim docuit vir incomparabilis ad Solinum. Callimachus hymno in Dianam v. 99:

Εὐρες ἐπὶ περὶ γλῆς ὄρε' ἢ Παρρᾶσιος

Σκαιρῶσας ἐλάφας.

Reperiebas in cacumine montis Parrhasii Salientes cervos. Cervos fuisse non cervas vers. 102 ostendit:

Κερῶν δ' ἀπὸ πλάμπρο χροσός.

Cornuum vero aurum elucebat. Sic & Sophocli & Anacreonti κερῶσ' ἐλάφου, cornuti cervi.

v. 405. Οἱ δ' ὧς τ' αἰγυπιοί] Puto scribendum: ἡδ' ὧς αἰγυπιοί. v. 410 legend. ἄλλη.

v. 416. Ἀμφιπυωνιάδης ἢ βίη Ἡρακλείη] lege: βίη Ἡρακλείη in casu primo. Sic & Diaconus legit, ut ex paraphrasi ejus licet colligere.

v. 420. Μέγα γδ σὺν ἔμπεσε φῶτις] De Hercule vulgo hæc accipiunt. Hinc vertunt: *Magnum enim robur inciderat viri.* Sed Diaconus Cygno hæc tribuit, κατεβλήθη ἢ ἡ μεγάλη ἰχὺς ἔσπευσε, ἢ γυν. quem si sequimur vertendum erat: *magnum vero robur viri concidit*, vir valde robustus concidit. γδ & ἢ vicissim non nunquam apud poëtas permutantur. Verius sequens tum optime cum hoc cohæret, si Diaconum sequimur.

v. 428. Μαλίφρονα θυμὸν ἀπήυρε] Dulcem animam seu vitam eripuit. Θυμός hic est ψυχή. Brevium scholiorum auctor in Homeri Iliad. α, v. 173: Θυμὸν ὡς τὸ πῦρ τῆς ποιητῆς σημαίνει πίντε. πῦρ ὁργῶν. ὡς τὸ, θυμός ἢ μέγας ἐστὶ διοτρεφέων βασιλέων. πῦρ ψυχῶν. ὡς ὅπου εἶπη, μελιθεῖα θυμὸν ἀπήυρε, &c.

v. 431. Οὐρῇ μασιόν] Rescripsi ex codice Palatino μασιόν.

v. 479. Λαὸς ἀπείρων] Verte: *populus magnus*, hoc est ingens multitudo. Virg. 1 Æn. *Ac veluti magno in populo cum saepe coorta est seditio.* Just. XI, 2: *Tantus patrum populus.* Ovid. IV Metam. v. 447, & lib. VI, 197.

C A P U T XXII.

Ἰοειδής. Ἐλικολίφαρ. Vetus lectio Hesiodo asserta. Τυτοὶ ἱελευθήρ. Ἐλευθήρ. Cur Mnemosyne illi dicatur imperare. Egregius Hesiodi locus menda liberatus. Γλυκερὰν χεῖρσιν ἱέρω. Ros Achæius. Mel, nectar pro eloquentia. Lucianus emendatus. Θύμ. Ἀπικός. Antiqua lectio Poëtæ restituta, & alius Hesiodi versus a Cratis censura vindicatus. Μηχανά. Cyclopibus cur centum manus tribuantur. Rursus Hesiodi lectio vindicata ab emendatione Selenci. Στενομόρη.

IN Theogonia v. 3. Κρήνῳ ἰοειδέα] Non ignoro ἰοειδής sæpe esse μέλαν, violarum instar nigricans, ut apud Homerum Iliad. λ, πόντῳ ἰοειδής, niger pontus, apud alium poëtam ἰοειδής νεφίλη,

νεφέλη, nigra nubes. Sed in fonte laudaveris porius liquidas & argento puriores aquas, quam nigras, turbidas, limofas. Hinc adducor facile ut veterum magistrorum sententiam amplectar, qui κρήνην ἰοειδίαν docent esse ἰοῖς, hoc est ἄριστι ἀειπιφορυγμένην, ἀνθήδην floribus cinctum fontem, in agro floreo situm. Etymologicum magnum: ἰον ὄνομα βοτάνης, τὸ αἰθέριον. ὁ δὲ τὸ ἀνείναι ταχύν. Καὶ Ἡσιόδῳ

Περὶ Κρήνης ἰοειδίας

Ἀπὸ τῆς τινὲς ἀνθήδης. vide & antiqua Scholia Ἀϊωνύμῳ in hoc carmen.

v. 16. Ἐλικογλίφαρον τ' Ἀφροδίτην] ἐλικογλίφαροι & ἐλικώπιδες puellæ Græcis dicuntur, qui sunt *mobili oculorum petulantia*, ut Petron. loquitur, sive quæ habent, ut idem dicit *blandos oculos & inquietos*

Et quadam propria nota loquaces.

Qui hinc Ovidio dicuntur *arguti*. Aliter plerique sentiunt, & exponunt: *nigros oculos habentes*. Sed ea vera est quam dixi hujus vocis notio, quam facile pluribus confirmarem nisi res ipsa loqueretur.

v. 28. Ἀληθία μυθήσασθαι] Antiquorum scholiorum auctor notat in quibusdam libris fuisse γηρύσασθαι. quam lectionem non temere damnam. Sciunt enim qui veterum scripta cum judicio versarunt, rariora & exquisitiora semper fuisse expuncta, & pro iis supposita trita, & ab usu vulgi minus remota. Μυθήσασθαι alterius est glossema. Hesych: γηρύσας, φησίμας, λίγειν. Hesiodus in ἔργois, v. 257:

Αὐτίκα παῖρ Διὶ πατρὶ κατὰ ζομένην Κρονίωνι

Γηρύειτ' ἀνθρώπων ἄδικον νόον.

Statim apud Jovem patrem considens Saturni filium exponit hominum iniquitatem. Nec est quod quis modulum syllabæ objiciat, quasi tertiam ante ultimam habeat brevem. Qui Græcos poëtas non negligenter legerunt norunt ancipitem esse hanc syllabam in plerisque hujus notæ verbis, ut in δακρύων, ἀνύων, δρόμων, μηνύων, in ἀοείσεις perpetuo fere produci.

v. 54. Γενοῖσιν Ἐλευθέρῳ μιδεύσῃ] *fertilitati Eleuthera-
rum imperas*, hoc est fertilibus Eleutheris. Superius in ἔργois,
167ρον

ἰδύραν βοῶς, pro ἰδύραν βόειον. Eurip. παυδὴ ποδῆς, pro παυδὴ παυδαι. quæ loquendi genera Hebræis, & quicorum idiotismis gaudent, Græcis scriptoribus Novi Fœderis sunt per familiaria. apud quos *μωραία κήρυγμα*, est *κήρυγμα μωρὸν, μισθὸς ἀδικίας*, pro *μισθὸς ἀδικ.* de quibus fuse viri docti. Ἐλευθεῖα est urbs in confiniis Atticæ & Megaricæ prope Platæas, quæ postea in numero multitudinis dicta Eleutheræ, ut sequentibus temporibus Platææ, quæ Homero Platæa. Nomen fertur accepisse ab Apolline Eleuthere. Stephanus de urbibus: Ἐλευθεῖα πόλις Βοιωτίας ἀπὸ Ἐλευθερίου ἑ Ἀπολλωνίου. Mnemosyne illi dicitur imperare, quia ibi culta fuit, & forte templum habuit. Horatius de Fortuna:

O diuæ gratum quæ regis Antium.

quia Antii templum erat celebre fortunæ.

v. 59. *Μηνῶν φθινόντων*] *exactis mensibus*. Virg. III Georg. 139.

Exactis gravida cum mensibus errans.

Aurel. Victor. *Tum exactis mensibus geminos editos*. Plaut. Amphit. III, 2: *Menses tibi exactos vides*. vulgo male exponunt: *mensium decrecentium*.

v. 83. *Τὰ γὰρ ἐπὶ γλώσση γλυκερὴν χεῖρας ἀοιδῶν.*] Quid Regibus cum cantilena? Poëtarum hoc donum est, quibus paulo post tribuunt *γλυκερὴν αὐδῶν*, non Regum. Tam celebrem locum, tam *πάνδημον*, ut cum Luciano loquar, tam diu in mendo cubuisse, nec id animadvertisse viros doctissimos, præsertim cum antiquorum scholiorum auctor veram servaverit lectionem, quis non miretur? Ille vero pro *ἀοιδῶν* legit *ἐέρσιον*.

Ἐέρσιον] *Ἐέρση*, inquit, ἡ δρόσος κυράς. νῦν δὲ μετὰ φθορῆς τὸ μέλι. *γλυκερὴν δὲ τὸ γλυκὺ καὶ ἀπαλὸν ἑ λόγων*. sic scripsisse Hesiodum dubitare nos non sinit Themistius in Protreptico ad Valentinianum Juniorem, quæ est inter orationes numero undecima, ubi non solum vera Hesiodi scriptura retinetur, sed & exponitur. Nam cum versus hos ut olim scribebantur, recensuisset: *Παπαί, ἡλίαν ἀεὶ θρόνον περὶ ξένῃ τῇ βασιλεύσιν ὁ ποιητής, εἰ μὴ ἑ μυστῶν ἀμελοῖεν. Πρῶτον γὰρ αἰδοῖας αὐτὰς ὀνομάζει, &c. καὶ διοτρεφεῖς ὀνομάζει τὰς βασιλίας τὰς ὑπὸ ἑ*

τῶ μυσῶν ἑωραμένους, καὶ ἐνύσταθ' αὖ φησιν αὐτῶν. ἀπὸ τῆς γλώττης
 ὁρῶσιν γλυκεῖαν, καὶ λόγους ἐγκάρπους καὶ ὠφελίμους λίγων τινὲν ὁρῶ-
 σον. *Papa quantam bonorum copiam poeta regibus conciliat, nisi*
Musas contemserint. Primum enim venerandos illos nominat &c.
Præterea reges ipsos, quos Musa respexerint, alumnos Jovis ap-
pellat, & ex illorum lingua suavissimum rorem destillaturum
confirmat, utiles ac fructuosas orationes roris nomine significans.
 videndus integer locus, qui hos sex poetæ versus egregia para-
 phrasi illustrat. Totum enim exscribere nec vacat, nec lubet. sic
 vos *Achaicus* in Catalectis Virgilii, est eloquentia Græca, At-
 tica:

Ite hinc inanes Rhetorum manipuli, ite
Inflata rore non Achaico turba.

Sic bene Scaliger & Turnebus emendant, hoc est, Rhetores La-
 tini, qui loquaces tantum estis, sed expertes & rudes veræ illius
 Atticæ eloquentiæ. *Εἰς ὅτω* autem hic pro melle poni rectissime
 Scholiastes notavit. Mel vero & nectar poetis sæpiissime est elo-
 quentia. Ovidio: *Naleia mella* Nestoris eloquentia. Antiquus
 poeta:

Cujus Cecropio pectora melle madent.

Symmachus: *Affluebat enim multo melle facundia, quod avi-*
etum tecum doleo. Licentius ad Augustinum:

reputans qua pectore in alto

Conceptum in lucem vomuisti nectareum mel.

Varro Atacin:

Pierio liquidam perfundis nectare mentem.

Lucianus in libro quomodo scribenda historia fere eadem ra-
 tione herbam, ex qua mel apes conficiunt, pro eloquentia po-
 nit. Sed locus est corruptus, *Εἴπερ ὁ Θεκυδίδης ζηλωτὴς ἀ-*
κροεῖται οἷον ὁ μέλας τῶ δὲ χτύπη εἰκασμένον καὶ τινὲν δὲ χύμα, ὡς
ἐκεῖνον σὺν τῷ ἰανίῳ ὀνόμαϊ ἤρεξας, χαρυστάτιον δὲ χύμα ἀπαῖν,
καὶ θυμὸν δὲ Ἀττικὸν ἀποπνέουσαν. Interpretes sic reddunt: *Aliter*
summus Thucydidis imitator valde similis archetypo cum suo no-
vine principium ducit, ut ille festivissimum illud principiorum,
animumque Atticum spirans. Profecto non minus festivi sunt
 librarii simul & interpretes, qui exordio tribuunt animum

Atticum,

Atticum, quam historiographi, qui putabant se egregie referre Thucydidem, si nomen suum præponerent ipsi suæ historiæ, ut Thucydides. Lucianus scripsit: *καλεισάτω ὄρχιζὺν ἁπῆταιν, καὶ θυμὸν ἑὲς Ἀττικὸν ἀποπνέουσιν.* *elegantissimum omnium exordiorum, & thymum Atticum redolens.* Nihil certius. Quid thymo Attico decantatius, unde mel Hymettium? Plin. XXI, 2: *Mellis Attici summa laus in toto orbe existimatur. Ergo translatum est ex Attico thymum. Sed alia ratio natura obsistit non durante Attico thymo, nisi in afflatu maris.* Eubulus:

Καὶ σίλφιον θυμὸν τε ἔϋμητίων.

Silphium & thymum Hymettiorum.

Sed de hac emendatione in nostris observationibus plura dicemus.

v. 91. *Εἰς ἡρόδοτον δὲ ἀνὰ αὐτοῦ*] Legitur in aliis exemplaribus *ἀνὰ ἀγῶνα*, testante scholiorum auctore. quam lectionem superius asseruimus ad v. 312. *Ἀσπίδος*. Non tam per urbem euntibus, quam in concionem venientibus Regibus hic cultus tribuebatur. Non quidem ignoro Reges olim urbes ingredientibus divinis fuisse honoribus exceptos, inter aras, victimas, ardentisque tædas incessisse: sed antiquissimis illis Regibus, quorum regna finiebantur intra patriam, honores maximi in concionibus, ludis, & spectaculis præstabantur. Quis nescit etiam longe post in Græcia magna virtutis & doctrinæ præmia ac honores, si cui erant exhibendi, (de agonistis nunc non loquor) eos in sacris illis ludis fuisse exhibitos meritis?

v. 93. *Οἷα τοι μεσσίαν*] Antiqua scholia legunt. *οἷα τε μεσσίαν.*

v. 94. *Εἰς γὰρ μεσσίαν*] Non in illis ipsius scholiis solum; sed & in Didymi, ut volunt, expositionibus ad Homeri Iliad. α. v. 176. scribitur: *ἐν γὰρ τοι μεσσίαν.*

v. 118. *Γαῖ ὠρύσσει*] Interpretes: *tellus lato pectore prædita.* sed *ὠρύσσει* hic generaliter est *ὠρεῖα*. lata, late patens, quod perpetuum terræ epitheton, sicut & *ὠρύδα*, quod itidem inepte reddunt *terra latas vias habens.*

142. *Οἱ δὲ πῶς περὶ ἄλλα*] Crates deleuit hunc versum, & pro illo supposuit istum:

Οἱ δὲ ἐξ ἀπαιτῶν θιγῶσι τράφιν αὐδήεντες.

causa hæc est. quia Cyclopes fuerint mortales, non dii, nec diis similes. inde postea ab Apolline interempti, teste Leucippo in Catalogo. Sed hæc vis est. Quasi non plures commemorentur in hoc libro, qui ex diis sati mortales tamen nati fuerint. Cyclopes autem diis similes erant robore & staturæ magnitudine, non immortalitate.

V. 146. Ἰφιδέ τ' ἰδὲ βίη. καὶ μηχαναὶ ἦσαν ἐν ἑργαίς] *Μηχαναὶ* sunt doli, fraudes, non *molimina*, ut interpretes. Hinc *μηχανάφωτος* Euripidi est dolorum confutor. Plaut. *Machinari machinam*, dolum comminisci. Apud quem frequenter machina est fraus, fallacia.

V. 150. Ἀπ' ὤμων ἀϊσεν] Varie vertitur. optime, si quid video, *ab humeris prorumpabant*. Non Græci solum Hesiodi Interpretes, sed & nostræ ætatis viri docti nescio quas frivolas comminiscuntur rationes, cur his terræ filiis tribuantur centum manus. Mihi exploratum est hoc commento nihil aliud significasse veteres quam hominum illorum violentiam, ferocitatem, & injustitiam. Erant *χειροδύκα*, nihil divini humanique pensæ habebant, omnia vi & manu agebant; omne eorum jus & opes in armis sitæ erant. *Χεῖρες*, ut Latinis *manus* est vis, ut supra notatum. Tales fuisse illos gigantes, qui ante diluvium *καθολικῶς* commemorantur à Mose, non tam corporis stupenda mole, quam ferocitate, superbia, violentia, injustitia insignes, Gennadius, Theodoretus, Johannes Damascenus, pluresque alii docent. Tot manibus, ut solent semper fabularum læta esse incrementa, postea etiam tot affinxerunt capita. Vide Heraclitum *ὡς αἰπὴν* cap. 11.

V. 155. Σφίτρω δ' ἡχθοντο πατρὶ] Non assecuti sunt sensum poetæ; qui reddiderunt: *suo vero insensu erant parenti*; cum velit: *à suo infestabantur parente*. quia fata cecinerant filios cum regno exuturos, hinc infestus erat liberis. Hi vero non ante succensuerunt parenti, quam à Tellure matre certiores essent facti facinoris, quod in eos cœtus moliebatur. *ἡχθοντα* est *μισῶμαι*. Homer. Ὀδυσ. 5.

ἡχθοντο πατρὶ θεοῖσι,
infestabatur ab omnibus diis, invisus erat omnibus diis. quod recte

recte veteres Grammatici præcipiunt esse ab ἀχνομαί, non ἔχνο-
μαί.

v. 160. Στεινομένη] Seleucus scribit: ἀχνομένη. Sed hoc ipsum est στεινομένη, ut in illo Poëtæ: στεινομένη νεκύεσσι, *dolens super mortuos*. In tristitia enim cor contrahitur & angitur. Inde Cicero tristitiam definit opinionem recentis mali præsentis, in quo demitti contrahique animo rectum esse videatur.

v. 176. Ἀμφὶ δὲ Γαίῃ Ἰμέρων φιλότῃσι ἐπίαξε] Vertunt: *Undique vero Telluri cupiens amorem imminebat*. Obscure, & parum Latine. Ἰμέρων φιλότῃσι, est flagrans cupiditate concuscescendi, concubitus. Φιλότης enim συμμασία, ut millies apud nostrum & Homerum.

CAPUT XXIII.

Hesiodus sapius emendatus ut & Hyginus & Apollodorus. Μεταχρόνιοι. Νύξ. Ζόφ. Ἄρμευι cur Syri antiquis Græcis scriptoribus sint dicti. χαλκόςρωνος. λύχρ' εἰδέα.

v. 188. **M**ῆθεα θ' ὡς τὸ πρῶτον δ' ἀπὸ μῆξας, ἀδάμνητον
Κά' ὅσα λ' ἐπ' Ἡ' πείροιο] Assentior Comelino, aliisque scribentibus: ἀδάμνητον. Falx enim non abjiciebatur, & in ponto ferebatur, ut vulgata lectio & versio præ se fert, sed natura cœli. Interpunge:

Μῆθεα θ', ὡς τὸ πρῶτον δ' ἀπὸ μῆξας ἀδάμνητον,

Κά' ὅσα λ' ἐπ' Ἡ' πείροιο,

hoc sensu:

*Testesque, postquam ut prius (scilicet dictum) resecuit ferro,
Projecit in Epirum.*

v. 227. Λήθω πε, Λοιμὸν πε] Scribe: Λιμὸν ex Diacono, & veterum scholiorum auctore, quos non inspexit Comelinus, cum pro Λήθω olim λιμὸν scriptum fuisse tradat. Λήθω omnes agnoscunt, non vero λοιμὸν.

v. 245. Κυμοθήν, Σπειώ τε θῆ, Θαλίη τ' ἐρώσσα] Pro Κυμοθήν corrupte apud Hyginum legitur *Cymothæa*. Θεή vero non est epitheton, sed nomen Nereidis, uti ex antiquis scholiis apparet: Θεὴ ἡ πεχυλάτη. Hygin. *Nesæa, Spio, Theë*. Apud au-

ctorem tamen bibliothecæ, qui Apollodorus esse dicitur, hæc Nympha omiſſa eſt, ut aliæ plures: ſicut contra leguntur ibi alia Nympharum nomina, quæ nec hic nec apud Hyginum exant. Noſtræ lectioni non obſtat, quod copula deſideretur. Deſideratur & v. 250:

Καὶ Πρωτομίδεια,

Δωρὶς, καὶ Πανόπη, καὶ Διειδὴς Γαλαΐα.

Inferius v. 340:

Φαῖσιν τε, Π' ἔστιν τ', Ἀχελώϊον δ' ὄρουροδίνω.

Iſtam lectionem poſtulat quoque numerus Nympharum. Si enim hanc expungas erunt tantum novem & quadraginta.

v. 245. Μελίτη] Apollodorus ſuppoſititiuſ: Μελίη. pro Εὐλιμνῇ vitioſe Hyginus Clymene. Jam ante enim huius Nereidis meminerat. bis enim illud nomen occurrit in indice illo Nereidum Hygini.

v. 247. Εὐνείκη] Melius apud Apollod. Εὐνίκη. corrupte apud Hygin. *Eurydice*, quæ nullum inter has marinas Nymphas locum habet.

v. 248. Πρωτή] Atqui hæc ſuperius v. 243 fuit commemorata. Certum igitur aut hic aut ibi hoc nomen eſſe corruptum. forſan legendum Κραγλώ, quod Nereidis nomen apud auctorem bibliothecæ.

v. 249. Πρωτομίδεια] Apollodorus, Πρωτομίδεα.

v. 255. Η' ἰόνη] Sic & legendum apud Apollodorum, ubi male ἰόνη. pro Γλαυκονόμῃ, idem auctor Γλαυκονόη.

v. 256. Παντοπρία] Reſtitue hoc nomen Hygino, ubi male legitur *Panoprea*. Panopes paulo ante meminit, quamvis corrupte vulgo legatur in editis *Panopre*.

v. 258. Παλυνόμη] Apollodorus Παλυόνη. pro Λυσιανόσῃ mendoſe Hygin. *Alamiſſa*.

v. 261. Εὐπέμπη] Apollod. Εὐμύλλη, & pro Περωνόῃ male Πιόνη. Et v. ſeq. pro Νημερτὶς vitioſe apud eundem ſcribitur: Νιόμηρις. Hygin. *Nimertis*.

v. 269. Μίτταχρόνιαι καὶ Ἰαχόν] hoc eſt, *ſublimes feruntur, volant*. Interpretes: *in cælo enim degentes volitant*. Ergo Harpyiæ

pyiæ in cœlo habitant? Μισζροὶν⊕ est μίλιον⊕. Apollonius Argonaut. II, 539:

Υψὲ δὲ μισζροῖν πφόρητο,
in alto autem sublimis ferebatur. Et lib. IV, 952 de pila: καὶ ἐς
 ἡέρα πίπτει ὑψὶ μισζροῖσι. ⊕ *in aerem proficit alte sublimem.*
 Scholia ad priorem locum. Τὸ μισζροῖν σημαίνει τὴν μίλιον.

v. 270. Γεῖας τίς κε καλλιπάρης] Quomodo Grææ sunt
 καλλιπάρησι cum sint canæ natæ, unde & γεῖαι dicuntur. Γεῖα
 enim est vetula. Scribendum omnino καλλιπάρη⊕, ut sit Cetus
 epirheton, quod & superius versu 238 ei tribuitur. ubi tamen
 male scribitur κηῖ, quamvis & apud Hyginum Cetho sit. Hunc
 locum sic emendandum esse vidit olim Seleucus apud scholio-
 rum confarcinatorem, cujus auctoritas hic non fuit respuenda.
 Verba scholiorum adscribam ut corrigi debent, in editis enim
 sunt corrupta. Φόρυξ] Φόρυξ ἡ ἐπαφορὰ τῶν ὑδάτων. Κηῖ
 δὲ βαῖος. Γεῖας δὲ τῶν ἀφρόν. ἄμεινον δὲ γεῖφειν καλλιπάρη⊕,
 ἢ ἢ ἐπὶ Κηῖς τὸ ἐπίθελον.

v. 271. Πρὸς νοκτὶς] hoc est πρὸς δύσιν, ad occasum, quia
 ibi solem oceano mergi, & noctem oriri credebant. Apud
 Homerum tamen ζῶφ⊕ est septentrio, secundum Aristarchi &
 Strabonis sententiam, quem vide lib. X, & Merici Casauboni
 V. CL. diatriben de nupera Homeri editione. Versu præcedente
 mirum cur interpretes omiserint πέρην, qua ratione multos in
 fraudem deduxerunt, qui hac versione persuasi crediderunt He-
 siodum Gorgonum sedem locasse in Africa. Verum ego nullus
 dubito quin significaverit Gorgades insulas, quæ sitæ sunt con-
 tra Εὐρώπης κέρας olim, nunc caput viride dictum. Ex enim à
 Gorgonibus nomen hoc acceperunt, quod illas coluisse feran-
 tur hæ puellæ. iis etiam vicinæ sunt Hesperides. de quibus vide
 ante v. 215.

v. 283. Ὅ δ' ἄγε χρύσειον] Noli credere Latinis interpreti-
 bus, qui hic denuo sensum auctoris non perspexerunt, cum ver-
 tunt: *ceterum hic ensen aureum tenebat manibus charis*, quasi
 ad Pegasum pertineret. Atqui de Chrysaore loquitur, cujus no-
 minis reddit rationem, sicut in præcedente versu Pegasi. inde
 opponitur τῷ μῦθῳ, ὅ δὲ. Pegasus dictus quod ad πηγὰς oceani na-

tus sit, *χευσιώης*, quod manibus teneret, cum ederetur, *χευσιον ἄορ*.

v. 304. *Εἰν Ἀείμωσι*] *Apud Syros*. Græci magistri temere hic affirmant *Ἀείμω* montes esse Ciliciæ & Lydiæ. Arimi enim Homero & antiquissimis Poëtis Syri dicuntur. Strabo sine lib. XVI: *Λέγεται δὲ τὰς Ἀείμωσι ποιεῖν, ὅς φασιν ὁ Ποσειδῶν δὲ καὶ δέειν μὴ τίποι πινεῖ τὴν Συρίαν, καὶ τὴν Κιλικίαν, καὶ ἄλλης πινεῖ τῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν Συρίαν αὐτῶν*. *Nominat etiam Arimos Homerus, quos Posidonius docet accipiendos non locum aliquem Syria, vel Cilicia, vel alius terra: sed Syriam ipsam*. Ferbatur autem Typhoeus occisus esse in Syria ad Orontem fluvium, qui propterea Typhon dictus est. Idem scriptor eodem loco: *Ὀρόντης τὸ ὄνομα δὲ τὸ γαρυάσιον αὐτὸν Ὀρόντι μιτίλας, καλὸν μὲν ὡς τὸν Τυφῶν. Μυθολογία δ' ἐν ταῦτα περὶ τοῦ τὸ κεραυνῶσι τὸ Τυφῶν, καὶ τὰς Ἀείμωσι*. *Orontes cum prius Typhon diceretur mutato nomine ab illo qui in eo pontem fecit, Orontes est appellatus*. Huic loco Typhonis fulmine icti fabulam affingunt *Ἄριμος*. Alii tamen & plerique Latini Poëtæ insulam Campaniæ littoribus adversam *Inarimen*, quæ & *Ænaria* dicitur, Typhonis antro adsignant decepti similitudine vocis. Ut vero recte docuit Strabo *Ἀείμωσι* esse Syros, sic docere non potuit, cur olim Syri dicti sint *Ἀείμωσι*, & quæ sit hujus appellationis causa. perabsurda enim sunt quæ de illa prodidit. Hoc vero nuper admodum didicimus à Viro Maximo, Samuele Bocharo, qui in *Geographia sacra* ostendit hoc nomen antiquissimos Græcos accepisse ab Hebræis, quibus Syria dicitur *Aram* à conditore suo Aramo Semi filio. Inde Bethuel & Laban Aramæi Genes. XXV. & Syriæ regionibus Aram præponitur. *Aram Naharajim*, Syria duorum fluviorum apud sacros scriptores est Mesopotamia. *Aram Damaseck*, Syria Damascena. vide ipsum lib. II, cap. 5, & 6.

v. 310. *Χαλκιδῶν*] hoc est *magna voce*. interpretes: *aneæ voce*. Hesych. *χαλκιδῶν*, *ἰχυρόφων*. Stentori Homerus tribuit. Superius in *Ἀσπίδι* v. 243: *χαλκιδῶν ὅς ἐν βίῳ*. *Rebementes acute clamabant*. Homerus:

Οἳ δ' αὖτε ἐν αἰὶν' ὅπα χαλκιδῶν αἰακίδας.

Hic vero ut audierunt vocem magnam Achillis. vide quæ de hoc loco notavit Porphyrius Quæstione VI ad Hom. Virgilio eadem translatione: vox ferrea, Lucretio, vox ætas.

v. 312. *Λύχρ' εἰδῆσαν*] Poëticum dicendi genus pro *λυγρῶν*, *ἐλίστρων*, perniciosam. superius in *ἔργῳ*, *ἐπὶ μὲν δὲ εἰδῶς*, prudens. Nec abhorret longe ab hoc illud quod notavimus in *Λαονδῶ*, *Λαονδῶν* *ἱερίαις*, pro *Λαονδῶν*.

C A P U T XXIV.

Vetus lectio repocita in Hesiodo. *Φίχ' ὀλοῶν. Φίκιον. Picati. βοῶντι.* Hesychius emendatus, & Dracontius. *βοῦπαις.* Catulaster. Hesiodo medela. *Ἀργύης ζεύρεθ.* Hesiodus emendatur, & alio loco exponitur. *Γλαυκά.*

v. 326. Σ *Φίχ' ὀλοῶν*] Reposui veterem lectionem ex antiquorum scholiorum auctore. qui legit *Φίχ' ὀλοῶν*, & explicat *σφίγῃ ὀλοῶν*. addit porro Bætos dixisse *Φίχῳ*, unde *φίκιον* locus ubi sphinx ætatem egerit. Huic Euripidis Scholiastes adstipulatur in Phænissis, qui tradit *φίκιον ὄρεθ* a sphinge dictum esse, ipsamque a Bæotis vocatam *φίχῳ*. Hinc & Latinis picati dicti, quorum pedes formam sphingum habebant. Festus: *Picati appellantur quidam, quoniam pedes formasi sunt in speciem sphingum, quod eas Dorii phiceas vocant.* Sic *φίκιον πικῆς* phiceum monstrum dicitur sphinx apud Lycophronem Cassandra, v. 1463. *Φίκιον* vero est mons Bæotiz, cujus meminit in *Ἰωνίῃ*, v. 31:

πύχα δ' ἔξ τε τυφάονιον, πῶθεν αὖθις

Φίκιον ἀπερπάτων ὡς σιδήρεος μητιέξ Ζεύς.

Celeriter pervenit in Typhaonium, unde rursus ad Phicium summum accessit sapiens Jupiter. Stephanus de Urbibus: *Φίκιον ὄρεθ Βοιωτίας ἐν Διφύργῳ, ἔξ βράχους τε.* vide & Plutarchum in libello, quod bruta ratione utantur. *Æoles* postea præposuerunt σ, sicut pro *φάζω*, *σφάζω*, pro *μέρδω*, *σμέρδω*, pro *μῦς*, *σμῦς*, sic & pro *φίκιον*, *σφίκιον*. Sic enim ille mons appellatur apud Palæphatum in MSS. in editionibus perperam *σφίγχιον* scribitur.

v. 330. Ε'λεφαίρε[ς] Bene Grammatici, ἑλεαπ[ι]εν. Hesych. ἐλεφερέμω, βλάψας.

v. 352. Πασίῳ] In nonnullis codicibus extitit πασιῳ, ut veteres testantur.

v. 355. Πλετώπι βοῶπις] Turpissime interpretes: *Pluto bo-
vūpis oculis*. Vel pueri norunt βοῶπις esse magnos oculos ha-
bens. Omnia enim magna Græci βόεια vocant, ut & prisca La-
tini. Hinc elephantem dixerunt *bovem Lucan.* Sic Græci βέ-
πεια apud Hesych. βέλιμω apud Erasistratum est μέγας λι-
μός, *magna fames*. βεγαίω, μεγάλαυχω jactator: βέπαις,
quod legitur apud Alciphronem ep. 62, est μέγας παῖς puer a-
dultior. Hesych. βέπαις, νέω μέγας, ἀφῆλιξ, μέγας παῖς ἢ
ἰχυρὸς, scribe ἰχυρὸς. Glossæ veteres: *catulaster βέπαις*. Aliæ
δὲ πείπαις *catulaster*, quæ vox Dracontio restituenda. In lib. II,
v. 191 in editis legitur:

Non catulastra gerit puerilia, non puer aude

Attrocitare tener Martia tela manu.

legendum: *Non catulaster agit puerilia*. Loquitur ibi de variis
hominum pro distincta ætatis ratione studiis. Catulastrum au-
tem sunt pueri grandiores, qui incipiunt *catulire*, hoc est ad
venerem incitari. inde & Catullinomen. Oculi vero magni
inter præcipua pulchritudinis πικμήρια. Liban. Progymnas.
Ὁμηρὼ εὐδείξαυ βυλόμω, ὡς εἴησαν ὀφθαλμοὶ τῇ Ἡρᾷ καλοὶ
καὶ μεγάλοι, βοῶπιν αὐτῷ ἐπέλυσεν. *Homerus ostendere volens
quod oculi Junonis magni essent & pulchri, bovinos oculos eam
habere dixit.*

v. 375. Κεῖω δ' Εὐρυβίη πίκην] Sic & interpretes: *Crio
autem Eurybia peperit*. Igitur Crio est fœmina, Eurybia vero
mas? Attamen superius Hesiodus ostendit Eurybiam esse filiam
Ponti. Quid tricamur? legendum: *Κεῖω δ' Εὐρυβίη πίκην*.
vidit hoc etiam Comelinus, nisi quod pro Κεῖω male scribat
Κερίω. Sed Κεῖω dicitur & Apollodoro, & scholiis antiquis,
& Euripidis interpreti.

v. 379. Ἀργίστω Ζεφύρον] Ἀργίτης hic non est Caurus, sed
Zephyri ἐπίθετον. Inferius v. 870:

Νόσφι Νότῳ, Βόρειω τε, καὶ δὲ ῥίγιστ' Ἀργύροιο.

Præter

Præter Notum & Boream, & celerem Zephyrum.

Homerus Iliad. λ, v. 307 :

Ἀργεῖο Νότιο βαθείη λαίλαπι τύπλων.

Celeris Noti vehementer procella verberans.

Scholia antiqua ad hunc locum Hesiodi: Ἀργεῖω τ' ὄξυς κ' πα-
χυὸν, & χαρπὸν εἶπ. Hesych. Ἀργεῖο Νότιο. τ' λεπιδίον λα-
κρότερον. πύες & καλῶς. Ὅμηρος γ' ὅτι σπασσας οἶδεν ἀνέμους. ἔστι γ' ὅν
παχέος. Sed quam Hesychius damnat expositionem, eam pro-
bat Strabo lib. I. quem vide.

v. 417. Ἐρδων ἱερὰ κ' νόμον] est sacra faciens secundum pa-
trios mores & consuetudinem, ut in Carminibus aureis, quæ
Pythagoræ adscribuntur :

Ἀθανάτους μὲν πρῶτα θεὸς νόμος ὡς δέοικεταί,

τίμα.

*Immortales quidem Deos primo secundum patria consuetudinem,
Venerare.* κ' πάτεραι dixit Porphyrius loco supra laudato.

v. 430. Ἐν τ' ἀγορῇ λαοῖσι μετὰ τρέπῃ, ἥ κ' ἐθέλῃσιν] Sic le-
gunt editiones recentiores, & vertunt : *Inque concione inter
homines eminet, qua scilicet voluerit.* Heinssii editio major: ὃν
κ' ἐθέλῃσιν, interp. *quorum scilicet vult.* Sed utraque lectio
non est unius assis. Quem enim commodum sensum inde con-
ficeres? Reponenda est veterum librorum & editionum lectio,
quam temere commutavit Comelinus, ut ex notis ejus edi-
tioni præfixis videre est: *Hic pro ὃν, inquit, reposuimus ἐν τ',
& pro. ὃν κ' ὃν κ'.* Sed ὃν κ' non erat de sua sede deturbandum.
Subintelligitur enim μετὰ τρέπειν. Sensus est, in concione in-
ter homines excellit quemcunque voluerit excellere Hecate.
Ejusdem sententiæ versus est in initio Ἐρῶν, quod me docuit
Vir summi ingenii & eruditionis Johannes Fridericus Grono-
vius, cui quantum debeant hæ reconditæ literæ nemo ignorat
nisi barbarus, & omnis humanitatis expers :

Ὅν τε Δὲ βροτοὶ ἀνδρες ὁμῶς ἀφελοὶ τε φελοὶ τε.

Ῥ' ἦτοί τ' ἄρ' ἦτοί τε Διὸς μεγάλῳ ἐκλή.

*Per quem mortales homines pariter sunt obscuri clarique. Nobiles
ignobilesque sunt Jovis magna voluntate.* Sic hic locus ex sen-
tentia doctoris nostri est interpungendus. Διὸς μεγάλῳ ἐκλή,
idem

idem est quod hic dixit ὅτι ἐβήλησι. Jupiter nobiles & ignobiles, claros & obscuros facit, quos vult. Omnia nunc sunt liquida, discussæ omnes tenebræ, quæ viros doctos exercuerunt, qui prava distinctione inducti sibi persuaferunt, Διὸς μετρίλοιο ἐκπῆ abundare, & ominis causa tantum esse appositum, quia nihil sit quo referatur. Sed nunc quo referatur nemo non videt.

V. 440. Οἱ γλαυκῷ δυσπέρηλον ἐρζάζονται] Γλαυκὴ simpliciter est mare, Latinis *cerula*. Virgil. *cerula verrunt*. Interpretes: *glaucum mare*.

CAPUT XXV.

Hesiodus emendatur & ejus antiquus scholiastes. Αἰγῶν ὄρε. Γεῖον πίτρα. Γεῖον πύτρα. Κύβρα. Stephanus emendatus. Γύαλα παρυσός. Mos veterum in deorum statuis, templis, aris ornandis lana. Cur Homerum Plato e republica sua ablegans voluerit ornari lana. Locus Hesiodi ex conjectura emendatus. Παριθεῖν. Chaos. Hesiodus interpunctione emendatus. Εἰπαινὴ. Lucianus correctus. Ὠρίγχε. Εἰργμεῖα ἔχεν. Hesiodus emendatus & antiqua scholia. Μαψαύρα. Horæ pulchritudinis præsidēs. Ωραία. ὠραῖ. Χρυσάμπυκας. Ἀμπύ. Ἀνέστημι. Mitæ sunt fasciæ, & barbararum mulierum cultus. Σπράται. Vetus lectio Hesiodi restituta. Εἰρηκίδιμι. Ἀρεθότι νύχ.

V. 485. Αἰγῶν ὄρε] In Cappadocia mons Argæus est, cujus meminit Claudianus, Plinius, alii. In Creta autem frustra quæras montem hoc nomine. Nullus enim in illa reperitur. Itaque in animum induxi meum jam dudum reddendam esse poetæ lectionem veram, quam servavit παλαιῶν σχολίων scriptor. Is legit: Αἰγῶν ὄρε. aitque sic Cretam dictam olim a capra Olenia Jovis nutrice quasi Capræ montem. Αἰγῶν ὄρε] Σημείωσις ὅτι καὶ ἔρε αἰγίοχον ἐκάλειν τὸ Διὰ, ἐπεὶ αἶγα ἐβήλασεν. ἀφ' ἧς καὶ Κρήτη αἰγῶν ὄρε καλεῖται, καὶ Αἰγῶν ἰσὺς εἶναι τὸ Ἰδαῖον καλέμενον. Ὅτι Ὡρη ὄρε ἰδὲ ὄρε τὸ αἰγίοχον αὐτῶν ἐκάλειν. Nota quod & iste (nimirum Hesiodus) Ægiochum dixit fovem, quia capra ubera suxit. A qua etiam Creta appellatur Capra mons. & a nonnullis Αἰγῶν dicitur mons Ida. Homerus ab ejus armatura egide ipsum Ægiochum dixit. Sic hic locus est restituendus, qui flagitiose corruptus

ptus est in editionibus. Mons Ægæus est is ipse qui a Ptolemæo vocatur *ἱερὰ πίτρα*. inde sancta rupes dicta, quia in illius antro credebatur custoditus & enutritus fuisse Jupiter. Erat collis Idæ, qui postea ab urbe in illa posita appellabatur Pytna, & urbs *ἱερὰ Πύτνια*, quod cognomen ei adhæsit a colle. Strabo lib. X: *τῆς δὲ Ἰδῆς λόφος Πύτνια, ἃφ' ἧς ἱερὰ Πύτνια ἡ πόλις. Pytna Ida collis, unde urbs Hiera pytna.* Male in Dione lib. XXXVI: *Ἱεραπύτνια* scribitur. quod & nuper animadvertit Vir insignis ingenii & doctrinæ Ezechiel Spanhemius in eruditissima dissertatione de præstantia & usu Numismatum antiquorum. Hinc vides cur nonnulli Jovis incunabula ponant in monte Ida. Stephanus de Urbibus non collem, sed campum dicit. *Ἐστὶ καὶ Αἰγαῖον πεδῖον συνάπτεται τῇ Κίρρᾳ ὡς Ἡσίοδος. λέγεται ὡς αἶγα πότι φερομένη διὰ τὸ εἶναι τὸ Πύθιον ὄρος, ἃφ' ἧς καὶ τὸ πεδῖον Αἰγαῖον. Est ἡ Ἔγæus campus annexus Cirrha, ut apud Hesiodum. dicitur vero a capra, qua olim venit a monte ad Pythium, a quo ἡ campus Ἔγæus.* Nullum est dubium, quin hunc locum respexit *ἱερὰ ἰσάργαφος*. Campus Ægæus late patuit ut & Pythium & Gortyna in illo fuerit sita. Hinc Strabo Gortynam in campo sedere ait. Hic vero est ille campus Ægæus. imo totam insulam olim *αἰγαῖον* fuisse appellatam ex Scholiaste modo accepimus. Sed quænam illa Cirrha cui fuit aditus Ægæus campus? Sane Cirrha in Creta nulla est. legendum *Κύβρα* quæ eadem est quæ Pytna. Stephanus: *Ἱερὰ Πύτνια, πόλις Κρήτης ἢ ὡς περὶ Κύβρα, εἴτα Πύτνια, εἴτα Κάμιρος, εἴθ' ἕτως ἱερὰ Πύτνια. Hiera Pytna urbs Creta, qua prius Cybra, postea Pytna, deinde Camiros, deinceps Hiera Pytna.* Non est quod nobis scrupulum injiciant Lyctii, ad quos a Rhea delatum esse Jovem paulo ante Hesiodus cecinerat: cum ii satis longe a Pytna, seu monte Ægæo absint. Verum non urbs intelligitur Lyctus, sed populus Lyctius, sub quorum ditione tum fuit & mons & campus Ægæus. Lyctios enim magnis opibus aliquando floruisse Strabo dicto loco ostendit. Male Hiera petra in mappis Ptolemæi littoribus maris Carphathii appositæ est, non longe distans a Dicta, cum sit collis Idæ.

v. 459. Γυάλοις ὑπὲρ Παρθενονί.] Interpretes: *in jugis Parnassi.*

passi. Sed *ρύαλα* potius sunt valles *κρηλώματα*, quam juga. Apud Euripid. *ρύαλα καρποφόρα*, *valles frugiferi*. Hoc loco intelligit anfractum illum rupis Parnassi & planitiem in qua urbs & templum Delphicum. de qua Strabo lib. XI, & Justin. lib. XXIV. In templi enim *ἀναθήμασι* longe post fuisse istum *βαϊτύλον* testatur Pausanias in Phocicis: *Ἐπαναεῖνυ δὲ δῶπ' ἔμνημαθ' ἔστιν ἑ μέγας, τὰ τε καὶ ἔλαιον ὀσημέρας κατὰ χῆμοι, ἔ καὶ ἑορτῶν ἑκάστῳ ἑορὰ ἐπιτελεῖται ὁρῶν. Ἐστὶ δὲ καὶ δέξα ἐς αὐτὸν δαδῆται Κρόνον τ' λίθον ἀντὶ τ' παιδοῖ καὶ αἰ: αὐτὸς ἤμεσιν αὐτὸν ὁ Κρόνον.* *Ab eo monimento cum rursus ascendere inciperis lapidem videas modice magnum. Hunc quotidie oleo perfundunt, singulisque festis lanam in eo ponunt rudem. Fama autem tenet esse illum ipsum lapidem, qui datus fuerit Saturno pro puero, quemque postea rursus evomuerit. Lana ornabatur hic lapis diebus festis, quoniam omnia quæ maxima sacra erant, & divino vellent honore affici, ungebantur, & lana, laneisque tæniis ac coronis ornabantur. Arborem sacram Arnob. lib. V lanarum velleribus colligatam ac circumvolutam dixit. Et Plutarchus in Thesco ramum ex olea sacra decerptum *ἐλαῖον λευκὸν κατεστειμένον*, lana alba recinctum fuisse ait. Sic solebant lares lana cingi, & fores ac aræ templorum, cum rem sacram die solemnī essent facturi, vittis laneis ornari. Propert. IV, 6:*

Costum molle date, & blandi mihi thuris honores

Terque focum circa laneus orbis eat.

Hinc intelligimus cur Plato, ubi Homerum e sua republica in aliam civitatem dimittendum esse censet, eum jubeat unctum & lana coronatum educi. *Ἀποπύμπουδεν τι αἶν*, inquit, *εἰς ἄλλαν πόλιν, μῦθον καὶ τῆς κεφαλῆς κατὰ χῆμονες καὶ ἐλαῖον στεφανῶντες.* *Dimittamus eum in aliam urbem unguento caput ejus perfundentes, & lana coronantes.* Amandari quidem volebat Homerum e sua civitate, ne qua opinio sequior de Deo civibus suis, qui fabularum mysteria non intelligebant, per imprudentiam ex ejus cantibus affricaretur; sed volebat eum dimitti non tanquam hominem scelestum, & infamem, sed tanquam hominem divinum, dignumque qui ad instar Dei ungeretur, & lana coronaretur, hoc est divinis afficeretur honoribus. Diis enim &

rebus

rebus facerrimis hic honos habebatur. Homerum enim Plato unus omnium maximi faciebat, & ob artis divinitatem mirifice celebrabat, ejusque sententiis utebatur frequenter ad docendum, verbis vero & loquendi generibus ad dictionem expoliendam. Hæc est vera ratio curungi & *ἐοῖν* voluerit coronari Homerum Philosophus: non quod tanquam exul & civiliter mortuus fuerit ejectus, quia mortui ungebantur: nec propter poetarum molliem, quam lanca corona significaverit, ut hercle Musarum & Platonis ingratiis docuit Andreas Schottus Notorum Ciceronianorum lib. III, cap. 12.

v. 532. Ταῦτ' ἄρα ἀζίζιονⓈ] Ellipsis, quam hic fingunt interpretes, male convenit cum genio auctoris & ipsius lingue Græcæ. Quis enim dicat ταῦτι ἀζίζιον, pro propter hæc venerari, ut illi volunt? Locus est contaminatus, qui sic puto emaculabitur, si legas: Ταῦτ' ἄρα φραζίζιονⓈ, *hac quidem moliens*. φ aut vetustate temporis, aut alio vitio exoletum, aut negligentia descriptorum intercidit, inde *α* a præcedente syllaba *α*ρα est absorptum, quod frequentissime in veterum libris contigisse nemo nescit paulo modo humanior.

v. 612. Παρίσθην] est effugere, vitare Dei consilia, decreta. Nam *qua fato manent, quamvis significata non vitantur*, ut Tacitus ait. Homer. Iliad. α, v. 134:

Μήδ' ἔπως ἀνδρὸς πρὸς ἱὸν, θεοῖσι δ' Ἀχιλλεύῳ

Κλείπῃ νόον, ἐπεὶ ἐὼς ὤφρα λείπεται, ἐὼς δὲ με πείσῃς.

Ne sic, quamvis fortis sis, divine Achilles, dolose agas, quoniam non effugies, neque mihi persuadebis. ἐὼς δὲ με πείσῃς, scilicet quæ decrevi facere.

v. 700. Καῦμα δὲ πᾶσισιον κατέχον χάⓈ] *incendium ingens corripuit inferorum sedes*. Sicut Paulo ante de clamore:

Ἐκείσιν δ' ἵκεν βαρεῖα

Τάραρον ἡρόεντα, ποδῶν αἰπεία τ' ἰωνή.

Concussio vero gravis venit ad Tartarum caliginosum, & pedum magnus fragor. Chaos sæpe est inferorum domicilium: Plutarchus sane χάⓈ, αἰδῶ, ὄρεον, ἑρεον exponit. Orpheus apud Ovidium X Metamorph. ad Plutonem & Proserpinam:

Per ego hæc plena timoris ,

Per chaos hoc ingens , vastique silentia regni oro.

Statius :

Qui nunquam sospite nato

Triste chaos , mæstique situs patiæ sepulchri.

posses etiam ærem interpretari. Aristophanes in Avibus :

Διὰ τὴ πόλειος τ' ἀπολείας , καὶ τὸ χάος

τῶν μηρίων τὴν κνίσαν ἐλθ' ἀφορήσει.

Per urbem alienam & chaos femorum nidorem non transferetis.

Ubi Suidas & alii veteres magistri χαῖθ' exponunt ærem. Hinc & vetus interpres Luc. XVI, 26, illud μέγα χάσμα , quod inter epulonem divitem & Lazarum erat *chaos magnum* interpretatur , hoc est , vastum inane , vastum intervallum quale est ær , sive , ut Tertullianus vertit , immensa distantia sublimitatis & profunditatis. Apud nostrum Poëtam inferius v. 740 locum Erebi vastum & immensum in quo Titanes servabantur χάσμα μέγα dicit , quem postea v. 814 ait esse πύλον χαῖθ' ἑοφέριον , ultra Chaos tenebricosum , hoc est , Erebum. Itaque magis probopriorem expolitionem , & hoc nomine , quia de aëre paulo ante verba fecit :

Φλόξ δ' ἤρεα δῖαν ἵκανεν ἄσπετον.

Flamma vero ad ærem divinum pervenit magna. Sequenti atam obscure & inepte versa sunt , ut quid poëta velit ex versione ne Oëdipus quidem intelligat. Verba Græca sunt :

εἰσαὶ δ' ἄνθρωπον

ὁ δὲ πύλῳσι ἰδεῖν , ἡ δ' ἄσπετον ὅσων ἀκρόσῃ ,

Αὐτὸς ὡς ὅτε γαῖα καὶ ἑρμῆς ὄρωι ὑπερθεῖν πύλῳσι.

Sic interpungenda mihi videntur. Mens poëtæ est : *Simile autem videbatur atque si coram oculis quis adspiceret , atque auribus audiret , eodem modo ut cum terra & cælum latum superne appropinquabat.* Aërem , inquit , terram , pontum , Tartara corripiebat ignis fulminum a Jove missorum , tantusque fragor ex illo oriebatur incendio , ac si cælum ruere , sive terram cælo misceri videret & audiret.

v. 735. Εὐχόμενος γῆς] Apposite ad hunc locum Seneca Hercule furente :

Sterilis

*Sterilis profundæ vastitas squallet soli,
Et fœda tellus torpet aeterno situ,
Rerumque mœstus finis, & mundi ultima:
Immotus aër haret: & pigro sedet
Nox atra mundo.*

v. 768. Εἴπαινης Περσεφόνειης] Est hoc proprium Proserpinæ epitheton. Homerus Iliad. ι.

Κικλήσκω Ἀΐδῳ ἐπαινῶ Περσεφόνειαν.

Invocans Plutonem & terribilem Proserpinam. Proclus superius ad Εἶρα· Αἰνῶν δὲ πινε παραίλειδ' παρίλαδον, ὥστε ἐπαινῶ ὡς πεφόνειαν. Restituenda hæc vox Luciani Necyomantix: Δαίμονας ὁμῶ πάντας ἐπιβοᾷτο, ποινὰς, καὶ Ἐρινύας, καὶ τυχὰς Ἐχάτην, καὶ αἰπηλὴν Περσεφόνειαν. Interpres vertit: *Damonas simul omnes inclamat, Pœnas, Erinnyes, Hecaten nocturnam, excelsam Proserpinam.* Fœdissime. lege: ἐπαινῶ Περσεφόνειαν. terribilem Proserpinam. Ποινὰν vero sunt Furix.

v. 797. Ἀπολείψας] Bene antiqui Grammatici: ἀπονδῶς ποιήσας, libans. Libantes enim aliquid de pateris effundebant in mensas & aras. Sic & simplex λείπειν. Unde Latinorum libo, libum, libamen. Infaniunt qui hic dicunt ab ἀπολείπειν esse ἀπολείψας.

v. 806. Ὠγύγον] Referendum est ad ὄρεον non ad ὕδωρ, & exponendum magnum. ὦγις enim est magnus. Hesych. ὦγις, παλαιῶ, ὄρχαις, μεγάλῃ πίνῳ. Stygem autem fuisse maximum Deorum jusjurandum alibi noster dixit, & res nota est.

v. 818. Οὐ χεῖρες μὲν ἔασιν] Nec hic mentem Poëtæ ceperunt, qui vertunt: *Cujus manus quidem sunt ubi robur operibus apta.* Εἰργαζομαι ἔχειν est ἐργάζεσθαι. Hic est sensus: *Cujus manus quidem ob robur semper operantur.*

v. 851. Κρόνον ἀμφὶς ἰόντες] Circa Saturnum existentes. qui una cum illo in vincula sunt conjecti. Interpretes diverso plano & absurdo sensu: *A Saturno seorsim existentes.* Titanes Saturni fuerunt copix contra Jovem, a quò victi cum suo Imperatore deturbati sunt ad inferos.

v. 872. Μὲν αὖρα] Reddidi Hesiodo priscorum exemplarium

rium lectionem: Μαψαύρα, quam probant Hesychius & scholia antiqua. Hæc: Μαψαύρα κενεαὶ καὶ μάταια πνοαί, οἷον κακίαι, θρασυκαί. Sic lege, illum vide.

v. 875. Ἄλλοτε δ' ἄλλα ἄνοι] Legendum ἄνοι, quod Æolice dicitur pro ἀνοίσι. Et sic lectum olim fuisse Etymologici scriptor ostendit: Τὸ γ' ἔ' πολλοῖσι λέκων, ἄνοι, Αἰολικῶν. ἐρχω γ' ἀνοί, ὥστε ἐρίσιν. Ἄλλοτε δ' ἄλλα ἄνοι. Male legitur ἄλλῃ in Etymologico. Hanc emendationem sequens Ἀσκιδῶσι confirmat, & ἀνοι ferre non posse declarat.

v. 903. Αἶτ' ἐγγ' ὠραίισι καὶ ἀνθηθῶσι βροθῶσι] Inscitiæ interpretum insigne monumentum & hic locus est, dum vertunt: *Que opera matura faciunt mortalibus hominibus.* Loquitur de horis. Non quidem ignoro eas esse cœli janitricēs & ministras solis. Valer. Flacc. lib. I V:

*Sol auricomus cingentibus horis
Multifidum jubar & bissereno sydere textam
Loricam induitur.*

sed quis non videt aut alias plane esse has Hesiodi horas ab illis Homeri, aut alias partes eis dari a nostro Poëta, cui sunt pulchritudinis præfides. Quod & nomina illarum declarant. Quid enim magis res humanas pulchras reddit & florentes, quam Eunomia, Dice, & Irene, hoc est bonæ leges, Justitia & Pax. Hæc sane divæ non matura reddunt mortalium opera, sed ornant, excolunt, nitorem & decus illis conciliant. Pind. Olympion. XIII de beata & omnium rerum copia affluente Corintho: Εὐνομία καὶ Δίκη καὶ Ἐιρήνη, κασιγνηταί τε, βάτρου πολίων ἀσφαλὲς Δίκη, καὶ ὁμότροπον Εἰρήνη, ταμίαν Ἀνδράσι πλέττε, χρύσεια παῖδες δ' ἑσλὰς Θέμιδον. In hac (Corintho) Eunomia habitat, sororesque, fundamenta urbium firma, Justitia, & iisdem moribus prædita pax, dispensatrices hominibus divitiarum, aurea filia Themidis consultricis bona. Hinc omnibus rebus ornandis adhibentur Horæ. In ἑρῶις in Pandora comenda, v. 74:

Ἀμφὶ δ' τήν γε
Ὥραν καλλίχοροι σέφον ἄνθεσιν εἰαρονοῖσι.
Ipsam porro Hora pulchram comam habentes coronarunt floribus vernis.

vernīs. Theocritus de poculo pulcherrimo, & suavem exhalante odorem Idyll. I. v. 148.

Ἦν' ἰ δὲ τοι τὸ δέπας· ἡῶσιν φίλον ὡς καλὸν ὄσδῃ.

Ὡρᾶν πεπλῦσθαι νιν ἐπὶ κρηναῖσι δοκασεῖς.

En tibi poculum : contemplare, amice, quam suaviter olet,

Horarum in fontibus ablutum dices.

Hinc ὦρᾶ est pulchritudo. Ὠραῖος pulcher. Hesych: ὠραῖος ὄμμερῃ. Ὀπρεπῶ, ὀρχήμων, ὀπρόσωπῶ. Theocr. Idyll. I, v. 109 Ὠραῖῶ Χάδωνις. *Formosus Adonis.* Ὠραῖῶ pulchrum reddo, decus & venustatem concilio. est vocula μνηῆς, sicut superius μετρίχων, & plures aliæ. pro ὠραῖων frequentius legitur verbum paragogicum ὠραῖζειν. Hesych. ὠραῖζεται, καλῶς πίθεται. ὠραῖσ μνη κρηναῖσι μνη. Quia vero ὠραῖος est pulcher, & homines in adolescentia & juventute sunt pulcherrimi. Hinc ὠραῖῶ est ἀκμαῖζων, in ætatis flore constitutus. In ἐργ. v. 695:

Ὠραῖος ὃ γυναῖκα πὸν ποτὶ οἶκον ἄξει.

In ætatis flore uxorem tuam in domum duc.

Ὠραῖῶ est ἀκμαῖζων ut bene exponit Scholiastes Theocriti ad Idyll. I, v. 109.

v. 916. Μῦσιν χρυσάμπυκας] Interpretes: *Musa aureis mitris revincta.* Præstat interpretari: *aureis reticulis ornata.* Ἀμπυξ est ἀνάδημα, τερχιδέσμη, diadema, reticulum, fascia, qua mulierum coma redimitur. Homerus Iliad. X, v. 468:

Τῆλε δ' ἐπὶ κρατὸς χεῖ δέσματ' ἀσφαλόντα,

Ἀμπυκα, κεκρίφαλον τ' ἠδὲ πλεκτὴν ἀναδέσμιον.

Longe autem a capite fudit splendidas fascias, reticulum, vitatque ἐν implexum redimiculum. Ubi brevia Scholia Didymi, ut credunt vulgo: Ἀμπυκα χρύσων πινὰ ἀεὶ τὴν κεφαλῇ, ἀνέχοντα τὰς τεύχας τ' κεφαλῆς. Hinc recte ab Hesychio exponitur ἀνάδημα. Anademata enim erant fasciæ crinales. sed & mitræ erant fasciæ, quibus coma religabatur. Hinc Judith. X μίτρεν Castalio reddit fasciam. Verum mitris utebantur barbaræ mulieres, & vetulæ, & meretrices: Ovid.

Simulavit animum mitraque capillos

Presserat.

Juven. Sat. III. v. 66: *Ite quibus grata est picta lupa barbara mitra.*

mitra. Plerumque vitio vertitur. itaque mitras tribui Musis οἱ χαλῆντες non ferent. Barbaræ enim illæ mitræ a Græcarum matronarum & puellarum reticulis fuerunt diversæ. Hæc Homero σέφαναι. *Iliad.* Σ, v. 567:

Καὶ ῥ' αἱ μὲν χαλᾶς σέφανας ἔχον.

sed apud Pollucem lib. V, cap. 16 rectius legitur:

Τῶν δ' αἱ μὲν πλεκταῖς σέφανας ἔχον.

Hæc hæc quidem plexas coronas habebant. ut superius πλεκτὴ ἀναδίσκη. Σπείφανας autem fuisse propria antiquarum Græcarum mulierum ornamenta capitis ex *Æliani Ποικίλ. Ἱστορ.* lib. I, c. 18 cognoscimus: Πῶς ἔ' εἰ δὲ δέξαιον ὑπὸ τρυφῆς αἱ πολλαὶ τ' γυναικῶν; Ἐπὶ μὲν γὰρ τ' κεφαλῆς σέφανῳ ἐπιτίθεντο ὑψηλῷ. *Quis vero neget plerasque veteres mulieres luxu diffuixisse? Caput enim ornabant alta fascia.* Sic verte. Erat enim σέφανη limbus seu fascia altior caput seu aliud quid ambiens. Hinc & lorice & minorum pinnæ σέφαναι dicuntur.

v. 925. Αἰρεκύνδοιμον] Miror unde in recentiores editiones irreperit hæc inepta lectio & vocabulum nihili, cum recte legatur in prima editione majore Heiniana, Stephaniana, ac plerisque aliis omnibus antiquioribus, ἐρεκύνδοιμον, quod recte exponunt antiqua Scholia τὴν ἑρυσὸν ἐγείρουσαν. tumultus, turbas excitantem. quamvis in editionibus vitio librariorum omisum sit ἐρεκύνδοιμον, & sola extet explicatio. Monuit etiam me de restituendo hoc eleganti vocabulo Thomas Reinesius, vir nunquam satis laudatus, præfatus extare id quoque apud *Cointum* lib. I, v. 178, ubi Eris dicitur Εἰρεκύνδοιμον. Synonymum esse ἐρέμαχον, ἐγείμαχον. Ἐγείμαχον Διόνυσον dixisse Nonnum XIII Dionysf.

v. 927. Ἐν φιλότῃ μιγῆσαι] Legendum est ἐφιλότητι μιγῆσαι, ut nuper ostendit mihi elegantissimus juvenis Cuperus ex Scholiaste Apollonii, qui ad *Argonaut.* I, v. 859. ἐφιλότητι est sine concubitu, ex se sola, sine consuetudine cum masculino. Nihil certius. Confirmat vetus Scholiastes Hesiodi: Πρῶτον ἔτ' ἡ Φαισὸν ἐν μόνῃς Ἡῒας εἶπεν. διὸ καὶ ταῦτο σήμερον. ὃ Ὀμηρον ἐν Διὶ καὶ Ἡῒας. *Primus iste Vulcanum ex sola Juppone canit. ideoque hoc nota. Homerus vero ex Jove & Venere.*

Es

Et Apollodorus I Bibliothec. Ηΰς ὃ χειρὶς δυνεὶς ἐγέννησεν Ηΰ-
 Φαισιν. *Juno sine concubitu peperit Vulcanum.* Hinc & Apollo-
 nio dicitur Ηΰρης υἱὸς Junonis filius non Jovis.

v. 934. Φόβον] Malo vertere *Terrorem*, quam cum inter-
 pretibus, *Timorem*. sequitur enim Δεῖμος, Timor.

v. 991. Νηόπολον νύχων] Archilochus emendat μύχων, qua-
 si agentem in Cypri recessu, qui a nullis possit adiri. Alii
 eandem vim tribuunt τῷ νύχων, exponentes ἀφανῆ, λαθραῖον,
 occultam, quæ a nullo videatur: Sed propria vocis significatio
 retinenda. Pleraque enim sacra Veneris noctu celebrabantur.
 Inde *nocturnigila* dicitur Plauto. Idem Curcul. I, 3: v. 25, & 40.

Quid tu Veneri pervigilare te novisti Phaedrome?

Nam hoc quidem haut multo post lucebit.

Pervigilia Veneris cui non nota? vide carmen elegans incerti
 auctoris quod inscribitur, Pervigilium Veneris.

Δόξα τῷ Θεῷ.

Addenda & corrigenda.

P Ag. 7. versu 2. post: *vide Festum*. Dicuntur & homines
 ordinarii. Festus: *Ordinarium hominum* Oppius ait *dicti so-*
litum scurræ, & improbum, qui assidue in litibus moraretur,
ob eamque causam in ordine staret advenientium prætorum. At Æ-
lius Stilo qui minime ordine viveret.

Ibid. v. 21. post σείχων δῖα. Sic apud nostrum inferius in
 hoc opere v. 209: Τῇ δ' εἰς, ἥ σ' εἰν ἐγὼ πῶς ἄγω. Huc *vadis*
qua te duco. h. e. εἰναι δῖα, ire debes.

P. 14. post versum 4 σῆψας. v. 71. Περὶ γὰρ αἰδολῇ ἱκελόν]
 hoc est ἱκελόν χοῆμα, similitudinem virginis, id est imaginem,
 statuam. Plin. *figere ex argilla similitudines*. Sic fere Latinis
 similis simpliciter pro simulacro, imagine accipitur. Juvena-
 lis: Sat. II, v. 6. *Si quis Aristotelem similem vel Pittacon emit,*
 hoc est Aristotelis vel Pittaci imaginem: Multis exemplis de-
 clararunt docti viri ad Statium.

P. 14. v. 23: *fovis igitur dona sunt rejicienda?* & sequ. vers. *Plutarchus in libello.*

P. 19. v. 21. pro *aurei* scribe *argentei*.

P. 21. v. 30. post: *neve nullius sis.* In Theogon. v. 410:

Ἡ γὰρ ἐστὶ ἐς μέγα δῶμα φίλῳ κελῆσθαι ἀκροῖν.

Duxit in amplam domum sua ut sit uxor.

P. 23. v. 34. scribe: *possint.* & versu sequente: *illud.*

P. 27. v. 16. post: *afficere solet:* In Theogonia v. 402:

Ὡς ὅτε λένοντε δύο ἀμφὶ κταμένης ἐλάφοιο

Ἀλλήλοισι χροῖοντες, ἐπὶ σφίας ὁρμήσωσι.

Ut autem leones duo pro occiso cervo sibi musuo irati in se ipsos impetum facere solent. In Theogon. v. 750.

Ἡ μὲν κατὰ δῆπται, ἡ δὲ θυροζὺν ἔρχεται.

Hac quidem intrabit, illa vero foras egreditur. h. e. intrare solet.

In ἐργαίῳ v. 523:

Νυχτὶ κατελέξεται ἔνδοθεν οἴκου.

Noctu cubare solet intra domum.

Ibidem versu 23, post: *dirimere solet.* Et v. 370:

Πίσεις δὲ ἄρα ὁμῶς καὶ ἀπίσται ὥλεσαν ἀνδρες.

Credulitas pariter ac diffidentia perdere solet homines. Et v. 443:

Γ' εἰα δὲ ἀφείλεθ' φαινομένην ἱγέλευσά μ' ἑμὴν.

Facile vero auferre solet apparentem volens saltem animo. Interpretes Latini: *abstulit.* Et v. 284: Ζεὺς δὲ π' ἱεὺν ἐπιμψ. *Jupiter tum Irim mittere solet.* Theogo. v. 7:

Ἀκροτάτῃ Ελικῶνι χορὰς ἐνιποιήσανθ' καλὰς. *Summo in Helicone choreas ducere solent pulchras.* Ibid. v. 784: Ζεὺς δὲ π' ἱεὺν ἐπιμψ. *Jupiter tum Irim mittere solet.* Sic & scriptores in oratione pedibus soluta loquuntur frequenter.

P. 33. v. 20 post: Διὸς κυδρὴ παρὰ κροῖσιν adde: *Restitui & hanc vocem Theogon. v. 318, & v. 442. Homer. Iliad. Σ. v. 184, & Od. Α. 579.*

P. 49, adde v. 5, post: *vilis & nullius rei.* Strabo lib. X V: p. 722, Πολλὰ δὲ κατέκλυσε καὶ τῶν σωματίων καὶ τῶν χρηστέρων ἐπιπιδὼν χειμῶνibus νύκτωρ, καὶ τῶν βασιλικῶν καὶ τῶν ἀποδῶν ἐξηλείφθη. *Multa autem corpora & utensilia noctu ingruens torrens hausit, & magna pars regia suppellectilis ablata.*

P. 52. v. 21, 22: Αὐτόγυναι ἄροτρον. & sequ. vers. Πηκτὸν αἰροτρον.

P. 59. post v. 7. Ἐπελὶα βελθεῖν vero in initio hujus versus est: Ut matura grandescant. Lustricum carmen apud Cato- nem: Mars pater te precor, quasque uti tu fruges, frumenta, virgulta, vineta grandire beneque evenire sis. Accius Melca- gro: Fruges prohibet pergrandescere. Hinc grandia frumenta apud Virgil. IV Æn. v. 405.

pars grandia tridunt

Obnixa frumenta humeris.

& apud alium poetam *grandia farra*. Contra *vegrandia farra* apud Ovid. III Fastor.

vegrandia farra coloni

Qua male creverunt, vescaque parva vocant.

v. 468. Ὁρπηκα βοῶν ἐπὶ νῶτα ἱκῆται] Legendum puto: ἱκῆται. Temonem tergis boum immittas, ferias temone terga.

P. 63. v. 21, ut Claudianus ait. Ibid. v. 30. In eo ipso, quod te ostendis facturum, h. e. dicis, scribis. Sallust. Jugurth. 30: Mita superba & crudelia facinora nobilitatis ostendere. commemorare. C. Nepos Epaminond. Micynthus Epaminondam con- veit, & causam adventus Diomedontis ostendit.

P. 65. post versum 72. v. 523 Νυχὴ καὶ ἀλέξεται ἔνδοθεν οἴ- κῃ MS. I. Μυχὴ καὶ ἀλέξεται ἔνδοθεν οἴκῃ. quod non impro- ben. Μυχὴ MS. glossæ ejusdem libri exponunt ἔνδοθεν. Ni- mirum μυχὴ est quæ ἐν μυχαῖ δόμοις ut Homerus loquitur, in interiori ædium parte versatur, quæ Græcis dicitur θάλαμος, περθεῶν & Gynæconitis. Hinc ἐν θαλάμῃ περθεῶν Theo- cito est virgo, quæ in thalamo versatur, innupta puella. Stat. I Theb.

Nec mora præceptis cum protinus utraque virgo

Arcano egressa thalamo.

quo nemo accedit nisi propinqua cognatione conjunctus, ut C. Nepos ait. Sic & Proclus legisse videtur, qui exponit εἰσα- μυχῶν ἔνδοθεν οἴκῃ περθεῶν.

P. 66. v. 3. notavit Moschopulus.

P. 69. v. 17. post: sine fasciis sumi solita se puero. Non possum

quin hic tecum, benevole lector, communicem epistolam eruditissimam quam de his duobus locis Pollucis ad me dedit Isaacus Vossius, ὁ πᾶν, postquam quæ de iis notaveram dudum essent typis descripta. Cum utrumque locum in optimo suo Codice sic legi ostendisset, ut a me edita sunt, nisi quod in priore pro εἴτε πᾶν οἰητίον scribatur εἴτε αὐτὰ οἰητίον. & pro αὐτὰ ταῦτα λῶ, ταυτὸν λῶ. & pro πέλῳλα, πέλῳλα, subjicit: Cudone vel udones apud veteres pro eadem re accipi recte notat Salmasius, verum non recte a cudendo hoc vocabulum arcessit, cum sit Græcum, & Græcam habeat originem. Ab οἷς est οἷα νε. ὅα vel ὅα pellis ovina, & pro ὅα vero addito ut sæpe κ, dicitur etiam κῶα, vel κῶας, vel κῶς. Α κῶς vero est diminutivum κῶδιον, κῶα, & κῶδης, & amplificatum κῶδων vel κῶδων, pro quo etiam ὠων, & ὠδων reperitur, unde Latinum cudones, udones, seu odoies dixere, idque promiscue; cum κ aut c initiale non in barbaris tantum, sed etiam in multis Græcis Latinisque modo adit, nōdo vero abjiciatur, quemadmodum etiam agnoscit Salmasius. De πέλῳτα vocabulo sic sentio, esse id ejusdem naturæ ac originis ac sit ἔλυτρον. In multis enim solet τὸ π loco ῥ δίγαμμα affigi, ut ἡλίκε πηλίκε, ἤγανον πήγανον, αἰλαῖος παλαιός, & infinita istiusmodi. Est autem ἔλυτρον integumentum, inducrum, σκέπασμα &c. ab ἐλύω, seu εἰλύω involvo. Eodem referri debent πέλῳται & πέλῳται licet Hesychius habeat πέλῳται, quæ sunt talaria seu fasciæ cursorum, quibus ad compescendam talorum extorsionem pedes muniebant. Ut enim ἔλυτρον & ἔλυτρον dicitur, ita quoque πέλῳται & πέλῳται dicuntur ab εἰλύω & εἰλύσσω. Reddi debet hoc vocabulum Aristotelis Problematis scē. XVI quæst. 4. ubi quæritur cur non tantum rotunda, sed & quæcunque rectilinea in terram cadentia ad æquales utrinque resiliant angulos. Dicit enim id fieri καθάρπε τῆς περιστροφῆς τὰ σκέλη συμβαίνει, ἢ ὡς τὰς ἐκλύθρας ὑφαπύζουσι. Quæ vulgo sic vertunt, ut his accidit quibus ante ras inferior raditur, aut colui violantur. Unde nullum nisi ridiculum efficias sensum. Omnino sic erat scribendum, καθάρπε τῆς περιστροφῆς τὰ σκέλη συμβαίνει, ἢ ὡς τὰς πέλῳτας ὑφαπύζουσι. Quemadmodum contingit loripedibus, & illis quibus (inter

(inter lavandum) *talaria surripiuntur*. Videlicet locum integrum & fateberis omnia plana fieri si sic legamus, frustra que se hic torquere interpretes & mathematicos. Οἱ συρόμενοι τὰ σκέλη aliter Græcis dicuntur *σσερόποδες* non δὲ τὸ σῦρειν τῶ ποδὶ, ut habet Diogenes Laërtius in Pittaco, neque δὲ τὸ ἀφαισσηρότας τὰ σκέλη δις τῶν ποδῶν δακτύλους, ut putat Galenus, sed δὲ τὸ σσερῶν ποσὶ, pedibus enim tanquam scopis verrunt pavimentum quidam loripedes. Tales præcipue multi reperiebantur inter Æthiopes & Ægyptios, non propter nervorum imbecillitatem, neque etiam propter eam causam, quam memorat Aristoteles eodem scripto sectione XIV quæst. 4, sed propterea quod illis vel tali, vel genuum patellæ incidebantur, ut nempe fugæ spes præriperetur illis qui mallerent pedibus quam manibus operari. De talis conjicio, de genuum patella testem do Originem qui in Philocalia scribit, morem fuisse quibusdam Æthiopibus τὰς κέφαλὰς τῶν ὀφθαλμῶν ἀφαιρεῖσθαι. Commode hinc intelligi possunt verba Petronii de Æthiopibus: *Age nunquid & crura in orbem pandere possumus, numquid & talos ad terram deducere*. Ista nempe Æthiopica mancipia, quibus genuum conchæ erant ablata, poterant crura in utramque partem in circulum movere, iisque non nates modo, sed & ventrem pulsare. Quod si illis tali inciderentur jam quoque poterant plantas pedum similiter in orbem movere, & sursum ad crura adducere, & supinatis plantis supra solos ambulare talos. Firmandis autem & continendis talis maxime conducebat talarium genus quod draco dicebatur. De his & aliis talarium generibus multa hæcenus ignota possum tibi scribere, verum iis colligendis & digerendis oportunius forsitan sese offeret tempus. Hæc vir ille undequaque doctissimus.

P. 74. v. 21. ἐγχεῖται οἶκον.

P. 78. v. 2. ὡς ἀνομιῶσι. v. 13. non solum acumen.

P. 79. v. 33. post: *Donatus: oportune*. Sic igitur videtur hic versus interpungendus:

Μέτρεα φυλάσσειας. Καὶ τὸς δὲ ἐπὶ πάντιν ἄριστον.

Modum tene. Tempus vero in omnibus est optimum.

P. 81. v. 13, ἀκρίσεις.

P. 89. v. 14. Nicomachus Garasenus.

P. 91. v. 26. illas versari.

P. 94. post v. 28. *Et ora frenis &c.* v. 103. Η' θ' α'] Legendum ex antiquis libris, quos Stephanus vidit: ηθ' α', & vertendum *reuerende, venerande*. non *o patruē*, ut vulgo. Homer. Iliad. ζ, v. 518.

Η' θ' α' η' μάλα δήσε κ' εὐσυνδράων κατερύκω.

Venerande, certe te jam valde properantem teneo.

Metaphrasis Vossiana Msta ibi exponit ὡς παραφρεσται. vide & Scholia antiqua ad hunc locum, quæ Didymi nomen præ se ferunt.

v. 104. Ταύρει & Εὐνοσίγαι &] Non alia ratione Neptunus dicitur ταύρει &, quam ejus filii, fluvii, nimirum propter violentiam, & strepitum. Festus: *Taurorum specie simulacra fluminum, id est cum cornibus quod sunt atrociora ut tauri.* Virgil. IV Georg. 371:

Et gemina auratus taurino cornua vulu

Eridanus: quo non alius per pingua culta

In mare purpureum violentior influit amnis.

Horatius: lib. IV carm. ode 14. v. 25.

Sed tauriformis voluitur Ausidus,

Qui regna Dauni præfluit Appuli

Cum sauit.

Strabo lib. X de Acheloo: Οἱ δ' εἰκάζοντες ἐξ αὐτῶν πύληθ' ἑς ταύρων μὲν εἰκότα λέγουσιν τὸν Ἀχελῶον φασὶν καὶ γὰρ καὶ τὰς ἀλλὰς ποταμούς, διότι τε ἔχων, καὶ τὸ καὶ τὰ ῥέεθρα καμπῶν ἄς καλεῖται κέρας. Qui autem ex fabulis verum colligunt, taurum similem forma Acheloum ajunt, ut & alios fluvios, ob strepitum & flexus alveorum, qui cornua dicuntur. Vide & Ælian. Var. Hist. II, 32. Sic & in antiquis nummis fluvii forma bovis exprimuntur, ut pridem docuit vir doctrinæ & judicio magnus Antonius Augustinus in Dialogis.

P. 95. post v. 4. *Struxerit insidias.* v. 116. Θυμὸν γηθήσας] Nonnulli codices legunt non male: μύθον γηθήσας.

P. 98. post v. 6. dimicandi libidine. v. 170. Οὐδέτεροι τρεῖς πτω. legendum εἰς ἑτέροις.

P. 105. post v. 35. Κορωνιόντες vero sunt. Pro his scribe: Legendum vero est κορωνιόντες ex antiquis libris & editionibus. quod est, fastigata, capitata, α κορωνή, *virga capitata*. Phavorinus: Κορωνή πᾶσαι ῥά εἰσι κεφαλαιωτὴ ὡς δὲ τὴν κίρραν λέγεται. Johannes Diaconus hoc loco exponit ῥά εἰσι δὲ δι' αὐτὴν κίρραν αὐτοῦ. Κορωνή γὰρ ἡ ῥά εἰσι. Idem est κορωνώδης. Theophrastus asparagus κορωνώδης dixit, quod Plinius vertit *fastigatum*. Hesych. simpliciter exponit ramosus: Κορωνώδης ὄζωδες. & Κορωνήσις βλάστησις.

P. 108 post v. 35, probavit etiam Comelinus. v. 380: Πᾶσαι ἡ Μυρμιδονίων τε πόλεις] Est Thessalia. Velleius Paterculus: *Acer belli juvenis, natione Thesprotius, cum magna civium manu eam regionem armis occupavit, qua nunc ab ejus nomine Thessalia appellatur, ante Myrmidonum vocitata civitas.*

P. 128. post v. 34, videret & audiret. v. 709. Ὅπως δ' αὖτε πηλῶ] Antiquorum Scholiorum auctor notat in nonnullis exemplaribus legi κενόως, quod præ edita lectione placet. v. 718. Ἀργαλείοισι ἔδθησαν. Scholia antiqua legunt ὀργαλήσι, quæ vide.

P. 125. v. 1. post in editionibus. Hanc lectionem confirmat quoque Theon ad Aratum, apud quem & ipsum olim sic lectum fuit in his versibus:

Δίκτω ἐν δὴ ὡς, ὅρε' χείδον αἰγαίοιο

Ἄντρε ἐγκατέβην.

Sic enim scriptum fuisse, non ut nunc χείδον ἰδαίοιο, his verbis testatur: Τινὲς γράφουσιν, χείδον αἰγαίοιο, ὡς δὲ Ἡσίοδος λαδόντις φάσκοντι τὴν Δία ἐν αἰγαίᾳ ὅρῃ πιπυκνωδῶν ἐν Κρήτη τραφύσας. Hinc & H. Grotius conjicit apud Aratum legendum esse Ἄνκτω, ut hic apud Hesiodum. Sane apud hunc scribi debere Αἰγαίον luce clarius est. Montem Ægeum in Creta quia ignorabant, ideo apud Aratum, ut sequentibus prodit Theon, expunctum est & αἰγαίοιο & mutatum in ἰδαίοιο.

JUSTI JOSEPHI SCALIGERI

N O T Æ

I N

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΣ.

DEcem primos versus hujus operis non esse Hesiodi ait Pausanias, eosque deesse in vetustissimo libro plumbeis laminis scripto.

v. 5. Βελάς] βελάω in hoc versu primum transitivum, deinde absolutum est.

v. 19. Καὶ ἀνδράσι πολλὸν αἰμείνω] Sic interpretes: & inter homines longe meliorem altera.

v. 22. Ἀρόμεναις ἡδὲ φυλάειν] In Ἀρόμεναις sunt duo μ, ut producaturo, nam aliter esset breve propter o, sed si esset u non opus esset duobus μ.

v. 24. Εἰς ἄφροναν ἀνδρῶντα] ὁ ἄφρονος est commune, sed τὸ ἄφρονος est Atticissimus.

v. 27. Ω Πέριση, σὺ γ'] veteres post vocativum ponebant σὺ γ'.

v. 37. Κληῖρον ἐδιόσασμεθ'] Patrimonium dividere, aliter herciscere. vide Festum, & quæ ad illum notavi.

v. 41. Ἀσφodelῶ μέγα ὄνομαρ] Apparet ex hoc veteres ex Asphodelo comedisse.

v. 45. Πηδάλιον] gubernaculum, hoc est, non cures neque navigationem neque agriculturam.

v. 165. Ἡθνα. Lucretius quietes vocat.

v. 188. Ὑβρις pro ὑβρισεύω, quamvis possit excusari.

v. 213. Εἴπερ φει] φει annexum est huic recto casui, cum proprium sit obliquorum.

v. 274. Ἰχθυοὶ μὲν καὶ θηρῶν] Sine dubio Varro ex hoc loco mutuatus est versus istos:

Natu-

Natura hominis omnia sunt paria,

Qui pote plus urget, piscis ut saepe minutos

Magnus comest, ut aves enicat accipiter.

v. 311. Πλῆτω κ' ὄρετ' ἤ] Horat. *Et genus & formam regina pecunia donat.*

v. 348. Ἀρκίον] præsens.

v. 353. Ἀρπάζ pro ἀρπαγή, ut v. 188. ὕβρει pro ὕβρεσις ἰώ.

v. 372. Φιλήτησι] Est verbum purum putum Æolicum, quod in magna Græcia dicebant πλιητής.

v. 378. Suus pro ejus & tuus abutuntur poëtæ.

v. 383. Εὔπιπλοιδράων] Nullus poëta præter hunc inseruit α in genitivo adjectivi nominis.

v. 386. Κελεύφαται] Astrologi δύοσιν ἡλιακῶν occasum solarem dicunt quando stella involuta est radiis solaribus, quod vulgo vocant combustam stellam. illa autem δύοσις deberet dici κρύψις. Est enim occultatio potius quam occasus. Quando vero stella explicatur ex radiis solis, quod proprie dicitur ἐξαυρασμός, hoc vocant ἀνατολῶν ἡλιακῶν. intervallum autem ab occultatione ad ἐξαυρασμόν Astrologi dicunt esse quindecim graduum, quod est circiter totidem dierum. Sed Hesiodus dicit non quindecim sed viginti dierum esse πλὴν κρύψιν, & totidem dicemus τὸ ἐξαυρασμόν.

v. 387. Φαίνονται] Annus Thebanus tempore Hesiodi erat idem cum Delphico, & idem principium habebat a mense qui incidebat in geminos, qui Athenis dicitur θερμελιών, vere adulto.

v. 405. Γυναικα] Non intelligit uxorem, sed ancillam. Aristoteles in Occumenicis falsus est memoria cum hoc versu putat absolutam sententiam contineri & γυναικα putat esse γαμετῶν.

v. 426. Τετράπηγμον] trium dodrantalium. Palmus quarta pars pedis, τετράπηγμον vero dodrans.

v. 430. Ἀθηναίης δμῶν] δμῶν metaplasmus, declinatio pro declinatione.

v. 470. Ἐχων μακέλλω] Non proprie intelligitur ligo, sed malleus ad occas frangendas.

v. 497. Παχυν πόδα] Aristoteles in problematis: famelicis superiora arescunt, inferiora tument.

v. 504. Μηνα ληραιῶνα] Plutarchus nescit quis sit ille mensis. certum est esse brumalem, respondebat Attico Ποσιδῶνι, aut Γαμελιῶνι.

v. 542. Πίλοις] Coactilibus, & propterea udones illi a Jurisconsultis ἐμπίλια dicuntur, quæ aliter pedulia in Regula Sancti Benedicti. erant etiam pilia ex coactilibus & ex detritis vestimentis. Stat. I V Sylv. in Rifu Saturnalitio v. 24: *Casis pilia suta de lacernis.* & sæpe apud Martialem.

v. 561. Τηπελοῦρόν] Hæc declarant manifesto annum definire statim a frigoribus. ergo ver erat initium anni in signo tauri. Virgil. I Georg. v. 222: *Candidus auratis aperit cum cornibus annum.* Annus incipiebat a matutino ortu Pleiadis.

v. 566. Ἀρχέστρϙ] Temporibus Heliodi bruma erat circa 7 aut. 8 Januarii, ergo circa decimam Martii dicit oriri Arcturum, hoc autem accidit circa initia Olympiadum, quo tempore sine dubio fuit Hesiodus. Sunt autem 2370 anni a prima Olympiade, inceptique hoc proximo solstitio præterito 1594 bis millestimustrecentesimus & septuagesimus annus.

v. 573. Ἀρπας τι χαρμῶσέωρα] Superius v. 387. χαρμῶσιν σιδήρεσ. ubi σιδήρεσ de falce ad metendum intelligendum est, ait autem eo loco Pleiades initio messis apparere.

v. 582. Σηόλιμϙ] *artichaut sauvage*, aliter *chardonette*. Κινύρεα *artichaut cultivé*. Κάκλϙ *carde*. de Scolymo vide Dioscorid. lib. III, 16. de casto vide Athen.

v. 589. Βύβλινϙ αῖνϙ] Byblinum vinum cujus meminit Festus & Theocritus, est vinum cujus vitis delata erat ex urbe Syriæ Byblo, ut Romæ Biturix de Bordeaux.

v. 602. Θῆται] significat hominem liberum, qui locat operas suas, mercenarius.

v. 604. Καρκαρόδοντα ζῶα] quæ habent inæquales & serratos dentes, ut canes, vulpes, lupi, leones. ἀμφόδοντα, quæ æquales habent, ut equi. καυλιόδοντα, quæ apertos habent ut mures, talpæ, apri.

v. 617. Πλειῶν annus. πλειῶν non dubito dictum esse quia
maxi-

maxima pars Græcorum annum ἀπὸ τῆς πλειάδος incipiebant, unde πλειών dictus.

v. 643. Νῆ' ὀλίγῳ αἰνεῖν] Imitatus est Virgilius, quamvis contrarium dicat Georgicon II, 406, *laudato ingentia rura, exiguum colito*.

v. 709. Χλώσῃς χέειν] qui ultro non rogatus prudens & sciens mendacium loquitur. Sic apud Theognid. v. 488. τῆς κρύλλης μεθύειν. ἄρχη autem id est ἄρχεται, sic vet. interp.

v. 744. Οἶνοχόῳ] guttum, gutturnicum etiam vocabant veteres.

v. 768. Εὐτ' αἶν' ἀληθείῳ] Quamvis communis interpretatio bona sit, tamen aliter intelligo. Nam εὐτ' αἶν' ἀληθείῳ indicari illis verbis tempus dici, quod vocatur πλεθυσία ἀγορῆς, frequens forum quando jus dicitur, hoc vero est ἀληθείῳ κρείναι.

v. 770. Πρώτον ἔην] ἔην vocabatur temporibus Hesiodi prima mensis. Sic Solon omnium primus vocavit πρῶτον τριημέριον ἔην καὶ νύκτα.

v. 777. Ἀεσιπότης] a verbo αἰεῖω & ποτὴν volatus adversus aliorum opinionem.

FRANCISCI GUIETI

N O T Æ

I N

H E S I O D U M.

V Erf. 6. Π'εία μ' ἦδ' βελάει] Sic in Θεογ. v. 44. Θεῶν γλῶττι
αἰδῶτον.

v. 7. Κάρεφ] Arefacit.

v. 10. Οὐκ ἀρα μῦθον] Sic incipit Hesiodi liber ἔργων καὶ ἡμε-
ρῶν. anteriora addititia sunt teste Plutarcho.

v. 16. Προτέρῳ μ' ἐγένετο νύξ ἐρεδενή] hoc est, *statim post*
homines natos orta est. ἡ δὲ φρόνη αὐτῆς τὸ δόξον εἶν διδάσκειν.

v. 19. Γαίης τ' ἐν ῥίζησι] alii γαίης ἐν ῥίζησι, quod placet.

v. 21. Χαπίζων] Cui abs re otium est.

v. 23. Οἶκον τ' αὖθις] τὸ ζηλοῖ hic subauditur post τὸ αὖ-
θις. εἰς ἦδ' ἀλάστον πῖνα πίνης πρὶς ἰδὼν ζηλοῖ. ζηλοῖ δὲ &c.

v. 32. Δημήτερι αὐκτεῖ] id est, ἀλφειῶν αὐτῶν τὸ ἀγνυαῖ,
ἦγον ἀλφειῶν. Grammatici καὶ ῥῶν seu δῶρον exponunt. Tzezēs
ὁ αὐτῆς male.

v. 35. Ὡς δ' ἔρδειν] id est, βίαι κατέσκαψαι, parare divitias.
Ibidem αὖθι, id est πάλιν, rursus. Refertur ad τὸ ἦδη μ' ἦδ' κλη-
ρον ἰδοῦσαί μεναι.

v. 37. Ἀλλὰ τι πολλὰ] lege: ἀλλὰ τί πολλὰ.

v. 42. Κεῖν' ἄν τις ἦδ' ἔχουσι θεοὶ βίον] vitam. id est vitæ mo-
dum.

v. 45. Ὑπὲρ καπνῆ] ne corrumpatur, putrescat. κηδάλιον
est gubernaculum.

v. 47. Ἀλλὰ ζῶς ἐκρυψε] subintellige βίον e superioribus.

v. 49. Κηδεα λυγρὰ] hoc est, φροντίδας curas.

v. 62. Καὶ αἶεν, id est, ψυχρῶ. Ibid. εἶπεν μετὰ βαλκῶς.

v. 63. Παρθενικῆς] leg. Παρθενικῆς.

v. 66. Γηοχόρως μελεδῶνας] ὡς τὸ κείρειν τὰ γῆα. ἀν γηο-
χόρως?

v. 67. Κυωτόν τι νόον] hoc est, αἰναιδῆ. Homer. κυωτὶ ὄμματα
ἔχων, κυωώπης, &c.

v. 71. Παρθένη αἰδομένη ἱκελόν] Subintellige ποιήματα, πλάσματα.
ἱκελόν τι πλάσματα, ἰδάλματα, εἰδῶλον.

v. 82. Δόλον αἰπυῶ] Arduum, difficilem.

v. 94. Ἀλλὰ γυνὴ χεῖρεσσι πίθη μίγξα πῶμ' ἀφελῶσα
Ἐσκέδουσι· ἀνθρώποισι δ' ἐμήσατο κήδεα λυγρὰ] id est,
λύπης, πείθῃ. Ὑστερον ὥστερον. ordo ἐμήσατο κήδεα λυγρὰ,
ἔσκέδουσι ᾧ ἀφελῶσα μίγξα πῶμα πίθη. ἐσκέδουσι au exeuuffit?
subintellige operculum.

v. 98. Ἐπίμεθαλε] Πανδῶρη scilicet.

v. 99. Αἰχλόχῃ βυλῆσι] Hic versus Heinſio inducendus vi-
detur. vide ejus notas.

v. 105. Διὸς νόον] id est, βυλῶν.

v. 106. Ἐκχυρυνώσω] ἐκτελείω. ἀν συντόμως ἐρῶ, λέξω.

v. 109. Μερόπων ἀνθρώπων] Mortalium hominum, non di-
versifiloquentium.

v. 114. Αἰεὶ δὲ πόδας καὶ χεῖρας ὁμοῖαι] hoc est, semper inte-
gris membris, non senescentibus. ἢ ποδαρχεῦντες, ἢ δὲ χεῖρας
χεῦντες.

v. 119. Ἡσυχὴ ἔργα νέμεντο] τίλῃ συζωγῶν ἢ αὐτομήτων
χερῶν. Ibid. σὺν ἐθλοῖσι, hoc est, ἀγαστοῖς, κτήμασι.

v. 124. Σχέτλια ἔργα] ἀδικία.

v. 131. Ἀπαλῶν] αὐξομένη.

v. 136. Γεροῖς ἐπὶ βωμοῖς] anſcribendum ἰερ' οἷς ἐπὶ βωμοῖς,
hoc est, ἰερά. Homer. tamen ἄλλα δ' ἄλλα ἔριξε θεῶν, hoc est,
fecit, sacrificavit. ἔρδειν facere. Virg. Cum faciam vitula.

v. 137. Κατ' ἡθῆα] an? per colonias, oppidatim, pagatim,
supple sacra facere. placet. non ex more, ut vulgo exponitur.

v. 138. Κρονίδης ἔκρυψε] subintellige τῇ γῇ. Infra: αὐτίκα
ἐπεὶ καὶ τῷτο γῆν καὶ γαῖα κάλυψε.

v. 141. Τοῖ μ' ὑποχθόνιοι] Tzetzes legit ἐπιχθόνιοι.

v. 145. Ἐκ μελῶν] Scribendum ἐκτεμελές θειόν τε, pro
ἐκμελές τι θειόν τε. Hesych: ἐκμελής, ἀνέμεγος, ἄπικος.

ἄρρηθμον. ἐκμελὴς δ' ὅτι ἔκ κ' ἢ μέλ, sonus quasi dissonus, absonus. Alio spectant quæ cecinit Virgilius Æn. VIII:

*Hæc nemora indigenæ Fauni Nymphæque tenebant,
Gensque virum truncis ex duro robore nata.*

v. 163. Μήλων ἕκ' οἰδὶ πόδαο] κτημάτων. hoc est, rerum, regni.

v. 175. Ἡ' ἐπ' αὖ γένος] hoc est, post quintam generationem, quasi sequentes meliores sint futuræ.

v. 182. Οὐδ' ἢ παίδες.] Hic distinguendum videtur, & πλεία σιγμὴ ponenda post παίδες.

v. 186. Βάζοντ'] βάζοντε pro βάζοντες, ut ἄσσοι ἴοντε Homero. sed iste versus ὑπονοθεύει.

v. 187. Οὐδ' ἔτι ὅτιν εἰδότες] Neque Deorum ultionem vitæ. non, oculum. hoc est, pœnam quæ a tergo sequitur. Tibull. Nescias ultorem post caput esse Deum. Σχέτλι. 2 χίω, χίπς, ἀχί, item 2 χίτω, χίτλω, χίτλός, χίτλι, coecendus, malus, miser.

v. 190. Οὐδ' ἢ πρὸς ὄρεα] Subintellige ἀνδρες.

v. 191. Ὑβρι] ὕβρις ὁ ἄδικος, ὕβρις ἡς.

v. 194. Ἐνίπων] appellans, incessens, increpans, ἐνίπλων. ἐπὶ δ' ὄρεον ὁμείται, hoc est, ἐπομείται ὄρεον. τμήσις.

v. 196. Δυσκίλαδ] κακῶς φέμενος ἐγείρων mali rumoris. alias rancus. male expof.

v. 199. Ἰ' τιν] abibant, ut inferius λείψεται.

v. 203. Ποικιλόδετρον] collo variegatam. vulgo εμποταμ.

v. 205. Πιπτερμύη ἀμφ' ὀνύχασιν] ἀμφιπιπτερμύη ὀνύχασιν.

v. 207. Δαιμόνι π' ἰλέακας] Α δαίμων, δαίμων ἢ τυχὴ δαιμόνιος, infortunatus, infelix. interdum fortunatus, beatus ut II. β. π' ἰλέακας;] quid strides? vers. seq. τῇδ' εἰς] Hac ibis.

v. 214. Ὑβρις γάρ τε κακὴ] τὸ χεῖρόν τῇ ὕβρι. vid. Tzez.

v. 216. Ἐτέρηφι παρελθεῖν] κατ' ἐτέραν μερίδα. ordo, ἰδὲ ἢ παρελθεῖν εἰς τὴν δίκαν κρείστων. vel sic, ἐτέρηφι ἢ ἡ ὁδὸς ἢ π. ἐτέρηφι ex alia parte.

v. 217. Ὑπὲρ ὕβριος ἔχθ.] ὑπερέχθ.

v. 219. Ὄρεος] an ἡ ἐπιτορκία, ut Heinsius? an ἡ τ' ἐπιτορκίας πτωχεία, ut Proclus?

v. 220. Τῆς δὲ Δίκης ῥόδῳ] supple γίνεται. ῥόδῳ, hoc est, ἔχῳ, θόρυβῳ, turba.

v. 222. Ηἷστα] Scribendum videtur: πόλις κῦ, κ' ἥστα λαῶν. infra: v. 281. Εἰ γάρ τις κ' ἐθέλῃ τὰ δίκαι' ἀγροῦσιν.

v. 228. Εἰρήνῃ δ' ἀνὰ γυνὴ κροσσόφῳ.] subintellige ἐς.

v. 229. Τεκμαίρετ'] meditatur, molitur. vett. glossæ in notis Heinſii: περμαίρομαι παρ' Ὀμήρῳ τὸ πλεῖον, παρ' Ἡσίοδῳ δὲ τὸ βελῶν. Sic vers. 237. τίς δὲ δίκῳ κροσσίδης τεκμαίρεται. hoc est, βελῶν meditatur ut sup. molitur. vulgo: πατατ.

v. 231. Θαλῆς δὲ μεμηλότῃ ἔργα νέμονται] An μεμηλότες? Sic placet Heinſio, & mihi. Θαλῆς μεμηλότες, οἱ πλεῖστοι μεμηλότες, πολέμῳ μεμηλότες, hoc est, πλεῖστοι, πολεμικῇ.

v. 249. Τῷ δὲ δίκῳ] Hanc litem meam, non ut interpr. Hanc justitiam. Sic supra v. 39, οἱ τῷ δὲ δίκῳ ἐθέλῃσι δικασσῶσι. Sic Tzez. Et inferius 269: Τῷ δὲ δίκῳ πόλις. meam litem.

v. 254. Οἱ ῥα φυλάσσουσιν] sup. v. 124.

v. 258. Ὀνοπίζων] ab ὀνῶν ὀνοτῆς & ὀνοτῆς apud Apoll. Rhod. ὀνοτῆς, ὀνοπίζω, vitupero, contemno.

v. 260. Γηρύετ' ἀνθρώπων] Clamat, loquitur. vulgo conqueritur.

v. 264. Εἰ πιπλάχῳ λάθῃσι] ἐπὶ πλάχῳ λάθῃσι. Τμήσεις pro ἐπιλάθῃσι πλάχῳ.

v. 266. Η' δὲ κακὴ βελή] Hos septem versus, nimirum hunc, & sex illum sequentes teste Proclo Plutarchus rejiciebat, cui facile assentior.

v. 273. Ἀλλὰ τίγ' ἔπω] Ut scilicet injustus litem vincat.

v. 278. Εἴπῃ δὲ δίκη ἐστὶν ἐπ' αὐτοῖς] Superius ἔπαξε νόμον.

v. 280. Εἰ γάρ τις κ' ἐθέλῃ τὰ δίκαι' ἀγροῦσιν Γινώσκων] Ordo εἰ γάρ τις γινώσκων τὰ δίκαια ἐθέλῃ ἀγροῦσιν. Anastrophe.

v. 282. Μαρτυρήσιν ἰὼν] An μαρτυρήσιν ἐκῶν, ut εἶκων θυμῷ, hoc est, cedens testimoniis. cedere autem testimoniis erit favere testimoniis, seu in favorem alicujus testimonium dicere. ἐκῶν ab εἶκω mutato spiritu, ut ab ἄγω, ἡγάρομαι, ἡγάμα. pro ἐπίσχεσθαι autem legendum videtur ἐπὶ ὄρεσθαι.

v. 283. Εἰς δὲ δίκῳ βλάψας] Scribo: ἡδὲ δίκῳ βλάψας. τὸ ἐμβλάπτω Homero est impedio.

v. 291. Εἰς ἄκρον ἵκηται] ἵκηται legendum censet Heinſius. sed male. Nam τὸ πὲς supplendum.

v. 296. Οὐδὲ κε μὴδ' αὐτῷ νοίη] δι' αὐτοῦ.

v. 297. Εἰς θυμῷ βάλῃται] in animum inducit. post, pro ὅδ' αὐτ' ἀχρεΐται ἀνῆρ, malim ὅδ' αὐπὲς ἀχρεΐται ἀνῆρ.

v. 302. Σύμφωρον ἀνδρά] συναχθέντων.

v. 304. Κοτ' ἔροισ' ἱκελ' ὁρμῶ] hoc est, τὴν ἔρὸν βίβλαμυτον. Hefych. Κοτὴ βλάβη. α καὶ γὸς læsus, mutilus, κατ' ἔρω. it. κατὴν ἡ. live κατ' ἔρω pro ὁλόντων, τῶν τὸ κατὰ τὴν ἔρὸν εἶναι, καλὸς, καλοῦς, καλῶ, &c. Hefych.

v. 306. Μέτρεα χρομῶ] τὰ εἰς τὴν μέτρην οἶον, ἡγαν τὰ μέτρον ἔχοντα, hoc est, τὰ τ' ὀρεΐτης τὰ σωδοῦντα, τὰ ἀρετὰ, ἔξοχα. Pindarus epitaph. Hesiodi: Ἡ σίον ἀνθρώποις μέτρον ἔχον σοφίης, hominum præstantissimus, summam habens sapientiam. Μέτρεα sunt bona, convenientia.

v. 314. Δάμωρι δι' οἷον ἔηδον] hoc est, ὁμοῖον. Scribo ἰοῖον. Hefych. ἰοί, εἶη, ἡγούον, ὑπαίρη.

v. 315. Αἰσίφρονα θυμὸν] Αἰσίφρονα βλαψίφρονα, pro αἰσίφρονα, iniquum, ἀδίκον. Τὸ αἰσίφρον pro αἰσίοφρον. Hefych. Αἰσίοφρονι, βλαψίφρονι, φρενοβλαβεῖ. ἀάστω γὰρ τὸ βλάψαι. Sed utrumque ἐπιγίγται ε & α ab αάστω, αἰσίοφρονι αἰσίοφρονι pro αἰσίφρονι.

v. 317, & 318. Hi duo versusteste Plutarcho apud Proclum ex Homero huc intrusū, cui libenter assentimur. v. 317. Ἀνδρὸς κομίζε] κυναι, regit. an legendum δαμάζει?

v. 319. Αἰδώς τοι πρὸς ἀνολβίη, θάρομαι ὅτι πρὸς ὀλβῳ] Scribendum videtur πρὸς ἀνολβίῳ, θάρομαι ὅτι πρὸς ὀλβον. subintellige ποιεῖ.

v. 324. Κατ' ἀνδρῶν] Hefych. κατ' ἀνδρῶν δικάων. quæ expositio huic loco omnino convenit. recte interpres.

v. 326. Ἀνὰ δέμνια βαίνοι] ἀναδάνοι.

v. 327. Κρυπαδῆς δύνῃς] Moschop. & Proclus τὸ ἐνεκα hic subintelligunt. Tzezēs τὸ ἀπὸ supplēt. Τὸ ἐνεκα placet. Sic in Ἀπιδ. v. 406 μαχέωλω Αἰγὸς ὀρεωτόμου ἡ ἀχρεΐτης ἐλάφοι.

sup-

supple *ἐνεκα*. Sic & versu sequente *κρυπταδῆς δόνης* subintelligē *ἐνεκα*. deinde lege : *ὦρθα καίρα, ἀπρεπῆ καὶ ἀνάρμοστα*. Moschop.

v. 329. *Ὅς τέ τοι*] hoc est, *πνός*. forsan scribendum : *ὅς τε καὶ*.

v. 337. *Ἐπὶ δ' ἄγλαα μὲν καίειν*] *Ἐπικαίειν*. Τμήσις.

v. 345. *Ἄλλο χυπταί*] τὸ ἄλλο hic fortuitum exponit Hein-
sius, vide notas. vers. sequ. *γείτονες ἄζωστοι*, vicini inermes. *ζώ-
σαντες ὃ ποιόι*. tardius veniunt ad suos.

v. 347. *Ἐμμορέ τοι πμῆς*] pretium, rem pretiosam. In-
terp. *βοημῆ*. v. 351. *ἄρκιον* est sufficiens non promptum ut
vulgo.

v. 351. *Προϊόντα προσεΐνα*] τ' *προσηγορεύει* *προσηγορεῖ*. vide
Tzezem de his versibus. accedere *προσηγορεῖν*. τ' *προσηγορεύει*
προσηγορεῖν τὸ *δομίλῳ δομιλεῖ*.

v. 357. *Ἀνὴρ ἐθέλων*] *ἔδωκεν ἀνὴρ*. & ὅγε καὶ μέγα δῶκε. Ana-
strophe pro *καὶ ὅγε μέγα δῶκε*.

v. 358. *Χαίρει τῷ δώρῳ*, hoc est, donatione facta.

v. 360. *Καί τε σμικρὸν*] forsan, *Καί τοι ἐπάχινωσεν φίλον κῆρ*] *ἤτορ* placet. *ἐπάχινωσιν*, hoc est, *ἐλύπησεν, συνέσειλιν*. contristat.
contraxit, subintellige ei cui ablatum. *παχινῶ* gelu constingo,
congelō proprie. Sic Metaphorice pro tristi mœrore afficio.
Homer. Iliad. P. *τῷ δ' ἐν φρεσὶν ἄλκιμον ἦτορ παχινῶται*. Cor-
dis systolen seu contractionem sequitur tristitia. Cæterum in
fine versus legendum videtur *φίλον ἦτορ* pro *φίλον κῆρ*, quod
suppositum est a librariis. Locus ex Homericō supra citato ex-
pressus foret. Scribendum τὸ γ' *ἐπάχινωσεν φίλον ἦτορ*.

v. 364. *Ἀθροπα λιμὸν*] atram, deformem, turpem, & male-
suada fames & turpis Stat. Initio hujus versus *Ὅς δ' ἐπ' ἐόντε*
φέρει. ὅς ὃ ἐπιφέρει τῷ ὄντι, hoc est, τῇ ἐστίᾳ.

v. 366. *Οἶον βέλπερον*] subintellige τὸν βίον. victualia.

v. 367. *Παρέοι*] de præsentibus, hoc est, de domi recon-
ditis in penu.

v. 369. *Δειλὴ δ' ἐνὶ πυθμῶνι φειδῶ*] Alii *δεινὴ*. versu se-
quente *Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημῶν* &c. *Μισθὸς ὁ παχθεὶς*
ἰσὺ ἀνδρὸς φίλῳ ἄρ. ε. v. 371. *ἐπὶ μάρτυρα ἦτορ*. Τμήσις pro
ἐπιθῆτα.

v. 372. Πίσις δ' ἄρ' οἰμῶς] Scribo postulante versu: Πίσις δ' ἄρ' οἰμῶς. Interpres πίσις legit in singulari, vertit, *credulitas*. Phædrus imitatus est hunc locum fabula X lib. 3: *Periculosum est credere ἢ non credere.*

v. 375. Φιλήτης] Ἀνφιλήτησιν. Ἀφιλήτης ὁ φιλέω, ἀπατω. φιλήτης impostor, ἀπατεων. placet τὸ φιλήτης. habet Hesychius & alii. Tzezes dubitat de vocabuli scriptura & τὸ φιλήτης videtur præferre. ἐπὶ τῷ.

v. 374. Πατρῴων οἶκον.] Sic distinguendum videtur. Τελεία σιγμή post τὸ οἶκον. φερεῖται ὡς γάρ π. pascere; ita enim opulentia crescat in ædibus. Notum illud Catonis ex Plutarcho, pascere, bene pascere, male pascere.

v. 378. Ἐπερον] MS ἀτελὸν παῖδα, hoc est, tenerum puerum. Nam quid sibi vult ἔπερον παῖδα? Ex senis felicitate est puerum hæredem relinquere, nam proveciores patribus molesti esse solent. ex ἀτελὸν ἄπερον, ex quo ἔπερον. Hic versus Proclo ἀδιανόητος & rejiciendus, Heinsio transponendus. vide notata. vers. sequ. πλεόνεω subintellige, sibi invicem succedentibus. v. sequ. 380 ἐπιθήκη. subintelliges curæ.

v. 383. Ἐπιπλομῶν] τῇ ἐώᾳ ἐπιβλήῃ vers. sequ. δυοῖν πλομῶν τῇ ἐώᾳ δύσῃ.

v. 386. Περιπλομῶν ἐναιεῖ] περιπλομῶν 2 πύλων, verro, verso, unde πόλων, πόλῳ, πολίῳ, & πύλωμα, περιπύλωμα, περιπύλωμα, περιπύλωμα.

v. 387. Χαρασάμενοι σιδήρῳ] ut acies ferri, hoc est, falcis inciditur, acuitur.

v. 389. Ἀπὸ βλαστῶν πύονα χῶρον, appositio.

v. 391. Βοιολοῖν] βοηλαῖν, hoc est, βοῶν λαῖν, βοῶν, arare.

v. 392. Ἐργα κημίζεσθ] συνημίζεσθ. hoc est, curare opera Cereris.

v. 396. Ἐπιδύω] ἐφ' οἷς ἐδύκα δύω, ut vers. sequ. ἐπιμήσω ἐφ' οἷς ἐμέτρησα, μετρέσω.

v. 398. Διτεκμήσαντο] ἰγνώσαν, τεκμαίρεσθ ἐδύκαν. Moschop. hoc est, signis indicarunt, docuerunt, significarunt, ἀπὸ τεκμηρίων ἔδειξαν, ἰγνώσαν.

v. 402. Ἀρξάντ' ὅτ' ἐστὶν ἐπὶ νόμῳ] hoc est, ἐν νόμῳ, tributio,

butio, partitio, distributio in utramque partem, utrimque. Homer. Πολὺς δ' ἐπ' αὖτ' ἐνέμετο· ἔνθα καὶ ἔνθα. distributio. Moscho-, pulus πολλῶν vertit.

v. 405. Κτητῶν] *Emptam non famulam.* ordo, γυναῖκα κτητῶν ἔλαβε τῶν. Ibid. ἥ τις καὶ βοῶν ἐπιτοῖ. boves subintellige faci- minas, hoc est, vaccas sequatur, curet.

v. 406. Χρήματα] ὄργανα γεωργικά.

v. 413. Ὁξεῖ καὶ ἐλίσσιο] Interpretes reddunt *πικρὸν*, ὀξύ- κτην, placet acris, acuti ut interpret Latinus.

v. 415. Καύματα] ἰδαλίμω] *A calore sudorifero æstivo*, ab ἰδῶ.

v. 416. Σείει αἶθερ] *Solis astrum.* Σείει pro Sole.

v. 417. Ἐρχεται ἡμέρα] *Volvitur, vadit interdiu.* πολλὸν ἢ κυλῶς ἵπταται, scribendum videtur ἀπαίρει. Hesych. ἀπαίρει ὁ δαίμων, δάποδμεν, ἀναχωρεῖ. idem ἀπαίρονται δάποδμενται. magis autem noctu ambulat, hoc est, diutius ambulat Sol per noctem, longius durat nox quam dies.

v. 418. Ἡμῶν αἰδητὸς πάτη] *Scribe τῆμῶν, tunc.*

v. 419. Πτόρεθι τε λήγῃ] hoc est, ἔβλαψεν, τ' βλαψήσας παύεται, ἔκλωνοφύει cessat ramos emittere, germinare, pullulare.

v. 423. Ὀλμῶν] *Pilam.*

v. 426. Τεταπύμας] *in longitudinem.* versu præcedente pro σφύρας καὶ τῆμας leg. σφύρας καὶ τῆμας.

Ibid. Ἄψιν τῆμας] *aratro, plostellō, à la charrue des deux pieds & demy de large.* An scribendum & distinguendum, τεταπύμας δ' ἄψιν τῆμας δεικνύει ἁμῶς πολλὰ ἐπισημύλα καὶ ἡμέτερα. Ordo τῆμας ἢ πολλὰ καὶ ἡμέτερα ἐπισημύλα ἄψιν τε. δ. α. appositive. placet τὸ ἐπισημύλα, seu potius ἐπισημύλα ac- centu in antepenultima, una vox composita.

v. 427. Φέρειν ἢ γόλῳ] hoc est, ubicunque inveneris dentale, aufer illud tecum, raro enim occurrit.

v. 430. Ἀθλῶ αἶψα δμῶν] ὁ τίκτων.

v. 431. Προσαρῆται ἰσοσῆι] pro προσαρῆται. προσαρῆ- ρηθ' scribendum videtur.

v. 440. Ἀνθ' ἰβὶ αὐτοῦ.

- v. 441. Οὐκ ἐβλῆμεν] hoc est, οὐκ ἐψάμεν.
- v. 452. Ἐλικας] curvis cornibus, reflexi.
- v. 454. Πάρεθ' ἐργα] hoc est, πείρεται. μέμνηται.
- v. 455. Φρένας ἀφνειὸς] *riche par imagination.*
- v. 445. Πήξαλλ' ἀμφοξάν] fabricaturam. τὸ πήξαλλ' pro πή-
ξεαλλ' positum.
- v. 457. Οἰκὴ' ἰα' ἦαλλ' ἀειποιεῖν, hoc est, οἰκεῖα ἐαυτῷ ποιεῖν.
τὸ ἦαλλ' ἀντὶ τοῦ ποιεῖν.
- v. 462. Ἐ'αε' πολεῖν] ἔαε' scribendum videtur ut sit συνίζη-
σις. sic inferius.
- v. 463. Κεφίζουσαν ἄρρεαν] adhuc suspenfam, elevatam.
- v. 464. Εὐκηλήτειρα] in copia imprecationes non fiunt, sed
inopia, vide Proclum.
- v. 465. Δι' ἑχθρίαν] Cereris aut Proserpinæ conjugī. numina
connexa.
- v. 466. Γερὸν ἀκτῶν] Ἀττικῶς ἱερὸν. vers. seq. leg. δ' ὅτ' εἰς
δ' ὅτ' εἰς.
- v. 468. Ἐπὶ νῶτον ἴκηται] νῶτον ἐφίκηται. τμήσις.
- v. 469. Ἐνδρυν] τὸ ἰσοθεία. a parte totum aratrum. τὸ ἐν-
δρυν hic tropice medium arboris, matrix, *λεσάνη*. vide He-
fych. in ἔνδρυν. vers. sequ. πόνον] dolorem.
- v. 471. Εὐνημοσύνη] τὰ καλῶς ἀφ' ἧς καὶ οἰκονομεῖν τὰ
ἑαυτῶν.
- v. 476. Ἀράχνια] telas araneorum. vers. sequ. ἐρεμύδιον] an
ἐρεμύδιον, vel ἐρέμυδιον, ut ἄλμυρον. hoc est, vespertem. ab ἐρέω,
vescor, unde ἐρέπιω. ἄρνα ἐρέπιων. Nonn. Hefych. ἐρεπιόμε-
νοι ἐαυτῶντες. Homer. λατὸν ἐρεπιόμηναι.
- v. 477. Εὐοχάν] εὐοχίαν hic legunt Moschopulus, Pro-
clus, Tzezis interpp. Hefych. εὐοχθεῖν δὲ ἔχειν, εὐθυμεῖν, παλ-
ρη εἶναι, εὐπροφείν. ὀχὴ γὰρ ἡ προφή. δαῖτες εὐοχθῆσι opipara, læta
convivia, ὡς καὶ τὸ δὲ ἔχειν. Athen. εὐοχθῆν quasi εὐεκλῶν. sed
εὐεκλῆν magis placet.
- Ibid. Πολὸν] floridum. ἀφ' τοῦ λαοκῆν τὸ ἐν αὐτῷ ἀνθῆναι. Mo-
schop. Heinsius ὡς ἐβελήεις exactum.
- v. 479. Εἰ δὲ κεν ἡελίοιο τροπαῖς] an scribendum: εἰ δὲ κ' ἐν ἡλ.
τροπαῖς pro καὶ ἐν ἡλ. τροπαῖς, h. e. bruma. Interpp. καὶ τὰς τρο-
παῖς exponunt.

v. 480. Περὶ χειρὸς] scribe ~~ἐπὶ~~ *ἐπὶ* χειρὸς *les mettant bechenes*
ob paucitatem.

v. 481. Ἀντὶα δισμύων] Adverb. hoc est, ἀντίως τὰς σά-
χους δισμύων. *les uns en haut, les autres en bas*, idque propter
spicarum inæqualitatem.

v. 482. Θηήσονται] Θαυμάσουσι.

v. 483. Ἄλλοτε δ' ἀλλοῖτο Ζῶδες] Alias aliter accidere so-
let rite & secus arantibus.

v. 484. Κατὰ θνητοῖσι νοῆσαι] difficilis comprehensu. *τμησις*.

v. 487. Τέρπειτε βροτοῖς] verni temporis amœnitate quam
denuntiat.

v. 488. Τρίτῃ ἡμέρῃ.] toto tertio die præter duos priores.
v. sequ. *ἰπλῶ*] vestigium.

v. 490. Ἰσοφαρίζει] an scrib. *ἰσοφαρίζοι*. hoc est, ἴσῳ φέ-
ροι ψῆφον. hujus pluviae triduanæ beneficio sera aratio tempe-
stivæ æqualis fuerit.

v. 493. Ἐπ' αἰέα λείχῃ] *ἐπιλεία* ab *ἐπιλήε*. *ἐπιλήε* ab
αἰλός, pro quo αἰεὶς calidus.

v. 494. Εἴργον ἰχάρι] scribendum videtur *ἔργον ἰχάρι*, absti-
net, abstinere facit.

v. 497. Δεπλῆ ἢ παχὺ πόδα] famelici indicium.

v. 498. Ἐπὶ ἐλπίδα μένων] *τμησις*.

v. 499. Προσελέξατο θυμῷ] hoc est, *ᾧ* θυμῷ ἐλέξατο, hoc
est, ἐνινοήσεν. *ἐνδιὰ θυμὸς λόγος*. in corde suo dixit, cogitavit, in
animo suo versat. Huc facit Davidis versiculus: *Dixit insipiens*
in corde suo non est Deus.

v. 502. Κομίζει] hoc est, alit, fovet. v. 502. Δείκνυ] doce.

v. 504. Μῆνα δὲ ληναῖωνα] καὶ τὸ μῆνα subintellige sunt.
Mensem in quo sunt malidies. vel sic distinguendum: Μῆνα ἢ
ληναῖωνα (κακ' ἡμέρας, βυδρα πάντα) τῷτον ἀλδύαα. & placet.
hoc est, mensem vero Januarium, (mali sunt dies, bobus no-
centes omnes) hunc vita, pro hunc, inquam vita. vel appositively
μῆνα ἢ ληναῖωνα κακ' ἡμέρας, βυδ. π. hoc est, Mensem Janua-
rium, malos dies, hoc est, qui mali sunt dies, hunc, inquam,
vita.

v. 506. Δυσηλεγεῖς] cruciatu difficiles, molestos.

v. 508. Ὠραίν] subintellige τὸ πόντον.

v. 509. Παχέας] Crassas.

v. 511. ΝήελιΘ] Ab ἄρω, ἀείω, ἀείθω, ἀείθωμ, ἀείθωμς, ἀείθωμίν, νήελιΘ. Item ab ἀείω, ἀείτις, νήελιΘ, hoc est, νήελιΘ, ἄρω δρηρῶς, ἄρλιΘ, δρηρῶ &c. An ab ἀείζω, ἀείσωμς, ἀείθωμς, ἀείτις, νήελιΘ, νήελιΘς. νηελιτῶμ innumera habens folia. placet. ergo νήελιΘ innumerus, multus, ingens.

v. 512. Ὑπὸ μίξει] μίξια a μίτΘ. unde μῆδεα forte apud Homerum.

v. 515. Ἰχί] sc. ῥινὸς βοός, pellis bovis subintellige.

v. 517. Οὐ Δ[άησιν] iterata negatio abundat, ἔπ' εὐ Δ[άησι].

v. 522. Λίπ' ἐλαίω] λιπαρὸν, λιπα δάπηροπῃ.

v. 523. Καταλέξιται] καταλέξομαι in præsenti, ut αὐξομαι.

v. 524. ἈνόςτΘ] αἰνόςτΘ ὁ πολύπες, ut infra ἡ χεὶρ πύθ-ζΘ, φερίοικΘ ὁ κοχλίας.

v. 525. Ἐν ἧθεισι λυγαλίοισιν] λύζω, λύγος, unde λυγρὸς λυγρὸς, λυγαλίΘ κὶ ἐπιγίγσθ' εὐ λυγαλίΘ, alii a λαιγρὸς declinant.

v. 526. Δείκνυ] pro ἰδείκνυ a δείκνυμι.

v. 530. Μυλιόωντες] μυλιάω πρὸς τὰς μύλας ἤγεν σαγήνας, ὀδόντας. Deinde pro δρύα scribendum videtur δρεία. Hesych. δρείον, ὕλη, ὄριΘ, δρύμΘ.

v. 531. Οἱ σκίπτω] τετμῶται non tecta τὸ σκίπτω sing. numero a σκίπτωρον, σκίπτωρ, σκίπτω, ut a λιπαρὸν, λίπτωρ, λίπτω. τὸ σκίπτω non placet. a σκίπτωρ τροπῇ fit σκίπας. Hesych. σκίπη ὑποδοχή.

v. 532. Καὶ γλάφυ] γλάφυροι, γλάφυ, hoc est, σπηλαιον, αἰγροι,

v. 533. Ἐπὶ ῥῶτα ἔαρε] ἐπὶ ἔαρε τμησας.

v. 534. Νίφα λούκλω] Νίψ νιφὸς, νίφα.

v. 537. Μαλακίω] δασεῖαν, ἔλλω.

v. 538. Πολλὴν κρέκη] hoc est, κρέκλω. Suid. in κρέκη, τραμὰ quæ stamine mollior. Μηρύσας, hoc est, πυκνῆς, συτέλλειν. Hesych. subintellige autem ἐν τῇ ὑφάινειν τὴν χλαῖναν.

v. 541. Ἰφι κελμήμοιο] σὺκ αὐτομάτως δάπηταινός, non sponte naturæ mortui, sed ferro necati.

v. 542. Πυκνόςτας] ἀν? πυκνόςτας.

V. 544. Νόρῳ βοός] secundum morem antiquum nervis consuevendi pelles. Sic hodie Canadivi faciunt.

V. 545. νετὲ ἀμφιδάλη ἀλείλω] hoc est, ἔ' ὁμοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἀλείφω e Cod. vet. Palat.

V. 546. Πῖλον ἔχειν ἀσκητὸν] Homer. καὶ ἀπὸ κήσας χιτῶνα, hoc est, καθαροῦ καθαροῦ. Gallice *un fentre bien foulé*. Ἀσκητὸν autem dixit ut differat a supra dictis πῖλοις ἐν τοῖς πυκνῶς, hoc est, pilis levius elaboratis. καθαδούη vero est madefacias secunda persona, non humefiant.

V. 549. Μακάρων ἐπ' ἔργους] hoc est, felicitium agricolarum, divitum, qui scilicet agriculturæ peritia & indefesso labore ditati sunt.

V. 550. Αἰναόντων] scribendum videtur αἰνακόντων. quidam codd. αἰν ἀέντων. quam lectionem sequitur Tzetzes. ex ea quamvis sequiore nostra confirmatur.

V. 551. Ἀρθεῖς] ἀρθ scilicet in spiritum resolutus.

V. 557. Καλεπῶτα] ἔτ] ἀγαθῶν scilicet.

V. 559. Τῇ μ' ὅμιον] τὸ ἡμῖον, hoc est, dimidia pars cibi ordinarii bobus detur, καὶ τὴν ἄλλαν, homini vero plus dimidia ut puta dodrans ex asse, hoc est, tres quartæ partes cibi ordinarii. hyeme ventres sunt calidiores. ἐπὶ πλείον ἔσται, pro ἐπείη. τμήσεις.

V. 560. Ἐπὶ ῥόδοι δούροισι εἰσὶ] hoc est, βοηθοὶ, adjutrices sunt longæ noctes bubus. ῥόδοι, hoc est, fluctus, ἐπὶ ῥόδοι fluctu impellens, fluctu adjuvans, a navibus Metaphora, qui fluctu impelluntur & adjuvantur in cursu.

V. 562. Ἰσθῶς νύκτας τε καὶ ἡμέρας] hoc est, cibos præbe ad mensuram laboris diurni & quietis nocturnæ, ita ut per totum annum dies & noctes æquentur, hoc est, labori dierum alimenta debita, quieti noctium respondeant. καὶ ἡ δόξα ἔ' ἔτι βλῆπεν εἰς τὰς νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας, καὶ πρὸς ταύτας ἴσεν τὰ ἔργα καὶ τὴν τρέφειν. obscurus & implicitus locus.

V. 567. Ἀρεκνήφαι] in summo crepusculo, vespere, καὶ τὸ ἄκρον τ' ὑπὸς ἡγαν τ' ἰαπέραις.

V. 571. Φερίαια] ὁ χοχλίας.

V. 572. Πλὴν ἀδύνατον φέρων] τὴν ἐπιβλήν τ' Πλειάδα, πὶ καὶ

μα τὸ γινόμενον καὶ τὴν τὴν Πλειάδων ἐπιβλήν. post, σκᾶφῶ ἐκί-
πι οἰνέων subintellige ἐπὶ. Hoc versu fossio significatur ut præce-
dente v. 570 putatio vitium.

v. 573. Ἀρπας χαρμῶσιν ἐμῶν] false incidere. supra χαρμῶσιν
ἐμῶσιν σδήρῃ.

v. 575. Ὡρῇ ἐν ἀμῆτι, ὅτε τ' ἡέλιος ἡρόα κᾶρῳ] Hic ver-
sus sic legendus & distinguendus: Ὡρῇ ἐν ἀμῆτι. Ὅτε δ' ἡέλιος
ἡρόα κᾶρῳ.

v. 578. Ἡὼς γὰρ τ' ἐργασίῳ τέλει] Ἡὼς.

v. 579. Προσφέρει μὲν ἰδῆ] hoc est, superat viam, hoc est, per-
agit. Virgil. nec saltu superare viam sit τὸ προσφέρειν. hic idem
τὸ προσφέρειν notari videtur. φαγεῖν ἄγχι, πίνει οἶνον. ἀτρεκέ.

v. 584. Ὑπὸ πτερυγῶν] ab alis, Ἀλφῶ τὸ πτερυγῶν vid. Mo-
schop.

v. 589. Βύβλιν] Ὁρακίης.

v. 590. Μᾶζα δ' ἀμολγαίη] scilicet τὴν ἀπὸ τ' Ἡὼς ἀμολγῆ
καὶ τὸν ἀμολγῆ. καὶ τὸ ἀμολγῆν πιπονημῆ καὶ γαίλακτι ἐξυμα-
μῆ τὴν ἀμολγαίη.

v. 593. Κεκορημένος ἦτορ ἐδωδῆς] corde, non animo.

v. 594. Ἀντίον ἀκροῖς ἀνέμῃ] scribendum ἀκροῖς, hoc
est, in superficie flantis, cui ὑπεραῆς opponitur.

v. 595. Αἰνάς] an scribendum αἰνάς, ut supra αἰναόντων.

v. 597. Ἰερὸν ἀκτῶν] ἀπὸ τῶν ἀκτῶν pro ἰερῶν ut supra.

v. 598. Διέμῃ] τῇ διήσῃ τὸ βοῶν ἀλοῶν.

v. 599. Εὐτρεχάλα ἐν αἰλῇ] leg. εὐτρεχάλα.

v. 600. Κομίσσας] reponere, recondere.

v. 601. Ε'παρμῶν] hoc est, ἄρμῶν, compositum, para-
tum, conditum.

v. 603. Κομῶν] curare, alere. φείδεο σίτη subintellige ca-
nis.

v. 606. Καὶ σφύρετῖν] du fourage.

v. 607. Ε'πηταινόν] scribendum videtur ἐπηταινόν, aut est
συνίσις in ἐπηταινόν.

v. 613. Ἀλφῶ ἀφύσας] ἀπὸ τῶν ἀφύσας.

v. 617. Πλειῶν ἢ καὶ χιτῶν ἀρμῶν] Ὁρμῶν videtur
scribendum. hoc est, ὁρμῶν, καὶ χιτῶν ὁρμῶν, hoc est, ὑπὸ
γῆς

γῆς κατελθὼν, aſtri more occidens, hoc eſt, abſolutus, finitus, perfectus, ſed τὸ κατὰ χρόνος ſic non placet, & verſus additi-
tius videtur. ἕτις ὁ ἐνιαυτός ἐπὶ τῷ τῷ γῆς ἔργων πεπληρωμὸς
εἴη. vel ὁ πλεὺν ἤγαν ὁ ἐνιαυτός τῷ ἐπὶ τῷ γῆς ἔργων τέλει αὖ ἔχοι,
vel ἕτις ὁ ἐνιαυτός ἐπὶ τῷ τῷ γῆς ἔργων καλῶς ἔχοι καὶ ἀεμυδίας. Sic
annus terreſtris bene ſe habuerit. placet.

v. 618. Ναυηλίας δυſπιφίλα] hoc eſt, δυſπνός, δυſτεράχης,
τραχίδης, de πιμφίλῳ, & πομφύλῳ. Heſych. πίμφολα, δύσκολα,
τραχία, βαρύνει. δυπείμφελος, ut δυχείμερος.

v. 625. Ὅφρ' ἴχας] ſcilicet οἱ λίθοι.

v. 627. Ἐπαρμύνα] compoſita, condita, reſoſita.

v. 628. Στολίſας νηὸς πίερα] involvens, recondens.

v. 632. Ἀρμύροι ἐνύναος] ἀεμυδίων.

v. 634. Βίει κεχρημύσας ἐσθλῶ] hoc eſt, quærens victum bo-
num, legitimum, bonis artibus.

v. 640. Ἀρχαλίη] ſcribendum videtur ἀρχαλή.

v. 646. Τρεΐψης] ſcribendum videtur τρεΐψας.

v. 647. Χρεία πεπρωφύγειν] τὸ πε verſum impedit & eſt in-
utile.

v. 648, & 649. Hi duo verſus, teſte Proclo, inſtituti viden-
tur Plutarcho, quem vide. placet iudicium Plutarchi. Ναυηλίας
στολισμὸς ſubintellige πρὸς.

v. 653. Ἐλπίδ' ἐξ ἱερῆς] hoc eſt, θωμμεσίης, μεγάλης.

v. 654. Ἐπ' αἶθλα] ad munera, ſubintellige funebria. τὸ
αἶθλον hic munus funebre.

v. 655. Προπιφρῶν μύνα] prædicta, edicta.

v. 657. Ἀθλ' ἵππων] les prix præmia. παῖδες] οἱ ἔ. Ἀμφι-
δύμωνες παῖδες.

v. 658. Ἐλικωνιάδ' ἀνίθηκα] Hæc e Theogonia ſumta &
interpolata videntur. Cæterum hi verſus a 648 uſque ad 663
videntur ſuppoſiti.

v. 661. Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω] ὡς, hoc eſt, ὁμως. verſ. ſeq. ἀθήσφα-
τον, hoc eſt, αἶζαν θίſφας.

v. 663. Ἡμεῖς πεντήκοντα] ſubintellige ἐπὶ ἡμέρας, vel κατὰ
per dies quinquaginta. καὶ προπὰς ſcilicet πὰς θεινὰς.

v. 664. Ἐς τέλει ἐλθόντες] ordo ἐλθόντες θέρσας ἐς τέλει ὥρης
πρωπὰς.

v. 666. Καυάξαις] hoc est, κατὰξαις ex καὶ pro κατὰ, καυάξαις & πλεονασμῶς ὡς καυάξαις. v. sequ. παύξαις] παύξαις.

v. 669. Εἰς τίς γὰρ τίλῳ ἐστὶν] τίλος facultas, δύναμις, potestas efficiendi bona & mala, κράτος, ἀξίωμα. οἱ δὲ τίλῳ.

v. 670. Εὐκλείεις τ' αὐρα] εὐκλείησι καὶ εὐκλείησιν. Proclus, hoc est, σαφείς, ἀχερείς, cognitu, indicatu faciles.

v. 681. Εἰς κράδη ἀκροτάτη] τῷ νεαρῷ βλαστῶν τῷ σπυρί.

v. 684. Ἀρπυκῆς] occupandus cito ne elabatur e manibus.

v. 693. Ἀμαυρωθείη] ἀφανισθείη.

v. 694. Μίτρεα φυλάσσειας] tempus, occasionem.

v. 696. Μή τι τραηγῶντων] Tzezes legendum contendit τραῖα τραγῶν. placet.

v. 698. Τίτρε' ἡδῶν] scribendum videtur τίτρεα. subintellige ἔτη, hoc est, τίτρεα ἔτη ἡδῶν, hoc est, πύμπλῳ ἢ ἔτη. τίτρεα, τίτρεα ἐπὶ δὲ καὶ πύμπλῳ. hoc est, πύμπλῳ καὶ δὲ καὶ τῷ. ratio hæc numerandi sumpta est a mensibus lunaribus. vide infra τίτρεα μείωση, ἔκλῃ μείωση. anno duodecimo pubescere incipit. Anno pubertatis quinto, hoc est, decimo sexto nubat, quæ ætas nuptiis aptissima est.

v. 702. Ληίζετ' αἰμεινὸν] hoc est, λαμβάνει, κατὰται, αἰμεινὸν, λαμβάνω, ἀπὸ λαμβάνω, λαμβάνω, λαμβάνω, λαμβάνω, λαμβάνω, λαμβάνω.

v. 704, 705. Hiduo versus suspecti. v. 704. Δὴ ἐστὶν consuevit καὶ ὄντα, τὴν ἐστὶν ἀφανίζω.

v. 706. Οὐκ ἐστὶν ἀθανάτων] ultricem Deorum curam, quæ mortales a tergo sequitur. Ab ἐπὶ, quod notat post ὅπως & ἔπει. Tibullus: Nescius ultricem post caput esse Deum. ab ὅπως, κατὰ τὸν, ἐπὶ τῷ, ὅπως.

v. 709. Μηδὲ ψεύδεας] Neque mentiaris illi. supple, ne verbo quidem decipias.

v. 710. Ἀποθύμιον] alienum ab animo, molestum, invisum, non ἀρεσκόν τῇ ψυχῇ.

v. 711. Δίς τόσα πίνυας] πέντε. Μεμνημένῳ] injuriæ memore sc.

v. 712. Ἡ γὰρ ἐς φιλότιμον] ἡ γὰρ πρæcedat, prior est. ἀποκαθάρσει.

v. 713. Δειλός τοι ἄνηρ] Hæc a superioribus non pendent, sed ad sequentia pertinent.

v. 714. Εἶδος nullum rei genus, nulla res, εἰδὲν ποσειδάωνος. τὸ εἶδος hic est ποσειδάωνος.

v. 715. Μηδὲ πολυξέρον, μηδ' ἄξεινον καλέεσθαι] μηδὲ πολυφίλον, μηδὲ ἄφιλον.

v. 716. Νεικίης ἦρα] κατ' ἴχρον.

v. 722. Μηδὲ πολυξέιναι δαίτῃς δυσσέμφελοι] δαίτῃς subintellige γλυκομήνης. hoc est, ἐρώνης, δυσσέμφελος, δυσπρόσιτος, δύσκολος. ἀν' ὧν τὸ πῖμπιαι. Hos versus sic distinguit Heinſius. Μηδὲ πολυξέιναι δ. δ. εἰσιν. ἐν κρινῶν πλείεσσιν τε χ. δ. τ. ὁλοχέτης. Placet.

v. 726. Ἀποπύειν δὲ τ' ἀράς] ἀποστέφον. Τὸ ἀρὰ prex. proprie & primo imprecationes, ὡς καὶ ἔφαθ' Ὀφρανίας χάριν ἀρὰ dictæ.

v. 728. Αὐτὰρ ἐπεὶ κε δὴ μεμνημένος εἰς τ' ἀνιόντα] Ab occasu ad ortum rectum meire licet. male interpretes. σιγή post τὸ ἀνιόντα.

v. 730. Μηδ' ἀπτογυμνωθείς] subintellige etiam sub nocte.

v. 731. Εἰζόμενος] subintellige ἐρεῖν.

v. 733. Πιπταγμένος] ἀν' ἀπὸ πύλων pulvisculo πελάσσω.

v. 736. Ἀπὸ δαίτῃς] a Deorum conviviis, quæ sacrificiis peractis fiunt, festis Deorum sollempnibus.

v. 737. Ἀνείων ποταμῶν] ἀν' αἰνείων.

v. 739. Λακίῳ] λαμπρῶ, λαμπρῶ.

v. 740. Κακότητι] contumacia, contumaci malitia. scribe κακότητι γ. Τὸ γ' hic non placet.

v. 743. Αὖον ἀπὸ χλωρῶν] ungues a carne.

v. 744. Οἰνοχόῳ] ἢ κύβητον.

v. 745. Πινότων] bibentibus subintellige convivis, compositoribus. bibendo, inter bibendum. ὁλοχέτης ἐπ' αὐτῶν μῆτις] est mali ominis. μῆτις omen.

v. 747. Λακέρυζα] ἀλάκω, λακίω, λακίρω, λακέρυω, λακέρυζω, hoc est, λακέρυω strepera, garrula.

v. 748. Μηδ' ἀπὸ χυττοπόδων ἀνεπὶ ῥέκλων] Vetus mos sub hoc verbo latere videtur, ollas novas lustrandi & ad usum felicem

cem consecrandi, hoc est, benedicendi, ut loquimur. ἀντιπρί-
κτοι χυττόποδες. hoc est, ἐφ' ὧν ἔῖρρέχθη τὰ ἱερά.

v. 750. Μηδ' ἐπ' αἰκινήτοισι καθίζειν] per αἰκίνητα solum & lapides intelligere videtur, quæ frigida sunt & dura. Hoc præceptum Pythagorico illi cognatum videtur, ne sedeas super lapidem. vel ἐπ' αἰκινήτοισι καθίζειν est αἰκίνητον ποιεῖν. Theocr. ἐπὶ ξηροῖσι καθεζῆ.

v. 751. Παῖδά δυνάδεκταῖον] an 12 dierum? vide Plutarchi expositionem apud Proclum, qui παῖ τετογνῶν intelligit. Hunc & sequentes quatuor versus aliter disposuit Heinsius, quem vide.

v. 756. Θεὸς νύ τι κ] alii τοι. forsan τι.

v. 757. Μηδέ ποτ' ἐν ᾠδοῦν] Hos versus delendos censet Plutarchus teste Proclo. ἐπὶ τῷ. vide Plut.

v. 759. Μηδ' ἐναποψύχειν] ἀφοδρύνειν, ἐναποπαλεῖν, ἀ ψύω, πύω σπυο, ψύχω, ἀπὸ ψύχω &c.

v. 761. Κεφῆ μ' αἰείραμ] subito facilis, valde facile est eum subire.

v. 765. Περιφραδέμεν] τὸ περιφραδέμεν hic est agendo præcipere, σημαίνειν imperare. Τετρακτάδα μὲν δὲ αἰεῖς τῶν] supple περιφραδέμεν.

v. 768. Εὐτ' αἶν ἀληθείῳ] ordo δὲ τ' αἶν λαοὶ ἄνωσι τῷ τετρακτάδῃ, supple κείνοις ἀληθείῳ, hoc est, revera, ex rei veritate. hoc est, quando ἡ σύνοδος γίνεται ἐν τῇ τετρακτάδι ἀληθῶς. vide Proclum.

v. 769. Αἰδοῖ γὰρ ἡμέραν] Superiores quatuor versus spurii videntur. Hic autem incipit Hesiodus. Sic liber ἔργων & abrupte incipit σὺν ἄρᾳ μῦθος &c. Theogonia autem ἡ τοι μὲν πρόπαια, &c.

v. 770. Πρωτὴν ἴην] ἡ τετρακτάς supra dicta.

v. 773. Ἐξοχ' ἀξιαμύροισι subintellige ἐπὶ, hoc est, ἔξοχα ἐπὶ πίνεσθ' ἔργα βε. μ. α. Egregia sunt.

v. 775. Εὐφρονα καρπῶν] lætificum. sic δ' ὀφροῖη nox quiete reficiens, recreans corpora, lætificans homines.

v. 777. Τῇ γὰρ τοι] subintellige ἡμέρα ex superioribus.

v. 778. Ἡμέρας ἐκ πλείς] ἐκ πλείς una voce, hoc est, die pleno, æstivo scilicet. Nam hiberni dies sunt dimidii tantum. infra εἰκοτὶ δὲ ἐν μεγάλῃ πάλῳ ἡμέρῃ.

Ibid. Ὅτε ἰδῆαι] Hoc nomen formicæ κατ' ἐξοχὴν datum.
 Horat. *Parvula nam exemplo magni est formica laboris.*

v. 779. Προβάλοιτέ τι ἐργον] instituat opus.

v. 781. Εἰθρήψααθ' ὀρέσῃ] scribe ἐκτρέψααθ'. ab ἐκτρέφειν.

v. 782. Ἐκτῇ δ' ἡ μέσῃ] hoc est, ἐκτῇ μεσσηνίᾳ, ἐκτῇ ἐπὶ δεκά.

v. 785. Ἡ πρώτη ἐκτῇ] vere & primo sexta.

v. 791. Οὐρήας ῥ] subintellige παμνέμεν.

v. 792. Εἰρήδι δ' ἐν μεγάλῃ πλείῳ] hoc est, vigesima mensis æstivi. subintellige ἡμερῶν ἐκπλείς. πλείῳ ἡμερῶν] largo, æstivo, ut supra ἡμερῶν ἐκπλείς.

v. 794. Κῆρῃ δὲ πύρρῃς] scribe: κῆρῃ δὲ πύρρῃς an scribendum κῆρῃ ῥ τεπέρετῃ μέσῃ. placet. sic supra ἐκτῇ μέσῃ. ἡ πτωσαρσκαυδεῖσθῃ, ut supra ἡ ἐκτῇ μέσῃ.

v. 799. Τέρεθ' φθινοῖνι δ' ἵσταμύρα πε] τὴν δ. καὶ τὴν κ δ.

v. 800. Ἀλλα θυμβορεῖν] an? θυμβορεῖν, pro θυμβόρεα. θυμβορεῖς pro θυμβόρεσσι. ἀλλόααθ' εἰς πύρρῃς ἀλλα θυμβορεῖ. πεπελεισμένον ἡμερῶν] subintellige ἡ πύρρῃς. πεπελεισμένον an religiosum? Hesych. πεπελεισμένον, μεμιασμένον.

v. 802. Οἰωνὺς κείνας] vide Tzezem.

v. 805. Ὄρεον πινυμύρας] τὴν ἐπιτορκίαν.

v. 806. Μέσῃ δ' ἐδδμύρῃ τῇ ῥ μεσσηνίς ἐδδμύρῃ.

v. 807. Εὖ μάλ' ὀπιπλύνει] diligenter observans τὴν 13 scilicet. an arcem? Εὐπτορχίαν] id est, λεία.

v. 808. Βάλλειν] θῆαθ', σπρυννύειν, ventilare.

v. 809. Τὰ τ' ἄριμα νηυσὶ πέλονται] apta commoda navibus faciendis.

v. 810. Πήγνυαθ' ὀρεαῖς] scribe, πήγνυαθ' ὀρεαῖς. supra ἄρχαθ' ἀμετῶν. compingere tenues, non crassas. vulgo *hiantes*. Homer. λαίφοντες γλώσσησι ὀρεαῖσιν, hoc est, λεπταῖς tenuibus.

v. 811. Ε'πιδείλα λαΐον ἡμερῶν] ἐπιρρήματικῶς. μὲν τὴν μεσημβρίαν, ἐπὶ ῥ δείλῃ, ἐπὶ τ' δείλῃς.

v. 813. Ε'σθλή μ' ἔστ' ἡ δὲ] an? ἡ ῥ. patet.

v. 815. Τεσσεινάδῃ] vicissimam septimam intelligo, interpretes vigessimam nonam exponunt.

v. 816. Ἀ'ρξαιθὰ π'πίθ'] *percer un tonneau*. sup. lib. α'εγ.
 ὄρχομβ' & π'πίθ' & λήγ' & κρέσκαλ'. ἐπὶ ζυγ' θάϊνα. ordo ζυ-
 γ' θάϊνα ἐπὶ αὐχνα.

v. 817. Εἰς οἶνοπα πίν'] *purpureum*.

v. 818. Ἀ'ληθ'α κικλήσκουσι] an? dicunt, enuntiant. inter-
 pres γνώσκουσι. sic scribendum videtur. τῇ τρεσινάδι scilicet.
 Nam a superioribus pendet hic versus.

v. 820. Μίση] subintellige π'λάς. Μισ' εἰκάδα μηνὸς αἰε-
 σίν.] τὴν πεντέτην μισ' εἰκάδα, hoc est, τὴν εἰκοσὶν τετάρτην.
 aliter interpretes. αἰεσίην εἶναι post τὴν εἰκάδα.

v. 821. Ἡ' ἔς φουομβ'] Mane, ab aurora usque ad meri-
 diem.

v. 822. Μισιδυποι] Intercidens, inter alias cadens, παρεμ-
 πίπτων. Sic interpretes. An? μισιδυπ', cassus, irritus, a
 sonitu qui notat inanitatem. μισιδυποι, κινά', vacuæ, cassæ,
 irritæ, nihil fati significantes. Metaphora a vasibus vacuis, nun-
 cibus cassis & similibus, quæ sonitu vacuitatem produnt. placet.
 ἀκηροὶ vero sunt ἀκηροί, κῆρα σὺν ἔχουσι, nihil fati notantes.
 Ἀ'κηροὶ κηρὶ non obnoxius.

v. 826. Ἐ'ρζά'ηται ἀνείπ' ἀ'ταιάτισιν] hoc est, nihil in-
 consultis & invitis diis aggreditur.

FRANCISCI GUIETI

NOTÆ

I. N

SCUTUM HERCULIS.

V Erf. 1. Η^α οἷη] Scribendum omnino videtur ἡοῖη. Matutina Alcmena.

v. 3. Λαοσάξ] τὰς λαὸς παρορμῶν] εἰς πόλεμον.

v. 7. Βλεφάρων τ' ἀπὸ κυαναίων] κυαναίων ex Eustathio scribendum. an βλεφαρῶν a βλεφάρῳ ἢ τὸ βλέφαρον. unde Latinum palpebra? βλεπάρῳ, βλαπάρῳ, πυλπάρῳ palpebra. celer celeris celebris, funeris funebris, &c.

v. 11. Η^α μὲν] hoc est, ἀλλ' ἔν, ἀλλ' ὅμως. Hesych. ἱφι δαμιάσας] hoc est, vi, violente.

v. 12. Χωστίδρ' ὡς βυσί] ergo volens occidit, contra quam Scholiastæ dicunt.

v. 14. Παράχοι] ὡς ἀχόη.

v. 20. Θεοὶ δ' ἐπιμάεττοι ἦσαν] Musæus ἐπιμάεττοι λύχρον ἐρώτων. An scribendum: Θεοὶ δ' ἐπὶ μάεττοι ἦσαν. καὶ τμήσιν pro θεοὶ δ' ἔπασαν μάεττοι. Sic Joannes Diaconus legit. placet postremum.

v. 22. Ὅ οἱ δοθὲν θέμις ἦεν] subintellige ὀκπελίσσῃ. θέμις ἦεν fas erat, hoc est, ἀναισχάτων. Sic Horatio nefas est, ἀδυνάτων, quicquid corrigere est nefas.

v. 24. Ὑπὲρ σκεύων πνέοντες] hoc est, sub scutis caput non occultantes, intrepidi, audaces.

v. 26. Πάις Ἀλκαῖοιο] Ἀμφιτρυών scilicet.

v. 29. Ἀρῆς ἀλκτῆρα] hoc est, βλάβης, mali, damni.

v. 32. Ἰξί] scribe ἰξε.

v. 33. Φίκιον ἀκρότατον] ἀπὸ τῆς φικῆς, ἢ γὰρ σφίγξ, φίκι seu φίκιον. Sic mons dictus.

v. 37. Λαοσάο] agitator populi, hoc est, dux populi. λαοσάο ut infra δερυσάο, α σάω, agito, quatio, concursio.

v. 42. Α'σασὺν] ἀσασίως, libenter.

v. 55. Κεκερμῆν γένει] hoc est, diversam generationem, appositio.

v. 59. Αὐτὸν καὶ πατέρ' ὃν Α'ρῶ] an? Αὐτὸν καὶ πατέρα ὃν Α'ρῶ.

v. 62. Κόνις δ' ἔσφ' ἀμφιδεδήχ] hoc est, valde excitatus erat. ardebat κυρίως.

v. 63. Πλεχθεῖσιν ὑφ' ἄρμασι] an? πηχθεῖσιν. placet.

v. 71. Δεινοῖο θεῦ τούχων] Α'ρίως.

v. 76. Ε'πὶ σταροῖσι μέλεισιν] supra robusta membra pendentes scilicet.

v. 79. Η'π μετ' ἀθανάτους] certe apud immortales.

v. 87. Α'μμες ἐπιπλομένων] aduolutis annis. An? ἄμμε ἀειπλομένων. placet. τὸ ἐπιπλομένων agnoscit Hesychius. ἐπιπλομένων, κυκλωμένων, πληρωμένων, ἐπερχομένων.

v. 91. Α'λιτήμερον Εὐρύσθη] abortiuit illum Eurystheum. An scribendum ἀλιτήμερον? placet. ἀλιτήμερον, hoc est, τὸ διημερευήσεται τ' ἡμέρας, ἢ τ' ἡμερῶν ἔτοκετ'. eadem ratione ἡλιτόμελον dicitur. Hesych. ἡλιτόμελον, ὥσθωρον, ὡμὸν ὅτε ἐπὶ τῷ δίοπῃ, μηνὶ τεχθῆναι, καὶ διημερευήσεται τῶν μελῶν ἐν τῇ κοίτῃ, &c.

v. 93. Η'ν ἄτλω ἀχών] Noxam suam dolens.

v. 94. Ε'μοι δαίμων] hoc est, fortuna, fors, fatum. sequente versu ἔχ' ἡνία φοινικάντα.] cape habenas rutilantes.

v. 101. Α'αται πολέμοιο] praesens pro futuro. hoc est, κερσθήσεται, hoc est, vincetur a me. An scribendum? Η' μὲν καὶ κερσπρός περ ἀάσεται πολέμοιο. ἀάσεται pro ἀάσεται, ut πισεῖται pro πίσεται, α πίτομαι.

v. 103. Η' θεί' ἢ μάλα] α θείω, θείω, σέβω, σέβομαι, θεῖ est, pleonasmō ἢ θεῖ, σεμνός, σεβαστός, σεβάσμι. Η' θείε, hoc est, σεβάσμι.

v. 105. Ρ'έταί τε πόληα] α πόλις, genit. πόλε, πόλη, πόληα, ut βασιλῆ, βασιλῆα.

v. 112. Α'λκείδιο] Α'μφιγύων.

v. 113. Οἱ δὲ σφι χεῖδεν εἶσι] τὲ σφι numeri singularis videtur, nisi forte ad Martem & Cycnum referendum.

v. 128. Ἀ'ρῆς ἀλκτῆρος σίδηρον] hoc est, ensē cum baltheo.

v. 130. Κάθεαλετ' ἐξόπιον] Nota morem pharetram mittendi. lorum seu fasciam ex qua pendebat prius in collum induebatur, & inde pharetra a pectore ad quod posita erat in tergum rejiciebatur.

v. 131. Θανάτω λαδιφθίῳ] hoc est, ἐπιλάττω ποιῶντος τὸ φθίῳ.

v. 132. Δάκρυσι μῦρον] sanguineis guttis stillabant adhuc recenti a cæde, hoc est, inunctæ erant letali pharmaco, mædabant, stillabant. hoc est, οὐκισοφύοντες lacrymare faciebant.

v. 133. Ξεσσι] hoc est, αἰχμὴν θανατηφόρον.

v. 134. Μορφοῖο] Μέλαν.

v. 137. Ἀδάμκοντος] hoc est, ferri durissimi. subintellige τὸ ἐξ ἀδάμκοντος.

v. 138. Εἴρυτο κόρη] Muniebat caput.

v. 141. Τεταίνω] d' email blanc.

v. 142. Εἴρηξε] perrupit, hoc est, perrumpere potuisset.

v. 143. Διὰ πύλκας ἡλῆλαντο] cærulei ductus trajecti erant. est τμησὶς pro διήλθαντο.

v. 147. Λούκω θεόντων] an? ὀδόντων λούκαλειών, ut supra βλεφάρων ἀπὸ κυανεύων? ἐπίγω. τὸ λούκω θεόντων ineptum est & corruptum videtur. an? λούκαλειόντων, α λούκαλῶεις, λούκαλῶντες, α λούκω, λήγω, λούκαίω, λούκαίω, λούκαλῶς, λούκαλῶεις, & λούκαλῶ.

v. 148. Κορύσσετε κλόνον ἀνδρῶν] extollens, augens, vel agitans, ciens.

v. 150. Διὸς ᾗ] ab ὕις, ὕι, ὕι, ὕι, ὕι, & συναρέσει ᾗ, ᾗ, ᾗ, ᾗ, &c.

v. 152. Περὶ ῥινοῖο σαπίσης] ᾤεσαπίσης ῥινοῖο. ἢ ῥινὸς τὸ ῥινεῖ.

v. 153. Σεῖρα] hoc est, ἡλίω. subintellige ὑπὸ. sed scribendum videtur Σεῖρα ὑπὸ ἀζαλῶιο κ. π. αἴη? placet. Suidas: Σεῖρα, σεῖρας, ὁ ἡλίω, ἡ σεῖρα. supra σεῖρα ἀστὴρ, hoc est, ὁ ἡλίω.

v. 155. Ἀνδροκλασίη τι δίδημι] ardebat, fervebat. v. seq. δλον κῆρ] κῆρ.

v. 160. Καναχῆσι τι βιβραχῆα] scribo βιβραχῆα, strepitu gravis, hoc est, graviter imminens, incumbens. Hefych. βέβραχεν, ἤχουν, α βράχω, βρήχω, βέβραχα, βέβραχως, βέβραχῆα.

v. 164. Τῶν κ' ὀδόντων] τὸ ἐν hic supplendum. a quibus sc. serpentibus.

v. 165. Δαίτω θωῦτ' ἔργα] Hefych. δαί:ται, καί:ται & Δίαόμδρον, καιόμδρον. fulgebant. θαύματ' ἔργα legit Diaconus. θωῦτ', hoc est, θαυμαστά. α θάω, θάω, θαῦμα, θαῦα Ionice. θαῦμα, θωῦτες, θωῦτ' ἔργα Ionice. θαυμαστά. Sic & θαυμάζω pro θαυμαζώ. τὸ θωῦτ' α θαῦα sit oportet, pro quo θαῦα habet Hefych. θαῦσεν, βοᾷν, μέλπειν, κηρύσσειν, &c. vel sic θαῦσεν, θαῦσεν, ut πλάσεν, πλάσεν. θωῦται, θωῦται, θωῦτες pro θαῦσες.

v. 166. Ως ἐπίφαντ'] Nota pleonasmum ἐπίφαντ' ἰδεῖν.

v. 168. Χλάνων] α χλάνων, non α χλάνης Nominativo τὸ χλάνων genitivus pluralis.

v. 171. Αὐχῶας ἄμφω] utrorumque. leonum scilicet & apro-
rum.

v. 173. Κατὰ δ' ὅφιν] τὸ κατὰ hic pro καίτω, vel κατὰ πελίσ-
στο. composita.

v. 181. Ὀξοι Ἀρητ'] ramum Martis, non ποθουμ.

v. 185. Οὐρεον τι] Οὐρεον scribingendum videtur. ab ἔρως, ἔριως. vers. seq. πούκείδας α πούκη, πούκεος, πούκείδης.

v. 189. Συναίικτῶν] legendum videtur συναίικτων. hoc est, συνορμηκῶς.

v. 192. Ἐστασαν] ἵστασαν.

v. 195. Ἐναροφόρ'] pro ἑναροφόρ'.

v. 197. Ἐν ᾧ Διὸς] sub. ἐνὶ.

v. 198. Μαχλὼ ἐθέλσσι κηρύσσειν] augere, accendere, ciere pugnam. κηρύσσειν est agitare, tollere.

v. 199. Χρυσείην τι τευφάλειαν] scribe χρυσίαν. v. sequ. ἐπὶ δ' ἄχλ' φύλοπι] ἐπ' ἄχλ'.

v. 203. Ἀγνυτ' Ὀλυμπος. Scribe ἄγνυτ' Ὀλυμπος. pandebatur Olympus. ab οἶζω, οἶγνύω, οἶγνυμαί, ὄγνυτ'. Homer. πάντῃ δ' ὀἶγνυτ'

ἀγνυτὸ πύλας. olim legebatur ἀγνὸς purus. Reposuit Heinſius ἀγνυτ', h.e. reſonabat, ἢ καὶ ἀπιτίλγ. vide Heinſii notas. ſed ἀγνυτο hic locum non habet.

v. 204. Ἐν δ' ἀγρῇ] *Ibi ē cætus. ἐς φάινωτο] circumpoſita erat.*

v. 205. Ἐν αἰῶνι] *in ludis.*

v. 207. Ἀμαιμακέτιο θαλάσσης] *Homer. ἐστὶν ἀμαιμάκετον. ἀμαιμάκετος, μακρὸς, vastus, ingens, immenſus.*

v. 210. Ἐθύνον] *hoc eſt, ὤρων. ἰχθυόοντες] piſcantes.*

v. 212. Ἐλοπας ἰχθῦς] *hoc eſt, νέες καὶ οἷον ἐλαυὸς νεβρὸς.*

v. 216. Ἐν δ' ἑὶ ἡνέχμεν] *hoc eſt, ἐν ἑνὶ.*

v. 218. Ἐς ἑρέκω] *τὸ σάκον ſcilicet.*

v. 221. Μελαίνδετον ἄορ] *Capulo nigro. la garde noire, émail-lee de noir. Hefych. μελαίνδετον, τὸ μέλαιναν ἔχει λαβὼν. idem μελαίνδετα μελαίναντες ἔχοντες λαβὰς.*

v. 223. Εἶχε κῆρην] *κῆρην Apollodorus p. 73. εἶχε occupabat.*

v. 224. Κίβυστις] *alii κίβιστις, in qua Gorgonis caput. Τὸ μὲν referendum ad Perſeum, non ad μεπιφρενον, nec ad κῆρην δεινοῖο πελώρη. ἀπὲρ κίβυστις ἐκρέμασθαι θύσανοι, la frange, la creſſine.*

v. 228. Εἰρήνην] *φοβερόν.*

v. 229. Εἰπαινετο] *il bandoit.*

v. 230. Γέρρηνες] *Medusæ ſorores.*

v. 231. Ἰέμεναι μαπίειν] *α μαίπω, quod idem eſt τὴν ἄπω, unde ἄπῳ, ἄπῳμαι. alii pro μαρπείν α μαρπῶ. unde μεμαρπῶς verſ. 245. quod eſt ab ἄρπω ἀρπάζω. Sic inferius v. 252. μεμαρπῶν pro μεμαρπῶν.*

v. 231. Ἐπὶ ᾧ χλωρὴ ἀδάμασσι βαίνουσιν] *ἐπιβάνουσιν. τμήσις. in clypeo adamantino. an κεχρωστωμένῳ. ἀδάμασσι ferro. ut ſupra: Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέῳ δύτυκτον ἔθηκε δαδάλειν ἀδάμασσι.*

v. 232. Ὅξια καὶ λιγέως] *an ὁξία κεκληγός? Ibid. ἐπὶ ᾧ ζώνησι δρόκοντε. ᾧ γέρρηνων θώρεκας intellige.*

v. 235. Λίχμας δ' ἄρα τῶν] *τῶν an eas? Gorgones ſcilicet, illas duas Medusæ ſorores. τὴν γέρρην Attice, ut τὴν χεῖρ. τὴν πηγά.*

v. 235. Ἐχαραστοὶ ὀδόντες] *acnebant dentes. ſupra: χαραστο-*

μύοιο σιδήρε. α χάρω χαράσσω, unde & χαράχαρ reduplicatio-
ne, asper, dentibus asperis, ut καρχαρόδους.

v. 237. Ἐδοῖτο μέγας φόβος] uagabatur magnus terror.

v. 239. Ὑπὸ σφετέρῃς πόλει] τὸ ὑπὲρ hic pro ὑπὲρ, pro. An
legendum ἀπὲρ? placet. v. sequ. σφαγεῖν] πειθῶ.

v. 243. Κατα δ' ἰδρύπεντο παρειάς] κατεδρύπνυντο.

v. 245. Πρεσβῆες] hoc est, πρεσβύται.

v. 246. Ἄν' ὃ θεοὶσι χεῖρας ἔχον] ἀν, hoc est, ἀνείχον.

v. 254. Βάλλ' ὄνυχας μεγάλας] unaquæque scilicet. an βάλ-
λας pro ἑκάστων? singulare pro plurali.

v. 256. Αἰψάει δ' ἀνδρομέας] Subintellige ἀλφ.

v. 257. Ἀψ δ' ὀμφαδὺν] subintellige εἰς. τοῖς μὲν ῥίπτουσιν] ἄν-
θρωπον subintellige. ἰψμην hominem scilicet.

v. 258. Κλωθὴ καὶ Λάχσις σφιν ἐφέστασαν] ταῖς κήρεσσιν, scili-
cet. hoc est, aliis Parcis innumeris adstabant Clotho, Lachetis,
& Atropos. an κήρες illarum differunt a Parcis Clotho, Lachetis &
Atropo? An hæ principes, seu præliides illarum?

v. 264. Ἀχλὺς εἰς ἡμέραν] ἡ ἐπὶ θανάτῳ σκότῳσις. Ἐπισμυγρή]
ἐπίπεν, αἰσθα, χαλεπή.

v. 265. Καταπίπτηκα] concidens. Hesych: πεπιηώς δι' αἰσθ-
νείαν καὶ δειλίαν πεπιηκώς. πίπτω, πιπίηκώς, πεπιηκώς. vel α
πίπῳ, pro quo πίπῳ πεπιηκώς, πεπιηκώς. placet.

v. 268. Ἀπληγὺν] ἀπελίσσας. supra.

v. 269. Πολλὴ ὃ κόνις κατενήνοθεν ὥμης] Scribendum videtur
ἐπινήνοθεν ὥμῳ. τὸ κατενή.οθεν supposititium est propter ἐφθη-
μιμειν. Homerus: ψείνη δ' ἐπινήνοθε λαχνη. ἐπινήνοθεν, ἐπι-
πόλαζιν, ἐπὶ λῶ. Eustath. thema est ἀνέγω ab ἀνίημι.

v. 273. Ἐὐώτρε] al. εὐώτρε.

v. 274. Ὑμναῖ δ' ὀρώρε] an ὑμναῖ.

v. 275. Εἰλύφαζε] volvebat, agitabat, versabat τὸ σέλας
ὡς χρυσὸν δμῶν.

v. 276. Χερσὶν ἐνὶ δμῶν] Scribo δμῶν a δμῶν. Ib. τετα-
λῆα scilicet δμῶν.

v. 279. Ἄγνυθ' ἡχώ] resonabat, ut supra ἄγνυθ' Ὀλυμπ.

v. 280. Αἰδ' ὑπὸ φορμίῳ] scribendum videtur οἱ δ' ὑπὸ,
subintellige χοροί.

v. 286. Ἐθύνον] bacchabantur.

v. 287. Ἡρεῖον] ἱρεῖον. ἐπιτολὰδην ἐσάλατ'] ἀνιζομένης ἦσαν.

v. 289. Κορυνιόωντα πίτηλα] scribo κορυνιόωντα πίτηλα. α κορυνιόων, κορυνιόων, quod idem est τῷ κορυνιόων, κορυνιόων, κορυνιόων, κορυνιόωντα, hoc est, κεφαλῶντα, ῥοπαλοειδῆ. in clavæ modum capitata. κορύνη βλαστὴ cacuminum articulatio in germinatione arborum a clavæ similitudine. Nicander: Διὶ δὲ βλαστῆντι ἀναλίσταται κορυνιόων. ubi τὸ υ productum vides ut in κορυνιόωντα. τὸ κορυνιόωντα πίτηλα παρὰ φρασίς ἐστι τῷ σταχύων. πίτηλα, hoc est, βλαστῆμα, φύλλα, καλάμους.

v. 290. Βελγόμενα σταχύων] subintellige ὑπὸ.

Ibid. Ὡσεὶ Δημήτερι ἀκτῶν] tanquam revera essent Cereris munera metere videbantur.

v. 291. Ἐπιπλον ἀλώων] ἐπιμπλον malim, α πίμπλων. unde πιμπλάω.

v. 293. Ἐφύρον ὑπὲρ τρυγητήρων] ἀπὸ pro ὑπὲρ scribendum videtur.

v. 296. Οἱ δ' αὖτ' &c. & v. 297, 298, 299, & v. 300, spurii videtur. v. 299. Τὰ μὲν] videtur legendum τοῖ μὲν. & pro παύζονται malim παύζουσιν.

v. 302. Λαγρὸς ἦρδον] Nota dorismum merum λαγρὸς pro λαάγρως.

v. 304. Γέμεροι μαπίεν οἱ δ' ἱέμεροι ὑπαλύξαι] Mallem: Γέμεροι μαπίεν τὰς ἱεμέρας ὑπαλύξαι.

v. 305. Ἐχον πόνον] ἐπόνον, ἡγνίζοντα.

v. 308. Ρῦτὰ χαλαίναντες] hoc est, ρυτῆρας χαλῶντες. pro ἐπικρατίοντα lege ἐπικρατίοντα, super solo plaudentia.

v. 311. Ἀκρεῖον εἶχον ἀέθλον] in sculptura clypei scilicet, quæ semper in eodem statu manet.

v. 312. Ἐντὸς ἀγῶν] intra circum, campum.

v. 314. Ἀμφὶ δ' ἵπῳ ῥέει Ὠκείαν] hoc est, τῷ ἀπὸ δ' ἀφ' ἑαυτῆς.

v. 317. Παρὲ δ' ἰχθυὺς ἐκλοτέοντα] adflicbant.

v. 327. Λυσγῆ γλυκῆ] vide Tzezem.

v. 333. Ἐπὶ ὧν δὲ δακτύλους] ἐκδοχόμενα.

v. 334. Γυμνωθέντες σάκους ὑπὸ δαιδαλίας] *scribendum videtur* ὑπὸ. hoc est, ἀπὸ γυμνωθέντας σάκους.

v. 335. Ἐνθ' ὑπέρμην] *ibi*.

v. 337. Κλυτὰ τεύχεα τοῖς] *Cycni*.

v. 340. Διόγνητος] *Διοχλῆς*.

v. 341. Σμερδαλέον θ' ἵπποισι] *Malim σμερδαλέον ἵπποισι. π* enim *superfluum* hic & *ineptum*. *τραπήμεις*. *verf. sequ.* Κονίοντες πιδίοιο] *subintellige* ἀλφ.

v. 345. Τοὶ δ' ἄμυδις ἀσθγρόντ'] hoc est, *π* *προσέσθοντες* *processerunt*. *Homer.* οἱ δὲ τὰς ἀσθγρόντες.

v. 347. Τῶν δ' ἵπποι μ' ἔπειθ'] *delendum videtur* τὸ θ. τῶν] *Cycni, Martis, Herculis & Iolai*.

v. 348. Ὅξεα χεῖμισαν] *scribendum videtur*: ὅξεα τ' ἐχεῖμισαν ἀεὶ πεσφίσι ἀγνύς ἤχῃ. *placet.* ἀγνύς *resonabat* ut *supra*.

v. 350. Ἐπ' ἀγρὸν ὠκέας ἵππους] *ἐπαγρε. dirigitis, adnectitis*.

v. 353. Εἶπε πᾶρεξ ἱέναι] *cede via, ut eas extra*.

v. 356. Τῇ γὰρ ἐπ' αἵς παῖδα] hoc est, *in* *filiam*. *honestum* *vocabulum*.

v. 362. Ἡρεῖσθαι γαίῃ] *humini nixus est, humo affixus est.* ἔδδ' ἐρείθῃ. *Homerus*.

v. 364. Παντὶ μὲν ἀσάδων, ἀλφ' ὃ μείζα σάκ' ἄρξα] *Est* *versus supposititiis*.

v. 369. Ἐρυστέρμας ἵππους] *Nominativus pluralis ἐρυστέρμας. a genit. sing. ἐρυστέρματος. ab ἐρυστέρματι ἐρυστέρματι, metaplasmo. unde ἐρυστέρμας in accusativo.*

v. 372. Ἡῖοχοι δ' ἐπ' αἵς] *ἐμπλήν*.

v. 373. Τῶν δ' ὑποσδομήων] *Scribo divisim ὑπὸ σδομήων.*

v. 382. Φωνῇ ὑπ' ἀμφοτέρων μείζαλ' ἵαχον] *ordo*: ὑπὸ φωνῇ ἀμφοτέρων.

v. 389. Μασιχόνει] *α* *μασιζών, μασιμει.* *Hesych.* ἐμψιζών, *μασιζών*.

v. 395. Ὡς π' ὑπὸς] *τὸ ὦν pro ὧ*.

v. 397. Ἰδὲ ἐν αἰσποτῇ] *ἰδὲ, πύγας.* *Hesych.* an *idem* *cum* ἰδὲ *sudor*? *placet.*

v. 400. Οἷα Διόνυσος] *pro* οἷας *neutrum* *pro* *fœminino*.

v. 401. Τὴν ἄρην] *κτ' τὴν ἄρην*.

v. 407. Αἰγὼς ὀρεοσιόμην] subintellige ἐνίκη, ἀμφὶ, ὧδε.

v. 409. Ἀπαλήσεται] *aberrabit*.

v. 411. Οἱ ἀμφὶ μέγχι] ordo ἀμφὶ οἷ, hoc est, ὧδε αὐτῆς.

v. 416. Βίη Ἡρακλείῃ] βίη Ἡρακλείῃ legunt interpretes in nominativo, quibus assentior.

v. 426. Σώματι κύρσας] hoc est, ζώα.

v. 431. Πόσι γλάφι] scalpit terram ungulis.

v. 439. Περὶ ὁρῶσι] ὁρῶσι legisse videtur Diaconus. Sic autem hi duo versus legendi videntur:

ὧς δ' ὅτ' ἀπὸ μεγάλης πίττης περὶ ὁρῶσι

Μακρὸν ἐπιήρωςκεσα &c. τὸ ἵνισιτιον videtur. τὸ ὁρῶσι nullius pretii.

v. 440. Τῷ δὲ σπινεινέεται] ὅς πινι πάρος συνεκτιέχεται ἢ πίττη.

v. 442. Ἐμμοπίων] ἐπασμορῶς. Hesych. an a μάπω, μόεπω, μοπίων μοπῆς, ἐμμοπῆς, ἐμμοπίως raptim, rapide, cupide. &c.

v. 445. Ὑπόδρα ἰδῶς] τὸ ὑπόδρα pro ὑποδραξ ab ὑποδραγμα usurpatum videtur.

v. 453. Κατὰδρα] κατὰδραμα.

v. 455. Ἀπὸ ἡ γλαυκῶπις Ἀθλίῃ ἐ[γὰρ] ὁρμῶν ἔτραπ'] pro ἀπίτραπι. τμήσις.

Ibid. Ὅρεζα μὲν δ' ἀπὸ δίφρου] manum porrigens a curru.

v. 457. Ἐόντ' ἐφ' Ἡρακλῆϊ κρατερόφρονι] An? ἐφ' Ἡρακλῆϊ κρατερόφρονα. Sic Diaconus. placet.

v. 460. Μηρὸν γυμνωγέτω σέκας ὑπὸ δαιδαλέοιο] Hic versus additus & delendus videtur. pro ὑπὸ leg. δ' ἀπὸ.

v. 461. Οὕτως ἐπικρατίως. Διὰ δὲ μέγα σέκας ἄραξεν,

Δύρατι ναμήσας, ἐπὶ δὲ χθονὶ καὶ ὧσε μίση]

Hæc: Διὰ δὲ μέγα σέκας ἄραξεν Δύρατι ναμήσας insiticia videntur & delenda, scribendumque:

Οὕτως ἐπικρατίως ἐπὶ δὲ χθονὶ καὶ ὧσε μίση.

v. 466. Μακρὸν Ὀλυμπον] in magnum Olympon.

v. 477. Τῷ πὶ πέφον] Κύκιν.

v. 480. Βίη σύλασσε δεκδῶν] *excipiens*.

FRANCISCI GUIETI

NOTÆ

I N

THEOGONIAM.

Vers. 1. Μυσίων Ἐλικωνιάδων δ' Ἀρχαίμεθ' αἰεΐειν] Priores centum quindecim versus sunt suppositi. Theogonia incipit a versu 116. Ἡ τοι μὲν πρώτη περὶ θεῶν γένεσ' &c.

v. 5. Λοισάμεθα τέρινα χροῶ Περμηστοῖο] ἐδείπν' τὸ ἐξ ἡ δ' αἰ.

v. 8. Ε'πὶ ῥώσαντο ἢ ποσσίν] hoc est, ὠρχήσαντο. incesserunt, processerunt & similiter.

v. 16. Ἐλινθβλέφαρον τ' Ἀροδίτῳ] arcuatis superciliis.

v. 23. Καλῶν ἰδιδίξειν αἰοιδῶν] vide versum 660 ἔρπον.

v. 29. Ἀ'ρ' ἔλειπται] diserta.

v. 30. Καί μοι σκήπτρον ἔδον, δάφνης ἐραθνήσας ὄζον] ἔδον pro ἔδωκαν. Rhapsodi ramum lauri tenebant recitantes. vide Lucianum in Dialogo cum Hesiodo p. 659.

v. 32. Θείω, ὡς τε κλύοιμι τὰ τ' ἰσομήμα, ὡς τ' εἰσὶν] Nothum.

v. 35. Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα ὦρ' ὀρῶ ἢ ὦρ' ἐπὶ πέτρῳ] hoc est, ὦρ' ἐπὶ τῷ σκοπῷ, subintellige λέγεται.

v. 36. Τῷν Μυσίων δ' Ἀρχαίμεθ' τὸ τῷν hic age, agedum significare videtur. Sed hic omnino scribendum videtur, τοίνυν Μυσίων δ' Ἀρχαίμεθ'. hoc est, ἀλλὰ τῷν Μυσίων δ' Ἀρχαίμεθ'. Hesych. τοίνυν ἀλλὰ τῷν. Hunc locum respexisse videtur.

v. 39. Ὀμηροῦσσι] συμφωνῶσσι. ex ὁμός & ἄρω ὁμήρης compositum videtur. Unde ὁμηρέω, hoc est, concordo, συμφωνῶ. Hesych. ὁμηρεῖς, ὁμῶ, συμφώνως. Sed τὸ ὁμηρῆς simplex videtur. Ab ὁμῶ, ὁμήρῳ, ὁμηρῆς. quare & τὸ ὁμηρῆς unde ὁμηρέω συμφωνῶ simplex fuerit forte. Hesych. ὁμηροῦσσι, ὁμοφωνῶσσι, ὁμῶ λέγουσσι. &c.

v. 46. Οἱ ἐν τῷ ἐχθρόν[ε] hoc est, ἐν τέττων. hoc est, οἱ τῷ γῆς
 καὶ τῷ ἕρπιδι ἐχθροὶ δειδέεις.

v. 47. Δύπποροι αὐτὲ Ζῶα] subintellige κλείουσιν.

v. 48. Ἀρχόμεθα δ' ὑμῶσι θεῶν, λήγουμεν τ' αἰοιδῆς] Νόθον.
 scribend. λήγουμεν τ' αἰοιδῆς. dicentes subintellige quam sit præ-
 stantissimus &c.

v. 55. Ἀμπαυμά τι μερμηράων] μερμήρα, μερμηράζω.

v. 58. Πιεῖ δ' ἔτρεπον ὄρα] hoc est, πείθει τρεπον ἑαυτῆς.
 hoc est, πείθει τρεπῶσιν.

v. 60. Κέρας ὁμόφρονες] το α hic secundum doricam diale-
 ctum corripitur, ut supra μῦ τροπῆς Ἡελίοιο.

v. 62. Τυτθόν] Huc refer τὸ ἢ δ' ἔπεκ ἐνεία &c.

v. 64. Πὰρ δ' αὐτῆς χάριτες καὶ ἵμερ[ε]ν] τὸ π hic deest.

v. 69. Ἀμφοσὴν μελπηῖ· πει δ' ἰαχε] scribendum videtur :
 πει δ' ἰσφίας ἰαχε γαῖα μέλαινα ὑμῶσιν.

v. 74. Ἀθανάτοισι δέταξεν ὁμῶς, καὶ ἐπιφραδὲ πμάς.] Scrib.
 αἰθανάτοισι δέταξε νόμοις, καὶ ἐπιφραδὲ πμάς. ἐπιφραδὲ, hoc est,
 ἐπινόησε, commentus est, invenit. Hesych. ἐπιφραδῶς, ὑπονοῶ-
 σαι ἢ ἐπινοῶσαι.

v. 88. Ἐχέφρονες] subintellige εἰσὶ.

v. 93. Οἶα τοι Μεσσίαν] Scribe, Τοῖα Μεσσίαν. vel τοῖα Με-
 σσίαν. Etiam μεσσίαν legendum videtur. Sic ratio versus postu-
 lat. inf. νυμφίαν αἰγαίαν.

v. 95. Ἐπὶ χθίνα καὶ κρηταί] Malim χθονί.

v. 99. Ἀζηται κραδίω ἀκαχήμεν[ε] hoc est, ξηραίνεται.

v. 103. Παρέτραπε δῶρα θεῶν] sub. αὐτῶν.

v. 116. Ἡ τοι μὲν πρόπτε] Hic incipere videtur Hesiodus.
 Superiora supposita & addititia videntur. Sic Ἐρρα incipiunt a
 v. 10. σὺν ἄρα μῦθον ἔλω εἰδὼν γῆν.

v. 116. Χά[ε]ν γῆ[ε]ν] hoc est, cœlum, aër, aëris vastitas,
 immensitas, quoque versum spatium universum.

v. 117. Γαῖ' οὐρύτρην] γαῖα.

v. 118. Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσιν κῆρ] Hic versus est suppositi-
 tius.

v. 119. Τάρετρα τ' ἡρώεσσι] τὸ ὑπὸ πλὴν γῆν μέρ[ε]ν τοῦ
 κόσμου.

v. 120. Η'δ' Ε'ρ^ο] hoc est, rerum concordia, ἡ γενεᾶς αἰωνία, generationis causa. τὸ πῦρ interpretantur.

v. 121. Λυσιμελής] hoc est, τὰ μελήματά λύνων, πῶς φροντίδους. 2 μέλω, μελή cura, ut α βέλω βελή, βόλω, βολή, πάλω παλή &c. 2 μελή λυσιμελής.

v. 123. Εκ χαί^ε δ' Ε'ρε^{ος} π^ε μέλαινά π^ε Νύξ ἐχ^{ού}ν^ε] Ε'ρε^{ος} tenebræ. Nox præcessit diem.

v. 124. Νυκ^{τι} δ' αὐτ' Αἰθ^{ήρ}] lux & dies successerunt Nocti. ἐν γ^ὲ τῇ νυκτὶ ἱρῶ^ν αἶ^ερα.

v. 127. Ἴνα μιν πᾶσι πάλυ^πτοι] hoc est, circa omnia, circa omnes partes suas.

v. 128. Οφ^ρ εἴη μα^κάρ^εσι θεοῖς ἰδ^ον^ε] subintellige ὁ ἔρ^ος.

v. 129. Θεῶν χα^{ρί}εις ἐναύ^λυς] hoc est, ἐνδιατήματα. Hefych. ἀφ^ερ^εας, οικητήρια, ἐνδιατήρια, ἀναυλίσ^ηρια.

v. 130. Νυμφ^ίων] τ^ῶ Ὀρε^άδων λιγυ^ρῶν.

v. 131. Ἀπ^ερ^υγ^εν π^ίλαγ^ο] hoc est, πῶν θαλάσσαν. mare notum scilicet, hoc est, mare mediterraneum, parvum &c. maria præter Oceanum.

v. 132. Πόν^τιν] hoc est, βάθ^υς ὄν^τα, βάθ^υς ἔχ^{ού}ν^τα. τὸ βάθ^υς, appositive.

v. 133. Ὡκεανὸν βαθυδίν^ω] Oceanum, h. e. mare ignotum.

v. 139. Γεί^αρα] ἡ γῆ scilicet ἐξ ἔρ^ος.

v. 144. Κύκλωπες δ' ὄνο^μ ἦσαν ἐπών^υμοι] hoc est, κ^τ τὸ ὄνο^μα ἐπών^υμοι, hoc est, e re datum. an ἐπών^υμοι? id est, e re nomen habentes.

v. 146. Ἰχ^ύς τ' ἡδὲ βί^η] Hinc desumptum est τὸ κ^ράτ^εα καὶ βία Æschyli, seu potius ex inferioribus: καὶ κ^ράτ^εο ἡδὲ βί^ω. Ibid. ἐπ' ἑρ^ος subintellige αὐτῶν.

v. 152. Ε'ς ὧ^νων] Hic versus supposititius videtur.

v. 155. Σφετέρ^ω δ' ἡχ^ον^ε τοκ^ῆ] δ' delendum.

v. 161. Γέν^εο πολί^τα ἀδύ^μαν^τοι] hoc est, ὕλη, χρ^ῆμα. ἀδύ^μαν^τοι ferri.

v. 177. Ε'πίχ^ετ^ε] applicuit se terra uxori.

v. 178. Ὡρέ^ατ^ε χει^ρι] subintellige apprehendit manu sinistra genitalia patris. Sic habitum metentis expressit, qui sinistra manu spicas & dextra falcem tenet Catullus.

v. 179. Δεξιτερῇ ἢ πλωμένῳ] an τι?

v. 180. Φίλῃ δ' ἀπὸ μῆδεα] forsan pro δ' scribendum τ'.

v. 188. Ἀποτμήξας ἀδάμην] an? ἀποτμήσας.

v. 189. Κάββαλ' ἐπ' ἡπειρον πολυκλείσθ' ἐνὶ πόντῳ] Versus iste interpolatus est propter ἐφθήμερον, ut alibi supra. Scribe: Κάββαλ' ἀπ' ἡπείροιο πολυκλύσθ' ἐνὶ πόντῳ.

v. 192. Εἵρηφην] ἐπήχην concrevit. Sic & v. 198 θρήφην, concrevit, concepta est. κυήροισι ἀτὲρ κύειν allusum, sicut & in κύπερ.

v. 193. Ἐπλεθ' ἐνθι' ἐπειθ'] Scribo ἔπλητ' accessit, appulit, τὸ ἔπλεθ' mendosum.

v. 196. Ἀφροχρύειάν τε θιάν] Scribe: Ἀφροχρύῃ τε θιάν.

v. 200. Φιλομμηδέα] τὸ φιλομμηδῇ placet magis, ob sequentia, ὅτι μμηδῶν ἐξεφαάνη.

v. 203. Ἡ' ἢ λίλοισι] Scribo ἡ δὲ.

v. 209. Τίλαινόντες] porrigentes, hoc est, τὴν χεῖρα ὀρέξαντες. supra ὀρέξατο χεῖρα σκαίῃ.

v. 210. Τίσιν μετόπιον ἴστασθ'] ἀπὸ τοῦ διδῶς scilicet.

v. 214. Μῶμην] hoc est, ψόμην.

v. 215. Ἐπειρίδας] πῆς αὐτῆς ζόφου scilicet.

v. 216. Φέρονται τε δένδρεα καρπὸν] arbores fructiferæ. καρπὸς καρτ' ἐξοχλὺν ὅσπερ. Hesych.

v. 224. Ἀπάτῃν τίκετ καὶ φιλότῃ] δολότης scribendum videtur. pro δολιότητι. το φιλότῃ hic locum non habet.

v. 229. Ἀμφιλογίας τε] an ἀμφιλογογίας τε.

v. 230. Δυστομίην] ἢ δυστομία τῇ δ' τομιά oppposita.

v. 237. Θαύμαντα] Iridis patrem.

v. 238. Κητὴ καλλιπάρηον] an κητὴ α κατ' ? placet.

v. 240. Νηρηῶν δ' ἐχλόντες] subintell. ἐκ. μετρήσας, hoc est, μετρίως ἐπύρεται. Etym.

v. 241. Τελήνι] ποταμοῖο] hoc est, μετρίως.

v. 267. Ἀρπύρας] Ultima correpta. Dorismus. ut supra κέρως, τρεπῆς.

v. 281. Ἐξίθου χρυσάωρ] Scribe: ἔκθου χρυσάωρ.

v. 283. Γείνεθ', ὃδ' ἄρε] Scribe: γένεθ' ὃδ' ἄρε.

v. 293. Ὄρθον τι κλίνεις] Ὄρθρον. Orthrum.

v. 301. Ἐνθα δὲ οἱ σπῆσι] Scribe ἔνθα δὴ οἱ σπῆσι.

v. 303. Ἐν θ' ἄρα οἱ δάσαντο] α δαίω, δαῖσα, αἶσι, ut α δαίμων αἶμων.

v. 321. Τῆς δ' ἑνὶ τρεῖς κεφαλαί] pro ἑνὶ, ut supra ἑκαλε pro ἑκαλον.

v. 330. Ἐλεφαίρετο] ἑδλαπτε.

v. 333. Ὀπλοτατον] Hoplotatum. κύριον. interpretes, *μισσηκὴ παιη*. Φόρκυϊ στωιζήσις.

v. 340. Ἀχλῶϊον δρυμοδινῶ] scribendum videtur ἀχλῶϊον τ' δρυμοδινῶ.

v. 345. Ἀξδησκον] ab ἄρδω, δρ δάω, δρ δήσω, δρ δήσκω, Ἀρδωσκ.

v. 347. Ἀνδρας κερύσσον] hoc est, κέρυσον. Hesych. κέρυσον ἀπείκερον. ἑφηβοὶ capillum tondentes Apollini & fluviis dedicate solebant. vide Martialis epigramma de Encolpi capillo.

v. 353. Γαλχῶρη τε] an μαλαχῶρη? placet.

v. 354. Κερίη] forte α κρής, κρητὸς, κρητι, κρήσι, κρησίη, ut α στή.

v. 360. Ἀμφιρῶ, Ὀκυρόη τε] An Ἀμφιρῶ Ὀκυρόη τε? Ἀμφιρῶ pro Ἀμφιρῶα. Sic ἔρρῳ. Ἀσκη, χεῖμα κακῶν, θέρψ δρυαλί' ἐδῆπον' ἐδλή. An ab Ἀμφιρῶ Ἀμφιρῶη. Hesych. Ἀμφορον, ἀμφορέα. an ἀμφιρῶ τῷ ἀμφιρῶντι cognatum? Hesych. Ἀμφιρῶντι, ἀμφιρῶντι, κεφαλῶν ἔχον ἐκπύρῳν.

v. 365. Βίητα λίμνης] hoc est, θαλάσσης, ὠκεανῶ. Homer. Ἡέλιος δ' ἀνέρκεσι λιπὼν ἀφεικαλίεα λιμνῶ.

v. 376. Κερίω δ' Εὐρυδίη τέλει] Scribo κρείω. supra κρητὸν τε κρείω τε &c. α κρείω regno κρείω, κρεί.

v. 378. Ὅς κ' πᾶσι μετιπρεπιν] Scribe δὲ πύσῃσι μετίπρεπιν.

v. 383. Σπῆ] α σύω, συγέω, συγίς, σῆξ. odium.

v. 387. Ἡγεμονόη] an ἡγεμονόοι? hoc est, via qua non illi Jovem sequantur, comitentur.

v. 393. Μῆ πιν ἀπορρήσειν] scribo ἀπορρήσειν, pro ἀπορρήσειν, metri causa.

v. 398. Σπῶ σφίσι παίδεσιν] σφοῖσιν. πατρὸς] ὠκεανῶ (scilicet.

v. 401. Μεταναίεται ἥϊα] δώρισμός, ut τρεπὰς κέρως. μεταναίεται, ut μέτιν.

v. 408. Μείλιχον ἐξ ὀρχῆς ἀγαιώπας ἐντὸς Ὀλύμπου] Hic versus spurius est, & delendus.

v. 413. Μοῖραν ἔχειν γαίης π] hoc est, sortem. Maris & terræ potentem lunam esse innuit.

v. 417. Κατὰ νόμον ἰλάσκηται] placat. subintellige divos.

v. 422. Αἶσαν αἰπάντων] hoc est, sortem, potestatem, μοῖραν, ut sup.

v. 426. Ἦσαν θεὰ ἔμμορε πμῆς] minus honoris sortita est. & vers. sequ. καὶ γάρ τις subintellige ἦσαν.

v. 440. Δυσπέμφειλον] id est, δυσπαῖ, δύσπνοον.

v. 443. Ἐθέλωσά γε θυμῷ] ἀθέλωσά scribo. α θέλω, ἀθέλω, ut δαπνέω, ἀθυμῶ & similia. Nota vocem Græciæ redditam.

v. 447. Βελάει] ὀφέλλει auget.

v. 466. Καὶ κρατερὰ παρ' ἐόνι, Διὸς μεγάλῃ παρ' ἐβυλάς.] Hic versus nothus videtur.

v. 471. Μητιν συμφρασπασθ] consilium ut conferrent.

v. 472. Πατρὸς ἐοῖο] an ἀνδρὸς ἐοῖο? hoc est, viri sui, Saturni furentis. placet. versu sequ. παίδων subintellige ἑνὸς.

v. 475. Καὶ οἱ πεφραδέντων] Et ei declararunt.

v. 477. Πέμφαν δ' ἐς Λύκον] scilicet αὐτῷ.

v. 481. Ἐνθα μὲ ἰκθ] Hic cum duobus sequentibus sunt nothi.

v. 484. Ἀργαῖα ἐν ὄρει] Αἰγυαῖα ἐν ὄρει. Ægeo in monte.

v. 486. Μέγ' ἀνακτὶ] hoc est, μεγάλῃ ἀνακτὶ.

v. 487. Ἐλὼ ἐγκατέθετο νηδὺν] scribendum videtur εἰς κατέθετο an divinum scribendum? ἐλὼ εἰς κατέθετο.

v. 490. Ὅ μιν τάχ' ἔμελλε] hoc est, ὅς μιν.

v. 491. Ὁ δ' ἐν ἀθανάτοις ἀνάξει] Nota phrasin. scribi poterat, καὶ ἐν αἰθ. ἀνάξ. an scribendum? ἢ δ' ἀθανάτοις ἀνάξει. placet.

v. 492. Καρπαλίμως δ' ἄρ' ἔπειτα] Hic cum sequentibus novem versibus sunt subditicii.

v. 493. Ἐπιπλοῦν δ' ἐναυτῷ] alii ἐπιπλοῦν ἐναυτῶν.

v. 494. Γαίης ἐνεσίῃσι] ἔω, ἴημι, σιωήμι, σιωῖσις, ἐνέω, ἐνεσις, ἐνεσίη, & geminato ἐνεσίη. Sic ab ἔω, ἴδς, ἰότης, ἰότης idem.

v. 502. Οὐρανίδας] τῆς κύκλωπας, ut supra.

Ibid. Αἰσιφροσυνῶσιν] ab ἄω, ἄομαι, ἄτη, αἴω, αἴσις. Hesych. αἴσις, πίνϑ, βλάβη. idem αἰσιφροσυνῶσιν, ἀνοίσις. αἰσιφρων, hoc est, φρενοβλαστῆς, ἄνθρωπος.

v. 505. Τὸ πρὶν ᾧ πιλώρη] an scribendum? πᾶ πρὶν γε πιλώρη.

v. 518. Πρόπαρ ἰαυερίδων] ex πρὸ & πρῶτο compositum, cui πᾶ πᾶρϑ, & πᾶροιτε, σύνοισα.

v. 519. Ἐσθλὴς κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτοισι χέρσιν] Hic versus addititius videtur.

v. 522. Διὰ κίων' ἐλάσας] τμησίσι διέλασας.

v. 523. Εἴπ' αἰετὸν ὤρε] ἐπῶρε.

v. 524. Τὸ δ' αἰετὸν ἴσον ἀπάντη] an? τίσαν ἀπάντη undique.

v. 532. Ταῦτ' ἄρα ἀξερμυρὶ πύμα ἀεὶ δεικνύον ἦόν] Est versus supposititius.

v. 534. Οὐνεν' ἐλξέτω βαλὰς ὑπερμυρεὶ Κρονίῳ] Hic quoque est supposititius.

v. 535. Καὶ γὰρ ὅτ' ἐκρίνοντο θεοί] An de sacrificiis fuit illa disceptatio. vide scholiast.

v. 537. Διὸς νόον ἐξαπαφίσκων] scribendum videtur ἐξαπαφίσκων.

v. 538. Τῷ μὲν γὰρ σάκεας] Scribendum videtur τῇ μὲν γὰρ σάκεας, ut & versu 540. pro τῷ δ' αὐτ' ὅς τε τῇ δ' αὐτ' ὅς τε. in quo & pro ἐπὶ τέχνῃ, an? ὑπὸ τέχνῃ. ut & v. 555.

v. 571. Γαίης γὰρ σύμπλασσε] h. e. ἐκ γαίης. Sic in ἔργῳ.

v. 595. Ξυηόντας ἔργων] hoc est, κακῶν ἔργων κρινόντες, κακὰ ἔργα κρινόντες.

v. 596. Αἰ μὲν τε] Scribendum videtur αἰ μὲν γε.

v. 597. Κηρία λούχῃ] hoc est, λαμπρὰ πᾶ γλήνῃ. Hesych.

v. 602. Ἐτέρων ᾧ πόρεν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῦ] hoc est, pro bono quod ex mulierum carentia sortitus est. subintellige τέτρω ὅσκι γάμοι &c. εἰ qui nuptias &c. ordo: ἔτερον ᾧ κακὸν ἀντ' ἀγαθοῦ ἔπορεν τέτρω ὅς μὴ γάμων εἰς γῆρας ἔλθῃ χηρὰ γηροκόμος.

v. 605. Οὐ βιώτω ἐπιδούης] penuria, per penuriam.

v. 607. Μὴ πᾶ μείρα γλῶσσαι] τμησίσι μείρα γλῶσσαι, h. e. μετῇ.

v. 609. Κακὸν ἐδλῶ ἀντιφείζῃ] hoc est, malum pro bono obstat.

v. 610.

v. 610. Ἀπαρηγοῖο γλυέθλης] subintellige γυναικα. v. sequ. ἀλίαςιν, hoc est, ἀφουκῶν, ἀχώρυσιν.

v. 617. Πατὴρ ὠδύσασθαι θυμῷ] ὀρανός.

v. 640. Παρέχεται] subintellige Κρονίδης e superioribus.

v. 644. Ὡς νύχας δ' ἐπείσαντο καὶ ἀμειβοσύνειν ἐφαίνων] Hic versus est infinitus.

v. 652. Δυσπλεγέει δ' ἀπὲρ δεσμῶν] a vinculis molestæ quietis, vel a quiete molesta vinculorum.

v. 656. Περὶ μὲν ὄρα πίδει] Scribendum videtur: περὶ σοὶ ὄρα πίδεις, περὶ δ' ἐστὶ νόημα.

v. 657. Ἀρῆς γλυεὶς κρυεροῖο] Nota κρυεροῖο pro κρυερῆς positum.

v. 658. Σῆς δ' ἐπιφραδμοσυνήσιν] Scribo ἐπιφραδμοσυνήσιν. Hesych. ἐπιφράσσειν, ὑπανοήσας, ἢ ἐπινοήσας, ἐπιφρασάμεθα, συνεψάμεθα.

v. 659. Ἀψορρον δ' ἐξαῦτις] τὸ δ' delendum videtur.

v. 666. Ἀμέγαρον ἐγείραν] hoc est, μεγάλων.

v. 669. Ζεὺς ἐρέδουσφιν] τὸ ἐξ subintelligitur.

v. 678. Δεινὸν δ' ἀεὶάχη] scribendum videtur ἀπειρίαχη, supra modum insonabat.

v. 680. Πεδῶθεν] e fundo, hoc est, penitus.

v. 683. Ἀσπίτα ἰωχμοῖο] hoc est, διαγμῶ.

v. 688. Εἶθαρ μὲν ῥῆμα] Δῖθους, Δῖθως, εἶθους, ἰθους & Δῖθους cognata, quibus adde τὸ εἶθαρ. Ib. ἐν δὲ τι πᾶσαν φαῖνε βίλῳ] ἐξέφαντε.

v. 690. Ἐστειχε σιωχαδὸν] continue. a σιωχῶ, σιωχῶν, σιωχάω, σιωχαδόν, & σιωχαδόν.

v. 691. Ἰχλαρ] ἐξ ὧς de prés.

v. 694. Μεγάλ' ἀσπίει] μεγάλως.

v. 696. Θερμὸς αὐτμῇ] sic supra ὅρῃς κρυεροῖο.

v. 697. Τιτῆνας χθονίους] id est, terræ filios.

v. 700. Χάει] hoc est, cœlum. vide Scal. in Varr. Ib. ἑσπείδ' ἀνέ] subintellige πς.

v. 703. Πίλναθ' ἐπιδάξει.

v. 706. Κόνιν ἐσφαράγισον] Hesych. ἐσφαράγισον ἐδόνεν μὲν ψόφω, ἐκόνεν. vulgo ἤχον τὸ ἐκόνεν. Ib. κόνιν] κρονίῳ.

v. 727. Τρεισιχεὶ κέχυται δειδῖ δειρῶν] an τὸ πῆμα intelligit, gulam. a δείρη δειροθμεῖν.

v. 731. Χάρω ἐν δῶρῶντι, πειλῶρης ἔχαλα γαίης] Hic versus addititius videtur.

v. 733. Τεῖχ' αὖ δαίκεται δ' ἀμφοτέρωθεν] malim τεῖχος π' αὖ δαίκετ' ἀμφοτέρωθεν.

v. 738. Πάντων πηγὰς] hoc est, δῆχα.

v. 741. Οὐδ' αὖς ἴκσιτ', εἰ πρῶτα πυλίων ἔνθαδε γήυσι] An scribendum? ἔδωκε ἴκσιτ' εἰ πρῶτα πυλίων ἔνθαδε γήυσι. Sic in ἔρῃσι ἐπὶ δ' εἰς ἀκρον ἴκται scribendum, pro quo vulgo scriptum ἴκται.

v. 742. Προθύλλα θυέλλα] scribo φέροι πρὸ θυέλλα θυέλλα δῆχα λίη. φέροι πρὸ πρὸ φέροι una voce. Homer. Od. γ. ἔπειτα μ' ἀναρπάξασα θυέλλα οἴχισθ' αὐφύρῃσσι.

v. 743. Δεινὸν τε καὶ ἀθανάτοισι] Scribo δεινὸν ἢ καὶ αἰθ.

v. 744. Τῷτο τίρας] τὸ χάσμα τῷτο. sequentia:

καὶ νυκτὶς ἐρεμνῆς οἰκία δεινὰ

Ἐστηκεν, πηφίλης κεκαλυμμένη κυανέῃσι.

Τῶν πρὸ δ' ἰαπεθῖο παῖς ἔχει ἔρῃν δῶρῶν

Ἐστηκός, κεφαλῇ τε καὶ ἀγκυρῇσι χερσίν

Ἀστειφύας.

Hæc supposititia sunt.

v. 750. Ἡ' μὲ ἔσω χαλκήσεται] Scribendum videtur καταιδύεται.

v. 754. Μίμνη τίλ' αὐτῆς] scribo: τῆς. Ibid. ἔς' αὖ ἴκται] subintellige ἢ ὥρα. vers. seq. Ἡ' μὲ ἐπιχθονίοισι] subintellige ἡμίρα.

v. 764. Χάλκειον δὲ οἱ ἦτορ] τὸ οἱ hic non placet. quare scribendum videtur χάλκειον δὲ τε ἦτορ.

v. 766. Ἐνθα θεῶν χθονίε πρὸθεν δόμοι] scribendum videtur θεῶν χθονίων.

v. 770. Τέχνῳ ἢ κακῶν ἔχ'] hoc est, morem. Dein ἐς μὲ ἰόντας. τμήσεις ἰσιόντας. εἰσιόντας.

v. 780. Παῦρα ἢ θανάτῳ] hoc est, παυράκις, ὀλιγάκις. a παυράκις παυράξ, παῦρα, ut a σφοδράκις, σφοδράξ, σφόδρα, &c.

v. 781. Αἴγλη πωλεῖται] scribe αἴγλη, subintellige τὸ σπῶν, hoc est, σπῶν αἴγλη πωλεῖται.

v. 783. Καὶ ῥ' ὅστις ψεύδεται ὀλύμπια δώματ' ἐχόντων] Hic versus spurius videtur.

v. 784. Ζῶς δ' ἐπεὶ ἴεν' ἐπιμψε] Scribo: Ζῶς δ' ὅτε ἴεν'. ordo: ἐπιμψε εὐεῖκα πολυάνυμφον ὕδωρ μέγαυ ὄρεγεν. ἀπὸ τῆς εὐεῖας vide Pausaniam in Arcadicis.

v. 786. Ψυχρὸν, ὅ, τ' ἐκ πέτρης] Hic versus & sex sequentes sunt nothi.

v. 793. Ὅς κεν τῶν ἐπίορεγεν ἀπολείψας] scribo ἐπίορεγ. τῶν, hoc est, τῶν τῶν τῶν εὐεῖα. ἀπολείψας libans ab ἀπολείβω.

v. 796. Οὐδ' ἐποτ' ἀμβροσίης] Hic & sequens 797 est spurius.

v. 798. Ἐπὶ κῶμῳ καλύπτει] τμῆσις ἐπικαλύπτει subintellige αὐτὸν.

v. 804. Εἰρίας ἀθανάτων] scribendum videtur εἰρείας. sed hic versus videtur delendus & spurius esse.

v. 806. Τὸ δ' ἴησι κατὰσφύλας ἀφ' ἡρώων] Scribo, τὸ δ' ἴησι, hoc est, ὁ δ' ἴησι ἀφ' ἡρώων. Thucyd. κ' ἀφ' ἡρώων αὐτῶν διήγεσθαι lib. 3. κατὰσφύλας, hoc est, asperum, durum.

v. 807. Ἐνθα ἔησι δνοφερῆς] Hic & tres sequentes versus e superioribus repetiti sunt, post versum enim 736 collocantur. sed hinc fortasse tollendi.

v. 823. Ἐργματ' ἐχυσαι] scribo θῆματ' ἀκῆσαι mirabile auditu. placet.

v. 825. Ἡ' ἐκ τὸν κεφαλῇ] hoc est, ἦσαν. Deinde delenda interpunctio ὅφιν δεινοῖο δροκηνῖο. ὅφιν δροκηνῖο. appositione. vers. sequ. λελεγχμέτ' scribendum pro λελεγχμέτεις.

v. 827. Θεωροῖς κεφαλῇσιν] hoc est, θῆματ' ἀκῆσαι.

v. 830. Ἀγροφῶν] mirabilem.

v. 831. Φεῖραν, ὥς τε θεοῖσι σπινθήριον] Hic versus est subditivus & delendus.

v. 832. Ὅσαν ἀγαύων] scribo Ὅσαν ἰσθ' vocem emittebant.

v. 833. Ἀναδία, hoc est, ἀναδία.

v. 845. Πυρὸς ἀπὸ τοῦ πλωρῶν] scribo & distingo πυρὸς τ' ἀπὸ τ. π.

v. 852. Ἀσέεισ κελαδδίο] subintellige ὑπὸ.

v. 853. Κόρηνεν ἐὼν μῦϑ] hoc est, ἐπῆρεν auxit.

v. 855. Πλῆξεν ἀπ' ἐλύμποι] an? βῆσιν. ἐπάλμῖϑ. subintellige τὸ τυφώεια.

v. 856. Εὔρεσι θιασιόαι] ἀπρώ, πικρώ, πικρῶμαι, πρῶ πρῶν δα. φάω, βράζω, βράσσω, βράττω, ἀναβράττω.

v. 860. Παιπαλοείσσης] hoc est, τραχείας. alias παιπαλοείσσης pro αἰπολοείσσης. Hom. ἔση ὃ σκοπιῶν εἰς παιπαλοέσσαν ἀνελθὼν, hoc est, αἰπεῖαν, ὑψηλῶν.

v. 863. Εὐτέτης χράνοιο] Interpres videtur legisse ὠπῆ-κτε, quod magis placet. vers. sequ. ὅπερ, hoc est, ὅπερ.

v. 865. Οὐρεϑ ἐν βήσσης] in fabricis ferrariis, quæ in valibus silvotis ædificari solent propter lignorum copiam.

v. 868. Ρῖψι] subintell. ζώς. tum pro ἀνταχὼν an ἀνταχὼν scribendum?

v. 872. Ἀλλὰ μὲν αὐρα] μεταφάσαι scribo. Hesych. μεταφάρα, μεταταια αὐρα, ἡκῶσαι πνοαί. vulgo scriptum ἄμμε pro αὐρα. ex αψ fit μὲνψ retro, in cassum, sic ex ὠγῶς, μωγῶς, μωξ μοχ, ὠγῶς.

v. 875. Ἄλλοτε δ' ἄλλαι αἴσι] ἄλλη scribendum.

v. 880. Κολοσυρῖ] ἀ πάλω verso, πόλις ἢ πόλεις, pulvis, πύλϑ, κῶλϑ, unde κολοσυρτός.

v. 882. Τιμάων] subintell. ἐνεκα.

v. 884. Εὐρύοπα ζώς] ab εὐρύοπης, seu εὐρύοπας, εὐρύοψ.

v. 885. Εὐ διδάσας] scribo εὐ.

v. 890. Δόλω φρένας ἐξαπατήσας] subintellige τὸ μῆπϑ.

v. 891. Εὐὶ ἐκατέρησιν νηδιῶν] An ἐς κατέρησιν divitiū scribendum? sic vers. 899 pro ἐγκάτερησιν νηδιῶν scribendum ut hic ἐς κατέρησιν, aut ἐς κατέρησιν.

v. 896. Τελθχλῆσαν] audacem, terribilem.

v. 903. Αἶτ' ἐργ' ὠραίισσι] forte ὠραίισσι ab ὠραιόων.

v. 909. Ἀγλαίῳ τῷ Εὐφροσυνῶν] scrib. Ἀγλαίῳ περὶ Εὐφροσυνῶν. πε hic deesse videtur.

v. 914. Εἴδωκε τὸ μητίετα ζώς] concessit ut caperet.

v. 919. Γένεατ' ἄρ' αἰγιόχοιο] scrib. γένεατ' ἐν αἰγιόχοιο. placet.

v. 926. Κέλαδ' ἰπ' ἄδδ'] bellici clamores.

v. 928. Καὶ ζαυδρήσῃ] αζαυδρήσ, ζαυδρέω, ἐργίζομαι.

v. 961. Ἡ δὲ οἱ Μῆδεαυ] ἡ δὲ scribe.

v. 962. Διὰ χερσὶν Ἀφροδίτης] hoc est, κατὰ per.

v. 979. Ὠκεανοῖο Χερσαῖοε] scribe Ὠκεανῶ.

v. 982. Γηρυονῆα τ' κλειῖνε] Γηρυόνην.

v. 983. Βοῶν δ' ἐκ' εἰλιπιδῶν] βῶν.

v. 989. Παῖδ' ἀπαλὰ φρονέοντα] Puerum puerilia sapientem. scribendum videtur ἀπαλὰ, ab ἀπαλός, ἀπαλόφρων.

v. 990. Ἀνέρεψαυδρη] Hesych. ἀνερήψαντο ἀφ' ἡρεπαισιν. Idem ἀνερήψαυδοι ἀφ' αρεπαισιντες.

v. 991. Νύχον] alias μύχον.

v. 1014. Τῆλε μυχῶν νησῶν ἰεράων] μυχῶ scribe.

In Fragmentis. Γαλακτοφάγων εἰς αἶαν ἀπὴναις οἰκί' ἐχόντων] Quorum plaustra vagas rite trahunt domos.

Αὐτὸν μὲν χιόας, κρύψασι δ' ἀδὲκῃον μεταίεοντα. An? ἀδὲκῃον.

F I N I S.

INDEX AUCTORUM

Qui emendantur aut explicantur in

LECTIONIBUS HESIODEIS

JOHANNIS GEORGII GRÆVII.

A <i>Lianus.</i> 94. 132.	<i>Lucianus.</i> 114. 129.
<i>Anonymus Theologicorum</i>	<i>Menander.</i> 91.
<i>Arithmeticon auctor.</i> 89.	<i>Nicolaus Damascenus.</i> 48.
<i>Antigonus Carystius.</i> 8.	<i>Nicomachus Gerasenus.</i> 89.
<i>Anthologia.</i> 77.	<i>Orpheus.</i> 64.
<i>Apollodorus.</i> 118.	<i>Ovidius.</i> 98.
<i>Apollonius Rhodius.</i> 96.	<i>Palaphatus.</i> 121.
<i>Aristoteles.</i> 136.	<i>Pandecta.</i> 10.
<i>Aristophanes.</i> 10. 84.	<i>Petronius.</i> 137.
<i>Callimachus.</i> 3.	<i>Phadrus.</i> 94.
<i>Catalecta veterum poetarum.</i>	<i>Pindarus.</i> 38.
70. 114.	<i>Pollux.</i> 56. 59. 68. 69.
<i>Claudianus.</i> 51.	<i>Proclus.</i> 43. 46. 48. 59. 67.
<i>Dracontius.</i> 122.	<i>Quintilianus.</i> 82.
<i>Etymologicum magnum.</i> 130.	<i>Scholia antiqua.</i> 119. 124. 130.
<i>Florus.</i> 74.	132.
<i>Gellius.</i> 81.	<i>Senatusconsultum in Pandectis.</i>
<i>Hesychius.</i> 28. 84. 122.	10.
<i>Hippolytus de Antichristo.</i> 11.	<i>Servius.</i> 57.
<i>Homerus.</i> 4. 18. 27. 32. 39. 71.	<i>Stephanus de urbibus.</i> 125.
95. 98. 103. 104. 105. 127. 132.	<i>Theocritus.</i> 72. 75.
<i>Hyginus.</i> 118.	<i>Tzetzes.</i> 39. 43.
<i>Juvenalis.</i> 99.	<i>Varro.</i> 17.
<i>S. Lucas.</i> 63.	<i>Virgilius.</i> 71. 90.

I N D E X

IN LECTIONES HESIODEAS

JOHANNIS GEORGII GRÆVII.

Α ^{εισ.}	130	Aoristorum elegans usus.	27.
Ἀγλαΐη τελευθούσα.	98		134
Ἀγκυλομήτης, ἀγκυλόμητις.	12	Ἀ'πιδθ' ρευστός.	101
Ἀγροφ.	100	Ἀ'πλας.	22. 97
Ἀγραιοὶ ποιμένες.	82	Ἀ'πληθ.	97
Ἀγών.	107	Ἀ'ρσι.	57
Acris sol.	51	Arcium præses Jupiter.	3
Ἀκτὴ Δημήτηρ.	106	Ἀ'ργίης Ζέφυρ.	123
Acutus sol. 51. acutum frigus.		Ἀ'ρχαδ' πίδα.	45
Adamas.	95	Ἀ'ρμιο.	120
Adamantinus.	ibid.	Augere.	2
Ἀ'εἶεν.	2	Ἀ'υλῆ.	82
Ægæus mons.	125, 139	Ἀ'υτόνιον ἄροτρον.	54
Æthiopicis mancipiis-genuum		Ἀ'υτὸς.	44
patellæ & tali erant ablati.		Ἀ'χθος, cur dicatur vinum.	110
	137	Ἀ'χθωμα.	116
Ἀ'θλωαίης δρωὸς.	54	Ἀ'χλὺς.	102
Ἀιενάων.	71	Βάδμελ' ἐν θυμῷ.	36
Ἀινεῖν ὀλίγῳ νῆα.	76	Βεβλίοθηκα.	107
Ἀιδ' ἄμρ' βίον.	60	Βίη Ἡ'ροκλείη.	93
Ἀ'ιολ' φύσις.	89	Βλάπτειν δίκην.	34
Ἀ'ιών.	108	Βόεια.	122
Ἀ'κίνητα.	85	Bonus.	29
Ἀ'κύν.	36	Βοῶπις.	122
Ἀ'κραγής.	73	Bruma.	61
Ἀ'κραθ' ἀεθλον.	106	Βέπαις.	122
Ἀ'λη.	70	Buris.	54
Ἀ'μπυξ.	131	Γενεά.	24
Ἀ'μφιγυήεις.	13	Genuum patellæ Æthiopibus	
Ἀ'νδρα θυμὸν ἔχειν.	1	incidebantur.	137
		M 5	Γή-

I N D E X.

Γήρα [Ⓢ] ἔδους.	40	Ε'λαφ [Ⓢ] ἡ προ ἄενο.	110
Γηρύπια [Ⓢ] .	112	Ε'λικες βόες.	57
Γλαυκή.	124	Ε'λικωδέφαροι.	112
Γλωσσας χάεν.	80	Ε'λικώπιδες.	ibid.
Γηιοπαχής.	103	Ε'λυμα.	55
Γηνοὶ Ε'λός [Ⓢ] .	112	Ε'νδρυον.	60
Grandia farra.	135	Ε'πανη ὄψεσφόνεια.	129
Grandire fruges.	ibid.	Ε'πακ [Ⓢ] ἀγρῆς.	6
Γυλά.	126	Ε'παρμύ [Ⓢ] .	74
Γῆα.	13	Ε'παιρεῖ βασιλῆ [Ⓢ] , κακῆ.	32
Γμοκέρ [Ⓢ] .	12	Ε'πηλινός.	65
Dæmones moriuntur.	21	Ε'πὶ βασὶν κλίνεα [Ⓢ] .	18
Δασίστερα.	64	Ε'πὶ χλωρῆ ἀδάμαντ [Ⓢ] βαί-	
Dedicatio vasorum.	85	νειν.	101
Δεικνύειν.	63	Ε'πιγανῆς.	104
Delidere.	62	Ε'πιγανίδει θία [Ⓢ] .	103
Δώτεροι δαίμονες.	22	Ε'πιεκῆς.	78
Δώτερον ποιεῖν.	ibid.	Ε'πιμετεεῖα [Ⓢ] .	44
Διάνδρα θυμὸν ἔχειν.	4	Ε'πισμυγρός.	103
Διατεκμαίρειν.	47	Ε'πίχεν ἱππας.	106
Dies fausti & infauti.	87	Ε'ρρα θηλῆς μεμελόπε.	31
Dies omnes à Jove.	ibid.	Ε'ρράζεια [Ⓢ] .	9
Δίκαια.	33	Ε'ρράζεια [Ⓢ] βίον.	ibid.
Δίκη ἰθύειν θέμισας.	3	Ε'ργμα [Ⓢ] ἔχειν.	129
Διφθερα.	69	Ε'ργον.	9. 50
Δίχα θυμὸν ἔχειν.	4	Exilis domus Plutonia.	23
Dorinitator.	75	Εὐθημοσωή.	60
Δῶρα Α'φροδίτης.	93	Εὐνή.	39
Δεόμ [Ⓢ] .	107	Εὐρυστέρν [Ⓢ] .	115
Ducere xs.	97	Εὐρώεις δέμ [Ⓢ] .	23
Ε'ρεκνύδιμ [Ⓢ] .	132	Ε'σλός.	29
Ε'χέειον χεῖμα.	43	Ε'ὕεφαν [Ⓢ] Δημήτηρ.	36
Ε'έση.	113	Ε'φεία [Ⓢ] ἱππας.	106
Ε'λαειον.	107	Ε'χεν.	94
Ε'λάσμα [Ⓢ] .	97	Ε'χέτλη.	55
Ε'λαύνειν.	96	Ζός χθόνι [Ⓢ] .	57
			Ζός

I N D E X.

Ζῶς ἀμείζων.	52	Insulæ beatæ in Oceano.	25
Facere populum.	74	Ἰσείδης.	111
Frangere subsellia versu.	100	Jovis dona rejicienda quo-	
Fronde boum pabulum.	73	modo sunt.	14
Fumo durabant clavos.	9	Ἰσοδοῦς.	55
Futurorum elegans usus.	27.	Jupiter Justitiæ præses.	3
	134	Jupiter præses arcium.	3
Habere.	94	Jus.	107
Homerus cur lana coronatus à		Justitiæ præses Jupiter.	3
Platone e sua relegetur re-		Κάθηλας.	61
publica.	126	Κ. ὑπὲρ ἡγῶν.	39
Horæ pulchritudinis præfides.		Καὶ ὑπὲρ καλῶν.	44
	130	Καιρὸς.	79
Horæ faustæ & infaustæ.	87	Κακοθημεριώτης.	60
Ἡθεα.	30	Καλιμα.	64
Ἡθεῖα.	138	Καλεῖται.	22. 134
Ἡερα εὐσεβέως.	19	Camuri boves.	57
Ἡμῶν ἀμῶν.	61	Καεφειν.	3
Ἡμερόκοιτος.	75	Κατὰ νόμον ἔρδειν.	123
Θέα.	107	Κατεπαίνειν.	39
Θέαλα ἀρετα.	54	Catulafter.	122
Θῆκε γήραϊ.	80	Κηδεύειν.	44
Θῆλυς ἔρση.	109	Κίσις.	101
Θοή.	117	Clavos fumo durabant.	9
Θύειν.	41	Clavi duo in navi veterum.	11
Θύμεν Αττικῶς.	114	Κληρ.	42
Θύ.	40	Κάθαρ.	37
Thus unde.	42	Concubitus polluit.	82
Θῶκε χαλκήϊος.	62	Continere ora frenis.	94
Ἰδύμεν.	51	Commoda sydera, dies.	86
Ἰερὸς ὠκειαῖος.	71	Κορεῖν.	12
Ἰερα πύττα.	125	Coronæ spicæ Cereri tribue-	
Ἰθυεῖν.	3	bantur.	36
Ἰθεῖαν νέμειν.	30	Κορυμβοίς.	139
Ἰκελον.	133	Κορυμβότης.	139
Imbuere.	85	Κορυμβοῦται μάχων.	99

Κενερός.

I N D E X.

Κρυβρός.	23	Μέτριοι.	ibid.
Κύανθ.	66	Μέτρεσσιφίης.	38
Κυάνη πύχης.	95	Μήλα omnes arbuti fructus.	
Κύερα.	125		17
Κυδρός.	33. 134	Μίλων φθινόπται.	113
Cudones.	136	Μηλιόεις.	12
Labores hominum a diis.	47	Μηχαναί.	116
Lana ornabantur res sacræ &		Μικίτης.	12
dii.	126	Mitræ barbararum , vetula-	
Λαοί.	108	rum , & luparum gestamen.	
Λαός.	111		131
Λαοσός.	92	Μυρμιδόνων πόλις.	139
Λέχα.	62	Μυχίη πάριον.	135
Λέχη έπιλήης.	63	Νέφελπισιχόν interdum addi-	
Λόχα έτοιπς.	97	tur nulla sequente vocali.	19
Λήιον.	105	Nectar.	114
Λύγεα είδηα.	121	Νέικης ή φίλία rerum princi-	
Ludere.	104	pia.	5
Ludi.	105	Neimesis Justitiæ filia. 78. suum	
Ludius.	ibid.	cuique tribuit. 78. Mode-	
Μάζα.	73	stis favet , superbis est infe-	
Μάκρες.	71	sta.	78
Μαλκιών.	66	Νέμεσος ήλιάς.	31
Manus centum cur tribuantur		Neptunus cur Tauriformis di-	
gigantibus.	116	catur.	138
Μασσημα.	109	Νεωκός.	12
Μασσάος.	ibid.	Νιψ.	67
Μασσιών.	109	Noctes cur Deorum sint.	82
Μέσσηον.	59	Noctu dii versantur in terra.	
Mel, pro eloquentia.	114		82
Μελαχρόνι.	119	Νόημα.	19
Μέτρον ήους, ήλιάσσης.	20	Nudi arabant , serebant, mete-	
Μέτρε φυλάσσειος.	27	bant veteres.	46
Μετσειός.	43	Νύξ.	119
Μέτρε έργα.	37	Νύχθ Κυπρις.	133
Μελείως λέγειν.	ibid.	Oceanus sacer. 71. Deus.	72
		Oculi	

F N D E X.

Oculi magni pulchritudinis		Picati.	121
notæ.	122	Πῖλος.	68. 69
ΟΨΟ Αρη.	98	Πλεκτα ἄρματα.	93
Οἱ ἀεὶ Τιμύθεον.	48	Pluto divitiarum dator.	57. In
Οἱ ἀμφὶ ἀνακτα.	98	ejus ditione terra & fru-	
Οἶνον.	107	ges.	58. Numen agricola-
ΟΨΕΙ.	26	rum.	ibid.
ΟΨΥΣ ἡέλιος.	50	Πόδια.	68
ΟΨΙΣ ἡαῖν.	27	Ποιείας ἡῆτα, γυναικα.	74
Opus.	50	Πολεμίζειν.	108
Orcus.	90. 91	Πόνος prima longa.	16
Ordinarii homines.	133	Πῶς πολυπόδης.	65
ΟΨΕΡΟΖΗ.	72	Præsentis elegans usus.	7
ΟΨΜΗ.	37	Προσφεραδμυα.	76
ΟΨΡΟΣ.	106	Proserpina Numen agricola-	
Ostendere.	63. 135	rum.	58
ΟΨΤΑΙΖΕΙΝ.	33	Προσφερης.	102
ΟΨΠΙΣ.	28	Πτόχης.	95. 96
ΟΨΧΕΙΝ ἄττω.	94	Pytna.	125
Παίζειν.	104	Quærere.	50
Παῖς.	12	Quaternarii numeri sanctitas.	
Παλιγγενεσία mundi.	25		89
Pallentes herbæ.	101	P'εῖα.	2
Παναίολος φύσις.	89	Ros vim habet vegetandi her-	
Πανίπλις.	66	bas.	110
Πάνεφθος κασσίτερος.	101	Sacrificia vetustissima gramen,	
Παρελθεῖν.	127	& quæ alia fert tellus.	40
Παρθένος ἐκ θαλάμης.	135	Σαρόποδες.	137
Πέλωπια.	68. 136	Saturnus Rex beatarum insula-	
Πεπυκασμός.	88	rum.	25
Periphrases poëticæ.	113	Sedere.	61
Πέτηλα.	105	Σείει.	52
Πέτρα.	72	Similis.	133
Πετραία σκιά.	ibid.	Σπείδειν.	108
Πηδάλιον.	10	Stationes.	62
Πηκτὸν ἄροτρον.	55	Στεινομήρη.	117
		Στίφα-	

I N D E X.

Στίφαναϊ.	132	Φῶς.	103
Τανύσφυρος.	93	Vulcanus natus ex sola Juno-	
Taurorum speciè fluvii simu-		ne, sine concubitu.	132
labantur.	138	Χαλιπὲς ὡς θᾶτοϊς.	71
Τάφος.	83	Χαλκεόφυρος.	120
Τεκμαίρειν.	47	Χάος pro inferis. 127. & pro	
Τεπιλεσμένον ἡμαρ.	88	aëre.	ibid.
Τηλαῖν.	49	Χερσὶ.	59
Τηλαίνειν.	101	Χθόνιος ζῶς.	57
Τηλαῖν.	49	Χθόνια θεαῖ.	58
Τύφρησις.	98	Χλαῖνα.	67
Tres quaternæ, quinæ &c. in		Χλωρὸς.	101
mentibus Græcis.	88	Χρῆμα πράττειν.	47
Udones.	136	Χρῆμα ἔσθ.	48
Υλοφάγοι βόες.	73	Χρῆμα.	44
Υμνείσται ἐνέπεται, pro ὑμνεί-		Χρηστέω.	48. 134
ται.	1	Χρυσάμπυξ.	131
Υπὸ φορμίγων.	105	Χυττόποδες.	84
Verus.	34	Χῶρος.	43
Φάισον.	121	Ὠζύμιον.	129
Φιλία καὶ νείκης rerum princi-		Ὠρεῖται.	8
pia.	1	Ὠρεῖ.	ibid.
Φιλότης.	117	Ὠραῖοι κερπυῖ.	ibid.
Φίξ pro σφίγκξ.	121	Ὠραῖον.	131
Φυή.	19	Ὠραῖον.	130
Φῦλα θεῶν.	28	Ὠρεῖζω.	131
Φωνή.	14		

Errata Typographorum in Hesiodo.

P Ag. 30. v. 12. ὀπκᾶμπυλα. P. 31. v. 2. tunc solis astrum, scribe pro tunc sol. v. 8. pro venit scribe: voluitur interdiu. P. 34. v. 15. ἰστρα-εἶζει. P. 35. v. 2. floridum ver. v. 17. ver exoriens floridum. P. 39. v. 6. το-uis ferro cassi. P. 44. v. 22. βάλῃαι ὃ χεῖα περὶ ζυγεῖν. P. 74. v. 7. Ἀπείξει⊙ ἐστράνωτο Ἀθανάτων. P. 75. v. 6. Deorum autem resonabat Olympus. v. 7. Opulentia infinita erat cinctus immortalium. P. 86. v. 20. Ἰ᾽ δὲ ca.

Errata in Notis.

P. 1. v. 17. Δῶτε, ἔλθετε. P. 3. v. 39. Λαὸν ὑπὸ σκοτεινῆς, οἱ τ' ἔμπαντιν ἰδόντες. P. 4. v. 7. Hæc enim poëta mens est: *Audi.* v. 13. qui hæc ita vertunt. P. 5. v. 24. Μῆκος τε πλάτος τε. P. 6. v. 31. Ἐπάκκοι. P. 7. v. 2. Ἐπά-κκον. v. 3. Ἐπάκκ⊙. P. 8. v. 11. Dipnosophilla. v. 23. pulchre. P. 10. v. 21. modo ærumnofo. P. 11. v. 15. appellantur. v. 29. in Hierozoico, opere. P. 12. v. 18. Ἀσπίδι. P. 16. v. 3. sequente. v. 26. Ἀφνειοί. v. 31. Μῆλα. P. 23. v. 27. Ἀσπίδι. P. 25. v. 30. quum meliora. P. 31. v. 4. Poterat. v. 8. θαλῆς. P. 33. v. 3. quam qui pedibus. v. 33. animalium, ubi hos versus laudat. P. 36. v. 23. argenteum. P. 38. v. 32. ἡδ' ἐνὶ νησὶ MS. I. ἡδ'. dein: Αἰδῶς ἡδ' ἀνδρας. P. 51. v. 3. mento. Ibid. v. 8. hyemes. P. 53. v. 30. Ἀθλωαίαν. v. 32. Ἀθλωαίαν. P. 55. v. 25. περὶ σπάρηται. v. 28. Per-verterunt omnia. Stiva. v. 29. prima, illa. P. 56. v. 11. Ἐλυμα pars ara-τρι. v. 24. ὃ ὑπολείπεται τὸ ἔλυμα. P. 64. v. 25. dele *idem*. P. 65. v. 21. Ἐπιετανός. P. 66. v. 3. quod notavit Moschopulus. P. 70. v. 18. Κατα-δάων, imber. P. 85. v. 12. Φάγης. P. 86. v. 4. Nicomachus Gerasenus. P. 96. v. 24. lux Onomasti. P. 99. v. 25. vers. 347. P. 101. v. 17. Βερόσις. v. 29. viridis, sed etiam ὠχρός pallidus. v. 106. v. 27. v. 308. v. 28. subsultantes. P. 110. v. 13. Κίρχεσι. P. 111. v. 14. Μελίεργον. P. 113. v. 1. σπιδαί⊙. P. 117. v. 21. Cæli. P. 120. v. 34. Ἀσπίδι. Et sic etiam bis scribe P. 121. v. 6, & 24. P. 122. Venerem. P. 126. v. 16. maxime sacra. P. 127. v. 29. Sicut paulo ante. P. 134. v. 23 dele: & v. 284. Ζῶς δὲ τε Ἰρεν ἐπεμψε. *Jupiter tum Irim mittere solet.*